AUTHOR:

UTRECHT

TITLE:

REGESTEN VAN HET ARCHIEF DER STAD ...

PLACE:

UTRECHT

DATE:

1896

Master Negative #

93-81334-4

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

Utrecht.

... Regesten van het archief der stad Utrecht, bewerkt door Mr. S. Muller Fz. Utrecht, C. H. E. Breijer, 1896.

xiii. 345 p. 27cm. (Bijdragen voor een oorkondenboek van het sticht Utrecht. [II])

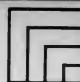
1. Utrecht—Hist.—Sources. I. Muller, Samuel, 1848- ed. II. Title.

Library of Congress DJ401.U7B5 vol. 2 8—20524
[a24c1]

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

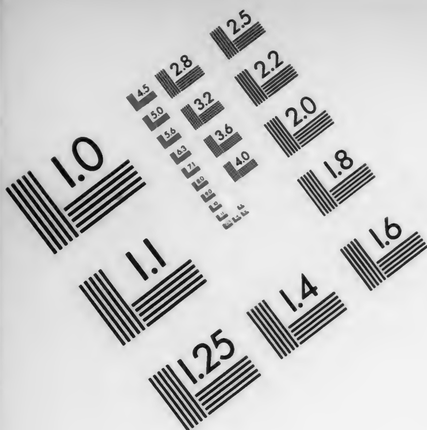
FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 11x
IMAGE PLACEMENT: IA IIA IB IIB
DATE FILMED: 4-27-93 INITIALS MCY
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

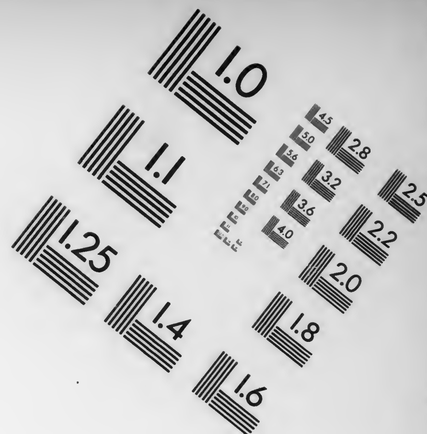

AIIM

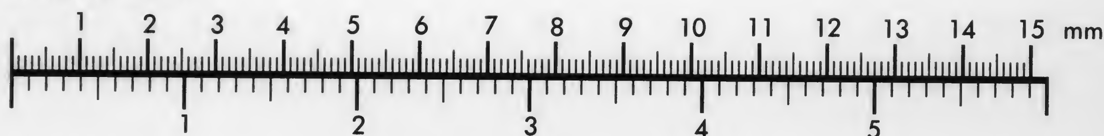
Association for Information and Image Management

1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910
301/587-8202

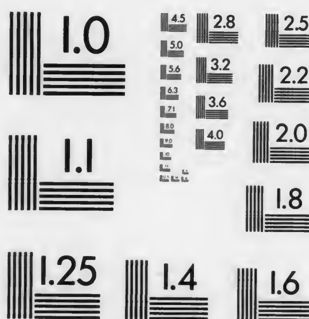

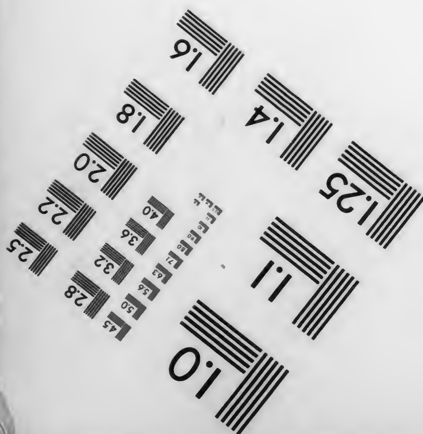

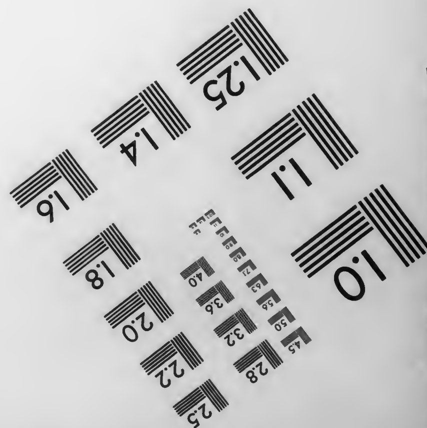
Centimeter

Inches

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

Col

BIJDRAGEN

VOOR EEN

OORKONDENBOEK VAN HET STICHT UTRECHT.

REGESTEN

VAN HET ARCHIEF DER

STAD UTRECHT

BEWERKT

DOOR

Mr. S. MULLER Fz.

UTRECHT.
C. H. E. BREIJER.
1896.

Typ. J. van Boekhoven, Utrecht.

BIJDRAGEN

VOOR EEN

OORKONDENBOEK VAN HET STICHT UTRECHT.

REGESTEN

VAN HET ARCHIEF DER

STAD UTRECHT

BEWERKT

DOOR

Mr. S. MULLER Fz.

UTRECHT.
C. H. E. BREIJER.
1896.

Typ. J. VAN BOEKHOVEN Utrecht.

Bij het in het licht zenden van dit tweede stuk mijner *Bijdragen voor een oorkondenboek van het sticht Utrecht* moet ik tot mijn leedwezen verklaren, dat ik niet in allen deele de vroeger in mijn Programma daarvoor gestelde regelen heb kunnen volgen. Bepaaldelijk was dit het geval met het opnemen of weglaten van zekere categoriën van stukken.

Het was reeds dadelijk onmogelijk, om (zooals ik mij voorgenomen had) de transportakten van huizen uit de minuutregisters dier akten over te nemen. Hoewel de serie dezer registers eerst sedert 1500 bewaard is, bleek het bij eene eenigszins nauwkeurige schatting dat er toch nog omstreeks 8000 stuks transporten en plechten over 1500—1528 geregistreerd zouden moeten worden; het spreekt van zelf, dat daaraan geen oogenblik gedacht kon worden. — Iets langer heb ik geaarzeld over de opneming der minuten uit de registers van zoogenaamde *Certificatiën en attestatiën*, die sedert de 2de helft der 15de eeuw aanwezig zijn. De opneming dezer stukken scheen te meer gerechtvaardigd, omdat b.v. het register N°. 214, dat voor dezen bundel ontleed is, grootendeels bestaat uit contracten met stedelijke ambtenaars, zooals ze ook in de registers van *Certificatiën en attestatiën* nu en dan voorkomen. Doch ik heb deze inconsequentie ten slotte over het hoofd gezien. Het getal der op te nemen certificatiën bleek ongeveer 1400 te bedragen, en bij het uiterst geringe belang dezer stukken scheen het mij niet wenschelijk, om hunnentwille den omvang dezer verzameling nagenoeg te verdubbelen. — Hetzelfde bezwaar gold ook voor de opneming der uitgegane brieven van de stad. Bovendien blijf ik tegen de opneming dezer categorie van stukken mijn oude bezwaar handhaven: het zijn geene *oorkonden*. Zelfs door eene ruime opvatting van het begrip *oorkonde* kan dit bezwaar niet weggenomen worden: hoe men ze ook beschouwt, brieven zijn geene «oorkonden» en behooren dus in dezen bundel niet te huis. — Ook afgeloste rentebrieven der stad, waarvan een niet onbelangrijk aantal in het archief voorhanden is, liet ik weg, hoewel dit zeker oorkonden zijn. Het scheen niet wenschelijk deze oneindige herhalingen van vaste formulieren in deze verzameling op te nemen. Eene uitzondering maakte ik voor enkele rentebrieven, die in cartularia afgeschreven waren, daar het in dat geval aannemelijk moest heeten, dat de afgeschrevene stukken eenig bijzonder belang hadden. — De oorkonden, opgenomen in de nos. 559 en 835 van het middeleeuwsche stads-archief, liet ik weg. Immers deze beide registers zijn slechts afschriften, die lang na de samenstelling der origineelen door

aankoop voor de stad verkregen zijn; zij behooren in de archieven van den bisschop en van het Hof en zullen behandeld worden, als deze archieven aan de orde zullen komen. — De oorkonden uit de Utrechtsche landskist, nog opgenomen in den voor een paar jaren verschenen inventaris van het middeleeuwsche stads-archief, liet ik hier weg, daar ze sedert het drukken van den inventaris zijn afgegeven aan het rijk en voortaan deel uitmaken van het bisschoppelijk archief. Velen daarvan zijn echter, zooals te verwachten was, gedurende hun eeuwenlang verblijf in het stads-archief afgeschreven in de stedelijke cartularia. Deze afschriften moest ik natuurlijk opnemen; ik heb er dan duidelijkheidshalve *tusschen haakjes* bijgevoegd, dat het origineel zich onder de stukken der Utrechtsche landskist bevindt.

Ook in de wijze van beschrijving der stukken ben ik eenigszins afgeweken van de in het eerste deel gevolgde methode. Bij de bewerking van dit deel heb ik eenvoudig de beschrijvingen der stukken, wanneer die in den inventaris voorkwamen, daaruit overgenomen. Ditmaal meende ik niet aldus te werk te mogen gaan, daar de inhoud der beschrevene stukken (vooral der privilegiën en tractaten) over het geheel veel belangrijker was dan het geval was bij de charters van het kapittelarchief van St. Pieter, dat natuurlijk hoofdzakelijk eigendomsbewijzen bevat. Terwijl men tevreden is met een regest van een eigendomsbewijs, zoo het maar het getransporteerde perceel en de namen der partijen opgeeft, mag men zich bij een regest van een tractaat niet vergenoegen met eene zoo korte aanduiding, al is die voor een inventaris duidelijk genoeg. Ik meende aanvankelijk, dat het mij betrekkelijk gemakkelijk zou vallen aan de hoogere eischen, die ik aldus aan mij zelven stelde, te voldoen: immers het belangrijkste cartularium der stad, dat de groote meerderheid der privilegiën en tractaten bevat, was jaren geleden door den tegenwoordigen Algemeenen rijksarchivaris (destijds volontair op het Utrechtsche stads-archief) zeer uitvoerig in regesten ontleed. Doch deze arbeid bleek, toen ik ze voor dit doel wilde gebruiken, aan het tegenovergestelde euvel te lijden als de mijne: het gebruik van *deze* regesten, die somtijds eene folio-bladzijde geheel vullen, zou aan mijnen bundel een geheel onmogelijken omvang gegeven hebben. Ik besloot dus de belangrijke stukken, die meer dan eene enkele bepaling bevatten, op nieuw te beschrijven; ik ben daarbij als volgt te werk gegaan.

Het mededeelen in een regest van hetgene vastgesteld is over ieder der talrijke onderwerpen, die dikwijls in een verdrag behandeld worden, is niet gewenscht, omdat men dan als regestenlijst een werk zou ter perse leggen, min of meer van denzelfden omvang als het oorkondenboek, waarvan de lijst de voorlooper moet zijn. Ik besloot dus reeds dadelijk, om alleen de lijst der onderwerpen, waarover in elk tractaat gehandeld werd, te geven. Doch ook dit bleek onuitvoerbaar: juist op die wijze was de lijst van den heer van Riemsdijk ingericht, die te uitvoerig was gebleken voor mijn doel, — eene uitvoerigheid, te minder gerechtvaardigd, wanneer men den gebruiker der regestenlijst toch niet bevredigt door den inhoud der bepalingen weg te laten. Ik heb dus besloten een middenweg in te slaan en van de talrijke onderwerpen, dikwijls in privilegiën en tractaten behandeld, alleen die te vermelden, die bestemd waren om voortdurend van kracht te blijven, terwijl bepalingen van voorbijgaand belang niet vermeld zijn. Zoo is

dus b.v. bij het stellen van het regest van een vredesverdrag vermeld, dat daarin gehandeld wordt over tolrechten en beden, terwijl daarentegen de bepalingen over de uitwisseling van gevangenen en het betalen van oorlogsschatting weggelaten zijn.

Gevolg gevende aan eene opmerking, door Mr. J. A. Feith gemaakt bij de aankondiging van het eerste deel dezer regesten, heb ik thans alle aan de stukken aanwezige zegels vermeld. Ik moest de juistheid dezer opmerking van mijn geachten ambtgenoot beamen, en inderdaad bleken mij in de praktijk de bezwaren, die ik gevreesd had, niet onoverkomelijk: wel was somtijds inderdaad, zooals ik had voorzien, het aantal aangehechte zegels bijzonder groot, maar deze gevallen bleken uiterst zeldzaam te zijn. Nu *alle* zegels opgenomen zijn, kon ik ook tegemoetkomen aan den wensch van Mr. Feith (en zeker ook van alle liefhebbers der sphragistiek), om een derde register te vervaardigen, dat alle voorhandene zegels opgeeft.

Ook een derden wenk van Mr. Feith heb ik opgevolgd: de personen, alleen aangeduid door hun eigenen voornaam en dien huns vaders (b.v. Jan Janss.), zijn thans ook in het persoonsregister opgenomen. Het was mij, toen ik het register op het 1e deel vervaardigde, niet ontgaan, dat in zeer vele gevallen uit deze aanduidingen geslachtsnamen kunnen zijn gegroeid; maar ik hield het er voor, dat dit uitsluitend geschied was in eene periode, jonger dan de hier behandelde. Mr. Feith's verwijzing naar de voorname Groninger geslachten Coenders, Jarges en Hillebrandes schijnt echter het tegendeel te bewijzen. Al zijn dergelijke gevallen in de middeleeuwen voor mij nog eenigszins onverklaarbaar, ik erken, dat, waar mijne stelling eenigszins betwistbaar is, het beter kan geacht worden *alle* namen op te nemen, hetgeen niet al te veel moeite kost en geen groot bezwaar levert. Toch doen de tallooze Henricssoon's, Jacobssoon's, Janssoon's enz. mij twijfelen, of ook de geringe moeite en het kleine bezwaar, dat hunne opneming veroorzaakt, gerechtvaardigd is, nu daardoor het personenregister zóó belangrijk blijkt te zijn gezwollen.

Daarentegen kon ik er niet aan denken, toe te geven aan den wensch van Mr. Feith om *alle* vidimussen ook op hun eigenen datum op te nemen. Ik moet eerlijk verklaren, dat ik dezen wensch niet alleen niet deel maar ook niet begrijp. Welk nut ter wereld kan het hebben, de duizenden vidimussen, die de bisschoppelijke officiaal heeft in het leven geroepen, allen afzonderlijk te vermelden naast de gevidimeerde stukken, waarvan zij zich alleen onderscheiden door eene nietszeggende aanvangsformule, die voor allen dezelfde is? — Na eenige aarzeling heb ik ook niet toegegeven aan Mr. Feith's wensch, om uit de bundels processtukken *alle* vonnissen op te nemen. Deze maatregel zou mij, althans voor Utrechtsche archieven, te ver gevoerd hebben. Indien Mr. Feith de registers der voor de geestelijke rechtbanken gevoerde processen eens doorziet, zal hij ontwaren, dat in deze ingewikkelde proceduren het getal vonnissen zeer groot en hun belang zeer klein is: meestal hebben zij betrekking op proceshandelingen en doen zij eenigszins denken aan de vonnissen, die in de oudste terechtzittingen gewezen werden over allerlei formaliteiten, waarover in de formulier-dingtaal vragen werden gesteld. Losse processtukken, die buiten hun natuurlijk verband geraakt zijn, heb ik volgens den wensch van Mr. Feith opgenomen, doch alleen, wanneer het inderdaad oorkonden waren.

Over de afwijkingen in de samenstelling der registers zie men de noten bij de hoofden der beide eerste registers.

Met het aannemen van het gebruik van den Paaschstijl ben ik zeer spaarzaam geweest. Meer en meer blijkt het [1], dat deze stijl ook in Holland, waar hij vroeger geacht werd te heerschen, verre van algemeen is geweest. Alleen dus bij stukken, uitgaande van de graven van Holland en hun hof [2], meende ik het gebruik van den «hofstijl» te mogen onderstellen; overigens nam ik dien alleen aan, wanneer uit het verband duidelijk bleek, dat hij gebruikt was [3].

Eene laatste opmerking betreft het gebruik der woorden «des anderen daghes» en «altera die» in oude dateeringen. In mijn Programma p. 30 Noot 1 nam ik aan, onder opgaaf van verschillende redenen, dat door deze uitdrukkingen in den regel de *eerst*volgende dag bedoeld werd. De aangehaalde plaatsen bewijzen inderdaad, dat zulks het geval *kan* zijn; doch ik heb sedert verscheidene andere plaatsen gevonden, die getuigen, dat ook de beteekenis van den *tweeden* dag na een zeker feest zeer gewoon was [4]. Nu dit het geval blijkt geweest te zijn, meen ik, in overeenstemming met den duidelijken zin van het woord «*ander*», te moeten aannemen, dat in den regel de *tweede* dag bedoeld wordt.

De bij elk stuk aangehaalde nommers zijn natuurlijk die van den inventaris van het middeleeuwsche stadsarchief (Stedelijk archief, afdeeling I); zéér enkele malen is het 2e deel van den inventaris (1577—1795) aangehaald, wanneer in daar vermelde registers stukken van voor 1528 bleken te zijn opgenomen.

S. M.

---

1) Zie vooral de belangrijke opmerking van Mr. Fruin Th. Az. over het volgen van den nieuwjaarstijl, in: Bijdragen v. vaderl. gesch. en oudheidk. VIII p. 319. — Onder het afdrukken van dit vel verschijnt de zeer grondige studie over dit onderwerp van den heer J. de Fremery (Bijdragen v. vaderl. gesch. IX p. 105), die mij toeschijnt de zaak uit te maken.

2) Zie echter N°. 746, waaruit blijkt, dat zelfs de gezanten van hertog Philips van Bourgondië te Utrecht den Paaschstijl niet volgden.

3) Ook in de N°. 797 en N°. 1277, twee akten van de steden Brugge en Gent, waar de Paaschstijl (volgens vriendelijke mededeelingen der heeren archivarissen Gilliodts van Severen en van der Haeghen) algemeen in gebruik was, berekende ik de data volgens dezen stijl.

4) Zie hierna N°. 279 en 280, gedateerd 1356 „des *naesten* daghes na sente Peters ende sente Pouwels dach" en „des *anderen* daghes na sinte Peters ende sinte Pouwels dach", — en twee charters dd. 1398 „des Woensdaghes na O. H. Hemelvaerts-dach" (overdracht van land aan A.) en „des *anderen* Vridaghes na O. H. Hemelvaerts-dach" (overdracht van ditzelfde land door A. aan het St. Cecilia-klooster te Utrecht) in het archief van het St. Cecilia-klooster. Vgl. in hetzelfde klooster-archief een charter van 1407 „des *yersten* Donredaghes na Kersdach", dat er op wijst, dat de *andere* dag tegenover den *yersten* dag moet staan.

BESCHRIJVING DER HANDSCHRIFTEN IN HET ARCHIEF VAN DE STAD UTRECHT, DIE BIJ HET STELLEN DEZER REGESTEN GEBRUIKT ZIJN.

NB. De nommers verwijzen naar den gedrukten catalogus van het archief.

N°. 20. Protocol van den notaris Floris Tzwynnen, eerst werkzaam in het hof van den bisschoppelijken officiaal, sedert 1483 secretaris der stad Utrecht. Het bestaat uit 2 deelen op papier. In het eerste deel vindt men vooraan verschillende opgaven, die de steller behoefde bij zijne werkzaamheid in de geestelijke rechtspraktijk: termijnen van processen, tarieven van leges, lijsten van feestdagen, formulieren van akten, verkortingen en andere schrijfregels, een en ander meestal betrekking hebbende op procedures voor de pauselijke kamer. Daarbij vindt men ook een afschrift der Keulsche provinciaal-statuten van 1423. — Dan beginnen de minuten van akten, opgemaakt door Tzwynnen, waartusschen ook enkele voorkomen, geschreven door andere notarissen. De laatsten hebben denkelijk als modellen gediend. Ook van sommige akten van Tzwynnen zelf blijkt dit, zoowel door de later bovengeschrevene namen en data, alsook door de verwijzingen in sommige verkort medegedeelde akten naar vroegere akten, voorkomende in deze registers of in andere procesregisters, die in Tzwynnen's bezit waren en gedeeltelijk thans nog in het stadsarchief berusten (zie: Inventaris van het archief. I N°. 816, 817, 833, dd. 1476—1478). De stukken, in de beide deelen van het protocol voorkomende, dagteekenen in hoofdzaak van 1479 tot 1497, terwijl ook enkele vroegere en latere stukken aanwezig zijn. Het protocol is blijkbaar allengs ontstaan. Zoo vindt men er in opgenomen 3 geheele registers van stukken, betreffende de clausuur van het Clarissenklooster Nazareth te Delft en twee processen, gevoerd voor den bisschoppelijken officiaal en voor een pauselijken commissaris. Onder de overige stukken van het protocol komt het meermalen voor, dat losse, reeds beschrevene bladen later tot quaterns zijn gevormd, zoodat de tekst der stukken van het eerste blad doorloopt op het laatste blad van het quatern. — Het laatste gedeelte van het 2de deel van het protocol bevat brieven, door Tzwynnen als stadsklerk geschreven in 1484 tot 1487, 1497, 1501 en 1502. Ook dit gedeelte bestaat uit losse, later vereenigde bladen: enkele daarvan zijn genommerd en dus waarschijnlijk afkomstig uit het stedelijk brievenboek, dat over deze jaren ontbreekt. — Achter in het protocol liggen enkele losse procesakten op perkament van 1480—1482 (en een van 1476), door Tzwynnen geschreven, maar waarschijnlijk niet verzonden.

N°. 25. Formulierboek, samengesteld door een klerk op de griffie der stad Utrecht (niet de folio 56 genoemde klerk Johan van Meerloe, zooals in den inventaris van het archief vermoed wordt, daar deze tijdens het opmaken van het register, zooals uit fol. 44/45 blijkt, zich als vluchteling te Keulen bevond). Het is opgemaakt omstreeks 1430, zooals niet alleen blijkt uit de hand, die omstreeks dien tijd herhaaldelijk in de stedelijke registers voorkomt, maar ook uit de aan het begin van het register voorkomende titulaturen van vorsten en edelen. Het bestaat uit verschillende quaterns, die later samengevoegd zijn en niet overal goed aan elkander sluiten. — Het eerste gedeelte beslaat fol. 1—98 van het register en is geheel geschreven met dezelfde hand: het bevat eene verzameling akten van den meest verschillenden aard, die blijkbaar als voorbeelden gediend hebben, formulieren enz. (Twee daarvan — op fol. 56 en fol. 13 vs. — zijn afkomstig uit het partikuliere archief van den stadsklerk Henricus Pauli, wiens helper de steller van dit register geweest schijnt te zijn.) Deze serie wordt afgebroken door eene verzameling afschriften door andere hand van charters van 1411—1417, afkomstig uit het archief van het kapittel van Oudmunster.

De 2de afdeeling van het register (fol. 101—138) bevat minuten van brieven van het stedelijk bestuur en andere stukken uit het stadsarchief uit de jaren 1480—1483; het laatste daarvan is eene memorie van grieven van het stedelijk bestuur tegen bisschop David van 1481, waarop de stadsklerk Tijlman Momfelen zelf het opschrift schreef. — Na diens tijd (Momfelen werd ontslagen in 1483) schijnt het deel spoedig buiten het stedelijk archief geraakt te zijn: althans de zooeven genoemde tweede afdeeling van het register wordt op verschillende plaatsen (fol. 102—104, 106/7, 109) afgebroken door stukken van 1526—1536, geschreven door Johan Gruter van Venray, die van elders bekend is als notaris in het leenhof der St. Paulus-abdij en pastoor van Ter Eem. In 1583 werd het register door den Utrechtschen boekverkooper Gerrit Janss. verkocht aan Jan Adriaensz. Paymans van Culenborch, die zeker op fol. 99—101 de daar voorkomende aanteekeningen over Geldersche geschiedenis schreef. Eerst in onze dagen kwam het register weder in het bezit der stad Utrecht.

N°. 27. Fragment van een stedelijk kopijboek op papier (3 bladen). Het bevat door elkander charters van 1350—1375, geschreven met éénzelfde hand, die omstreeks 1375 ook in het Liber hirsutus minor voorkomt. Het kopijboek, waarvan wij hier een overblijfsel bezitten, is dus gelijktijdig met het register, waarvan kopijboek E een afschrift is. Het is echter geen overblijfsel van het origineel van E (tenzij het behoort tot een afgedwaald quatern daarvan), want *geen* der in N°. 27 voorkomende charters wordt in kopijboek E. teruggevonden. Op zich zelf zou het anders niet onmogelijk zijn, dat wij hier een gedeelte van het origineel van E. bezitten, want deze bladen (N°. 27) zijn teruggevonden in de collectie van den burgemeester C. Booth, die waarschijnlijk het initiatief nam tot het afschrijven van het kopijboek E. Door het rijk, dat de collectie Booth bezit, zijn deze bladen aan de stad Utrecht gerestitueerd.

N°. 28. *Copyboek B.* Kopijboek der stad, op perkament geschreven in 1395, bevattende 196 folio's. Het is met dezelfde hand beschreven tot aan fol. 157; ook de oude index aan het begin loopt zoover door. De inhoud wordt het best wedergegeven door het opschrift op het eerste blad, dat als aanwezig vermeldt «previlegiën ende vrihede, die de stat vercreghen heeft van keyzeren, van Roemschen coninghen, van bisscoppen tUtrecht, van der greeflicheden van Hollant ende van Ghelre *ende anders mennigherhanden copien*»: inderdaad vindt men er, behalve privilegiën, verbonden en zoenen (sedert 1122), ook verschillende andere stukken, zooals den gildenbrief van 1304, den vredebrief van 1300, een vonnis van den raad van Brugge, een brief aan de stad, later ook zelfs den eed van den bisschop. Opmerking verdient, dat men hier ook aantreft verschillende brieven (b.v. f. 40 vlg. en f. 98 vlg.), die zonder twijfel destijds in de Utrechtsche landskist moeten berust hebben. De orde der stukken is gedeeltelijk systematisch (b.v. de bisschoppelijke privilegiën, de tractaten met Holland enz. bij elkander), gedeeltelijk chronologisch (de oudste stukken staan bijeen aan het begin van het boek). Eene gelijktijdige hand heeft de vertalingen der Latijnsche stukken daarachter geschreven. — Op f. 165 begint het vervolg, aanvangende met 1399, geschreven met verschillende gelijktijdige handen. Het wordt slechts voortgezet tot 1402 (1404/5); op de folio's 177 vlg. vindt men nog eenige stukken over de jaren 1433, 1452 enz. De jongste stukken, dagteekenende van 1477 en 1478 (f. 21, 86) of in die jaren ingeschreven (f. 83 vlg.), zijn, nadat het register vol was, tusschen de stukken der eerste afdeeling ingeschreven. Zij zijn onderteekend door den stadsklerk Tijlman Momfelen, die ook verschillende oudere stukken van hoofden voorzag en somtijds collationeerde.

N°. 29. *Copyboek A.* Geschreven op perkament in 1398 op 57 folio's. Het bevat de tractaten met de Hollandsche graven en de door hen verleende privilegiën over 1252—1374/5, die men (blijkens het opschrift) meende op de veelvuldig gehoudene conferentiën met Hollandsche gedeputeerden aan den Putkuip bij Harmelen, te Woerden, te Oudewater enz. noodig te hebben. Dit gedeelte beslaat de folio's 1—30. Het volgende gedeelte (f. 31—57) bevat het vervolg dezer serie over 1399—1417/18, door verschillende handen geschreven. Enkele andere stukken (o. a. een charter uit het archief van Oudmunster dd. 1400 over het hooge gerecht van Ameide en de Lek) zijn later daartusschen geschreven.

N°. 30. *Copyboek E.* Afschrift op papier, waarschijnlijk vervaardigd volgens vroedschapsresolutie van 22 October 1649, waarbij bevolen werd, om «d'oude boecken van stadts-statuten ende privilegiën, genaemt Liber hirsutus, Liber albus, Liber rosarum *ende wat diergelycke meer is* in stadts-secretarye, te doen copieren met een moderne handt». Het origineel (denkelijk wel op perkament) schijnt het oudste stedelijke kopijboek geweest te zijn: het werd blijkbaar aangelegd in 1374/5. Immers het bevat aan het begin op fol. 1—33 achter elkander de privilegiën en tractaten, door de Hollandsche graven voor Utrecht uitgevaardigd, over 1252—1374, en wel in chronologische orde (hoewel nu en dan enkele oudere stukken tusschen de jongere voorkomen). — Op deze serie, die blijkbaar den kern van het register vormt, volgt eene verzameling van de meest verschillende charters door elkander, waarbij er zich vele be-

vinden betreffende de verhouding van de stad tot de bisschoppen (en ook reeds verscheidene, blijkbaar uit de Utrechtsche landskist). Het jongste dezer stukken is de landbrief van 1375. — Eerst daarna volgt op fol. 78 vs. en vlg. weder eene eenigszins meer geregelde serie, die aanvangt met 1375 en blijkbaar sedert dit jaar op verschillende tijden dadelijk bij het verkrijgen der gecopiëerde stukken werd ingeschreven. Zoo komt o. a. op fol. 91 vs. voor eene blijkbaar gelijktijdige aanteekening over den dood van bisschop Floris van Wevelichoven in 1393 en over den eed, destijds door schout en schepenen afgelegd. Het cartularium schijnt *niet* de grondslag geweest te zijn, waaraan in 1395 en 1398 de officiëele stedelijke kopijboeken B en A ontleend zijn; blijkbaar zijn deze daarvan ten minste geene kopiën. Het kopijboek E werd dan ook nog na 1395 en 1398 vervolgd: althans er komen nog enkele stukken van 1397, 1399, 1401 en 1403 in voor. Met dit laatste jaar sluit de rij der charters, waarna een extract uit Wstinc's rechtsboek van den Dom het slot van het register vormt.

N°. 31. *Copyboek C.* Dit register, op perkament geschreven, is niet op eens door dezelfde hand samengebracht. Op fol. I—XXXVI vindt men eene verzameling van de meest verschillende stukken over 1429—1461, waarboven de klerk Tijlman Momfelen (1460—1483) hier en daar hoofden schreef, terwijl hij ook den index van bijna deze geheele afdeeling voor in het boek schreef. Waarschijnlijk is dit gedeelte een der «nye copyboeken», waarvoor blijkens de kameraarsrekening van 1462/63 perkament werd aangekocht. — Dezelfde hand, die deze eerste afdeeling bijeenbracht, schreef op fol. XXXVI—XLI met iets grootere letter nog drie charters af dd. 1460, 1468 en 1423. — Dan begint (fol. XLI) eene andere hand die tot fol. LXIX vs. (met uitzondering van één stuk op fol. LX vs.) eene verzameling charters bijeenbracht, meestal uit de eerste jaren der regeering van bisschop David. — De folio's LXX—LXXXVIII vormen eene nieuwe afdeeling, waarin de eerste hand (slordiger dan vroeger) verschillende charters uit de jaren 1479—1482 verzamelde, allen betrekking hebbende op de geschillen tusschen bisschop David en de stad in 1479—1482. — Na een wit blad volgt eindelijk op fol. XC—CXI de laatste afdeeling, waarin verschillende handen stukken van allerlei aard neerschreven, aanvankelijk nog betrekking hebbende op de geschillen met bisschop David, doch later van geheel verschillenden aard tot 1517 toe: de stukken dezer laatste afdeeling zijn gedeeltelijk gewaarmerkt door de stadsklerken Floris Tzwynnen en Valentijn van der Voort.

N°. 32. Kopijboek uit de laatste helft der 15a_e eeuw, door C. Booth in zijne aanteekeningen gedoopt *Memoriale Tijlmanni*, welke naam thans weder aan het stuk gegeven is. Het bestaat uit verschillende stukken. De eerste afdeeling, geheel tot het stads-archief behoorende, is op papier, doch bestaat uit verschillende afdeelingen. 1°. fol. I—XXXIX is geheel beschreven door eene hand, zeer gelijk aan de tweede hand van Copyboek C; bijna alle stukken zijn gewaarmerkt door den stadsklerk Tijlman Momfelen. De inhoud bestaat uit stukken van zeer verschillenden aard tot 1444: privilegiën van de bisschoppen, stukken betreffende stadsgoederen, fundatiën van gasthuizen, ook vele stukken uit de Utrechtsche

landskist; het heeft den schijn, alsof hier afgeschreven zijn charters, die nog niet in andere kopijboeken voorkomen. 2°. fol. XL—LVII. Dit gedeelte, beschreven met eene andere, nettere hand, bevat weder allerlei stukken, waaronder vele uit de Utrechtsche landskist; zij zijn meestal uit de 13e eeuw en loopen tot 1374. Oorspronkelijk was dit stuk zeker niet bestemd, om bij de 1e afdeeling gevoegd te worden, daar verschillende charters in beide afdeelingen voorkomen. Aan het slot van dit gedeelte (en wel onmiddellijk daarachter: fol. LVII—LXIII) heeft de klerk Tijlman Momfelen zelf deze verzameling vervolgd: ze loopt dan tot 1423, terwijl eene andere hand daarachter nog schreef (fol. LXIV, LXV) den dijkbrief van den Lekdijk-Bovendams van 1323. — Dit gedeelte van ons register is te houden voor het «boec, dair Tyelmannus die brieve ende privilegiën in scrijft», vermeld in de rekening van den 2den kameraar van 1478/79. (Vgl. Geschiedenis van het stadsarchief. p. VII.) Later werden achter dit register gevoegd vier bladen papier, waarop eene hand van het laatst der 16e eeuw drie stukken schreef betreffende de vergraving van de Vecht in Hoogelanden. De index op het Memoriale Tijlmanni, geschreven door een stadsklerk van c. 1640 en voorzien van aanmerkingen van C. Booth (gevonden in diens collectie en thans bij het register gebonden), eindigt met deze later bijgevoegde stukken omtrent de Vecht: in het midden der 17de eeuw bevatte dus het register niets meer.

Doch zéér spoedig daarna verkreeg het eene nieuwe toevoeging. De laatste folio's van het eerste cartularium zijn (in aansluiting aan de foliëering van Tijlmannus) genommerd fol. LXV—LXXII (en komen met deze foliëering reeds op het register van c. 1640 voor). *Dezelfde hand*, die dit deed, nommerde ook de tweede afdeeling van het cartularium als fol. LXXIII—LXXXVI. Toch behoort deze afdeeling hier geheel niet te huis: immers zij bevat een gedeelte van een cartularium der Buurkerk, geschreven op perkament, waarin contracten met beambten der kerk, fundatiën van vicariën, testamenten, grootendeels door verschillende handen, afgeschreven zijn. Het jongste gedateerde stuk is van 1492, terwijl het ongedateerde stuk, waarmede de verzameling aanvangt, van 1494 moet zijn.

N°. 33. *Copyboek D.* Dit kopijboek is geen cartularium, maar eene verzameling van verschillende losse stukken, die gewis op het laatst der 16de eeuw, toen de index er op vervaardigd werd, tot een deel zijn samengebonden. (Een der ingebonden stukken dagteekent nog van 1591.) Onder deze verschillende stukken kan men nagaan, dat sommigen vroeger een afzonderlijk geheel hebben gevormd: 1°. fol. I—XXIII, beschreven door eene hand van het midden der 15de eeuw en vervolgd door eene andere hand uit dezelfde eeuw tot fol. XXXIII, bevatten allerlei stukken tot 1468, terwijl het vervolg nagenoeg geheel loopt over de jaren 1460—1467. Deze geheele afdeeling, die een deel op zichzelf vormt, is door den stadsklerk Tijlman Momfelen van hoofden voorzien. 2°. fol. XXXVII—XLVIII bevatten stukken over 1498—1500, allen gecollationeerd door den stadsklerk Floris Tzwynnen, terwijl het zich daaraan onmiddellijk aansluitende vervolg (fol. XLXI vs.—LV) stukken over de belastingheffing van 1511 bevat, allen gewaarmerkt door den stadsklerk Valentijn van der Voort. 3°. De rest van het deel bestaat uit eene verzameling losse stukken, waaronder nog te onderscheiden zijn: *a.* fol. LXXIV—LXXIX,

eene verzameling stukken betreffende de belastingheffing van 1511, allen geschreven en gewaarmerkt door den stadsklerk Valentijn van der Voort, denkelijk in 1538, toen deze zaak op nieuw ter sprake kwam. *b.* fol. LXXXI—XCII, een register met afschriften van stukken, allen betrekking hebbende op de verhouding van de stad Utrecht tot de bisschoppen, hare privilegiën en hare betrekkingen met bisschop David; dit stuk, dat door den klerk Tijlman Momfelen van een index voorzien is, heeft blijkbaar gediend in de onderhandelingen met bisschop David in 1481—1483.

N°. 214. Register op papier, bestaande uit losse quaterns en losse vellen, later samengebonden. Het register bevat eene verzameling minuten (ook concepten) en afschriften van contracten met stedelijke ambtenaars over de waarneming van hun ambt; ook enkele instructiën van ambtenaars en ordonnantiën op enkele ambten komen voor. De verzameling, door zeer verschillende handen geschreven, doch meest gewaarmerkt door den stadsklerk zelven, loopt van 1484 tot 1559, terwijl een paar ongedateerde stukken nog van 1576 schijnen te dagteekenen.

N°. 268. Verzameling van losse afschriften van brieven, waarbij de stad Utrecht in 1432 verkoopt perceelen grond in de stadsweide (en twee brieven over den verkoop van den grond der stadssteenovens in 1467). Deze afschriften, op papier en meestal gewaarmerkt, zijn met vele andere aan den raad ingeleverd volgens de raadsbesluiten van St. Lamberts-avond en St. Lucas-avond 1525, bij gelegenheid van de door de gilden gewenschte controle over het gevoerde financiëele beheer.

N°. 558. Register, houdende afschriften der brieven, waarbij Mr. Anthonis van Venraey, kanunnik van St. Marie, en Marcus van Weze, proost van Elst en Culenborch, (krachtens commissiën der Staten van Utrecht dd. 19 Augustus 1527 en 30 Mei 1528) vaste goederen in Gelre en Zutphen, behoorende aan de vijf kapittelen en aan enkele leden der ridderschap en burgers van Utrecht, verpanden voor de terugbetaling der van verschillende personen op rente geleende gelden, bestemd tot dekking der onkosten van den strijd tegen den elect Henrick van Beyeren. Het register, hoewel in twee periodes (voor en na p. 348) opgemaakt, vormt blijkbaar een geheel. Het is niet dadelijk in 1528 samengesteld, want er komt met dezelfde hand eene akte van 1537 in voor; denkelijk is het vervaardigd omstreeks 1545, bij gelegenheid van de onderhandelingen over de lossing der verpande goederen.

N°. 586. Cartularium der Buurkerk. Dit register bestaat uit 155 bladzijden papier, in het begin der 15de eeuw beschreven met allerlei stukken (meest charters), grootendeels uit de 14de eeuw, als akten van schenking, testamenten, transporten van renten, verkoopbrieven van graven, contracten met gilden en broederschappen, stichtingen van vicariën, missen en uitdeelingen enz., maar ook lijsten van ornamenten, ordonnantiën en afrekeningen. — Het vervolg (p. 157—220) bestaat uit allerlei, later bij dit register gebondene stukken van denzelfden aard, maar dagteekenende van de jaren 1490—1520; (op p. 173 vlg. vindt

men zelfs een gedeelte van een door verschillende handen geschreven cartularium). Het jongst zijn twee aanteekeningen, in 1530 en 1533 geschreven door den stadsklerk Valentijn van der Voort, waarbij eenige personen zich borgstellen voor kosters der kerk.

N°. 622. Fragment van een register op papier, houdende afschriften van stedelijke erfrentebrieven dd. 1430—1435 en van transporten daarvan tot 1491. Dit register is opgemaakt bij de aflossing dezer rentebrieven op Victoris 1534 en gecollationeerd door den stadsklerk Valentijn van der Voort.

N°. 672. Afschrift op papier uit de 2[de] helft der 15[de] eeuw van een schepenboek, waarin te boek gesteld zijn de vonnissen, gewezen door schepenen oud en nieuw in gevallen, waarin de fungeerende schepenen het vonnis niet hadden kunnen vinden. Het register, aangelegd tusschen 1341 en 1351, loopt tot 1454. De charters, voorkomende in de bij de vonnissen opgenomene dingtalen, dagteekenen van 1255—1448.

Bovendien worden aangehaald N°. 155, 269, 329, 492, 500, 724, 816, 817, 833 en 834, die het echter onnoodig is hier uitvoerig te beschrijven, daar zij in hun geheel reeds in een nummer dezer regesten beschreven worden. Evenmin scheen het mij noodig hier te beschrijven N°. 7, 11, 156, 157, 227, 292, 502 en uit het 2[e] deel van den inventaris N°. 414, 753, 1080 en 3494, die elk slechts eenmaal worden aangehaald. N°. 687 en uit het 2[e] deel van den inventaris N°. 2815, die uit losse charters bestaan, kon ik niet nauwkeuriger beschrijven dan de inventaris dit reeds deed.

REGESTEN

VAN

DE STAD UTRECHT.

---

1. (1021.) *Z. j.*
Lijst van de zeven groote dienstmannen van het sticht van Utrecht.
Afschr. — Inv. N°. 33 fol. 31.

2. 1040 (*Mei* 21) *XII Kalendas Junii*, *indictione VIII*, *anno domini Henrici regis tercii ordinacionis XIII*, *regni primo.*
Koning Henric III schenkt aan de St. Maartenskerk te Utrecht het landgoed, dat hij in de villa Groninga in het graafschap Thrente had, met den rechtsdwang, munt en tol, van welks opbrengst de broeders jaarlijks 30 voeder wijn zullen trekken, terwijl het overschietende ten hunnen nutte door den proost zal worden uitgegeven. (Opgenomen in een brief dd. 1359 (*April* 11) *indictione XII*, *III Ydus Aprilis*, *regnorum nostrorum anno XIII*, *imperii vero quarto.*)
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 158 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 160.

3. 1122 (*Juni* 2) *IIII Nonas Junii*, *indictione XIII*, *anno domini Heinrici IIII regni eius XXIII*, *imperii vero XII.*
Keizer Henric V bevestigt de privilegiën en het recht, door bisschop Godebold aan die van Utrecht en Muden gegeven, op voorwaarde dat zij het bisdom Utrecht in zijne trouw aan den keizer zullen bewaren, en verleent tolvrijdom aan allen, die de stad Utrecht met een wal moeten omringen, als zij aldaar ter markt komen. (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof dd. 1651 *Augustus* 30.)
Met monogram en zegel van den keizer in witte was, — en: met zegel van het Hof in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 37.
Vid. — Inv. N°. 37.
Afschr. — Inv. N° 28 f. 8.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 9.

4. 1122 (*Juni* 2) *IIII Nonas Junii, indictione XIII anno domini Heinrici IIII regni eius XXIII, imperii vero XII.*

Keizer Henric V bevestigt de privilegiën en het recht, door bisschop Godebold aan die van Utrecht gegeven, stelt een tarief vast voor den te Utrecht geheven tol van ingevoerde goederen, en bepaalt, dat alle kooplieden, die de stad bezoeken, voor schepenen zullen terecht staan. (Ook opgenomen in twee vidimussen van den kanselier Ebernand dd. 1295 (*Juli* 13) *III Idus Julii* en van het Hof dd. 1651 *Augustus* 30.)

Met monogram en zegel van den keizer in witte was, — zegel verloren, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 38.
Vid. — Inv. N°. 67.
Vid. — Inv. N°. 38.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 12.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 13 vs.

5. 1127 (*October* 2) *VI Nonas Octobris, indictione V, regnante domino Lothario III, anno regni eius III, anno vero (episcopa)tus domini Godeboldi XIII.*

Bisschop Godebold bepaalt, dat de vier jaarmarkten, waarvan die op Mariae Nativitas en op St. Maarten door hem vroeger naar de Nieuwe gracht verlegd waren, terwijl alleen de beide andere op Paschen en St. Jan in de wijk Stathe zouden blijven, voortaan zullen gehouden worden daar, waar het den kooplieden goeddunkt. (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof dd. 1651 *Augustus* 30.)

Met zegel van den bisschop in witte was, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 39.
Vid. — Inv. N°. 39.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 10.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 11.

6. 1177 (*z. d.*) *indictione X, anno regni domini Fritherici imperatoris XXVII, imperii XXIII, episcopatus vero domini Godefridi anno XXIII.*

Graaf Gerard, zoon van graaf Heinric van Gelre, verklaart, dat de burgers van Utrecht niet verplicht zijn lichterschepen te Rinwich te huren, zoo zij zweren, dat zij hunne eigene goederen vervoeren, — en verklaart hen weder vrij van alle heffing, zoo te Rinwic als in het geheele graafschap langs den Rijn. (Ook opgenomen in 2 vidimussen van den officiaal van den bisschop en van het Hof dd. 1395 *December* 24 en 1652 *Augustus* 25.)

Met zegel van graaf Heinric in witte was, — zegel verloren, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 40.
Vid. — Inv. N°. 40.
Vid. — Inv. N°. 40.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 16.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 17.

7. 1184 (*Augustus* 2) *IIII Non. Augusti, indictione VII, regnante domino Friderico, Romanorum imperatore gloriosissimo, anno regni eius vicesimo III, imperii vero XXI.*

Keizer Frideric I verklaart, dat de Utrechtsche burgers volgens uitspraak der schepenen van Tiel aldaar geen tol schuldig zijn, behalve van overzeesche goederen, behoudens een penning voor het gebruik van maat en gewicht, — en dat, nu de tol van Tiel naar Werden was verlegd, de Utrechtsche burgers daar evenzeer tolvrijdom zullen genieten, behalve van den zeetol. (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof dd. 1657 *Februari* 28.)

Met zegel van den keizer in witte was, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 41.
Vid. — Inv. N°. 41.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 18 vs.
Afschr. — Inv. N°. 188. (2 stuks.)
Vert. — Inv. N°. 28 f. 19 vs.

8. (1186—1188 of 1195—1201.) *Z. j.*

Godefridus, voogd van Staden, verklaart op last van den aartsbisschop Hartwic van Bremen, dat de burgers van Utrecht voortaan vrij zullen zijn van het hoofdgeld (tol), dat zij aldaar gewoon waren te geven. (Ook opgenomen in een vidimus van den officiaal van den bisschop dd. 1540 *Januari* 23.)

Met zegel van den voogd in witte was, — en: met zegel van den officiaal in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 42.
Vid. — Inv. N°. 42.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 33.

9. 1196 *z. d.*

Overeenkomst tusschen het kapittel van St. Marie en de burgers van Utrecht, waarbij het geschil over een huis bij de Borchbrug aan de gracht, door de kanunniken gebouwd, en over den grond van dat huis af tot aan het kerkhof van St. Marie tusschen den steenweg en de daartegenover aan de zuidzijde liggende huizen, volgens uitspraak van de prioren der Utrechtsche kerk aldus wordt beslecht, dat de opbrengst van het huis en van de gebouwen op den grond voor de helft zullen toekomen aan de stad en voor de wederhelft aan het kapittel, terwijl beide partijen ook gelijkelijk tot het onderhoud van de huizen zullen bijdragen.

Met zegel van het kapittel en de stad in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 253.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 24.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 24 vs.

10. (1198—1203.) *Z. j.*

De stad Keulen verklaart, dat haar geschil met de stad Utrecht over de goederen der Keulsche burgers, door heer Willem, broeder van den graaf van Holland, hun ontnomen, na lezing van de brieven van bisschop Theoderic van Utrecht en van de stad Utrecht is geëindigd.

Met zegel der stad Keulen in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 505.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 32.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 32.

11. 1220 (*April* 19) *XIII Kal. Maii, indictione VIII.*

De Roomsch-koning Frederik II bevestigt het privilege van zijnen

grootvader Frederik, waarbij deze aan de Utrechtsche burgers tolvrijdom verleent te Tiel en te Werden. (Ook opgenomen in twee vidimussen van den kanselier Ebernand d.d. 1295 (*Juli* 13) *III Idus Julii*, en van het Hof dd. 1657 *Februari* 28.)

Met zegel van den koning in witte was, — zegel verloren, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 43.
Vid. — Inv. N°. 67.
Vid. — Inv. N°. 43.
Afschr. — Inv. No. 188. (2 ex.)

12. 1231 (*October* 6) *II Non. Octobris.*
Het kapittel van St. Marie en de stad Utrecht maken eene regeling over de verplichtingen van de bewoners der 9 kamers en 5 kelders van het groote huis aan de nieuwe gracht, aan het kapittel en de stad behoorende.

Met zegels van het kapittel en de stad in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 254.

13. (1234 *Maart* 30) 1233 *IIII feria ante Pascha.*
Keur van schout, schepenen, raden en gezworenen der stad Utrecht, houdende verbod van het verkoopen van wijn om te tappen aan anderen dan burgers, en van het tappen van wijn voor rekening van personen, die geene burgers zijn. (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof dd. 1646 *Januari* 15.)

Met zegel van de stad in witte was, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 1.
Vid — Inv. N°. 1.

14. 1246 (*Maart* 1) *V feria post Mathie Apostoli.*
De stad Staveren verklaart overeengekomen te zijn met de stad Utrecht, dat zoo een burger der eene stad aan eenen burger der andere goederen verkocht heeft, hij geen ander dan den kooper voor die schuld zal aanspreken of panden.

Met zegel der stad in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 44.

15. 1247 (*October* 15) *Idus Octobris.*
Gravin E. van Berg («de Monte») en haar zoon A. geven aan de burgers van Utrecht vrijgeleide voor hun persoon en hunne goederen in hun land, nadat de geschillen over een te Geine aangehouden schip van een onderdaan der gravin, over te Gore aangehouden wagens en over Albert Stalle, waren bijgelegd.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 45.

16. 1249 (*December* 2) *quarto Nonas Decembris.*
De elect *Gosewinus* heft op verzoek der burgers van Utrecht de tot dusver bestaande instelling op, dat het huis van iemand, die eenen doodslag gepleegd had, verwoest moest worden.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 52.

17. 1250 (*Augustus* 25) *VII Kal. Septembris.*
De elect Henric belooft de rechten en gewoonten van de burgers van Utrecht en de dienstmannen der kerk te zullen handhaven, en hen desniettegenstaande tegen hunne vijanden te zullen verdedigen; ook bevestigt hij de vonnissen, gewezen door de bisschoppelijke ambtenaren, ten tijde dat de deken van Keulen Gozwinus elect van Utrecht was.

Met zegel in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 45.
Afschr. — Inv. No. 32 f. 9.

18. 1251 (*September* 24) *Kal. Octobris VIII.*
Koning Abel van Denemarken stelt ten behoeve der «umlaensfare» (schepen, die haring uit Schonen naar het westen brengen) een tarief vast voor den markttol op Skanor en vergunt, dat zij bij schipbreuk de door henzelven geredde goederen zullen behouden. (Vidimus van het Minderbroeders-klooster te Lund z. d.)

Met zegel van het klooster in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 46.

19. 1251 (*December* 13) *in die Lucie Virginis.*
Keur van schout, schepenen, raden en gezworenen der stad Utrecht, houdende verbod van het verkoopen van wijn om te tappen aan anderen dan burgers en van het tappen van wijn voor rekening van personen, die geene burgers zijn, en zulks op straffe van verlies der «hansa». (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof dd. 1646 *Januari* 15.)

Met zegel van de stad in groene was, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 2.
Vid. — Inv. N°. 1.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 26.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 26 vs.

20. 1252 (*Juni* 17) *XV Kal. Julii, indictione X.*
De Roomsch-koning Willem belooft, dat, indien iemand der zijnen uit Holland of Zeeland goederen van Utrechtsche burgers in het bisdom Utrecht terughoudt, hij die zal doen teruggeven.

Met zegel van den koning in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 506.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 49 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 3.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 3 vs.

21. 1252 (*Juni* 18) *XIIII Kal. Julii indictione decima.*
De Roomsch-koning Willem bepaalt, dat geene wereldlijke of kerkelijke grooten, buiten den keizer, burgers of ingezetenen der stad Utrecht in wereldlijke zaken voor hunne rechtbanken mogen betrekken, wanneer zij bereid zijn voor den bisschop of diens rechter in de stad terecht te staan. (Ook opgenomen in 2 vidimussen van den kanselier Ebernand dd. 1295 (*Juli* 13) *III Idus Julii* en van bisschop Guy dd. 1305 (*November* 21) *die Dominica ante festum beate Katerine Virginis.*)

Zegel verloren.

Vid. — Inv. N°. 67.
Vid. — Inv. N°. 80.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 48.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 1.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 2.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 48 vs.
Vert. — Inv. N°. 29 f. 10 vs.
Vert. — Inv. N°. 30 f. 1.

22. 1252 (*Juni* 18) *XIIII Kal. Julii, indictione X.*
De Roomsch-koning Willem neemt de stad Utrecht en de personen en goederen der burgers in zijne bescherming, en geeft hun vrijgeleide door het gebied van Holland en Zeeland; hij zal hen tevens helpen tot het genot hunner oude gewoonten en rechten volgens uitspraak der schepenen van Utrecht, indien iemand hen daarin verhindert.

Met zegel van den koning in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 47.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 49.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 2.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 3.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 49 vs.
Vert. — Inv. N°. 29 f. 2 vs.
Vert. — Inv. N°. 30 f. 1 vs.

23. 1254 (*September* 3) *feria V ante Nativitatem beate Virginis.*
Bisschop Henric vergunt aan de stad Utrecht om, als de nood het vereischt, de kerken, huizen en gebouwen buiten de muren, waaruit de stad met eenig gevaar bedreigd wordt, te doen afbreken.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 48.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 41 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 38.

24. (1255 *Juni* 21) *XI Kal. Julii, indictione XIII.*
De Roomsch-koning Willem belooft aan de stad Utrecht, dat indien iemand der zijnen, die aan zijn krijgstocht deelnemen, bij het trekken door hunne stad aan de burgerij eenige schade toebrengt, hij dat zal vergoeden op de uitspraak van goede lieden.

Met zegel van den koning in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 340.

25. (1256 *Januari* 6) 1255 *in die Epyphanie Domini.*
Bisschop Henric belooft den vrede en de gewoonten der burgers van Utrecht te zullen verdedigen en hen te zullen bijstaan tegen de landsheeren en ridders, die thans met hen in geschil zijn en met wie hij geen vrede zal maken dan met raad en goedvinden der burgers.

Met zegel in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 49.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 52 vs.

26. (1256 *Januari* 13) 1255 *Idus Januarii.*
Uitspraak van bisschop Henric in den twist tusschen de stad Utrecht en de vijf kapittelen over het wijnverbruik der kanunniken, het recht op de Borchbrug, een huis van het kapittel van Oudmunster, het bouwen aan de gracht sedert den brand, het graven der stadsgracht, de poort en brug naar Oudwijk en de uitgestrektheid der immuniteit van St. Jan. (Ook opgenomen in een vidimus van den officiaal van den bisschop dd. 1460 *Augustus* 20.)

Met zegels van den bisschop, de vijf kapittelen en de stad in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 50.
Vid. — Inv. N°. 33 f. 59.
Afschr. — Inv. N°. 50.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 42 vs.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 73 vs.
Vert. — Inv. N°. 30 f. 70.

27. 1256 (*April* 30) *in vigilia Walburgis Virginis.*
Bisschop Henric verklaart, dat de burgers van Utrecht volgens recht noch gewoonte verplicht zijn den bisschop verder dan de muren der stad te volgen, tenzij met hun vrijen wil.

Met zegel van den bisschop in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 51.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 41 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 38.

28. (1259 *Maart* 3) 1258 *op den Sundach dat man singit Letare Jerusalem.*
Zoen tusschen de steden Colne en Utricht, houdende bepalingen over de vergoeding van schade, door de wederzijdsche burgers elkander toegebracht te Schonirlo, Gotlant enz.

Met zegel der stad Keulen in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 507.
Afsch. — Inv. N°. 32 f. 44.

29. (1259 *Maart* 23) 1258 *X Kal. Aprilis.*
Aartsbisschop Conrad van Keulen verklaart, nu de geschillen tusschen de steden Keulen en Utrecht zijn bijgelegd, de burgers van Utrecht en hunne goederen onder zijne bescherming en geleide te nemen.

Met zegel van den aartsbisschop in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 52.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 27 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 27 vs.

30. 1259 (*April* 13) *in die sancte Pasche.*
Graaf Theodericus van Cleve en zijne beide zonen geven den burgers van Utrecht vrijgeleide in hun gebied.

Met zegels van Dirk graaf van Cleve, Dirk zijn oudsten zoon, Steven van Sulen en Jan van Lente in witte was; 6 zegels verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 53.

31. 1260 (*October* 27) *in vigilia Apostolorum Symonis et Jude.*
De stad Utrecht neemt de Lombarden Andreas Asmarius, Albertus en zijnen broeder Folcquinus aan tot hare medeburgers, mits zij de lasten der burgers mededragen, hun toelatende om 10 jaren in de stad te blijven en geld ter leen te geven tegen een hier medegedeeld tarief.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 3.

32. 1260 (*November* 3) *feria IV proxima post festum Omnium sanctorum.*
Bisschop Henric belooft die van Utrecht en de kooplieden, die Utrecht bezoeken, in hunne vrijheid en recht op de Vecht te handhaven en hen tegen aanvallen te verdedigen; hij zal tevens geen nieuwen tol instellen bij het kasteel Vredelant.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 54.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 42.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 88.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 38 vs.

33. 1261 (*Mei* 3) *in festo Inventionis sancte Crucis.*
Hertogin Alaydis van Lotharingen en Brabant geeft aan alle kooplieden uit het bisdom Utrecht vrijgeleide in haar gebied.

Met zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 55.

34. 1262 (*October* 31) *in vigilia Omnium sanctorum.*
Verbond tusschen de steden Keulen en Utrecht, waarbij zij wederzijds beloven, 1°. wegens schulden alleen den schuldenaar of zijnen erfgenaam te zullen aanspreken en panden, 2°. om in geval van oorlog tusschen de bisschoppen van Keulen en Utrecht de goederen der wederzijdsche burgers te zullen beschermen en de burgers niet te zullen aanspreken voor schade, door een der bisschoppen aan de burgers der andere stad toegebracht, al waren enkele burgers daarbij buiten toestemming der stad in het gevolg hunner heeren tegenwoordig.

Met zegel der stad Keulen in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 56.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 28 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 29 vs.

35. 1265 (*Januari* 8) *in die beati Severini Confessoris.*
Gyselbert van Amestele schenkt aan het Duitsche huis van St. Maria te Utrecht eene hoeve land buiten den stadsmuur in de weide bij de huizen, «ubi lateres decoquuntur».

Met zegel in witte was.
Oorspr. — Inv. N°. 265.

36. 1266 (*Augustus* 21) *Sabbato post Assumptionem beate Marie Virginis.*
Keur van schout, schepenen, raden en gemeente van Utrecht, houdende, dat, indien een burger, wegens een halsmisdrijf aangeklaagd, wil terechtstaan en geen geleide van den bisschop kan verkrijgen, zij alsdan dien burger op de verklaring der meerderheid van de aangewezene schepenen en raden in de stad zullen houden en beschermen, totdat het geleide verleend is. (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof dd. 1646 *Januari* 15.)

Met zegel der stad in witte was, — en: met zegel van het Hof in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 4.
Vid. — Inv. N°. 1.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 33 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 33 vs.

37. 1267 (*Juni* 23) *in vigilia Nativitatis beati Johannis Baptiste.*
Keur van schout, schepenen, raden en oudermannen der gilden, houdende dat, indien een burger, wegens een halsmisdrijf aangeklaagd, door twee schepenen onder eede onschuldig verklaard wordt, zij dien burger zullen bijstaan en hem in de stad zullen houden. (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof dd. 1646 *Januari* 15.)

Met zegel van de stad in groene was, — en: met zegel van het Hof in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 5.
Vid. — Inv. N°. 1.

38. (1269 *April* 4) 1268 *feria IV proxima post Dominicam Palmarum.*
Graaf Adolf van Berg («de Monte») en zijne echtgenoote Elyzabeth verzoenen zich met de burgers van Utrecht en bepalen, dat zij hetgene zij voortaan te lijden zullen hebben van personen, behoorende tot het bisdom Utrecht doch in geene betrekking tot de stad staande, niet op haar zullen verhalen, — en dat de bevelhebbers van Utrechtsche handelsschepen op hunnen eed zullen geloofd worden over de vraag, of zij goederen van anderen vervoeren.

Met zegel van den graaf en de gravin in bruine en witte was en van den dapifer Richard van den Sande in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 57.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 45 vs.

39. 1270 (*Mei* 21) *in vigilia Ascensionis Domini nostri.*
Grietman, gezworenen en de geheele vergadering in Wyldinghen verklaren, dat de twist tusschen hen en de stad Utrecht verzoend is, en dat zij de goederen van Utrechtsche burgers niet zullen aanspreken wegens geschillen tusschen hen en mannen van de Utrechtsche diocese.

Met zegel van de „cetus Weldinge in Westergo" in witte was, — 2 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 58.

40. 1270 (*Juli* 4) *die Odelrici Confessoris, pontificatus nostri anno XI.*
Aartsbisschop Hildebold van Bremen verklaart, dat de burgers van Utrecht geen tol schuldig zijn van het door hen langs de Elbe te Stade aangevoerde laken. (Ook opgenomen in een vidimus van den officiaal van den bisschop dd. 1540 *Januari* 23.)

Met zegel van den aartsbisschop in witte was, — en: met zegel van den officiaal in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 59.
Vid. — Inv. N°. 42.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 32 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 32 vs.

41. 1273 (*Juli* 15) *in die Divisionis apostolorum.*
De elect Jan verklaart alle personen, die uit verschillende streken der wereld zich in het bisdom komen vestigen, met hunne nakomelingen vrij, zoodat bij hun dood hunne nalatenschap niet meer aan den bisschop maar aan hunne erfgenamen zal komen, behoudens de bede, door de «gravelinge» jaarlijks aan den bisschop te betalen. (Vidimus van den officiaal van den bisschop dd. 1328 (*Mei* 7) *Sabbato post festum Invencionis sancte Crucis.*)

Met zegel van den officiaal in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 60.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 35 vs.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 36.

42. 1274 (*Juli* 26) *feria V post diem Jacobi et Christofori beatorum.*
Verbond tusschen graaf Florens van Holland en de stad Utrecht, waarbij zij beloven, dat die van Holland in de stad en het sticht Utrecht

geen nadeel aan die van Utrecht, en die van Utrecht binnen de grenzen van het graafschap Holland geen nadeel aan die van Holland zullen toebrengen, en dat zij over en weder geen verbond met anderen zullen aangaan, dat met deze overeenkomst strijdt. (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof dd. 1650 *October* 14.)

Met zegels van graaf Florens, Dirk van Thelinghe, Willem van Brederode, Dirk van Wassennare, Nicholaes van Cats en Willem van Egmunde in witte was, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 341.
Vid. — Inv. N°. 341.

43. 1274 (*Augustus* 16) *in crastino Assumptionis beate Marie Virginis.*
Gyselbert, heer van Amestelle, Svedher van Apekewolde, Arnold van Amestelle en Herman van Wurden verbinden zich om de stad Utrecht bij te staan in alle zaken tusschen Node en Bodengraven.

Met geschonden zegel van G. van Amestelle in witte was, 3 zegels verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 342.

44. 1275 (*Juni* 4) *feria III post Octavam Ascensionis Domini.*
Het kapittel van St. Marie en de stad Utrecht geven in erfpacht aan Heyno Albus buterman, een kelder aan het einde der Borchbrug. (Opgenomen in een brief dd. 1434 (*October* 5) *des Diinsdages nae sinte Remeysdach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 323.

45. 1275 (*November* 1) *in die Omnium sanctorum.*
Willem, heer van Altena en Horne, verklaart met de stad Utrecht verzoend te zijn.

Met zegel in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 343.

46. 1276 (*September* 23) *in crastino beatorum Mauricii et sociorum ejus.*
De elect Jan belooft de stad Utrecht tot behoud harer rechten te zullen helpen, behoudens zijne eigene rechten en vrijheden.

Met zegels van den elect, Gerhard van Nassau, proost van Oldenzaal, en heer Jan van Kuc in groene was; 2 zegels verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 61.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 9 vs.

47. 1278 (*April* 27) *IV feria post Dominicam Quasimodo.*
Oorvedebrief van Willem, broeder van heer Jan Persijn, gewezen pastoor van Velsen, afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht, die hem gevangen gehouden had.

Met zegel van Willem Persijn (als pastoor van Velsen) in groene was; 1 zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 345.

48. (1279 *April* 6) 1278 *Idus Aprilis VIII.*
De elect Jan verklaart, dat de stad Utrecht, wegens den oorlog en de excessen tegen hem, met hem verzoend is, en belooft alle verbannen

burgers, als zij met hunne tegenstanders verzoend zijn, in hunne rechten te zullen herstellen.

Met zegel van den elect in witte was, 4 zegels verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 344.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 53 vs.

49. 1282 (*April* 5) *in octava Pasche.*
Hertog Jan van Brabant en Lotharingen verklaart, dat zijn dapifer eene minnelijke schikking tusschen Brabant en de stad Utrecht heeft gemaakt over de bestaande geschillen.

Met zegel van den hertog in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 508.

50. 1282 (*October* 21) *in die Undecim milium Virginum.*
Graaf Theoderic van Cleve verleent aan de burgers van Utrecht vrijgeleide in zijn gebied tot wederopzeggens toe.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 62.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 49 vs.

51. 1285 (*Juni* 29) *in die passionis beatorum Apostolorum Petri et Pauli.*
Franco de Wanghe, dapifer van Brabant, erkent, dat de stad Utrecht hem heeft betaald zekere geldsom, hem vroeger door een harer burgers beloofd ter vergoeding der kosten eener dagvaart te Hoesden tegen eenige burgers van . . . ., waarvoor Hugo Butere (?) borg was geweest. (Geschonden.)

Met zegel in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 509.

52. 1286 (*Mei* 2) *in crastino beatorum Apostolorum Philippi et Jacobi.*
Het hospitaal der heeren van St. Jan te Utrecht geeft in erfpacht aan Goetscalc Marsseman Wilgerssone een huis aan het westeinde der Borchbrug, genaamd de kamer van den H. Geest. (Opgenomen in een stadbrief van Utrecht dd. 1434 (*October* 5) *des Diinsdages nae sinte Remeysdach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 323.

53. (1287 *Maart* 26) *VII Kal. Aprilis, pontificatus Honorii pape IV anno II.*
De pauselijke legaat Johannes, bisschop van Tusculum, machtigt zijnen kapellaan Mr. Philippus de Castegnolis, om met suspensie, excommunicatie, interdictie en door inroeping van den wereldlijken arm allen te straffen, die hem binnen de grenzen zijner legatie verhinderen in de hem opgedragene werkzaamheden. (Opgenomen in een brief dd. 1287 (*November* 7) *VII Idus Novenbris.*)

Oorspr. — Inv. N°. 63.

54. 1287 (*November* 7) *VII Idus Novenbris.*
Mr. Philippus de Castegnolis, nuncius van den pauselijken legaat

Johannes, bisschop van Tusculum, tot het uitspreken van excommunicatiën gemachtigd bij den hieringelaschten brief van den legaat dd. (1287 *Maart* 26) *VII Kal. Aprilis, pontificatus Honorii pape IV anno II*, draagt den Domdeken en den abt van St. Paulus op, om het interdict op de stad Utrecht te leggen, wegens den roof van zijn schip door den Utrechtschen burger Henric Hedelinge en het geweld, tegen zijnen dienaar Herman gepleegd «infra pontem et domum hyemalem» door de bontwerkers Nicholaus filius Trini en anderen, terwijl de magistraat geweigerd heeft hem deswegens recht te doen.

Met zegel van den Domdeken en fragment van het zegel van den abt in bruine was. (Aan het slot van den brief verzoekt de nuncius namelijk den deken en den abt hem het origineel daarvan door den brenger na lezing terug te zenden en slechts een afschrift te behouden.)

Oorspr. — Inv. N°. 63.

55. 1288 (*Juli* 27) *feria III post festum beati Jacobi Christofori.*

Graaf Florens van Holland vergunt aan de stad Utrecht, om het erf, dat heer Willem van Egmonde haar uit zijnen naam heeft toegewezen tot het graven van eene vaart, in gebruik te nemen, en beveelt haar den koopprijs aan de eigenaars te voldoen, daar de graaf haar den eigendom waarborgt.

Met zegel van den graaf in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 275.
Afschr. — Inv. N°. 32 f 34*.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 57.

56. 1288 (*October* 8) *feria VI post festum beati Remigii.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Jacobus Ouderidder en Johannes Svertveger in erftins geven aan Marsilius Snider een erf bij de St. Jacobsbrug.

Met zegel van de stad in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 578.

57. 1289 (*December* 12) *des Manendaghes na sente Niclaisdaghe.*

Graaf Florens van Holland beveelt aan de eigenaars van het land Niwevaert, om den eigendom daarvan aan de stad Utrecht op te dragen tegen betaling der door hem getaxeerde waarde.

Met zegel van den graaf in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 276.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 34*.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 57.

58. 1289 (*December* 12) *des Manendaghes vore sente Lucien daghe.*

Graaf Florens van Holland verbiedt eenig geld te heffen van goederen, die over den dam ter Niewervart geslagen worden, daar ieder dat op zijne eigene kosten mag doen, behoudens het recht van den bisschop van Utrecht.

Met zegel van den graaf in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 64.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 51 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 5.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 35.

59. 1290 (*Juni* 20) *feria III ante Nativitatem beati Johannis Baptiste.*

De elect Jan vergunt aan de stad Utrecht om, zoolang zij zich bezighoudt met het maken van een steenen weg voor algemeen gebruik, van de vreemden, die langs dezen weg ter markt gaan of daarvan teruggkeeren, een cijns te heffen volgens het ingelaschte tarief.

Met zegel van den elect in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 65.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 34 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 34 vs.

60. 1292 (*October* 2) *in crastino beati Remigii.*

Johannes, proost van het kapittel van St. Jan, geeft in erfpacht aan Godefridus Vastradi al zijne landen in Hogenlande tegen eene jaarlijksche uitkeering van 394 mudden haver. (Opgenomen in een brief dd. 1316 (*December* 10) *feria sexta post festum Nicolai Episcopi.*)

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 11.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 70 vs.

61. 1294 (*October* 15) *feria sexta post Victoris.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Theodericus de Loenresloet en Bertoldus filius Zacharie in erfpacht geven voor 30 solidi 's jaars aan Wilhelmus Wolfradis eene hofstede op het Oudekerchof met voorbehoud van het recht van voorkoop ook met betrekking tot den opstal. (Opgenomen in het résumé van een brief dd. 1338 (*Juli* 28) *des Dinxdages na zinte Jacobs daghe*, vermeld in een brief dd. 1424 (*Juli* 13) *des Donredages op sinte Margrieten dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 582.

62. 1294 (*October* 25) *des Manendaghes vore sente Symon ende Juden dach.*

Uitspraak van graaf Florens van Holland in den twist tusschen bisschop Jan en de stad Utrecht over het recht van den maarschalk en den bijstand, hem door schout en schepenen binnen de stad te verleenen, het wijntappen van den bisschop, het opleggen van accijns door de stad en de concurrentie tusschen de geestelijke en wereldlijke rechtspraak.

Met zegel van den graaf in witte was.

Oorspr. — Inv. N°. 66.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 4.

63. 1295 (*Juli* 13) *III Idus Julii.*

Ebernand, kanselier van den keizer, geeft vidimus van de drie volgende oorkonden:

I. dd. 1252 (*Juni* 18) *XIIII Kal. Julii, indictione X*, waarbij Roomsch-koning Willem bepaalt, dat de burgers en inwoners van Utrecht niet gedwongen zullen zijn voor een rechter buiten de stad terecht te staan, zoolang zij bereid zijn dit voor den bisschop of zijnen rechter te Utrecht te doen.

II. dd. 1220 (*April* 19) *XIII Kal. Maii, indictione VIII*, waarbij Roomsch-koning Frederik bevestigt het privilege van zijnen grootvader Frederik, waarbij die van Utrecht vrij verklaard worden van het betalen van tol te Werden en Tiel.

III. dd. 1122 (*Juni* 10) *IIII Non. Junii, indictione XIII, anno domini Henrici IIII regni eius XXIII, imperii vero XII*, waarbij keizer Hendrik een tarief vaststelt voor den te Utrecht geheven tol van ingevoerde goederen.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 67.

64. 1296 (*Februari* 28) *feria tercia post Dominicam Oculi.*
De stad Muden verklaart onmiddellijk onderdanig te zijn aan de Utrechtsche kerk en belooft den bisschop getrouw te blijven, op verbeurte van de haar door den bisschop en de Utrechtsche kerk geschonkene stadsvrijheden.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 40.
Afschr. — Inv. N°. 39 f. 48 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 39 vs.

65. 1297 (*Juni* 14) *feria VI post Odulphi.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Bartolomeus de Palacio aan Hermannus de Viven in erftins geeft eene hofstede in de Oude Halle. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonisdach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

66. 1297 (*September* 29) *op sinte Michiels dach.*
Verdrag van graaf Johan van Holland met bisschop Willem van Utrecht, houdende bepalingen over de verdeeling der goederen van Gijsbrecht, heer van Aemstel, bepaaldelijk over de goederen in het sticht, over Muiden, Weesp en het land langs de Vecht, over het Bindelmerbroek, over het land van Woerden, en verder over de goederen van de moordenaars van 's graven vader in het sticht en van hen, die zich voor de heeren van Aemstel en Woerden hadden borg gesteld.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 53 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 24.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 26 vs. [1])

67. 1297 (*September* 30) *des Manendaghes na sinte Michiels dach.*
Verbond van graaf Johan van Holland met bisschop Willem van Utrecht over het niet zoenen van de misdaad, door Gijsbrecht, heer van Aemstel, c.s. jegens 's graven vader gepleegd, en hunne terugkomt op hunne goederen in het sticht, over de hulp aan den bisschop tegen vijanden, behalve tegen den koning van Duitschland, en over de beslissing van te ontstane geschillen tusschen hen en hunne onderzaten bij minnelijke schikking.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 52.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 3 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 23 [2]).

---

[1]) In dit laatste afschrift is het stuk door verwarring met het volgende abusivelijk gedateerd: „des Manendaghes na zinte Michiels dach".

[2]) In dit laatste afschrift is het stuk door verwarring met het vorige abusivelijk gedateerd: „op sinte Michiels dach".

68. 1297 (*October* 26) *des Saterdaghes voor sunte Symoen ende Juden dach.*
Tinsbrief van bisschop Willem, waarbij Gerlach en Aernout Millinc aan Gheraerd Vrencke opdragen hun tinsrecht op de hofstede en op de «craemsteden» naast het Bisschopshof in den burg, gelegen van de St. Michielskapel tot aan de gracht, terwijl de bisschop hun verleent den kooltuin Bootscamp in ruil voor hun recht op den grond, waarop de «bottelry» en de «spiinde» staan, tusschen 's bisschops zaal en de St. Michiels-kapel.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 99.

69. (1298 *Maart* 31) 1297 *des Sonendaghes na Halfvasten.*
Bisschop Willem geeft aan de landgenooten van den Reyndike tusschen Utrecht en het Gein tot aan de Marnedike onder Jutfaes het recht om een watergang en sluis in de IJseldijk te maken en om die zoo noodig te herstellen en veranderen zonder consent van zijnen dijkgraaf of maarschalk.

Met zegels van den bisschop, den maarschalk Ghisebrecht van Yselsteine en den dijkgraaf Wessel van Everdinghen in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 68.

70. 1298 (*November* 4) *feria tercia post Animarum.*
De stad Utrecht stelt Mr. Johannes de Gandavo aan tot haren procureur in de door of tegen haar gevoerde processen. (Opgenomen in een brief dd. 1298 (*December* 18) *indictione XII, die XVIII mensis Decembris.*)

Oorspr. — Inv. N°. 69.

71. (1298 *November* 4.) *Z. j.*
De procureur der stad Utrecht appelleert op den paus wegens verschillende vergrijpen van bisschop Willem tegen hare rechten. (Opgenomen in brieven dd. 1298 (*November* 4) *feria tercia post Omnium sanctorum*, — en dd. 1298 (*December* 18) *indictione XII, die XVIII mensis Decembris.*)

Oorspr. — Inv. N°. 69.

72. 1298 (*November* 4) *feria tercia post Omnium sanctorum.*
Verklaring van den Domdeken Arnold en Henric, abt van St. Paulus, dat de procureur der stad Utrecht bij de hier ingelaschte akte z. d. op den paus geappelleerd heeft wegens verschillende vergrijpen van bisschop Willem tegen hare rechten.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 40.

73. (1298 *December*.) *Z. j.*
De stad Utrecht voert eenige nieuwe redenen aan voor haar appèl op den paus wegens verschillende vergrijpen van bisschop Willem tegen hare rechten. (Opgenomen in een brief dd. 1298 (*December* 18) *indictione XII, die XVIII mensis Decembris.*)

Oorspr. — Inv. N°. 69.

74. 1298 (*December* 18) *indictione XII, die XVIII mensis Decembris.*
Gerechtsbrief van den officiaal van den bisschop, waarbij verklaard

wordt, dat de procureur der stad Utrecht heeft voorgelezen de volgende hier ingelaschte akten:

I. dd. 1298 (*November 4*) *feria tercia post Animarum*, waarbij de stad Mr. Johannes de Gandavo aanstelt tot haren procureur.

II. *z. d.*, waarbij de stad appelleert op den paus wegens verschillende vergrijpen van bisschop Willem tegen hare rechten.

III. *z. d.*, waarbij de stad eenige nieuwe redenen voor haar appèl aanvoert.

Met geteekend zegel van den notaris.
Oorspr. — Inv. N°. 69.

75. 1300 (*Juni* 29 l. 22) *feria IV post* (l. *ante*) *Nativitatem beati Johannis Baptiste.*

Aartsbisschop Wicbold van Keulen draagt aan den abt van St. Paulus en de pastoors der vier parochiekerken te Utrecht op, om aan het stadsbestuur van Hamersvort op straf van excommunicatie te bevelen, om Rudolph, kanunnik van St. Marie, die, door de burgers van Utrecht naar het hof van Rome gezonden, bij zijne terugkomst door die van Hamersvort gevangen genomen was, binnen veertien dagen los te laten.

Met zegel van den aartsbisschop in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 70.

76. 1300 (*Juni* 26) *Dominica post Nativitatem beati Johannis Baptiste.*

Henric, abt van St. Paulus, bericht aan aartsbisschop W*icbold* van Keulen, dat hij op zijnen last het stadsbestuur van Amersford heeft verzocht om loslating van Rodulph Scaerpsvert, kanunnik van St. Marie, die door hen gevangen gehouden wordt, doch dat dit verklaard heeft, zulks niet te kunnen doen dan met verlof van den bisschop van Utrecht, en hem voorts met geweld uit de stad verdreven heeft.

Mel zegel van den abt in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 71.

77. 1300 (*Juni* 26) *Dominica post Nativitatem beati Johannis Baptiste.*

Micahel, rector van de halve Buurkerk te Utrecht, en Petrus, kapellaan van den aartsbisschop van Keulen, berichten aan aartsbisschop W*icbold* van Keulen, dat zij op zijnen last het stadsbestuur van Amersford hebben verzocht om loslating van Rodolph Scerpsvert, kanunnik van St. Marie, die door hen gevangen gehouden werd, doch dat de burgers hem na het uitspreken der bedreiging met den ban uit de stad verdreven en gewond hebben.

Zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 72.

78. 1300 (*Juli* 21) *in den avont sinte Marien Magdalenen.*

Verbond van graaf Jan van Henegouwen en Holland en Guy van Henegouwen met de stad Utrecht, waarbij bepaald wordt, dat de stad altijd voor hen zal openstaan en dat de stad bij vacature van den bisschopszetel hunnen candidaat zal ondersteunen, terwijl zij de stad

helpen en hare burgers in hun gebied beschermen zullen. (Ook opgenomen in een vidimus van den gardiaan der Minderbroeders te Utrecht *z. d.*)

Met zegels van den graaf en heer Guy in groene was, — en: zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 346.
Vid. — Inv. N°. 346.

79. 1300 (*October* 31) *op Alre Goets heilegen avont.*

Keur van schout, schepenen en raden van Utrecht, over het rechten door den raad over vredebraak door vijf personen uit den raad.

Met zegel van de stad in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 6.

80. (1301 *Januari* 10) 1300 *des Dinxdages na Dertiendach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Dideric de Bole voor zich en zijne opvolgers belooft, om het licht der drie vensters van het steenen huis van Vrederic haren Wernerssoen, gelegen tusschen de Jans- en Beijerbruggen aan de oostzijde der Oude gracht, niet te zullen betimmeren.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 13 vs.

81. 1302 (*Augustus* 28) *op sinte Jans avond als men scrijft Decollacio.*

De abdij Outwijc vergunt aan de stad Utrecht, indien hare vijanden van de muur en de gracht der abdij gebruik willen maken, om die gracht te vullen en de muur af te breken, zonder schade toe te brengen aan de kerk en de gebouwen der abdij.

Met geschonden zegel der abdij in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 78.

82. (1303 *Maart* 30) 1302 *die Veneris post Dominicam qua cantatur Oculi-mei.*

Hertog Jan van Lotharingen en Brabant geeft tot wederopzeggens toe vrijgeleide aan alle Utrechtsche kooplieden, die met hunne koopwaren in zijne landen komen. (Vidimus van Jacob bisschop van Suden dd. 1319 (*Januari* 19) *feria VI post Ponciani Martiris.*)

Met zegel van den bisschop in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 73.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 35 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 59.

83. (1303 *April* 11) 1302 *feria IV ante Ramos palmarum.*

De elect Guy bevestigt het recht der burgers van Utrecht, om hem niet verder te volgen dan de muren der stad.

Met zegel van den elect in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 77.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 44.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 41 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 39.

84. (1303 *April* 11) 1302 *des Woensdages vor Palme.*

De elect Guy erkent, dat de stad Utrecht hem morgengeld en andere

diensten bij het beleg van Horst heeft gegeven uit gunst en niet van rechtswege.

Met zegel van den elect in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 74.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 46.

85. (1303 *April* 11) 1302 *feria IV ante Ramos palmarum.*
De elect Guy vergunt aan de stad Utrecht, om, als de nood het vereischt, de huizen en gebouwen buiten de muren, waaruit de stad eenig gevaar bedreigt, af te breken.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 75.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 44.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 39.

86. (1303 *April* 11) 1302 *feria IV ante Ramos palmarum.*
De elect Guy verklaart, dat hij de burgers van Utrecht en de vreemde kooplieden, die de stad bezoeken, op de Vecht zal beschermen en hen uit zijn slot Vredelant zal helpen, — verder dat hij geen nieuwen tol bij Vredelant zal invoeren.

Met zegel van den elect in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 76.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 44 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 40 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 88. (Verkort.)

87. 1303 (*April* 20) *Sabbato post Octavas Pasche.*
Het kapittel van St. Jan geeft in erfpacht aan Wilhelmus, zoon van vrouw Gouburgis, een erf in St. Jans-Oudwijk aan de straat naar de Wittevrouwen, strekkende tot aan het «Hilighe leven», tegen eene jaarlijksche pacht van 5 pond en een tins van 10 penningen.

Afschr. — Inv. N°. 227 f. 53 vs.

88. 1304 (*Februari* 18) *dess Woensdages na Grote Vastelavont.*
Vrede, door de stad Utrecht genomen wegens den doodslag van Jacob van Lichtenberch c.s. aan de eene en dien van Arnoud van den Vene en Peter van den Zwane aan de andere zijde, tot 8 dagen na Paisschen.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 17 vs.

89. 1304 (*April* 20) *des Manendaghes na den Sonendaghe as men singhet Jubilate.*
Verbond van Guid, zoon van den graaf van Vlaendren en graaf van Zelant, met de stad Utrecht over de bevoegdheid van den graaf om (behoudens der stad vrijheid) altijd in de stad te komen, over den bijstand der stad aan 's graven candidaat voor het openvallende bisdom, over den bijstand van den graaf aan de stad in alle te dezer zake ontstane veeten, en over de executie van schuldvorderingen van Utrechtenaars in 's graven land. (Vidimus van den gardiaan der Minderbroeders te Utrecht dd. (1305 *Februari* 16) 1304 *des Dinghedaghes na sente Valentijns dach.*)

Het zegel afgesneden.

Oorspr. — Inv. N°. 347.

90. 1304 (*April* 27) *des anders dages na sinte Marcus dach Ewangeliste.*
Zoen, gemaakt door de stad Utrecht over den doodslag van de schepenen Jacob van Lichtenberch, Werner haren Vrederixsone en Geraerd Vrenckens aan de eene zijde, en van Arnoud van den Vene en Peter van den Svane aan de andere zijde. (Vidimus van de stad Utrecht dd. (1305 *Februari* 19) 1304 *des Woensdages na Grote Vastelavont.*) (2 ex.)

Met zegel van de stad in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 348.

91. 1304 (*Mei* 9) *des anderen daghes na ons Heren hemelvaert.*
De oudermans van de gilden der stad maken bepalingen over de samenstelling en keuze van het stedelijk bestuur, over den bijstand aan hunne medeburgers, die aangesproken worden voor het hoogste gerecht of om erfgrond tusschen Noede en Bodegraven, de rechtspraak over gedingen tusschen burgers onderling, den bijstand aan gevangene of beroofde burgers, het bezwaren van de stad met schulden, het deelnemen van burgers aan vergaderingen buiten de stad, het doen dragen van liverij behalve door eigene dienstknechten, de straf op het niet aannemen van de betrekking van raadsman en schepen, het weren van te nauwe bloedverwanten uit het stadsbestuur, de uitsluiting van het arrest in zaken tusschen burgers over schade en schuld, de bemoeiing van raadsleden met rechtzaken, die op het raadhuis behandeld worden, het bestellen van missen voor afgestorvenen, het recht om te koopen en te verkoopen, de keuren van de gilden en het winnen van het niet-aangeërfde gilderecht.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 94 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 68.

92. 1305 (*April* 25) *des Manendaghes vor Meye.*
Hubrecht van Vianen, Jacob van Lichtenberch en Sveder van Muntforde geven voor den heer Uten Goye e. a. een bestand aan de stad Utrecht en hare helpers tot acht dagen na Pinksteren.

Met de zegels der drie heeren in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 350.

93. 1305 (*September* 2) *des Dondersdaghes na sunte Johans dach Decollaci.*
Robbrecht, graaf van Vlanderen, Johan, hertog van Lotharingen en Brabant, Johan, graaf van Namen, Guy, graaf van Zelant, en Johan, heer van Kuyc, beloven aan de stad Utrecht, om vóór Allerheiligendag een vrede te zullen maken, waardoor de burgers van Utrecht en alle kooplieden met hunne waren vrij zullen kunnen varen en keeren, of anders hun hulp te zullen zenden ter bescherming der kooplieden.

Met zegels van den graaf van Vlanderen, den hertog van Brabant, den graaf van Zelant en den heer van Kuyc in groene was; 1 zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 351.

94. 1305 (*November* 14) *des Sonnendaghes na sente Martynsdaghe in den winter.*
Bisscop Guy verklaart met de stad Utrecht verzoend te zijn over de

misdrijven, door de stad tegen hem gepleegd sedert zijne gevangenneming in Duvelant. (Ook opgenomen in 2 vidimussen van den abt van St. Paulus en den kommandeur van het Duitsche Huis dd. (1306 *Januari* 11) 1305 *des Dinghedaghes na Dertiendendach* en 1307 (*Mei* 9) *des Dinsdages voir Pinsteren.*)

Met zegels van den bisschop, den abt van St. Paulus, het Duitsche Huis en den kommandeur van St. Catharyne in groene was, — met zegel van den abt in groene was, — en: met zegel van het Duitsche Huis in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 352.
Vid. — Inv. N°. 352.
Vid. — Inv. N°. 352.

95. 1305 (*November* 14) *des Sonnendaghes na sente Martijns daghe.*
Bisschop Guy belooft de privilegiën van de stad Utrecht, bepaaldelijk die door koning Willem gegeven, te zullen onderhouden, en maakt nieuwe bepalingen over het maken van wegen en vaarten en het omslaan der noodige gelden, de schepenkeur, de rechtspraak over doodslag en het vrij verkeer der kooplieden, terwijl hij de brieven, door de gilden vastgesteld, bevestigt. (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof dd. 1651 *Juni* 12.)

Met zegels van den bisschop, den abt van St. Paulus en de kommandeurs van het Duitsche Huis en van St. Catharyne in groene was, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 79.
Vid. — Inv. N°. 79.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 45.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 38 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 88.

96. 1305 (*November* 21) *die Dominica ante festum beate Katerine Virginis.*
Bisschop Guy geeft vidimus van een brief van den Roomsch-koning Willem dd. 1252 (*Juni* 18) *XIIII Kal. Julii indictione X*, waarbij hij bepaalt, dat geen vorst of iemand anders eenen burger of inwoner van Utrecht buiten de muren in rechte roepen mag, indien zij bereid zijn voor den bisschop of voor den door hem gestelden rechter in de stad terecht te staan.

Met zegel van den bisschop in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 80.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 85 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 40.

97. (1305?) *Z. j.*
Bisschop Guy verklaart, dat de burgers van Utrecht van rechtswege niet schuldig zijn bij de doorvaart van het Gein kraan-, windas- en dijkgeld te geven.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 46 vs.

98. (1306 *Februari* 1) 1305 *op onser Vrouwen avont te Lichtmisse.*
Willaem Slijc belooft geene wraak op de stad Utrecht te zullen nemen wegens zijns vaders dood en zijne gevangenschap, en doet afstand ten behoeve van de stad van al zijn recht aan de Niervaert.

Met zegel van den abt van St. Paulus in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 349.

99. 1306 *Mei* 18.
Bisschop Guy beveelt Jan van Arkel, om aan de stad Utrecht te doen teruggeven hare pacht en haar erf, die haar binnen vrede ontnomen zijn.

Met zegel van den bisschop in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 353.

100. 1307 (*Mei* 18) *des Donresdaghes na Pynsteren.*
Bisschop Guy verklaart, dat de stad Utrecht al hare geschillen met hare vijanden en verdrevene burgers sedert zijne gevangenneming op Duvelant aan zijne uitspraak heeft onderworpen, behoudens hare rechten en vrijheden.

Met zegel van den bisschop in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 354.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 34* vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 57 vs.

101. 1307 (*Juni* 13) *crastino beati Odulphi Confessoris.*
De stad Staveren verzoekt de stad Utrecht, om Tideman van Hamborch, compagnon van haren burger Refridus, te helpen aan betaling van alle gelden, die burgers van Utrecht hun schuldig zijn.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 510.

102. 1307 (*Juni* 24) *up sente Jans dach te Middezomer.*
Zoen, uitgesproken door bisschop Guy in de geschillen tusschen de stad Utrecht en hare verdrevene burgers, behalve over den doodslag van heer Jacob van Lichtenberch, heer Gheraet Vrenken en heer Warnaer.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 355.

103. 1307 (*Juli* 7) *des Vridaghes na sinte Martijnsdaghe in den zomer.*
Bisschop Guy erkent, dat de deken van St. Jan Henric van Boichout namens hem 500 pond zwarte Tournooisen van de stad Utrecht ontvangen heeft.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 356.

104. 1307 (*Augustus* 18) *des Vridages na onser Vrouwen dach te Midden-oeste.*
Stichtingsbrief van het Heilige Geesthuis door Erembrecht heren Erembrechtssone en zijne vrouw Sophie, waartoe zij geven een huis op den hoek van de Backerstege en al hunne goederen in en buiten de stad, terwijl het bestuur van het Geesthuis zal gevoerd worden door den Domdeken en de beide burgemeesters.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 25.

105. 1307 (*October* 7) *des Satirdaghes na sente Remeisdaghe.*
Het Duitsche huis te Utrecht vergunt de stad Utrecht, om eene muur op de noordzijde zijner hofstede langs de stadsmuur in geval van nood af te breken.

Met zegel van het Duitsche huis in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 81.

106. (1307 *December* 26) 1308 *in die beati Stephani Prothomartyris.*
De stad Arnhem verklaart, dat tusschen haar en de stad Utrecht een zoen is getroffen over alle bestaande oneenigheden.

Met zegel van de stad in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 511.

NB. Het gebruik van den Kerststijl in Gelderland blijkt voor dezen vroegen tijd niet met zekerheid.

107. (1308 *Maart* 24) 1307 *des Vridaghes voer onser Vrouwen dach Annunciacio.*
Bisschop Ghye vernieuwt den brief, waarbij zijn voorganger bisschop Henric in verschillende perceelen in erfpacht uitgegeven heeft Custwijc en Ondanc, die des Bisschops weide heeten, en waarbij tevens bepalingen gemaakt worden over de te betalen pacht, de schotbaarheid der landzaten, de betaling van handwissel, den vorm van de overdracht der perceelen en den eigendom der wegen en weteringen. (Opgenomen in een brief dd. 1372 (*Juli* 13) *op sinte Margrieten dach.*)

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 128.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 36.

108. 1308 (*Mei* 24) *des Vridages nae ons Heren hemelvaerd.*
Het kapittel van St. Marie en de stad Utrecht stellen bepalingen vast over het vererven van de tinsgoederen in den Ommeloep.

Met zegels van de stad en het kapittel in groene was.
NB. Blijkens de aanteekeningen in dorso afkomstig uit het kapittelarchief van St. Marie.
Oorspr. — Inv. N°. 255.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 80.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 19.

109. 1309 (*April* 8) *feria III post Dominicam Quasimodo.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Walter van Voerscoten in erftins opdraagt aan Rodolph Borchgrave, kanunnik van St. Marie, een erf aan de steeg van de nieuwe hal met een daarop gebouwd huis.

Met geschonden zegel van de stad in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 251.

110. 1309 (*October* 13) *dess Manendages na sinte Victoirs daghe.*
Het convent van St. Katerine verklaart aan de stad Utrecht te hebben gegeven, ten behoeve van het Heilige Geesthuis, eene hofstede aan de Soutmarct «opte Horne alrenaist der Borch.»

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 25 vs.

111. 1309 (*December* 3) *feria quarta post beati Andree Apostoli.*
Het kapittel van Zutphen staat af aan bisschop Guido zijne goederen te Clyone (Thyone) en ontvangt daarvoor terug land in Bakerwerde, vroeger behoorende tot den hof Tamminghen.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 18 vs.

112. 1310 (*April* 27) *des achten daghes na Pasken.*
Bisschop Guy verklaart, dat de kampstrijd van Gheraerd Lokeman en meester Henric de Enghelsch aangenomen is niet volgens het recht of de gewoonte van de stad of het land van Utrecht, maar door vrijwillige overeenkomst.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 46 vs.

113. 1310 (*Juni* 24) *in sinte Johans daghe Baptiste te Middesoemer.*
Zoen, uitgesproken door bisschop Guy en de stad Utrecht over den doodslag van heer Jacob van Lichtenberch, heer Werneer en heer Gherriit Vrenken.

Met zegels van den bisschop in groene was en van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 357.

114. 1312 (*Juni* 18) *des Sonnendaghes voer sinte Johans daghe Baptiste te Middezomer.*
Dirc van Herlare erkent, dat hij huis en hofstede van der Ameyde in eigendom opgedragen heeft aan bisschop Ghye, en dat, daar hij zich nog niet had doen beleenen met de heerschap van Ameyde c.a., die zijne voorouders hielden «te valien recht», de bisschop uit genade hem daarmede heeft beleend.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 114.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 51.

115. 1313 (*Mei* 31) *des Dornsdages voer Pinxteren.*
Bisschop Guy verlengt den vrede tusschen de stad Utrecht en zijne lieden van het land van Utrecht tot St. Remeysdag a.s. (1 *October*).

Met zegel van den bisschop in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 358.

116. 1314 (*October* 23) *des anders daghes na der Elfdusent Magheden dach.*
Bisschop Guy doet uitspraak tusschen die van het land en de stad Utrecht over de wederzijds toegebrachte schade in den oorlog, waarover vrede geboden was. (Ook opgenomen in een vidimus van Jacob bisschop van Suden dd. 1314 (*October* 29) *des Dinxdaghes na sinte Symon ende sinte Juden daghe Apostolen.*)

Met zegel van den bisschop in groene was, — en: met zegel van den bisschop in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 359.
Vid. — Inv. N°. 359.

117. 1314 (*October* 29) *des Dinxdaghes na sinte Symon ende sinte Juden daghe Apostolen.*
Jacob, bisschop van Suden, geeft vidimus van de uitspraak van bisschop Guy in den twist tusschen die van het land en de stad Utrecht over de wederzijdsche schade in den oorlog dd. 1314 (*October* 22) *des anders daghes na der Elfdusent Magheden dach.*

Met zegel van den bisschop in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 359.

118. 1315 *Januari* 10.
Notariëele akte, opgemaakt van de insinuatie door den Domdeken (namens de provisoren der Utrechtsche kerk) aan den raad der stad Utrecht van een verzoek der vijf kapittelen aan de stad, 1°. dat de stad geene geestelijken gevangen neme, daar de kapittelen bereid zijn alle schade, door geestelijken aan de stad aangedaan, te vergoeden, — 2°. dat het verbod om aan kanunniken wijn te verkoopen tegen den marktprijs zonder accijns en om wijn voor kanunniken te vervoeren, worde ingetrokken, — 3°. dat de keur, waarbij het slaan van kanunniken door burgers geoorloofd wordt verklaard, worde verzacht.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 42 vs.

119. 1315 (*Mei* 25) *in sinte Urbaens daghe.*
Hubrecht van Vianen en Jacob van Lichtenberch verklaren, dat de stad Utrecht met tien raadsleden bezworen heeft, dat de sloot, die gegraven is aan de oostzijde van den Rijn van Riinvoerde tot Oudegheyn, en al het land tusschen deze sloot en den Rijn aan de stad behoort.

Met zegels der beide heeren in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 274.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 35.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 58.

120. 1315 (*Juli* 24) *feria quinta post beate Marie Magdalene.*
Het kapittel van St. Salvator te Utrecht, gelet op het herhaaldelijk in het bisschoppelijk gericht gewezen oordeel, dat namelijk tusschen de Node en Bodegraven binnen de grenzen van het wereldlijk territoir des bisschops aan niemand anders dan den bisschop de wereldlijke hooge jurisdictie toekomt, tenzij het tegendeel met brieven of privileges kan worden bewezen, erkent, dat het hooge rechtsgebied en de dijkschouw in hunne proosdij-heerlijkheid van Haestrecht aan den bisschop toebehoort.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 47.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 77 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 47 vs.

121. 1316 (*Augustus* 29) *up sente Jansdaghe tot uutghaenden oechste.*
Graaf Willem van Henegouwen en Holland gelast den rentmeester van Holland, om de burgers van Utrecht tot wederopzeggens toe voorbij zijne tollen te laten varen op dezelfde voorwaarden als vroeger.

Met zegel van den graaf in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 82.

122. 1316 (*November* 16) *des Dinxdaghes na sunte Martens dach in den winter.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Ghisebrecht die Waersager zijne vrouw Bessel lijftocht aan zijn steenen huis met keuken enz. aan de gracht tusschen de Vie- en St. Jacobs-bruggen, strekkende tot achter aan St. Jansveld, en verder beschikkingen maakt over het vererven daarvan op zijne nakomelingschap. (Ook opgenomen in een stadbrief dd. 1390 (*Januari* 27) *des Donredages na sinte Pouwels dach in den afterwinter.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 52.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 75 vs.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 151 vs.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 157.

123. (1316 *December* 5) 1317 *in vigilia beati Nicolai Episcopi.*
Bisschop Guydo als arbiter in het geschil tusschen Colinus, proost van St. Jan, en Johannes Rotardi en Wilhelmus Godefridi, bepaalt, dat zij den erfpachtscanon voor het gebruik van het land van den proost (in Hogenlande), dat zij bezitten, zullen betalen, en dit land levenslang zullen bezitten, totdat zij vergoeding hebben gekregen voor de door hen ter zake van Godefridus Vastradi en dit land geledene schade.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 12.

NB. In December 1317 was bisschop Guy reeds overleden: de datum is dus blijkbaar in het register verkeerd afgeschreven.

124. 1316 (*December* 10) *feria sexta post festum Nicolai Episcopi.*
De proost van het kapittel van St. Jan verklaart, dat de borgen van Godefridus Vastradi, wien hij al zijn land in Hogenlande in erfpacht heeft gegeven bij den hier ingelaschten brief dd. 1292 (*October* 2) *in crastino beati Remigii*, dit land levenslang zullen bezitten als zekerheid voor hunne uitschotten.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 11.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 70 vs.

125. 1316 (*December* 21) *in sente Thomas daghe.*
Graaf Willem van Henegouwen en Holland stelt een tarief vast voor hetgeen de inwoners van Utrecht betalen zullen aan zijne tollen in Holland, Zeeland en Friesland. (Ook opgenomen in een brief dd. 1415 (*October* 9) *op sinte Victoirs avondt.*)

Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 83.
Vid. — Inv. N°. 29 f. 51 vs.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 50.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 3 vs.

126. 1317 (*October* 10) *op sinte Victors dach.*
Graaf Willem van Henegauwen en Hollant gelast den baljuws van Amstelland en van Woerden, om de burgers van Utrecht te handhaven in het recht, dat zij van koning Willem verkregen hebben.

Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 84.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 50 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 5.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 4 vs.

127. (1317 *November* 21) *XI Kal. Decembris, pontificatus nostri anno II.*
Bul van paus Johannes XXII, waarbij hij het volk der stad en diocese Utrecht kennisgeeft van zijne bevestiging der keus van Frederic, bisschop van Utrecht.

Met looden zegel.
Oorspr. — Inv. N°. 85.

128. 1317 (*November* 28) *des Manendaghes na sente Katherinen daghe.*
Gerechtsbrief van den officiaal van den bisschop, waarbij Tydeman die Coning in tegenwoordigheid van den raad der stad erkent, dat het land,

dat uit «der stadt dyepe, dat die Vecht heet,» aan zijn land is aangewassen, aan de stad behoort, en dat hij als pacht hiervan aan de stad jaarlijks 30 grooten Tournooisch schuldig is, terwijl de stad dit land steeds zal mogen uitgraven voor de verbreeding van de Vecht.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 50.

129. 1318 (*Februari* 8) *des Woensdaghes na sinte Agaten daghe.*

Steven, heer van Sulen, staat aan de stad Utrecht af de hoeve van Sulen op Trechter weyde en erkent, dat de stad met zijne toestemming een watergang gegraven heeft boven Hammincs-sluis door zijn gerecht te Sveserenghe.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 271.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 10.

130. 1318 (*Februari* 16) *des Donderdaghes na sinte Valentiins daghe.*

Bisschop Vrederich bevestigt alle privilegiën der stad. (Ook opgenomen in een vidimus van Jacob, bisschop van Suden, dd. 1318 (*Februari* 28) *des Dinxdaghes na sinte Mathies daghe.*)

Met zegel van den bisschop in roode was, — en met zegel van den bisschop in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 86.
Oorspr. — Inv. N°. 87.

131. 1318 (*Februari* 28) *des Dinxdaghes na sinte Mathies daghe.*

Jacob, bisschop van Suden, geeft vidimus van den brief van bisschop Vrederic dd. 1318 (*Februari* 16) *des Donredaghes na sinte Valentiins daghe*, waarbij hij de privilegiën der stad Utrecht bevestigt.

Met zegel van den bisschop van Suden in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 87.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 35.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 58 vs.

132. 1318 (*Mei* 18) *des Dunredaghes na Half-Meye.*

Graaf Willem van Henegouwen en Hollant geeft aan de burgers van Utrecht en hunne goederen vrijgeleide in zijne landen gedurende 14 dagen, mits zij de door hen verschuldigde tollen betalen.

Met overblijfselen van het zegel van den graaf in bruine was.

Oorspr. — Inv. N° 88.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 50 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 4 vs.

133. 1319 (*Januari* 19) *feria sexta post Ponciani Martiris.*

Jacob, bisschop van Suden, geeft vidimus van een brief van wijlen hertog Johannes van Brabant, dd. (1303 *Maart* 30) 1302 *die Veneris post Dominicam qua cantatur Oculi mei*, waarbij deze aan de kooplieden, die burgers van Utrecht zijn, vrijgeleide geeft in zijn gebied voor hunne personen en goederen.

Oorspr. — Inv. N°. 73.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 35 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 59.

134. 1321 (*Januari* 31) *Sabbato post Conversionem beati Pauli Apostoli.*

Het Duitsche huis doet afstand ten behoeve van de stad Utrecht van de hoeve aan den stadsmuur in de weiden van Utrecht («ubi lateres decoquuntur»), geschonken door Ghiselbert heer van Amstelle.

Met zegel in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 265.

135. 1321 (*Augustus* 12) *des Woenssdages na sunte Laurens daghe.*

Zueder van Vianen erkent van bisschop Frederick ontvangen te hebben het maarschalksambt tusschen Noide en Bodegraven, behalve in het ambacht van Amersfoerde, waar hij alleen zal optreden, in zooverre de maarschalk aldaar boven den schout («ambochtman») recht heeft gedaan.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 5 vs.

136. 1322 (*Januari* 8) *feria VI post Ephiphaniam Domini.*

De pastoors der St. Nicolaaskerk te Utrecht dragen met den stichter der vicarie aan den officiaal van den bisschop Theoderic Halfpape voor tot de vicarie, op het O. L. Vrouwen-altaar in de kerk gesticht door Gherard Pude. Met aanstelling van den voorgedragene door den officiaal van denzelfden datum.

Met overblijfselen van de zegels der twee pastoors en zegel van den stichter in bruine was, — en: zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 828.

137. 1322 (*Juli* 1) *des Donredaghes na sinte Peters ende sinte Pauwels daghe.*

Bisschop Frederic verklaart, dat de kapittelen («de clesie»), de kloosters («de gheystelike lude») en de burgers van Utrecht met hem overeengekomen zijn, om 1400 pond op te brengen tot herstel van de ingebrokene wade bij de Nywervaert, welke 1400 pond zullen geïnd worden door acht personen, door partijen te kiezen, welke acht tevens met dijkgraaf en heemraden recht zullen doen op den dijk totdat het geld terugbetaald is.

Met zegel van den bisschop in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 89.

138. 1322 (*Juli* 25) *in die beati Jacobi Apostoli.*

De vijf kapittelen erkennen schuldig te zijn aan de stad Utrecht eene som van 300 pond zwarte Tournooisen, die zij gebruikt hebben ten bate van den openstaanden bisschoppelijken stoel, en verpanden daarvoor de inkomsten van de aan den bisschop behoorende waag en maat in het waaghuis te Utrecht. (Opgenomen in een brief dd. 1322 (*November* 17) *feria IV post beati Martini hyemalis.*)

Vid. — Inv. N°. 91.

139. 1322 (*Juli* 25) *in die beati Jacobi Apostoli.*

De vijf kapittelen erkennen schuldig te zijn aan de stad Utrecht 400 pond zwarte Tournooisen, die zij gebruikt hebben ten bate van den openstaanden bisschoppelijken stoel, en verleenen daarom tot aan de

terugbetaling aan de burgers der stad voor hunne personen en goederen vrijdom van alle land- en watertollen in het bisdom. (Opgenomen in een brief dd. 1322 (*November* 17) *feria IV post beati Martini hyemalis.*)

Vid. — Inv. N°. 92.

140. 1322 (*November* 17) *des Woensdaghs na sente Martens daghe in den winter.*

De elect Johannes van Bronchorst bevestigt de privilegiën der stad.

Met zegel van den elect in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 90.

141. 1322 (*November* 17) *feria IV post beati Martini hyemalis.*

De elect Johannes van Bronchorst bevestigt eene hier ingelaschte overeenkomst, gedurende de vacature van het bisdom i. d. 1322 (*Juli* 25) *in die beati Jacobi Apostoli* tusschen de vijf kapittelen en de stad Utrecht gemaakt, waarbij aan de stad verpand wordt de aan den bisschop behoorende waag en maat in het waaghuis te Utrecht, voor eene som van 300 pond zwarte Tournooisen, door de stad aan het bisdom geleend.

Met zegels van den elect en de vijf kapittelen in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 91.

142. 1322 (*November* 17) *feria IV post beati Martini hyemalis.*

De elect Johannes van Bronchorst bevestigt eene hier ingelaschte overeenkomst, gedurende de vacature van het bisdom i. d. 1322 (*Juli* 25) *in die beati Jacobi Apostoli* tusschen de vijf kapittelen en de stad Utrecht gemaakt, waarbij aan de burgers der stad voor 400 pond zwarte Tournooisen tot aan de terugbetaling daarvan, vrijdom voor hunne personen en goederen verleend wordt van alle land- en watertollen in het bisdom.

Met zegels van den elect en de vijf kapittelen in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 92.

143. 1323 (*April* 7) *die Jovis post Quasimodo.*

Hertog Jan van Lotharingen en Brabant geeft tot eene maand na wederopzeggens toe vrijgeleide aan alle burgers en kooplieden van Utrecht, die met hunne koopmanschappen in zijn gebied komen.

Met overblijfselen van het zegel van den hertog in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 93.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 37.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 60 vs.

144. 1323 (*April* 16) *des Satersdaghes voer Jubilate.*

Bisschop Jan van Diest bevestigt de privilegiën der stad.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 94.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 90.

145. 1323 (*April* 16) *des Satersdaghes voer Jubilate.*

Bisschop Jan van Diest bevestigt den brief der vijf kapittelen, waarbij aan de stad Utrecht voor 700 pond wordt verleend vrijdom van tol in het sticht en het vrije genot van waag en maat.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 95.

146. 1323 (*November* 8) *des Dinxdaghes voer sunte Martijns dach.*

Dijkbrief van den Leckedijck Bovendams, vastgesteld door bisschop Johan en de drie Staten van het Nedersticht, waarbij wordt ingesteld een college van een dijkgraaf en 11 heemraden, waarvan de dijkgraaf en 3 heemraden door den bisschop, terwijl 8 heemraden door de kapittelen, de geestelijkheid, het gemeene land en de stad Utrecht zullen benoemd worden.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 90 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 45 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 64.

NB. In het laatste afschrift is het stuk onjuist gedateerd: Dinsdag voor St. Margrietendag.

147. 1324 (*Juli* 24) *op sinte Jacobs avont.*

Uitspraak van Reynoud, zoon van den graaf van Ghelre, in den twist tusschen bisschop Johan van Diest en Zweder van Vianen, bepalende dat de bisschop behouden zal het hooge gerecht (van Vianen) volgens uitspraak van gedeputeerden der drie Staten, dat hij ook gerechtigd is tot het gerecht van Vreeswijk en van de Nyevaert en dat Zweder geen recht heeft op de gruit.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 93.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 63.

148. 1324 (*Juli* 24) *op sinte Jacobs avont.*

Zoen, uitgesproken door bisschop Johan en Reynoud, zoon van den graaf van Ghelre, in den twist tusschen Sweder van Vianen c. s. en de stad Utrecht, voornamelijk over den doodslag van den Lombard Willaem Blasiin en van Willaem den clerc.

Met zegels van den bisschop en den jonker in roode en bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 360.

149. 1325 (*Januari* 21) *op sunte Agnieten dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij de schout en twee oud-schepenen, als gemachtigden van den raad, verklaren bevonden te hebben, dat $3^1/_2$ voet grond buiten de muren der St. Paulus-abdij aan de Oude gracht eigendom der abdij is en niet betimmerd mag worden zonder hare vergunning.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 41 vs.

150. 1325 (*April* 16) *des Dinxdaghes na sinte Tyburcius dach in Aprille.*

Niclais van der Merwede erkent ontvangen te hebben van de stad Utrecht 300 pond zwarte Tournooisen, als zoen voor den doodslag van zijnen neef Lodewic, volgens uitspraak van den graaf van Holland.

Met overblijfselen van een zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 361.

151. (1325 *December* 28) 1326 *des Zaterdaghes na Kursdach.*

Everd van Stoutenberch doet ten behoeve van bisschop Johan afstand

van alle aanspraak op het huis, het gerecht en de tienden te Stoutenberch, het Engbroec en alle goederen, die hij aan de bisschoppen Ghye en Vrederic had verkocht, met uitzondering van de aan hem leenroerige goederen; en verkoopt hem zijne goederen tusschen de Enghe en Velue, behalve Zwartengore en het goed ter Beke.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 115.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 50.

152. 1326 (*December* 13) *op sinte Lucien dach.*
Het Duitsche Huis te Utrecht geeft in erfpacht aan Oelryc veren Ydensone eene hofstede onder de Oude Scoemakerhalle. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

153. 1327 (*Juli* 6) *des anderen daghes na sente Martijns daghe in den somer.*
Het Duitsche huis te Utrecht verklaart van de stad Utrecht tot wederopzeggens toe vergunning verkregen te hebben tot het leggen van twee zijlen in den Rijndijk.

Met zegel van het Duitsche huis in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 96.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 50 vs.

154. 1328 (*April* 15) *feria sexta post Dominicam Quasimodo geniti etc.*
Johan, graaf van Benthem, c. u. verkoopen aan bisschop Johan van Diest het recht, dat hun op een aantal leenmannen en leengoederen in het sticht, leenroerig aan het graafschap van Benthem, toekomt, en ontslaan dienvolgens hunne leenmannen van den aan hen afgelegden eed van getrouwheid.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 40 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 49.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 37 vs.

155. 1328 *Juni* 9.
Stichtingsbrief van een altaar ter eere van de H. Maagd en St. Pieter in de Buurkerk door Johannes de Veno, waarvoor hij schenkt 10 morgen land in het kerspel van Benscop en 3 morgen in het kerspel van Odijck, terwijl hij en zijne oudste nakomelingen collatoren zullen zijn. (Vidimus van bisschop Johannes *z. d.*)

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 74 vs.

156. 1328 (*Juli* 24) *des Sonnendaechs nae sinte Marie Magdalenen dach.*
Dijkbrief van de Loepicker weerdt, vastgesteld door bisschop Johan. (Opgenomen in een brief dd. 1434 (*Juli* 21) *up sinte Marien Magdalenens dachs avont.*)

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 71.

157. (1328 *Juli* 24.) *Z. j.*
Dijkbrief van de Loepicker weerdt, vastgesteld door graaf Willam van Hollant. (Fragment.)

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 186.

158. 1328 (*Augustus* 21) *des Sonendaghes na onser Vrouwen dach te Midden-oest.*
Bisschop Johan verpandt voor een jaar aan de stad Utrecht het gerecht van het Gheyn, uitgezonderd het hooge gerecht en het gerecht van de Nyevaerd, en zulks voor eene schuld van 50 pond zwarte Tournooisen.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 97.

159. 1328 (*Augustus* 31) *des Goedensdages na sinte Johans dach ad Decollacionem.*
Bisschop Johan neemt Ghiselbrecht heer van Yselsteyne, Zweder heer van Apcoude, Aernd van Yselsteyne en Steven van Zulen met de 2 burgemeesters en de 2 overste oudermannen van Utrecht tot zijnen raad, en belooft zijn wereldlijk gerecht tusschen Noide en Bodegrave volgens hun advies te zullen beheeren en zonder hunne medewerking geen ambtman aldaar te benoemen. (Vidimus van den Domdeken dd. 1337 (*Mei* 20) *des Dinxdages nae sinte Servaes dach.*)

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 36.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 59 vs.

160. 1328 (*November* 18) *in octavis Obitus beati Martini.*
Bisschop Johan erkent van de stad Utrecht ter leen ontvangen te hebben 200 pond zwarte Tournooisen, die zij zal terugontvangen uit de inkomsten van het gruithuis en den tol te Utrecht na 1330.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 98.

161. 1329 (*Februari* 26) *des Sonnendaghes na sinte Mathijs daghe.*
Seyno van Dorreth erkent, dat hij zijn versterkt huis te Dorreth van bisschop Johan in leen ontvangen heeft.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 116.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 48 vs.

162. 1329 (*Juli* 5) *des Woensdaghes na sente Martiins Scuddecorfsdach.*
Verbond tusschen bisschop Johan en de stad Utrecht, om elkander bij te staan in den oorlog, bepaaldelijk in dien tegen Jan van Lichtenberch. De stad Utrecht zal den bisschop voldoening geven over zijne klachten over inbreuken op zijne rechten en goederen in de stad, volgens uitspraak der kapittelen en der welgeborenen en huisgenooten van het sticht. (Ook opgenomen in een vidimus van den Domdeken dd. 1335 (*Juni* 7) *des Woensdaechs na Pinxterdaghe.*)

Met zegels van den bisschop en de stad in roode was, — en: zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N° 363.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 19.
Vid. — Inv. N°. 363.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 8 vs.

163. 1329 (*Juli* 19) *des Woensdages na sente Margrieten dach.*
Graaf Willem van Henegouwen en Holland bericht aan Jan van Pollanen en vier andere heeren, dat hij een bestand gemaakt heeft, durende tot Vrijdag na St. Maria Magdalena (*Juli* 28); niemand mag echter eenig goed in «die stat» voeren.

Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 364.

164. 1329 (*December* 6) *op senter Claus dach.*
Zoen, bij uitspraak van den graaf van Holland gesloten tusschen de stad Campen en den bisschop van Utrecht, waarin bepaald wordt, dat beide partijen eventueele klachten over elkander zullen inbrengen bij de kapittelen van Utrecht, dat de bisschop in Mastbroeck de rechtspraak behoudt, terwijl de stad alleen vredekeuren zal leggen, uit te panden door 's bisschops rechter, en dat de stad geene rechtspraak zal hebben in Zallandermarc behalve in de vrijheid harer stad.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 7 vs.

165. 1329 (*December* 24) *op den Kersavond.*
Graaf Willem van Henegouwen en Holland erkent schuldig te zijn aan Gherit heer van Vorne, burggraaf van Zeeland, 3000 pond zwarte Tournooisen, die hem op Paschen zullen terugbetaald worden door de stad Utrecht, die ze hem schuldig is.

Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 365.

166. 1329 (*December* 29) *des Donresdaghes na Kersdach.*
Uitspraak van bisschop Jan en graaf Willem van Henegouwen en Holland in den twist tusschen de stad Utrecht en Jan van Lichtenberch over het huis Lichtenberch.

Met zegels van den bisschop in roode en van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 362.
NB. Uit den inhoud en het verband met de vorige stukken blijkt, dat hier de Kerststijl *niet* wordt gevolgd.

167. 1331 (*April* 27) *des Saterdaechs voir Meyedach.*
Uitspraak van graaf Willem van Henegouwen en Hollant in den twist tusschen de stad Utrecht en Henric van der Lecke o. a. over diens recht op het huis Lichtenberch.

Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 366.

168. 1331 (*Juni* 12) *op sunte Odolfs dach.*
Verdrag tusschen bisschop Johan en graaf Reynald van Gelren, houdende, dat zij de gelden, spruitende uit de nu «geropene» ruminge in Zallandermarc, gelijkelijk zullen verdeelen, — en dat van de opbrengst der te tins uit te geven wildernissen van de marken van Zallant («voerslach») de bisschop $^{2}/_{3}$, de graaf $^{1}/_{3}$ zal hebben.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 6.

169. 1331 (*Augustus* 28) *op sunte Jans dach, die men heet Decollatio.*
Burgemeester, schepenen en raden van het land van Eembrugge en van Emenesse beloven niet te zullèn gaan wonen in het veen over de grensscheiding, door den raad van Holland en die van Goyland tegen hunnen wil en buiten weten des bisschops gegraven, op straf van verbeurte ten behoeve van den bisschop van alle vast goed aan de Stichtsche zijde.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 20.

170. 1331 (*September* 3) *des Dinxdaghes na sente Egidius dach.*
Jan van Pollanen, baljuw van Rijnland en Woerden, en Wouter Gheraerd, maarschalk van den lande van Utrecht, verklaren, dat Heinric Snoyenzone voldaan heeft aan de uitspraak van den bisschop en den graaf van Holland over de schade, hem toegebracht door de stad Utrecht in den oorlog van Jan van Lichtenberch, die door hem begroot wordt op 250 pond zwarte Tournooisen.

Met zegel van Jan van Pollanen in groene was, 1 zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 367.

171. 1331 (*October* 9) *op sinte Victoers avond.*
Het Predikheeren-klooster verbindt zich om eene hofstede aan het westeinde van zijne kerk, door hen van de stad gekocht, nimmer te betimmeren dan ter vergrooting der kerk, en tevens om geene verdere erven ter breedte der kerk naar de gracht toe aan te koopen zonder toestemming der stad.

Met zegel van het klooster in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 318.

172. 1332 (*Maart* 1) *des Zondaghes na sente Mathijs dach.*
Bisschop Johan erkent dat, wanneer die van Utrecht in zijn dienst tegen Henric van der Lecke overnachten, zij dit doen vrijwillig en onverplicht.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 99.

173. 1332 (*Juli* 11) *dies Zaterdaghes na sinte Martins dach in den zomer.*
Hertbaren van Liesvelt belooft aan de stad Utrecht, haar niet te zullen schade doen uit zijn huis te Tulle in den oorlog, dien zij en de bisschop voeren tegen Willaem van Duvenvoerde en Henric van der Lecke.

Met zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 368.

174. 1332 (*Juli* 31) *des Vriedaghes na sinte Jacobs dach Apostols.*
Verbond tusschen bisschop Jan en de stad Utrecht, waarbij zij beloven in den oorlog tegen Henric van der Lecke, Willaem van Duvenvoerde en Sweder van Vianen in gemeen overleg te zullen handelen en geenen afzonderlijken vrede te zullen sluiten.

Met zegels van den bisschop en de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 369.

175. (1332 *Augustus 3?*) *Des Manendaghes navonds na sinte Pieters dach ingaende oochste.*

(Willem) Graaf van Henegouwen en Holland beveelt aan Henric (Snoyenzone?) om zijn huis (Oudegein) te versterken, en zulks in antwoord op diens klacht aan heer Willem (van Duvenvoerde) over de Utrechtenaars, die hem beletten zijn koren te gebruiken en hem noodzaken kosten te maken.

Het opgedrukte zegel van den graaf verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 370.

176. 1332 (*September* 9) *des Godensdaghes na onser Vrowen dach, die men heyt Nativitas.*

Reynaut graaf van Ghelren, Sveder heer van Apecoude en Willaem van Broechusen beloven aan bisschop Jan en de gilden van Utrecht, om Henric Snoyensone en anderen, die op het huis ten Oudengheyne gevangen genomen zijn, gevangen te zullen houden op het huis te Duersteden, en hen weder te zullen uitleveren aan den bisschop en de gilden op Vrijdag na St. Remeys dag (*October* 2).

Met zegels van den graaf en de beide heeren in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 371.

177. 1332 (*October* 30) *dies Vriedaghes na sinte Symon ende Juden dach.*

Reynald graaf van Ghelre, Sweder heer van Apecoude en Berend van Dorenwerde beloven aan de stad Utrecht, om Henric Snoyensone en de andere gevangenen, die te Duersteden liggen, des Zondags na Nieuwjaarsdag (*Januari* 3) weder te zullen uitleveren.

Met zegel van den graaf in groene was; 2 zegels verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 371.

178. 1333 (*Januari* 2) *des Satersdaghes na Jaersdach.*

Reynald graaf van Ghelren en Gherard, heer van Voerne en burggraaf van Zeeland, geven, namens den graaf van Henegouwen en Holland, heer Willaem van Duvenvoerde en de stad Oudewater, aan bisschop Jan en de stad Utrecht eenen vrede van 'sdaags na Dertienden daghe (*Januari* 7) tot des Sonnendaghes na Paesdach (*April* 11), bepaaldelijk ook wegens den doodslag van Ghisebrecht Slijc.

Met zegels van den graaf van Ghelren en den heer van Voerne in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 372.

179. 1333 (*Mei* 5) *des Woensdaghs na Meydach.*

Reynoud, graaf van Ghelren, en Gherard, heer van Vorne en burggraaf van Zelant, geven, namens den graaf van Henegouwen en Holland, heer Willam van Duvenvorde en de stad Oudewater, aan bisschop Jan en de stad Utrecht eenen vrede van Zondag na Pinxdach (*Mei* 30) tot 14 dagen na St. Jansdag te Midzomer (*Juli* 8), bepaaldelijk wegens den doodslag van Ghiselbrecht Slike.

Met zegels van den graaf van Ghelren en den heer van Vorne in bruine en groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 372.

180. 1333 (*Mei* 5) *des Goedendaghes na Meydaghe.*

Reynout, graaf van Gelren, belooft aan bisschop Jan en de stad Utrecht, om de uitspraak in den twist tusschen hen en Willam graaf van Henegouwen en heer Willam van Duvenvorde binnen 14 dagen na St. Jansdag te Middesomer (*Juli* 8) te doen volgens het tusschen hen (te Bomel) overeengekomene.

Met zegel in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 373.

181. 1333 (*Juni* 23) *op sente Johans avend te Midzomer, die men heyt Nativitas.*

Graaf Reinald van Ghelren belooft aan bisschop Johan en de stad Utrecht, om de uitspraak in den twist tusschen hen en graaf Willam van Heynegouwen en heer Willam van Duvenvoerde te doen voor Donderdag na St. Jacobsdag (*Juli* 29) volgens het te Bomel met den bisschop en de stad overeengekomene.

Met zegel in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 373.

182. 1333 (*Juni* 23) *op sente Jans avond te Middesomer.*

Reynoud graaf van Ghelren, Sweder heer van Abcoude en Willaem van Broechusen beloven aan de stad Utrecht, om Heynric Snoyenzoen en de andere gevangenen, die te Duersteden liggen, op Dinsdag na St. Jacob (*Juli* 27) te zullen terugzenden naar Utrecht.

Met zegels van den graaf en de beide heeren in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 371.

183. 1333 (*September* 20) *op sente Matheus avond.*

Graaf Reynald van Ghelren belooft aan bisschop Johan en aan de stad Utrecht, om de uitspraak in den twist tusschen hen en graaf Willam van Heynegouwen en heer Willaem van Duvenvoerde voor Kerstdag te doen volgens het onlangs tusschen hen te Bomel overeengekomene.

Met zegel in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 373.

184. 1333 (*October* 15) *des Vridages na sinte Victors dage.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Willem Riem Oelrixsone overdraagt aan en weder in erfpacht ontvangt van Hubert . . . . soenssoen eene hofstede onder de Oude Scoemakershalle, bij den hier ingelaschten brief dd. 1326 (*December* 13) *op sinte Lucien dach* door het Duitsche Huis te Utrecht in erfpacht uitgegeven aan Oelryc veren Ydensone. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

185. 1333 (*November* 26) *des Vridages na sunte Katrinen dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Willam Gabriel in erfpacht geeft aan Vranc die Vroede eene hofstede aan de oostzijde der (Oude) gracht tusschen de Vie- en St. Jacobsbruggen voor 4 pond zwarte Tournooisen 's jaars. (Opgenomen in een brief dd. 1400 (*Januari* 27) *des Dinxdages na sunte Pouwels dach Conversio.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 153 vs.

186. 1334 (*Januari* 18) *des Dinxdaghes na sente Pontiaens dach.*
Zoen, uitgesproken door graaf Reynoud van Gelren in den twist tusschen bisschop Johan en de stad Utrecht ter eenre en graaf Willam van Henegouwen, heer Willam van Duvenvoerde en de stad Oudewater ter andere zijde o.a. over het sloopen van het huis ten Gheyne en over den doodslag van Ghiselbrecht Slijc.
Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 374.

187. 1334 (*Januari* 18) *des Dinxdaghes na sente Ponciaensdach.*
Reynoud graaf van Gelren en Gherard heer van Voerne geven uit naam van den graaf van Henegouwen en Holland, heer Willam van Duvenvoerde en de stad Oudewater aan bisschop Johan en de stad Utrecht eenen vrede tot Dertiendach na Kersavond naastkomende (6 *Januari* 1335) over alle geschillen, bepaaldelijk over den doodslag van Ghisebrecht Slyke.
Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 372.

188. 1334 (*Augustus* 10) *op sinte Lourens daghe.*
De Domproost, de deken van St. Jan en heer Aernoud van Yselsteyne verklaren, dat de magen van vaders- en moederszijde van Ghisebrecht Slijc erkend hebben van de stad Utrecht ontvangen te hebben 125 pond zwarte Tournooisen, als zoengeld voor diens doodslag aan de Nyevaert, volgens de uitspraak van graaf Reynoud van Ghelre.
Met zegels van Henric van Lonreslote, deken van St. Jan, en Aernoud van Yselsteyne in roode was; 1 zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 375.

189. 1334 (*Augustus* 11) *des Donredaghes na sente Laurens dach.*
Coenraet van Oesterwijc, baljuw en rentmeester van Scoenhoeve en der Goude, verklaart een bestand gemaakt te hebben tusschen de stad Utrecht en de stad Gouda tot St. Lambertsdag (*September* 17).
Met zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 376.

190. 1335 (*Februari* 4) *op sinte Agheten avont.*
Reynoud graaf van Ghelre en Gheraerd heer van Voerne verlengen den vrede tusschen den bisschop en de stad Utrecht en den graaf van Holland, den heer van Duvenvoerde en de stad Oudewater tot St. Jansmisse te Middesomer (*Juni* 24).
Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 372.

191. 1335 (*Juni* 3) *in vigilia Penthecostes.*
Hertog Johan van Lotharingen en Brabant geeft vrijgeleide voor een jaar aan alle burgers van Utrecht met hunne goederen in zijn gebied.
Met zegel van den hertog in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 100.

192. 1335 (*Juni* 18) *des Sonnendaghes na sinte Sacrements daghe.*
Graaf Willem van Henegouwen en Holland verlengt den vrede tusschen den bisschop met de stad Utrecht en heer Jan van Pollanen met heer Willem van Duvorde tot St. Baven dach (*October* 1).
Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 372.

193. 1335 (*October* 14) *des Saterdaghes na sinte Victoers dach.*
Graaf Reynald van Ghelre geeft aan de stad Utrecht in bewaring het huis ten Ouden Gheyne, totdat hij het aan iemand zal toegewezen hebben.
Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 377.

194. 1336 (*April* 9) *des Dinxdages Beloken Paesschen.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jacob van den Spiegel c.s. aan Godevaerd Stevenssoen in erfpacht geven voor 20 grooten Koningstournoois eene hofstede «opten Campe tenden sinte Jacops kerchof».
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 37.

195. 1336 (*September* 7) *des Saterdages na sente Gelijs dach.*
Reynaud, graaf van Gelren, verklaart een bestand voor den tijd van 14 dagen gemaakt te hebben tusschen Wilhem, graaf van Henegouwen en Hollant, met heer Wilhem van Duvenvoerde en de stad Utrecht, zoodat die van Utrecht met het goed, dat zij aan hun lijf dragen, vrijgeleide zullen hebben.
Met zegel van den graaf in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 378.

196. 1336 (*October* 14) *des Maendaghes na sente Victors dach.*
Willem, graaf van Henegouwen en Hollant, geeft, zoo voor zich als voor heer Willem van Duvenvorde en de stad Oudewater, aan de stad Utrecht eenen vrede tot St. Catharynen dach (*November* 25).
Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 378.

197. 1336 (*October* 15) *des Dinsdags na sente Gereons ende Victoers dage.*
Uitspraak van Reynout, graaf van Ghelren, en Jhan van Henegouwen, heer van Beamont, in den twist tusschen Beernt van den Muylbome, koopman van Duysborch, en Ghyselbrecht van der Ae en andere burgers van Utrecht over de betaling van geleverde wijnen.
Met zegels van den graaf en heer Jan in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 512.

198. 1337 (*Maart* 7) *feria sexta post Cineres.*
Overeenkomst tusschen bisschop Johannes en Arnoldus Loeff, proost van St. Jan, over de uitoefening der bisschoppelijke en archidiaconale jurisdictie in Oost-Friesland.
(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 20 vs.

199. 1337 (*Juni* 28) *des Zaterdaghes op sinte Peters ende sinte Pouwels dach* (l. *avont*).
Verbond van de steden Utrecht en Amersfoerde, waarbij zij, behoudens de heerlijkheid en het recht des bisschops, zich verbinden op eigene kosten elkander bij te staan, wanneer eene van beide steden beoorloogd wordt, — en waarbij de stad Amersfoerde belooft geen oorlog of verbond te zullen aangaan zonder goedkeuring der stad Utrecht.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 96 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 41 vs.

200. 1337 (*Juli ?*) *z. d.*
Willem, graaf van Henegouwen en Hollant, geeft aan de stad Utrecht eenen vrede tot On(ser Liever Vrouwen dach . . . . .). (Afgescheurd.)
Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 378.

201. 1337 (*September* 17) *op sinte Lambrechts dach.*
Willem, graaf van Henegouwen en Hollant, bepaalt, dat de burgers van Utrecht tot wederopzeggens toe, tegen betaling van den honderdsten penning, op de tot dusver gebruikelijke wijze voorbij al zijne tollen mogen varen.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 51.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 5.

202. 1338 (*Januari* 24) *des Saterdaghes na sinte Agnyeten daghe.*
Overeenkomst tusschen het kapittel van Oudmunster en de stad Utrecht, waarbij het kapittel aan de stad afstaat eene hofstede in de Oudelle (met voorbehoud van hare rechtspraak) tot het maken van eene publieke steeg, in ruil voor de aan de stad behoorende Trindenhofstede in de Oudelle.
Met zegels van het kapittel en de stad in groene en roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 315.

203. (1338 *Mei.*) *Z. j.*
Overeenkomst tusschen proost en kapittel van St. Jan en de stad Utrecht, waarbij de stad aan het kapittel afstaat 3 morgen land, gelegen te . . ., in ruil voor 3 morgen land van het goed Ten Enge op het Hoegelant bij Utrecht, in erfpacht bezeten door Heyne Roeloff, die gebruikt zijn voor eene vergraving van de Vecht en eene verlegging der aangrenzende wegen.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 69.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 9.

204. 1338 (*Mei* 29) *des Vrydaechs voor Pynxteren.*
De stad Utrecht belooft, dat, zoo zij niet in staat is aan den proost en het kapittel van St. Jan de 3 morgen land over te dragen, in zekere cedel (N°. 203) beloofd, als vergoeding voor het vergraven van land voor eene vaart, zij daarvoor in de plaats zal geven zoovele hofsteden in de stad, dat de opbrengst daarvan even groot zal zijn als die van de beloofde 3 morgen land, en zulks op verbeurte van 500 pond.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 69 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 10.

205. 1338 (*Juni* 19) *des Vridaghes vor sente Jans daghe.*
Willem, graaf van Henegouwen en Hollant, verlengt den vrede met de stad Utrecht tot Allerheiligendag (*November* 1).
Met zegel van den graaf in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 378.

206. 1338 (*December* 20) *op sinte Thomaes avond.*
Overeenkomst tusschen het Domkapittel en de stad Utrecht, waarbij het kapittel aan de stad afstaat, tot het maken eener publieke straat, eene hofstede bij het Oudekerkhof, in ruil voor eene andere hofstede op het Oudekerkhof.
Met zegels van het kapittel en en de stad in groene en roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 313.

207. 1340 *April* 8.
Zoen, door Johan van Heynegouwen, heer van Beaumont, gemaakt tusschen Willam, graaf van Henegouwen en Hollant, en de stad Utrecht, ter vervanging van den zoen, vroeger tusschen partijen gemaakt door den hertog van Ghelre, houdende o. a. ontslag tegen betaling van de aan de stad door den hertog opgelegde verplichting, om den graaf met 200 mannen te dienen.
Met transfix dd. 1340 *April* 10, waarbij graaf Willam van Henegouwen en Hollant deze uitspraak goedkeurt.
Met zegel van den heer van Beaumont in groene was, — en: met zegel van den graaf in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 379.
NB. Hier is geen Paaschstijl gebruikt: zie 1340 Mei 7.

208. 1340 *April* 10.
Willam, graaf van Henegouwen en Hollant, keurt goed den door Johan van Heynegouwen, heer van Beaumont, uitgesproken zoen tusschen hem en de stad Utrecht.
Met zegel van den graaf in bruine was.
Transfix. — Inv. N°. 379.
NB. Zie de noot bij het vorige nummer.

209. 1340 (*April* 30) *des Zoenendaghes na sinte Marcus dach Ewangelisten.*
Willaem van Duvenvoerde belooft de belangen der stad Utrecht voor te staan bij graaf Willem van Holland, en eventueele geschillen met de stad te laten bijleggen door scheidslieden.
Met zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 380.

210. 1340 *Mei* 7.
Quittantie van Willaem, graaf van Henegouwen en Hollant, voor de betaling door de stad Utrecht van 3200 pond zwarte Tournooisen volgens den zoen, gemaakt door den heer van Biaumont.
Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 381.

211. 1340 *Mei* 18.
Quittantie van Peter van der Haye, kapellaan van heer Willam van Duvenvoerde, voor de ontvangst van de stad Utrecht van 800 pond zwarte Tournooisen volgens den gesloten zoen, van welke 800 ponden aan de stad teruggegeven zijn 200 pond, als vergoeding voor goederen, aan die van Utrecht ontnomen te Fellenoerde.
Met zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 382.

212. 1340 (*Juli* 17) *des Manendaghes voer sinte Marien Magdalenen dach.*
Willem, graaf van Henegouwen en Holland, vergunt tot wederopzeggens toe aan de burgers van Utrecht stapelvrijheid van hunne goederen voor al zijne tollen in Holland en Zeeland, in dezelfde verhouding als zij daar tolvrijheid genieten.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 51.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 57.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 5.

213. 1341 (*Januari* 20) *op sinte Angnyeten avont.*
De raad der stad Utrecht belooft aan de gilden, om verschillende bepalingen over de keuze van de raadsleden en van de vier oversten te zullen onderhouden.
Afschr. — Inv. N°. 7 f. 31.

214. 1341 *November* 25.
Brief van de stad Brugghe aan de stad Utrecht, waarbij zij verzoekt om Daniel, den zoon van den Lombard Odijn van Nerboen, die den onderbaljuw van Denremonde bij nacht vermoord heeft, te doen straffen.
Met zegel van de stad in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 228.

215. 1342 (*December* 24) *opten Kersavont.*
Johan Sceyne van Bennenbroec geeft aan de stad Utrecht eenen vrede mede tot St. Peters dag ad cathedram (*Februari* 22) en belooft binnen eene halve mijl van de stad Utrecht niet te zullen komen.
Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 383.

216. 1343 (*Januari* 30) *des Donredaghes na sinte Pouwels dach in den afterwinter.*
De stad Utrecht koopt van Jacob van Damassche c. s. het huis Hasenberch, gelegen tusschen Lichtenberch en de Vischmarkt.
Met zegel van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 243.

217. 1343 (*Maart* 3) *feria 2 post Dominicam qua cantatur Invocavit.*
De executeur van het testament van Johannes Vrenke, kanunnik van St. Salvator, schenkt aan de vicarie van St. Katharina in de Buurkerk

3 morgen land onder Jutfaes, 1 viertel land over de Ysel en drie renten uit land in Polsbroeck en uit een huis in de Sprincwiick.
NB. Volgens aanteekening onder het stuk is deze vicarie door bisschop Johannes bevestigd bij brief dd. 1343 (*Maart* 6) *feria V post Dominicam Invocavit.*
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 86.

218. 1343 (*April* 26) *des Saterdaghes na Beloken Paeschen.*
Bisschop Jan van Arkel bevestigt de privilegiën der stad.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 101.
Afschr. — Inv N°. 28 f. 116 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 64.

219. 1343 (*December* 20) *op sinte Thomaes avont.*
Overeenkomst tusschen Otte van Yselsteyne en de stad Utrecht, houdende dat de jongen der wederzijdsche zwanen zullen behooren aan dengene, onder wiens gebied zij uitgebroeid zijn, en zulks naar gelang dit geschied is aan de eene of de andere zijde der Hoelrebrugghe.
Met zegel van heer Otte in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 284.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 21 vs.

220. 1344 (*Januari* 27) *des Dinxdaghes na sinte Pouwels dach in den afterwinter.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij jonghe Johan Bolle in erfpacht geeft aan de kameraars der stad de oostelijke helft van het huis Hasenberch.
Met zegel van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 243.

221. 1344 (*Januari* 27) *des Dinxdaghes na sinte Pouwels dach in den afterwinter.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Gheraerd van Voerscoten in erfpacht geeft aan de kameraars der stad de westelijke helft van het huis Hasenberch.
Met zegel van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 243.

222. 1344 (*Januari* 27) *des Dinxdages na sinte Pouwels dach in den afterwinter.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij het Melatenhuis bij Utrecht opdraagt aan Jacob van den Herte eene hofstede aan de oostzijde der (Oude) gracht tusschen de St. Jacobs- en Viebruggen.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 159.

223. 1344 (*Januari* 28) *des Wonsdaghes na sinte Pouwels dach in den afterwinter.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Harboert van Pallaes en Jacob de Cuper, kerkmeesters der Buurkerk, verkoopen aan Aernoud S . . . . . en Heyn Vos eene «bancstede» in het nieuwe werk aan de zuidzijde der kerk, behoudens het recht van anderen op de onder deze bank gelegene grafsteden.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 35.

224. 1344 (*Januari* 28) *des Wonsdaghes na sinte Pouwels dach in den afterwinter.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Harboert van Pallaes en Jacob de Cuper, kerkmeesters der Buurkerk, verkoopen aan Gheraerd de Bole, zijnen broeder Dyderic en zijne zuster Jutte, weduwe van Ghisebrecht Gunter, eene «bancstede in het nieuwe werc» aan de noordzijde der kerk, behoudens het recht van anderen op de onder deze bank gelegene grafsteden.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 36.

225. 1344 (*April* 9) *des Vrinidaghes na Paesschedach.*
Willem, graaf van Hollant, verklaart, dat, daar de stad Utrecht eenen te Utrecht gevangen moordenaar en vredebreker uit Holland heeft uitgeleverd, hij in het tegenovergestelde geval den schuldige zal uitleveren aan den bisschop ten behoeve van de stad Utrecht.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 46 vs.

226. 1344 (*Augustus* 12) *des Donredaghes na sinte Laurens dach.*
Bisschop Johan van Arkel belooft aan de stad Utrecht, zonder haar geen zoen te zullen maken met den heer van Abcoude, en verder om de stad te helpen in den twist met heer Jacob van Hetheren, Willaem Borre van den Damme en de bloedverwanten van heer Johan Bol.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 384.

227. 1344 (*November* 29) *op sinte Andries avont.*
Bisschop Johan bevestigt op nieuw de privilegiën der stad Utrecht en belooft zich met hare vijanden niet buiten haren raad te verzoenen, mits zij geenen oorlog beginne zonder zijn goedvinden.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 385.
Afschr. — Inv. N°. 226 f. 52.

228. 1345 (*Februari* 15) *des Dinxdages na sunte Valentijns dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Willam Gabriel in erfpacht geeft aan Vranc Vroede eene hofstede, gelegen bij het huis den Hert achter Vranc Vroede's huis voor aan de straat, voor 2 pond zwarte Tournooisen 's jaars. (Opgenomen in een brief dd. 1400 (*Januari* 27) *des Dinxdages na sunte Pouwels dach Conversio.*)
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 154.

229. 1345 (*Juli* 22) *op sente Maria Magdalenen dach.*
Uitspraak van heer Jan van Heyn(egouwen), heer van Byamont, tusschen graaf Willem van Hollant en de stad Utrecht, waarbij bepaald wordt, dat 400 burgers der stad den graaf vergiffenis zullen vragen voor het onrecht, aan den graaf aangedaan, en dat Henrick van den Rijnne, proost van St. Jan, en zijne vrienden weder in de stad toegelaten zullen worden en hun goed zullen terugontvangen.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 48 vs.

230. 1345 (*Juli* 23) *des Saterdaghes na sinte Marien Magdalenen dach.*
Bisschop Johan belooft aan de stad Utrecht, om met heer Johan van Henegouwen geen zoen te zullen uitspreken tusschen den graaf van Holland en de stad, dan met toestemming van de meerderheid der daartoe gestelde vijftienen van de gilden.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 386.

231. 1345 (*September* 3) *des Zaterdaghes na zinte Gelys daghe.*
Otte van Yzelsteyne verklaart, dat hij, als momber zijner vrouw Mechteld, vrouw van Beverweerde, gezworen heeft aan bisschop Jan trouw te zijn.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 113.

232. 1345 (*September* 3) *des Zaterdaghes na sinte Gelys daghe.*
Otte van Yzelsteyne belooft aan Johan van Arkel, om zoolang hij bisschop van Utrecht is, het geld niet te zullen terugvorderen, dat hij aan bisschop Johan van Diest had geleend.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 113.

233. 1345 (*November* 26) *des Zaterdaghes na Katherine.*
Sweder, heer van Abcoude, en Ghisebrecht van Abcoude, zijn zoon, sluiten een verdrag met bisschop Johan van Arkel, inhoudende, dat de laatste, zoolang hij bisschop is, gebruiken mag hun gericht en de novale tienden in het kerspel van Renen, dat zij in geene heerlijkheid binnen de palen van het sticht zich het hooge gerecht zullen aanmatigen, dat zij, zoolang hij bisschop is, zullen bezitten al zijn recht in het kerspel van Wijc, zijn dagelijksch gericht van Laersen en zijne novale tienden in het kerspel van Ameronghen, en dat zij hem tegen al zijne vijanden zullen bijstaan.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 110 vs.

234. 1345 (*November* 27) *des Zonnendaghes na sinte Katrinen dach.*
Zweder, heer van Abcoude, stelt zich aansprakelijk jegens bisschop Jan voor de bezegeling door zijn zoon Ghisebrecht van Abcoude van het verdrag, door hem met den bisschop aangegaan.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 111 vs.

235. 1345 (*December* 4) *op sinte Barbaren dach.*
Mabely, vrouw van Wulven, Eernst van Wulven en zijn broeder Otto Palster verbinden zich jegens bisschop Jan van Arkel en de stad Utrecht, om binnen twee mijlen van de stad geen versterkt huis te bouwen of te koopen.
Met de zegels van Otto Palster, Henric van Brienen, Johan van Blidensteyne, Vrederic van Drakenborch en Eernst Grawaert in groene was; 3 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 102.

236. 1346 (*Januari* 16) *des Manendaghes na sunte Ponciaens dach.*
Bisschop Johan verklaart in overleg met de stad Utrecht, op grond

eener oude keur in het stadboek, dat Johan van Lewenberch, Herman van den Riin, zoon van Grote Ghise, Johan UtenWeerde, zoon van Ghisebrecht haren Johanssoen, Ghisebrecht Gunter en Claes van den Putte, die den graaf van Holland tegen de stad Utrecht hebben opgezet, eene mijl buiten de stad gebannen en van hun burgerschap ontzet zijn, terwijl allen, die hen voorstaan, met verbanning bedreigd worden.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 387.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 54 vs.

237. 1346 (*Februari* 23) *op sinte Mathijs avont.*
Henric van Vianen belooft bisschop Johan van Arkel het bezit van het huis te Stoutenberch alsmede den pandbrief terug te geven, wanneer deze hem zal hebben voldaan de door hem voorgeschotene 3000 pond waarvoor hem dat huis was verpand.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 113 vs.

238. 1346 (*Juni* 29) *op sunte Peters ende sunte Pouwels dach.*
Bisschop Johan verklaart met de stad Utrecht overeengekomen te zijn dat geestelijken of leeken, binnen de stad woonachtig, die misdaden plegen tegen den bisschop of de stad en, na daarvoor terecht gedaagd te zijn, klagen bij personen buiten de stad, die den bisschop of de stad daarover lastigvallen, eene mijl buiten de stad gebannen zullen zijn. Op grond van deze overeenkomst worden Henric van den Riin, proost van St. Jan, zijn broeder Pelgrim en hun neef Henric van Lewenberch uit de stad gebannen.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 388.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 117.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 53.

239. 1346 (*Juli* 13) *up sente Margrieten dach.*
Keizerin Margriete en Jan van Henegouwen, heer van Byaumont, geven aan bisschop Jan van Arkel en de stad Utrecht eenen vrede van twee jaren in den oorlog tusschen de grafelijkheid van Hollant en den bisschop en de stad.

Met zegels van de keizerin en den heer van Beaumont in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 389.

240. 1346 (*Juli* 25) *up sente Jacobs dach.*
Keizerin Margriete belooft aan bisschop Jan van Arkel en de stad Utrecht, dat zij de stad Zirixee zal overhalen, om gelijk hare andere steden den tweejarigen vrede met bisschop en stad te bezegelen; eventueele schade, door Zirixee onderwijl toegebracht, zal zij vergoeden, en hare stroomen en landen voor die van Utrecht openhouden.

Met zegel van de keizerin in roode was
Oorspr. — Inv. N°. 389.

241. 1346 (*November* 28) *des Dinxdaghes na sinte Katerinen dach.*
Bisschop Johan brengt als scheidsman een zoen tot stand tusschen den raad en eenige oproerige burgers over eenige doodslagen en verwondingen bij eenen oploop op Dinxdach na 'sinte Remeys dach (*October* 3).

Afschr. — Inv. N°. 7 f. 59 vs

242. 1346 (*December* 4) *op sinte Barbaren dach.*
Bisschop Johan en de stad Utrecht komen overeen, verscheidene personen voor 100 jaren uit de stad te verbannen, omdat zij inbreuk gemaakt hebben op den door den bisschop uitgesproken zoen over het oproer van Dinxdach na St. Remeysdach (*October* 3), en beloven elkander daarover geenen zoen te maken.

Afschr. — Inv. N°. 7 f. 61 vs.

243. 1346 (*December* 20) *op sinte Thomaes avont.*
Bisschop Johan en de stad Utrecht komen overeen, dat zij personen, die wraak willen nemen wegens het voorgevallene bij het gevecht op Woensdach voor St. Katrinen dach (*November* 22), aan lijf en goed zullen rechten; de bisschop belooft de stad daarin te zullen bijstaan.

Afschr. — Inv. N°. 7 f. 64.

244. 1347 (*Februari* 21) *op sinte Peters avont ad cathedram.*
Vrederic uten Hamme en Peter uten Hamme beloven, bisschop Johan van Arkel en de stad Utrecht uit hun huis ten Hamme met raad of daad geen nadeel te zullen doen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 112 vs.

245. 1347 (*September* 4) *des Dinxdaghes na sunte Gelijs dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Johan Pawe Johan Lodewijchssone erkent schuldig te zijn aan Ghisebrecht den Backer Bartelmeussone 80 ponden zwarte Tournooisen hoofdsom en 45 penningen kosten.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 4.

246. 1348 (*Januari* 24) *op sinte Pouwels avont in den afterwinter.*
De St. Servaas-abdij ruilt met de stad Utrecht 47 roeden land in Abstede, ter verbreeding van de singelgracht, tegen de stadssteeg naast de abdijpoort, strekkende van de singelgracht naar het water Oude Abstede, op voorwaarde dat de singelgracht altijd 4 roeden en 2 voeten breed zal blijven.

Met zegel der abdij in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 328.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 10 vs.

247. 1348 (*Mei* 12) *op sinte Pancraes dach.*
Lysebet, abdis van St. Servaas te Utrecht, erkent in erfpacht ontvangen te hebben van de stad Utrecht 17½ morgen land tusschen het Abstedervelt en de stadskoolhof en tusschen de stadsgracht, die van de Hoelrebrugghe komt, en de Snelle en Galgheweert, op voorwaarde dat de weg naar de galg en de gracht ter breedte van vier roeden daarin zullen blijven liggen.

Met geschonden zegel der abdij in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 273.

248. 1348 (*September 11*) *des Donredaghes na onser Vrowen dach Nativitas.*
Johan, graaf van Cleve, belooft aan bisschop Johan van Arkel en de stad Utrecht, dat hij zonder goedvinden van bisschop en stad geene uitspraak zal doen in den twist tusschen den bisschop met de stad en Willam, hertog van Beyeren, met de grafelijkheid van Holland, waarvan de uitspraak opgedragen was aan den hertog van Limborch, heer Johan van Henegouwen en hem.

Het zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 390.

249. 1349 (*Augustus 23*) *des Sonnendages voer sunte Bartelmeeus dach.*
Willem van Beijeren, graaf van Hollant, belooft bisschop Jan van Arkel in zijne geestelijke jurisdictie en in het bezit van Emenes te zullen handhaven, zoolang de vrede duurt.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 37 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 60 vs.

250. 1349 (*September 4*) *des Vrydaghes na sinte Gelijs daghe.*
Henric Bertoud, heer van Duffel en van Gheele, verzoent zich met de stad Utrecht wegens den doodslag van bisschop Willam Bertoud van Mechelen, op voorwaarde, dat de stad eene jaarlijksche memorie voor den bisschop zal laten doen.

Met zegel van heer Henric in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 391.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 11.

251. 1350 (*Maart 15*) *des Manendaghes na sinte Gregorius dach.*
Henric, graaf van Zolmisse en heer van Ottensteyne, erkent, dat bisschop Johan van Arkel hem tot onderpand gesteld heeft het goed ter Nederharemoelen voor 150 gouden schilden, te lossen op St. Petersmis ad cathedram.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 109 vs.

252. 1350 (*Maart 15*) *des Manendaghes na sinte Gregorius dach.*
Henric, graaf van Zolmisse en heer van Ottensteyne, scheldt bisschop Johan van Arkel kwijt alle dienst, kosten, schade en verlies, die hij voor hem gedragen had, en verder alle schulden, behalve de zoodanige, waarover hij van hem opene brieven had, en 25 mark aan pensiën.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 110.

253. 1350 (*April 13*) *des anders Dinxdages na Beloken Paesschen.*
Dideric Van Lente erkent schuldig te zijn aan Claes van Cattenbroec 166 ponden zwarten.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 6 vs.

254. 1350 (*April 30*) *op sunte Philips ende sinte Jacops avont der Apostelen.*
Het Domkapittel neemt aan, de memorie van bisschop Willam jaarlijks op 3 Juli te doen voor 4 pond 's jaars, door de stad Utrecht aan het kapittel te betalen.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 11 vs.

255. 1350 (*Juli 26*) *des Manendaghes na sinte Jacobs dach in den zomer.*
De gebroeders Jacob, Philips en Ghisebrecht van Heteren en hunne bloedverwanten in Gelderland verzoenen zich met Jacob van Driel en zijne bloedverwanten, de stad Utrecht en het Marsliedengild, nadat zij voldaan zijn wegens den doodslag van hunnen oom Eerst van Weerdensteyn.

Met zegels van Jacob, Philips en Ghisebrecht van Heteren, Henric van Brienen en Aernoud van der Horst in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 513.

256. 1350 (*Augustus 2*) *des anderen daghes in den Oest.*
Notariëele gerechtsbrief van Absteden, waarbij Aernt, genaamd Coman Aernt, schenkt aan het door de executeurs van Jacob Wit in de Buurkerk te stichten altaar van Onse Vrouwe en Alle Heiligen de onverdeelde helft van 3 morgen land Achter Absteden en van $7\frac{1}{2}$ morgen land bij het Melatenhuis, hem aangekomen van Jacob die Witte, terwijl zijne nakomelingen collatoren zullen zijn.

Vert. — Inv. N°. 586 p. 157.

257. 1350 (*Augustus 7*) *des Saterdages na zinte Peters dach ad vincula.*
Ghisebrecht, heer van Apcoude en Gaesbeec, belooft de stad Utrecht levenslang te zullen helpen tegen allen, die op hare door den bisschop bevestigde voorrechten inbreuk maken.

Afschr. — Inv. N°. 27 f. 2.

258. 1350 (*Augustus 7*) *des Saterdaghes na sinte Peters dach ad vincula.*
De stad Utrecht belooft Ghisebrecht, heer van Apcoude en Gaesbeec, levenslang te zullen helpen, wanneer hem of zijnen mannen in het landrecht van den bisschop geen recht geschiedt.

Afschr. — Inv. N°. 27 f. 1 vs.

259. 1351 (*April 21*) *des Donredaghes na Paesschen.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Dideric Blaeuvoet en Tyman van den Luttikenhuse de huwelijksche voorwaarden tusschen Tyman en Dideric's dochter Vrencke in schrift doen brengen.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 20 vs.

260. 1351 (*Mei 15*) *des Zondaghes na zunte Servaes dach in Meye.*
Zoen tusschen Willem, hertog van Beijeren en graaf van Hollant, en bisschop Johan van Arkele met de stad Utrecht, over de verhouding van de helpers des bisschops, de ballingen en de gijzelaars, — de grensbepaling in het veen tusschen Emenesse en Goylant, — de beleening van den graaf door den bisschop met de heerlijkheden van Aemstel en Woerden en de renten, door den eerste aan den laatste jaarlijks uit die goederen uit te keeren, — de handhaving van het geestelijke recht, — het gebruik

van des bisschops weide, — de mogelijkheid voor ingezetenen van het eene gewest om poorter, man of buur in het andere gewest te worden, — den vrijdom van arrest wegens schade en schuld, aan burgers van Utrecht en welgeborene St. Maartensdienstlieden, in het Sticht woonachtig, binnen de Noede en Bodegraven toekomende — en de vrijheid der stad om buiten 's graven bemoeiing hare burgers te «corrigieren».

Met de zegels van den graaf, de steden Delft, Leiden, Haarlem, Amsterdam, Alkmaar, Oudewater, Rotterdam en Schiedam, en Johan heer van Arkel Jan heer van Culenborch in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 392.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 55.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 5 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 6.

261. 1351 (*Mei* 18) *des Woensdaghes na sinte Servaes dach in Meye.* De stad Dordrecht belooft den zoen, dien hertog Willem van Beyeren met den bisschop en de stad Utrecht gemaakt heeft, te zullen onderhouden.

Het zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 392.

262. 1351 (*Mei* 29) *des Sondaghes na Ascensio Domini, dat men heyt ons Heren opvaert.*

Willem, hertog van Beyeren, graaf van Hollant, verklaart, dat Schoonhoven, Gouda en het geheele gebied van den heer van Beamont begrepen zijn in den zoen, door hem gemaakt met den bisschop en de stad Utrecht.

Met zegel van den hertog in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 392.

263. 1351 (*December* 20) *op sinte Thomaes avont.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij het gerecht verklaart, dat de stadbrief van Utrecht dd. 1333 (*October* 15) *des Vridages na sinte Victors dage* (waarbij eene hofstede onder de Oude Scoemakershalle in erfpacht wordt uitgegeven) met recht aan Heynrick Buys behoort. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

264. 1352 (*Januari* 19) *des Donredaghes na sunte Ponciaens dach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Jacob van den Hert opdraagt aan Ghisebrecht, zijnen zoon bij Hase Gheraerts dochter van Damasch, eene hofstede aan de oostzijde van de (Oude) gracht tusschen de Vie- en St. Jacobs-bruggen, achter de hofstede, waarop Vranc Vroede woont, en een huis tusschen het huis ten Hert en de Hertstege, die na Ghisebrechts dood fideicommissair vererven zullen en waaraan Jacob van den Hert c. u. de lijftocht behouden.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 155 vs.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 160.

265. 1352 (*Maart* 3) *des Saterdaghes na sinte Mathies dach.*

Overeenkomst tusschen het kapittel van St. Marie en de stad Utrecht

over het op gemeene kosten verhoogen der straat bij den rooster van het kerkhof en het graven eener put.

Het zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 324.

266. 1352 (*Juli* 24) *des Dinxdaghes op sente Jacobs avont Apostols.*

Zoen tusschen Margriete, gravin van Henegouwe en Hollant, en bisschop Johan van Arkel met de stad Utrecht, over de wederzijdsche ballingen, — de grensscheiding in het veen tusschen Emenesse en Goylant, — de beleening van de gravin door den bisschop met de heerlijkheden van Aemstel en Woerden en de uitkeering van de renten, door de eerste aan den laatste uit die goederen te doen, — de handhaving van het geestelijke recht, — het gebruik van des bisschops weide, — het verkrijgen van de rechten van burger, man of buur in het eene land door ingezetenen van het andere, — het bezetten van Utrechtsche burgers en welgeborene St. Maartensdienstlieden tusschen de Noede en Bodegraven, — het «corrigieren» door de stad van hare burgers — en het maken van verbonden door den bisschop ten nadeele van de gravin met haren zoon.

Met geteekend monogram der gravin en zegels van de gravin, Johan van Pollanen, Hertbaren van Riede, Arnoud van Duvevoerde, Jacob van der Binchorst, Gheraerd van Heemstede, Florans van der Boechorst en Diederic van Raephorst in roode en groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 393.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 58 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 10.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 10.

267. 1352 (*September* 7) *op onser Vrouwen avont Nativitas.*

De stad Emenesse geeft aan den pastoor, die haar zal gesteld worden, het recht om jaarlijks 2 schellingen te heffen uit elk huis binnen de vrijheid en om alle offeranden in de kerk te behouden, — en vraagt (met goedvinden van den abt van St. Paulus als collator en den pastoor van Eembrugge) den bisschop verlof, om eene nieuwe kerk te timmeren en om de vrijheid van Emenesse te scheiden van het kerspel van Eembrugge.

NB. Blijkens aanteekening daarbij is dit verlof door bisschop Johannes verleend in 1352 September 5 (sic!)

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 109.

268. 1352 (*September* 10) *des Manendaghes na onser Vrouwen dach Nativitas.*

Bisschop Johan en de stad Utrecht verbinden zich, om geene burgen te dulden aan deze zijde van de Ysel.

Met zegels van den bisschop en de stad in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 103.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 118.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 61 vs.

269. 1352 (*September* 23) *des Sonnendaghes na sinte Matheus dach.*

Florans van Montforde, Alfaer en Henric de Rover van Montforde doen oorvede aan den bisschop en de stad Utrecht wegens hunne gevan-

genis te Utrecht, ter zake van het gevangennemen van eenige burgers door Sweder van den Nesse.

Met zegel van heer Florans in groene was; 1 zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 394.

270. 1353 (*Mei* 13) *op sinte Servaes dach in Meye.*

Zweder, burggraaf van Montfoerde, sluit een verdrag met bisschop Johan van Arkel over hetgeen hij en de kerspellieden van Montfoerde aan hem hadden misdaan in den oorlog, door den bisschop en den heer van Abcoude met Johan heer van Culenborch en Ghisebrecht heer van Vyanen gevoerd; bij dit verdrag wordt geregeld zijne beleening met het huis, de lage gerechten van Montfoerde en al zijne stichtsche leengoederen, de uitoefening van het hooge gerecht in het land van Montfoerde en de handhaving aldaar van de geestelijke en wereldlijke jurisdictie des bisschops, het sloopen der vestingwerken van de stad Montfoerde en de beroepbaarheid van de vonnissen, door schepenen van Montfoerde, landgenooten of buren gewezen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 143.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 136.

271. 1353 (*Mei* 13) *op sinte Servaes dach in Meye.*

Schout, schepenen en buren van Montfoerde en de overige buren, wonende in het kerspel van Montfoerde, sluiten met goedvinden van Zweder, burggraaf van Montfoerde, met bisschop Johan van Arkel een verdrag, beloven dezen trouw te zijn, niet toe te laten, dat zich iemand het hooge gerecht te Montfoerde aanmatigt, en de stad Montfoerde niet te versterken.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 144 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 137 vs.

272. 1353 (*Augustus* 22) *des Donredaghes na onzer Vrouwen dach Assumpcio.*

Leenbrief van bisschop Johan, waarbij Johan van Lichtenberch Johans sone van Lantscrone in lijfpacht geeft aan Mr. Johan van Tollenbeke c. u. eene hofstede naast Klein Lichtenberch.

Met geschonden zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 245.

273. 1354 *Maart* 5.

Quittantie van Jan heer van Byele wegens de ontvangst van den bisschop, den heer van Abkoude en de stad Utrecht van 25 pond 17 schellingen en 4 penningen Vlaamsche grooten wegens in hunnen dienst gemaakte kosten.

Het zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 395.

274. 1354 (*Mei* 25) *op sunte Urbaens dach.*

Bisschop Johan onderwerpt de beslissing over de misdrijven van Zweder uter Lo, proost van St. Pieter, en die met hem op het huis ter Eembrugghe gelegen hebben, aan de uitspraak van de stad Utrecht.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 396.

275. 1354 (*Mei* 26) *des Manendaghes na sinte Urbaens dach.*

Bisschop Johan erkent schuldig te zijn aan de stad Utrecht 900 pond Utrechtsch payment, wegens gelden, door haar verschoten op het huis ter Eembrugghe sedert Zweder uter Lo, proost van St. Pieter, dit huis aan de stad overleverde, belooft haar dat geld te betalen uit het morgengeld of eene bede, wanneer hem die aan deze zijde der Ysel gegund wordt, en stelt daarvoor het huis zelf tot onderpand.

Met zegel van den bisschop in roode was; 2 zegels verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 397.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 165.

276. 1354 (*Mei* 27) *des Dinxdaghes na sinte Urbaens dach.*

Bisschop Johan belooft het huis ter Eembrugghe niet te zullen verpanden of verleenen, — daaruit niemand schade te zullen doen, tenzij hij eerst geklaagd hebbe voor de drie standen van het sticht, — en daarop altijd eenen burger van Utrecht als kastelein te zetten.

Met zegels van den bisschop, Ghisebrecht heer van Abcoude, Wouter van Zulen, Vrederic uten Hamme, Dyderic van Zulen, Johan van Broechusen, Beernt uten Enghe, Peter uten Hamme, Steven van Zulen Jacobssoon, Wernaer van der Hare, Dyderic van Houdaen, de steden Utrecht en Renen in roode en groene was; het zegel van Amersfoort verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 104.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 118 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 65.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 12.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 89.

277. 1355 (*Januari* 30) *feria sexta post Conversionem beati Pauli Apostoli.*

Bisschop Johannes bevestigt de stichting in de Buurkerk van eene kapellanie ter eere van God, de Heilige Maagd en Alle Heiligen door de executeurs van Jacobus Wit, zoon van Kathrina de Foro Piscium, en de vergrooting dier kapellanie uit de nalatenschap van Aleydis, weduwe van Johannes Swarte den oude, en verklaart dat het collatierecht zal behooren aan de nakomelingen van Aleydis en bij ontstentenis aan den aartsdiaken van Utrecht.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 154.
Afschr. (notariëel.) — Inv. N°. 586 p. 159.

278. 1355 (*Februari* 26) *des Donredaghes na sinte Mathies dach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Heyne Trinde en Lyzebet, weduwe van Aernoud Hoet, erkennen, dat de steenen gevel tusschen hunne huizen bij de Borchbrugghe tusschen hen gemeen is.

Met zegel van de stad in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 323.

279. 1356 (*Juni* 30) *des naesten daghes nae sinte Peters ende sinte Pouwels daghe.*

Zoen tusschen hertog Willem van Beyeren, graaf van Hollant, en bisschop Johan van Arkele met de stad Utrecht, over den wederopbouw van het huis ten Goye door of ten koste van den bisschop, ten behoeve van Ghisebrecht van Vyanen, — de beleening van den hertog met de heerlijkheden van Aemstel en Woerden en de manschap van Kuyc, — de handhaving van het geestelijke recht binnen de grafelijkheid, — de

rechtsbedeeling van 's graven mannen en vrienden door den bisschop en de stad, — het vrijgeleide der burgers van Utrecht binnen 's hertogen landen op den voet van het privilege van 's graven oom, onder verplichting tot zekeren krijgsdienst, — des bisschops recht op Emenesse — en de rechtsvordering van heer Johan van Langheraec met betrekking tot het huis en goed te Rizenborch.

Met zegels van den hertog, Dirik heer van Brederode, Jan heer van Egmonde, Florens van Borsele Nyclaessone en de steden Dordrecht, Haarlem, Delft en Leiden in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 398.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 61 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 14.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 13 vs.

280. 1356 (*Juli* 1) *des andren daghes na sinte Peter ende sinte Pouwels dach.*

Willam, hertog van Beyeren en graaf van Hollant, geeft op den met bisschop Johan van Arkel en de stad Utrecht gesloten zoen hun eenen vrede voor drie jaren.

Met zegel van den hertog in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 399.

281. 1356 (*Juli* 1) *des andren daghes na sinte Peter ende sinte Pouwels dach.*

Hertog Willam van Beyeren, graaf van Henegouwen en Hollant, neemt de burgers van Utrecht in zijne bescherming op het oude toltarief en verklaart, dat zij niet meer dan zijne poorters aan uitdagingen tot kampstrijd zullen blootstaan.

Met geschonden zegel in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 105.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 64.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 13.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 5 vs.

282. 1356 (*Augustus* 5) *des Vryedaghes na sinte Peters dach ad vincla.*

Quittantie van Reynoud, hertog van Ghelre, voor de ontvangst van de steden Utrecht en Amersforde (door tusschenkomst van den proost van Zutphen) van 250 oude schilden op rekening van de door haar verschuldigde 500 schilden.

Met zegel van den hertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 400.

283. 1356 (*September* 13) *optes heylighen Cruus avont Exaltacio.*

Het St. Katrinen-klooster te Utrecht machtigt zijnen broeder Herman van der Coppel, om verschillende tinsbrieven binnen de stad Utrecht gerechtelijk over te dragen. (Opgenomen in een brief dd. 1434 (*October* 5) *des Diinsdages nae sinte Remeys dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 323.

284. 1356 (*November* 12) *op sinte Lebuyns dach.*

Hertog Willem van Beyeren, graaf van Henegouwen en Hollant, gelast tot wederopzeggens toe al zijne baljuwen, rentmeesters, tollenaars,

ambachtslieden en vrienden, aan de burgers van Utrecht in zijne landen vrijgeleide te verschaffen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 58.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 13 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 10.

285. 1356 (*November* 12) *op sinte Lebuijns dach.*

Hertog Willem van Beyeren geeft aan Ghisebrecht van Vyanen tot herbouw van het huis ten Goye de door den bisschop en de stad Utrecht volgens den zoen verschuldigde 4000 pond Utrechtsch payment. (Opgenomen in een brief dd. 1357 (*Februari* 1) *op onser Vrouwen avont te Lichtmisse.*)

Vid. — Inv. N°. 403.

286. 1356 (*November* 27) *des Sonnendaghes nae sinte Katherinen daghe.*

Hertog Willem van Beyeren, graaf van Henegouwen en Hollant, machtigt heer Aernoud van Yselsteyne om jaarlijks, als de stad Utrecht hem niet dient, van haar te ontvangen 400 oude schilden volgens den zoenbrief. (Vidimus van den proost van St. Jan dd. 1356 (*December* 14) *des naesten daghes na sinte Lucien dagh.*)

Met zegel van Henric van den Rine, proost van St. Jan, in bruine was.

Oorspr. — Inv. N°. 401.

287. 1356 (*December* 10) *des Saterdaghes na sinte Nyclaes dach.*

Quittantie van Dyderic, graaf van Moerse, wegens de ontvangst van de stad Utrecht van $23^1/_3$ oude schilden voor het verlies in haren dienst van twee paarden.

Met zegel van den graaf in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 402.

288. 1357 (*Januari* 31) *des Dinxdaghes na sinte Pouwels dach in den afterwinter.*

Ghisebrecht, heer van Vyanen en den Goye, erkent van den bisschop en de stad Utrecht ontvangen te hebben 4000 ponden, volgens den zoen tusschen de grafelijkheid van Holland en het sticht van Utrecht door haar verschuldigd aan den graaf van Holland tot opbouw van het huis ten Goeye. (Opgenomen in een brief dd. 1357 (*Februari* 1) *op onser Vrouwen avont te Lichtmisse.*)

Vid. — Inv. N°. 403.

289. 1357 (*Februari* 1) *op onser Vrouwen avont te Lichtmisse.*

Bisschop Johan erkent ontvangen te hebben van Ghisebrecht heer van Vyanen en den Goye twee hier ingelaschte brieven, als:

I. dd. 1356 (*November* 12) *op sinte Lebuyns dach*, waarbij hertog Willem van Beyeren geeft aan Ghisebrecht van Vyanen tot herbouw van het huis ten Goye de door den bisschop en de stad Utrecht volgens den zoen verschuldigde 4000 ponden Utrechtsch payment.

II. dd. 1357 (*Januari* 31) *des Dinxdaghes na sinte Pouwels dach in den afterwinter*, waarbij Ghisebrecht, heer van Vyanen en den Goye,

erkent deze 4000 ponden van den bisschop en de stad ontvangen te hebben.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 403.

290. 1358 (*Maart* 1) *des Donredaghes na sinte Mathijs dach.*

Schepenbrief aan Utrecht, waarbij Claes Zoudenbalch opdraagt aan Gheraerd Pot den eigendom van een huis in de Gortsteghe. (Opgenomen in een brief dd. 1419 (*Juli* 6) *des Donredaghes na sinte Martiins dach Translacio.*)

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 146.

291. 1358 (*September* 14) *op des heylighen Cruys dach Exaltacio.*

Bisschop Johan verklaart met hertog Aelbrecht van Beyeren, ruwaard van Hollant, overeengekomen te zijn, dat hij het onlangs door heer Dirc van Cronenborch gebouwde huis te Cronenborch zal mogen afbreken, behoudens zijne verplichting, om de materialen aan heer Dirc te laten en om het huis weder op te bouwen binnen een half jaar nadat zal zijn gebleken, dat de grafelijkheid van Hollant recht had het huis te doen opbouwen. (Opgenomen in een brief dd. 1358 (*September* 16) *des anderen daghes na des heylichs Cruys dach Exaltacio.*)

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 64 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 16 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 16 vs.

292. 1358 (*September* 16) *des anderen daghes na des heylichs Cruys dach Exaltacio.*

Hertog Aelbrecht van Beyeren, ruwaard van Henegouwen en Hollant, geeft vidimus van een brief dd. 1358 (*September* 14) *op des heylighen Cruys dach Exaltacio*, waarin Johan, bisschop van Utrecht, verklaart met hem te zijn overeengekomen, dat hij het huis te Cronenborch zal mogen afbreken onder de verplichting van het weder op te bouwen, wanneer de graaf binnen het jaar bewijst tot de timmering van dat huis gerechtigd te zijn.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 64 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 16 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 16 vs.

293. 1359 (*April* 11) *indictione XII, III Ydus Aprilis, regnorum nostrorum XIII, imperii vero quarto.*

Keizer Karel IV bekrachtigt ten behoeve van het Domkapittel den hier ingelaschten brief dd. 1040 (*Mei* 21) *XII Kalendas Junii, indictione VIII, anno domini Henrici regis tercii ordinacionis XIII, regni primo*, waarbij koning Henric III aan de St. Maartenskerk te Utrecht schenkt het landgoed, dat hij in de villa Groninga in het graafschap Thrente had, met den rechtsdwang, munt en tol, van welks opbrengst de broeders jaarlijks 30 voeder wijn zullen trekken, terwijl het overschietende ten hunnen nutte door den proost zal worden uitgegeven.

Afschr. — Inv. N°. 28 f 158 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 160.

294. 1359 (*October* 22) *dess. Dinxdages na sunte Lucas dach Ewangelist.*

Stichtingsbrief van een gasthuis (het St. Laurens-gasthuis) door Ghysebrecht die Backer, Geraerd Weddeloepszone, die daartoe o. a. geeft het huis ter Hogerstraten tusschen de Plaetze en de Beyaertsbrug, in welks achterhuis aan de Node 17 arme menschen ten eeuwigen dagen zullen verpleegd worden, terwijl het bestuur wordt opgedragen aan Johan Henrick en Aernoud Rammekijn den goudsmid en na hun dood aan twee door hen aan te wijzen personen.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 26.

295. 1359 (*November* 27) *des Woensdaghes na sente Katrinen daghe.*

Johan van Zolmisse, heer van den Ottensteyne, erkent, dat bisschop Johan van Arkel gekweten heeft eene door zijn voorganger Johan van Diest aangegane schuld van 150 mark Brabantsch met de uit het rentambt van Twenthe uit te keeren jaarlijksche renten van 25 mark.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 105.

296. 1359 (*December* 7) *des Zaterdaechs na sinte Nyclaes dach.*

Aelbrecht, paltsgraaf en ruwaard van Hollant, belooft aan de stad Utrecht, hare vijanden in den oorlog niet te zullen bijstaan, terwijl zij, als het graafschap Hollant den bisschop aanvalt, dezen mag helpen; de mannen des ruwaards in het sticht zal de stad niet mogen beoorlogen, tenzij zij den bisschop of de stad aanvallen; geschillen tusschen de grafelijkheid en de stad zullen door scheidslieden beslist worden.

Met zegel van den ruwaard in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 404.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 65.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 17.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 17.

297. 1360 (*Januari* 16) *des Donredaghes na sinte Ponciaens dach.*

De stad Utrecht erkent ontvangen te hebben van Steven Gheraerdssoen van Gronenwoude c. u. den eigendom van eene hofstede bij het Begijnhof, eene hofstede op den hoek der Scoemakerhalle, 1/4 van eene hofstede aan het einde der Lyndmarc en eene jaarlijksche rente van 20 grooten uit den kelder voor die hofstede aan de gracht, met voorbehoud van vruchtgebruik, op voorwaarde dat de opbrengst na hunnen dood door de kerkmeesters der Buurkerk zal uitgedeeld worden bij het jaargetijde der stichters aan de Predikheeren, de Minnebroeders, de gemeene priesters der Buurkerk en aan de fabriek dier kerk.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 100.
Afschr. (notar.) — Inv. N°. 586 p. 212.

298. 1360 (*Juli* 24) *op sinte Jacobs avont.*

Bisschop Jan verklaart, dat hem gebleken is, dat Tyman Vrencke van hem in tins houdt de «craemsteden» naast het gruithuis bij de poort van het Bisschopshof, en de andere hofsteden ter weerszijden daarvan voor 5 kapoenen 's jaars.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 99 vs.

299. 1360 (*September* 23) *des Woensdages na sunte Matheus dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Beatrix, vrouw van Jan van Capenborch, geeft aan Jan Wale den eigendom van een huis Achter St. Pieter naast «der heren ambochtshuys van sunte Johan», met belofte om desverlangd daarvan overdracht te doen voor het gerecht. (Opgenomen in een brief dd. 1368 (*April* 20) *des Donredages na Beloken Paesschen.*)
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 57.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 57 vs.

300. 1360 (*October* 2) *des Vrydaghes na sunte Remeys dach.*
De stad Utrecht verklaart, dat Gerijt de Weent scheiding begeerd heeft van den met zijne kinderen gemeenen boedel en beloofd heeft ook voor het gerecht scheiding te zullen verlangen.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 8 vs.

301. 1360 (*November* 29) *op sinte Andries avondt.*
De stad Utrecht belooft de hand te houden aan de stipte naleving van de stichting, door Ghysebrecht die Backer in het huis Hogerstrate gevestigd (St. Laurens-gasthuis), en daartoe zoo noodig gecommitteerden van den raad te zullen aanwijzen.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 27.

302. 1360 (*December* 12) *des Saterdaghes na sunte Nyclaes dach.*
Het Vrouwenklooster verhuurt voor 25 jaren aan Jan Pijl Willamssoen eene hofstede (bij de Tollenbrugghe) naast die van den pastoor der St. Nikolaaskerk te Utrecht, voor 35 schellingen 's jaars.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 69.

303. 1361 (*April* 10) *des Saterdaghes na sinte Ambrosius dach.*
Zoen van Dyderic van Hessen en vele andere heeren met de stad Utrecht ter beëindiging van de veete wegens heer Vrederic van Doesborch.
De drie zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 405.

304. (1361 [1]) *Juli.*) 1360 *des Woensdages na sunte Mergrieten dach.*
Gerechtsbrief van het gerecht van St. Pieter, waarbij Jan die Wale aan Pilgrim Zoudenbalch geeft den eigendom van het huis, vermeld in den hier ingelaschten brief dd. 1360 (*September* 23) *des Woensdages na sunte Matheus dach*, waarbij Beatrix, vrouw van Jan van Capenborch, opdraagt aan Jan Wale den eigendom van een huis Achter St. Pieter naast «der heren ambochtshuus van sinte Jan». (Opgenomen in een brief dd. 1368 (*April* 20) *des Donredages na Beloken Paesschen.*)
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 57 vs.

---

[1]) Het jaar 1360 is blijkbaar verkeerd, daar de ingelaschte brief van Sept. 1360 is en deze datum tweemaal in ditzelfde vonnis voorkomt. Het jaar valt dus tusschen 1360 en 1368, daar de brief op zijne beurt opgenomen is in een brief van April 1368.

305. 1361 (*Augustus* 23) *op sinte Bertelmeeus avont.*
Zoen van Walraven van Wye en verscheidene andere heeren met de stad Utrecht, ter beëindiging van de veete wegens Gheriit Holle.
Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 406.

306. 1362 (*Maart* 20) *deys Sonnendaechs na sente Gertruden dach der Jonfrouwen.*
Stadbrief van Nymeghen, waarbij Willem dye Plaetmaker c. s. hunnen neef Jan van Asperden machtigen, om (te Utrecht) eenen zoen te maken en het zoengeld te ontvangen wegens den doodslag van Dydderic van Asperden, zijnen broeder.
Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 229.

307. 1362 (*Juni* 20) *des Manendaghes voer zinte Johans dach te Middezomer.*
Gheryd Voern van Vyanen belooft aan de stad Utrecht, om zonder hare toestemming op de hofstede te Vreeswijc, waarop hij begonnen is een steenen huis te maken, noch op eene halve mijl van daar aan deze zijde der Lek een nieuw steenen huis of veste te zullen timmeren.
Met zegel van Gheryd in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 106.

308. 1362 (*December* 15) *des Donredaghes na zinte Lucien dach.*
Bisschop Johan verklaart met de stad Utrecht verzoend te zijn en haar in al hare rechten en privilegiën te zullen handhaven.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 407.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 119.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 64.

309. 1362 (*December* 15) *des Donredaghes na zinte Lucien dach.*
Bisschop Johan belooft de burgers en inwoners van Utrecht, die geene geestelijken zijn, niet buiten de stad voor het geestelijk gerecht te zullen dagen, voorzoover zij voor den officiaal willen terechtstaan, tenzij bij appèl.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 107.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 120.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 64 vs.

310. 1363 (*Maart* 15) *des Woensdaghes nae Letare in der vasten.*
Bisschop Johan belooft aan de stad Utrecht, dat hij haar geene schade zal toebrengen uit het slot Vredelant, tenzij zij hem geweld aandoet en dit niet ten overstaan der Staten wil voldoen, — en dat hij het slot niet zonder toestemming van de kapittelen en de stad zal verpanden of vervreemden.
Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 108.
Afschr. — Inv. N°. 27 f 1.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 120 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 90.

311. 1363 (*April* 16) *upten Zonnendach na Paesschen, als men zinghet Misericordia Domini.*
Vrederic van Heker en Evert van Heker sluiten een zoenverdrag met bisschop Johan van Arkel, regelende hunne verplichting, om niet buiten kennis van den bisschop tegen diens onderhoorigen en anderen vijandelijkheden te plegen, — om hunne huizen Rechteren en Almelo open te houden voor den bisschop en om hem bij te staan tegen zijne vijanden, — de verplichting van Evert, om zich het hooge gerecht te Almelo en de daaronder behoorende dorpen niet aan te matigen, en om het niet tot vrijplaats te doen strekken voor vijanden en misdadigers, die door den bisschop vervolgd werden, — de verplichting van Vrederic, om zich te onderwerpen aan de verdeeling van het Mastbroec, zooals deze door den bisschop en zijne raadslieden zal worden gedaan, — de verplichting van Vrederic en Evert, om bij te dragen in de schatting, door den bisschop over het land omgeslagen, en de onderwerping van de aanspraken van Vrederic op het door hen bezeten «heylighe guet» (van Essen) aan de beslissing van scheidsrechters.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 101.

312. 1363 (*April* 17) *des Manendaghes na Paschen Misericordia Domini.*
Dyrc van Keppele en zijn zoon Dirc beloven bisschop Johan van Arkel geen nadeel te zullen doen uit het huis te Vaerwolde, maar behouden zich het recht voor, om den hertog van Ghelre tegen den bisschop bij te staan.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 106.

313. 1363 (*April* 18) *des Dinxdaghes na Misericordia Domini.*
Henric van den Lare en veertien anderen sluiten een zoenverdrag met bisschop Johan van Arkel, inhoudende, dat zij den bisschop tegen een ieder zullen bijstaan, behalve tegen Roderic van Voerst en diens broeder, en dat zij in de schatting zullen bijdragen, die de bisschop over het land zal omslaan.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 108.

314. 1363 (*April* 18) *des Dinxdaghes na Misericordia Domini.*
Steven van Heze en 25 anderen sluiten een zoenverdrag met bisschop Johan van Arkel, inhoudende, dat zij den bisschop tegen een ieder zullen bijstaan, behalve tegen Roederic van Voerst en diens broeder, en dat zij zullen bijdragen in de schatting, die door den bisschop over het land wordt omgeslagen.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 108 vs.

315. 1363 (*Juni* 18) *des Zonnendaghes na zinte Odulfs dach.*
Zoen van bisschop Jan van Arkel met Roederic, heer van Voerst en van Keppel, en Wolter van Voerst, diens broeder, regelende de verdeeling door den bisschop van het Mastbroec binnen zekeren termijn, het recht van heer Roederic op een gedeelte der Essensche goederen, de geschillen tusschen de stad Zwolle en de heeren van Voerst over een door de eerste naar de Ysel door die Luere gegravene gracht en het recht van den bisschop op een gedeelte van de hofstede van Voerst.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 98.

316. 1363 (*Juni* 18) *des Sonnendaghes na sinte Odulfs daghe.*
Ghisebrecht, heer van Abcoude, verklaart, dat bisschop Johan van Arkel en Roderic, heer van Voerst en Keppel, hem hebben overhandigd eene scheidsrechterlijke uitspraak van Aernt van Arkel tusschen den bisschop en Zweder, heer van Voerst, Roderic's vader, over het Mastbroec en de «heylighe luden» van Essen, en belooft dat stuk aan den bisschop op diens aanmaning af te geven, wanneer hij voor St. Maartensmis in den winter over twee jaren het Mastbroec verdeeld heeft en aan Roderic zijne deelen heeft toegewezen.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 112.

317. 1363 (*Juni* 23) *op sinte Jans avont te Midsomer.*
Stichtingsbrief van een officium van drie missen 's weeks in de Buurkerk ten behoeve van wijlen Jacop van den Putte, zijne vrouw en den priester Niclaes Toll, uit de opbrengst van 5 morgen land te Lopick; waarvan Ghisebrecht van Ruwele, zoon van Jacop van den Putte, en de schepenburgemeester collators zullen zijn, terwijl twisten zullen beslist worden door de beide burgemeesters.
Met stadszegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 109.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 1.

318. 1363 (*Augustus* 1) *op sinte Peters dach ad Vincula.*
Herman, heer van Kuenre, erkent, dat de berg en hofstad te Kuenre met daarbij behoorend erf, het eigen tafelgoed van den bisschop en de kerk van Utrecht is, en dat hij voor het bezit daarvan schuldig is eene pacht van 4 emmers boter, jaarlijks op Allerheiligendag op het huis te Vollenho te leveren.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 103 vs.

319. 1363 (*Augustus* 4) *des Vridaghes na ad Vincula Petri.*
Hertog Aelbrecht in Beyeren, ruwaard van Hollant, en de heemraden van Rijnland maken eene overeenkomst met de lieden van het Sticht, wier landen uitwateren in den watergang van Sperendamme, over de uitwatering dier landen in de Ysel en in den watergang, de opbrengst per morgen en het bouwen van sluizen te Sperendamme. (Opgenomen in een brief dd. 1363 (*October* 28) *op sinte Symon Juden dach.*)
Afschr. — Inv. N°. 68 f. 66 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 18 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 33.

320. 1363 (*September* 7) *op onser Vrouwen avont Nativitas.*
Bisschop Johan geeft voor tien jaren in pacht aan de stad Utrecht de gruit en het gruithuis aldaar, mits de stad de daarop rustende pensiën betaalt.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 110.

321. 1363 (*October* 28) *op sinte Symon Juden dach.*
Quittantie, gegeven door Aelbrecht in Beijeren, ruwaard van Hollant, aan de eigenaars van landen in het Sticht, afwaterende in den watergang van Sperendamme, voor de betaling van een morgengeld, door hen verschuldigd volgens de overeenkomst tot regeling van het door hen in de kosten der afwatering te dragen aandeel, opgenomen in den hier ingelaschten brief dd. 1363 (*Augustus* 4) *des Vrydaghes na ad Vincula Petri.*

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 66 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 18 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 33

322. 1363 (*December* 13) *op sente Lucyen dach.*
Otte van Doernic sluit een zoenverdrag met bisschop Johan van Arkel, inhoudende, dat hij niets tegen den bisschop of diens onderhoorigen zal ondernemen, en dat hij in de schatting of bede zal bijdragen, die door den bisschop over het land wordt omgeslagen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 107.

323. (1363 *December* 29) 1364 *des Vrydaghes na Korsdach.*
Bisschop Johan beleent Bartrade, weduwe van Johan van Tollenbeke, met een huis naast Klein Lichtenberch, als een dienstgoed.

Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 245.

324. 1364 (*Maart* 5) *des Dinxdages na Midvasten.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Willam Holle en zijne vrouw Machtelt Tyman Mouwerkijns dochter hunne huwelijksche voorwaarden in schrift doen brengen.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 17.

325. 1364 *Maart* 14.
Testament van Hugo Braem, deken van St. Marie, waarbij hij aan het kapittel van St. Maria vermaakt eene hoeve land in Overlangbroeck voor het doen van zielmissen voor hem en zijne familie, en verschillende giften vermaakt voor den dienst in de kerk van het kapittel. Tevens sticht hij eene vicarie in de Buurkerk, waarvoor hij eene halve hoeve land in Oudenrijn nalaat, benevens zijne memorie aldaar. Eindelijk vermaakt hij giften aan het kapittel van Elst, het H. Geesthuis te Utrecht, Vrouwenklooster en Mariendaal, en laat al zijne overige goederen na aan Braem uter Koernmerct en Bertolomeus Gunter.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 84 vs.

326. 1364 (*Mei* 18) *des Zaterdaghes na sinte Servaes dach.*
De vijf kapittelen en de raad van Utrecht sluiten een verdrag voor 10 jaren, regelende den zin van den huldigingseed des bisschops, — de middelen tegen rechtsweigering of onrecht door den bisschop, diens vicaris of maarschalk, — de plaats en de wijze, waar de bisschop het landrecht zal houden, — de verplichting des bisschops om zonder voorafgaand vonnis niemand gevangen te nemen of te dooden, en om buiten goedvinden der kapittelen geene burgen of gerechten te verpanden — en het dragen van de kosten tot handhaving dezer overeenkomst.

Met zegels van de vijf kapittelen en de stad Utrecht in groene en roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 111.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 121.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 43 vs.

327. 1364 (*Mei* 20) *des Manendaghes na sente Servaes dach.*
De stad Amersfoerde belooft, om van de kosten, die de stad Utrecht zal moeten maken volgens de overeenkomst tusschen de kapittelen en de stad (over het landrecht), waarin zij ook opgenomen is, een derde te zullen betalen.

Met zegel van de stad in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 112.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 97 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 43.

328. 1364 (*Juni* 4) *op sinte Bonifaes avont.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Heyne Vrode overdraagt aan Heyne Buys een erftins uit eene hofstede in de Oude Halle. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

329. 1364 (*September* 8) *op onser Vrouwen dach Nativitas.*
Bisschop Johan van Viernenborch bevestigt de privilegiën der stad Utrecht.

Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 113.
Afschr. — Inv. N°. 27 f. 1 vs.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 123.

330. 1364 (*November* 14) *des Donredages na sinte Martiins dach in den winter.*
Bisschop Johan van Virnenborch belooft aan de kapittelen en de stad, dat hij het slot Eembrugge niet zal verpanden of vervreemden, — en dat hij de stad en het sticht daarmede niet zal beoorlogen, tenzij hij de zaak eerst hebbe vervolgd op de wijze, zooals door bisschop Jan van Arkel aan de stad beloofd is.

Afschr. — Inv. N°. 27 f. 1.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 123 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 13.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 90.

331. 1365 (*Februari* 13) *op sunte Valentijns avont.*
Tyman Vrencke erkent schuldig te zijn aan Aernt van der Oy 21 ponden voor geleverd laken en geleend geld.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 15.

332. 1365 (*Maart* 18) *des Dinxdaghes na sinte Gheertruden dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Willam Hughenzoen vermaakt aan de Buurkerk 400 ponden payment of eene rente van 20 pond 19 schellingen, ter keuze van zijne erfgenamen, welke rente de kerkmeesters der kerk

zullen uitkeeren als belooning aan de priesters, die maandelijks het graf van den erflater «begaen», voor uitdeelingen van schoenen aan de armen, voor de timmering der Buurkerk en voor kaarsen onder de mis van St. Eeuwout.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 131.

333. 1365 (*Juli* 16) *des Wonsdaghes na sinte Margrieten dach.*

Jan de Wale en Tydeman Meeus Scorren soen, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen verkocht te hebben voor eene jaarrente van 2 schellingen aan Delyane, weduwe van Everaet Paelvoet, den muur (van het kerkhof) ter breedte van haar huis, opdat zij een nieuwen gevel kunne maken.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 108.

334. 1365 (*October* 21) *opter Elfduzent Megheden dach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Abraem uter Corenmarct een fideicommissair verband legt op zijn huis onder die Corenmarct.

Met zegel van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 579.

335. 1366 (*Januari* 27) *des Dinxdaghes na sunte Pouwels dach in den afterwinter.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Sophie, weduwe van Henric Witte, c.s. aan Alaert van den Doem, ten behoeve van de stad Utrecht, opdragen het huis te Lewensteine en het achterhuis aan die Sterre, met uitzondering van den kelder.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 80.

336. 1366 (*Februari* 12) *des Donredages na sunte Aechten dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Willam van Angheren c.s. in rechte aanbrengen de door hen als «maexmanne» tot stand gebrachte huwelijksche voorwaarden tusschen Marten Martins soen van Loesden en Ymme Johan Appelmans dochter, waarbij Martin o.a. aan zijn zoon geeft de helft van zijn huis Onder die Garde.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 46 vs.

337. 1366 (*April* 17) *des Vrydages na Beloken Paeschen.*

De stad Utrecht erkent van Peter uten Leend ten behoeve van de St. Aechten-kapel ontvangen te hebben verschillende renten, om daarmede een steenen huis achter de kapel in te richten tot een «warme stove», om armen des winters nacht en dag te verwarmen; zij geeft met goedvinden van de broederschap der kapel verlof tot de inrichting daarvan en bepaalt, dat de twee overste oudermannen en twee leden van St. Aechten broederschap bestuurders van de stoof zullen zijn.

NB. Opschrift: „Van sunte Agheten-gasthuis."
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 12 vs.

338. 1366 (*Mei* 11) *op sinte Pancraes avont.*

Gheriid van Herlaer, heer van Poederoeyen, erkent schuldig te zijn

aan Ghisebrecht van Brandenborch 800 ponden Utrechtsch payment wegens aan hem geleverde weit en wol.

Met zegels van Gheriid van Herlaer, Johan van Andel, Otte van Sconouwen, Wernaer van Drakenborch, Wernaer van Blydensteyne, Johan van den Groenenwoude, Borre van Hyemsteden, Hubrecht van Godebertinghen en Gheriid van Voerscoten in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 580.

339. 1366 (*Mei* 20) *XX daghe in Mey.*

Aelbrecht, paltsgraaf, hertog in Beyeren, ruwaard van Hollant, gelast al zijne tollenaars, de burgers van Utrecht op den ouden voet voorbij zijne tollen te laten varen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 66.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 18 vs.

340. (1366 *Mei* 21) 1365 *op ons Heren hemelvaerts avont.*

Ghisebrecht van Brandenborch geeft over aan Aernoud de Vrese de 800 ponden, waarvoor Gheriit van Herlaer heer van Poederoeyen hem eene schuldbekentenis gegeven heeft.

Met zegel van Ghisebrecht van Brandenborch in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 580.
NB. De datum 1365 is blijkbaar verkeerd: zie onder 1366 Mei 11.

341. 1366 (*Juni* 11) *op sinte Odulfs avont.*

Roetaert van Lantscroen en Tydeman Meeus, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen verkocht te hebben aan Henric Paeye het recht van uitgang uit zijn huis op het Buurkerkhof.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 109.

342. 1366 (*Juli* 12) *op sinte Margarieten avont.*

Wernaer van Blydensteyne erkent geen recht te hebben op de visscherij in de stadsgracht van Utrecht bij de Roode toren naast zijn goed te Vinckenesse.

Met geschonden zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 282.

343. 1366 (*Juli* 18) *des Zaterdaghes na sinte Margrieten dach.*

Bisschop Johan van Virnenborch belooft steeds schout en schepenen te Utrecht te zullen aanstellen; de schepen-burgemeester zal een intermediairen schout mogen aanstellen, indien de bisschop niet tijdig in eene vacature voorziet.

Afschr. — Inv. N°. 28 f 80 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 37 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 124.

344. 1366 (*Juli* 18) *des Saterdaghes na zinte Margrieten dach.*

Bisschop Johan van Viernenborch erkent, dat de hulp, die de stad Utrecht hem verleent in den oorlog tegen Amersfoort, alleen uit gunst verleend wordt, en belooft de stad in den zoen met Amersfoort te zullen begrijpen.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 114.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 13 vs.

345. 1366 (*October* 12) *des Manendaghes na sinte Victors dach.*
Roetaert van Lantscroen en Tydeman Meeus Scorren soen, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen verkocht te hebben aan Jan de Wale het recht van uitgang op het Buurkerkhof uit ieder zijner twee huizen, met den muur achter die huizen.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 110.

346. 1366 (*November* 24) *op zinte Katrinen avont.*
De stad Utrecht erkent ontvangen te hebben van de executeurs van Mr. Hughe Braem, deken van St. Marie, den eigendom van land in Wyersebroec, bij Vechten en te Jutfaes, uit welks opbrengst uitdeelingen van laken, linnen en schoenen aan de armen gedaan zullen worden door de kerkmeesters der Buurkerk en twee andere personen.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 15.

347. 1366 (*December* 5) *op sunte Nyclaes avont.*
Johan uten Leen, kanunnik van Oudmunster, Abraem van den Zande, Gherijd Pot en Willem van Angheren stellen als «maecsmanne» de huwelijksche voorwaarden vast tusschen Gheryd uten Leen Peterssoen en Enghel dochter van Jan Pot. (Opgenomen in een brief dd. 1367 (*October* 5) *des Dinxdages na sinte Remeys dach.*)
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 33.

348. 1367 (*April* 10) *opten Palmavont.*
De stad Utrecht geeft in erfpacht aan Gelis Henrixsone eene hofstede op Sinte Johansvelt.
Met zegel van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 258.

349. 1367 (*October* 5) *des Dinxdages na sinte Remeys dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Gherijt uten Leen Pieterssoen en zijne vrouw Enghel Jan Pots dochter en hunne vaders de huwelijksche voorwaarden erkennen, vervat in den hier ingelaschten brief dd. 1366 (*December* 5) *op sunte Nyclaes avont.*
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 33.

350. 1367 (*December* 14) *des Dinxdages na sunte Lucien dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Willam Sollebol c. s. ten behoeve van hunne moeder Machtelt afstand doen van de erfenis van hunnen vader Martin van Loesden, met voorbehoud van hun recht op de in de erfenis begrepene huizen, waarvan het vruchtgebruik aan vrouw Machtelt wordt toegekend.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 45.

351. 1367 (*December* 16) *des Donredaghes na sinte Lucyen dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Roetaert Van Lantscrone en Gherijt de Witte, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen schuldig te zijn aan Henric van den Tyver, priester, en zijne zuster Lisebet eene jaarrente van 3 ponden, met bepaling, dat daarvan 2 ponden zullen besteed worden

voor de memorie van heer Henric en zijne ouders door de priesters der Buurkerk en 1 pond voor de timmering der kerk.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 113.

352. 1368 (*April* 20) *des Donredages na Beloken Paesschen.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Pilgrim Soudenbalch erkent schuldig te zijn aan Johan die Wale 200 pond, rentende 's jaars 20 pond. Met inlassching van twee brieven: 1°. dd. 1360 (*September* 23) *des Woensdages na sunte Matheus dach*, waarbij Beatrix, huisvrouw van Mr. Jan van Capenborch, geeft aan Jan Wale den eigendom van het huis Achter St. Pieter naast «der heren ambochtshuys van sunte Johan», — 2°. dd. 1360 (*Juli* 15) *des Woensdages na sunte Margrieten dach*, waarbij Jan die Wale aan Pilgrim Zoudenbalch geeft den eigendom van het bovengenoemde huis, hem aangekomen bij den bovenvermelden en hier weder ingelaschten brief dd. 1360 (*September* 23) *des Woensdages na sunte Matheus dach.*
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 57.

353. 1368 (*Augustus* 1) *op sinte Peters dach ad Vincula.*
Willam Hughensone erkent schuldig te zijn aan de Buurkerk 30 pond penningen payment en daarvoor jaarlijks te zullen betalen 3 pond rente.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 65.

354. 1368 (*Augustus* 31) *des Donredaghes na sunte Johans dach Decollacio.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Tydeman van den Luttekenhuse en zijne vrouw Vrencke elkander lijftochten aan hunne nalatenschappen.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 22.

355. 1368 (*September* 28) *des Dinxdages na sunte Matheus dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Tydeman Mouwerkiin ten behoeve van Willam Holle, weduwenaar van zijne dochter Machtelt, voor de betaling der schulden afstand doet van alle roerende goederen, hem aangekomen uit de nalatenschap zijner dochter, onder voorbehoud van zijn recht op het huis in de Lynemaerct en de Sadelstrate, waarin Willam Holle woont, terwijl deze zich aansprakelijk stelt voor de schulden der gemeenschap.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 18.

356. 1368 (*September* 28) *des Dinxdaghes na sunte Matheus dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Willam Holle erkent schuldig te zijn aan Tydeman Mouwerkijn 310 ponden hoofdsom en 32 penningen onkosten, en daarvoor verbindt zijn aandeel in het huis in de Lynemerct en de Sadelstrate en al zijne overige goederen.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 18 vs.

357. 1368 (*December* 9) *des Saterdaghes na sunte Nyclaes dach.*
Het Vrouwenklooster geeft in erfpacht aan Zybrecht Hubrechtssoen eene hofstede «bi der Tollenbrugghe» voor 2 pond 's jaars.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 70 vs.

358. 1369 (*Januari* 7) *des Zonnendaechs nae Jaersdach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij de Buurkerk erkent ontvangen te hebben van Otto de Zwerte den eigendom van een viertel veen (in Oestveen), waarvan de onverdeelde mede-eigendom aan Peter wten Leen behoort; de renten zullen, na uitkeering van 1 pond aan de kerk, besteed worden voor uitdeelingen van schoenen aan de armen door vier personen en na hunnen dood door kerkmeesters.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 66.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 171.

359. 1369 (*Januari* 23) *des Dinxdaghes na zinte Angnyeten dach.*
Bisschop Johan van Virnenborch erkent, dat hij geleend heeft van de stad Utrecht 18230 pond 30 schellingen 9 penningen tot lossing van heer Henric van Loenresloet van het maarschalkambt van het sticht en van het huis te Vredelant met bijbehoorende ambachten; voor deze geleende som geeft hij dit ambt en huis aan de stad tot onderpand.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 125.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 72.

360. 1369 (*Maart* 21) *des Wonsdaghes na sinte Ghertruden dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij de Buurkerk erkent ontvangen te hebben van Baerte, weduwe van Abraem ute Coernmaerct, en hare kinderen den eigendom van 6 morgen land in het kerspel van Loenen ten westen van de Vecht, waarvan de jaarlijksche opbrengst door de kerkmeesters, na aftrek van 1 pond voor de kerk, moet besteed worden voor den aankoop van linnen, laken en schoenen ter uitdeeling aan de armen.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 111.

361. 1369 (*Juni* 4) *op sinte Bonifaes avont.*
Jacob Hawe en Jan de Backer, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen schuldig te zijn aan Tydeman Scorre eene rente van 7 pond payment, die zij zullen uitkeeren aan de priesters der St. Mariekerk, der St. Catharynekerk en der Buurkerk tot het doen van de memorie van zijn broeder Gherijt van den Veen.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 112.

362. 1369 (*Juni* 26) *des Dinxdages na sinte Jans dach te Middezomer.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Soffye, weduwe van Henric Witte, en Beatriis, weduwe van Tydeman Scrodekin, met hare kinderen opdraagt aan de Buurkerk eene rente van 10 pond uit eene hofstede «bi den Winter-huze», op voorwaarde van de uitdeeling van schoenen door kerkmeesters.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 68.

363. 1369 (*Juli* 16) *tsManendages na Divisio Apostolorum.*
Aelbrecht in Beyeren, ruwaard van Hollant, erkent, dat de stad Utrecht hem betaald heeft 200 Dordrechtsche schilden voor den laatstverschenen termijn van de 400 schilden, die zij jaarlijks aan hertog Willem moest betalen, benevens alle achterstallen.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 48.

364. 1369 (*December* 20) *op sinte Thomas avont.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Jan die Wale aan Pilgrim Zoudenbalch kwijting geeft voor alle schuldbekentenissen, door hem vroeger voor het gerecht van Utrecht gepasseerd.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 59.

365. 1370 (*Januari* 10) *des Donredages na Dertiendach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Korstine, weduwe van Ghisebrecht van Dryel, opdraagt aan Johan de Backer en Jacob Hawe, kerkmeesters der Buurkerk, den eigendom van eene hofstede op het westeinde van het Buurkerkhof, in erfpacht bezeten door de weduwe van Heynric Stultinc, terwijl het gerecht Korstine erkent als erfgename harer zuster Alijt van den Spieghel.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 65.

366. 1371 (*Februari* 14) *op sinte Valentinus dach.*
Zweder van Abcoude belooft, dat de door de stad Utrecht op zijn advies aangestelde kastelein van Vredelant en maarschalk van Utrecht zich zal houden aan de door den bisschop bij de verpanding gestelde voorwaarden.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 75 vs.

367. 1371 (*Februari* 25) *des Dinxdaghes na sinte Mathijs dach.*
De stad Utrecht geeft vrijgeleide aan heer Wolfaert van Borselen van der Veer en heer Vranck van Borselen van St. Martijnsdijck tot 14 dagen na opzegging.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 52 vs.

368. 1371 (*Mei* 18) *opten achtienden dach in der maent van Meye.*
De stad Utrecht verklaart, dat zij hare geschillen met hertog Aelbrecht van Beyeren en de grafelijkheid van Holland onderworpen heeft aan de scheidsrechterlijke uitspraak van Eduwaert, hertog van Ghelre en graaf van Zutpheen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 68.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 20.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 19.

369. 1371 (*Juni* 15) *op sente Vijts dach.*
Scheidsrechterlijke uitspraak van Eduwaert, hertog van Ghelre en graaf van Zutpheen, tusschen Johan van Virnenborch, bisschop van Utrecht, en Aelbrecht van Beyeren, ruwaard van Hollant, en tusschen den laatste en de stad Utrecht, over de betaling van het geld, door den bisschop aan de grafelijkheid verschuldigd tot lossing van het huis en ambacht te Vredelant, — de zorg van den bisschop en de stad voor de handhaving van des ruwaards heerlijkheid in het land van Yzelsteyne, — de handhaving van de geestelijke jurisdictie van den bisschop en zijne prelaten, — de betrekking van den ruwaard tot den uit de stad gebannen Ghisebrecht Gunter, — het genot van des ruwaards mannen en vrienden in het sticht van de bisschoppelijke en stedelijke rechtsbedeeling, — de handhaving van den bisschop en de kerk in het bezit der heerlijke renten uit de Bisschopsweide, — de uitoefening door den bisschop van de rechten zijner voorgangers binnen

en buiten de stad Woerden — en den krijgsdienst, door de stad aan den ruwaard in zekere gevallen met 100 gewapende mannen en 50 schutten te doen.

Met zegel van den hertog in roode was, — en: met zegel van den hertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N° 408.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 68 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 20 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 19.

370. 1371 *Juli* 9, *indictione IX*.

De kapittelen van St. Salvator, St. Pieter, St. Jan en St. Marie besluiten, niettegenstaande de tegenwerking van het Domkapittel met betrekking tot de bisschopskeuze, te volharden bij de postulatie van Arnoldus de Hoern tot bisschop van Utrecht en om nogmaals van den paus de bevestiging dezer keuze te verzoeken.

Met geteekend zegel van den notaris.

Oorspr. — Inv. N°. 20_I. (Omslag.)

371. 1371 (*September* 23) *des Dinxdaghes na zinte Matheeus dach*.

Bisschop Aernoud van Hoern bevestigt de privilegiën en oude gewoonten der stad.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 115.
Afschr. — Inv. N°. 27 f. 2.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 127 vs.

372. 1371 (*October* 24) *des Vridages na der Elfdusent Meechden dach*.

Stichtingsbrief van eene vicarie van 3 missen ter week op het altaar achter de middeldeur aan de noordzijde der Buerkercke bij het graf van Tydeman van den Luttikenhuse door Johan Witvoet, waarvoor door hem worden gegeven 6 morgen en 2 hont land op Bilenvelt, van welke vicarie Johan Witvoet en zijne oudste mannelijke afstammelingen met den schepenburgemeester collators zullen zijn.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 14.

373. 1371 (*December* 21) *op sinte Thomas dach*.

Gherijd van Pallanen en Lutgaert van Wulvenhorst beloven Gherijd Jacobs sone van den Vliet c. s. te vrijwaren voor de som van 322 oude schilden, tot betaling waarvan zij zich in een schepenbrief van Oudewater tegenover Thomas Ysnaert den Lombard c. s. verbonden hebben.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 40 vs.

374. 1372 (*Februari* 26) *des Donredages na sunte Mathijs dach*.

Stadbrief van Utrecht, waarbij Mathijs de Bole c. s. opdragen aan Gherijt Pilgrimssoen het huis Te Luttikenhuus aan de (Oude) gracht naast het huis Ten Spiegel.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 140.

375. 1372 (*April* 15) *des Donredages na sunte Tyburcius dach*.

Stadbrief van Utrecht, waarbij Gherardus Aelbertssoen die scriver en zijne vrouw Mechtelt, dochter van Dirc van der Steghe, hunne huwelijksche voorwaarden in schrift doen brengen.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 26 vs.

376. 1372 (*April* 30) *opten Mey-avont*.

Jan Breye Evertssone erkent voor 7 jaren gehuurd te hebben van Johan de Backer Johans Backers sone en Aelbrecht Alvekiin, kerkmeesters der Buurkerk, de helft van 12 morgen land op Bilenvelt, behoorende aan de door Jan Witvoet gestichte «papelike provende», thans gevestigd op het H. Sacraments-altaar in de kerk, voor eene jaarlijksche huur van 27 pond en 6 hoenders ten behoeve van den op genoemd altaar dienstdoenden priester.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 69.

377. 1372 *Mei* 12, *indictione X*.

De raad der stad Utrecht verklaart voor eenen notaris in tegenwoordigheid van de raden van Hollant, te Oudewater vergaderd, dat de stad Utrecht bij de onderhandelingen met de raden van Holland niet hare goedkeuring had gegeven aan de bepaling, dat zij had zorg te dragen, dat de maarschalk des bisschops niet meer iemand binnen het land van Yzelsteyne in hechtenis zou nemen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 72 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 56 vs.

378. 1372 (*Mei* 12) *op zinte Pancraes dach*.

Zweder van Abcoude, heer van Gaesbeec, Gherijt van den Vene, proost te Arnhem, en Goesen van Vanderic, knape, verklaren, dat de raden van Holland en de raad van Utrecht, te Oudewater vergaderd, het eens geworden zijn over hetgeen voor de stad op de grafelijkheid te verhalen was, maar dat de stedelijke raad niet had toegestemd, dat de bisschop en de stad zouden zorgdragen, dat des bisschops maarschalk voortaan geene personen meer in het land van Yzelsteyne zou in hechtenis nemen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 71 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 55.

379. 1372 (*Juli* 13) *op sinte Margrieten dach*.

Bisschop Aernd van Hoerne komt overeen met zijne pachters van de Ruyghe- en Langhe-weyde, dat zij voor iedere hoeve land in plaats van 3 pond Trechter penningen 24 lood fijn zilver zullen opbrengen, terwijl alle andere punten van kracht blijven, vastgesteld in den hier ingelaschten brief dd. (1308 *Maart* 24) 1307 *des Vridaghes voer onser Vrouwen dach Annunciacio*, waarbij bisschop Ghye den brief vernieuwt, waarbij zijn voorganger bisschop Henric in verschillende perceelen in erfpacht uitgegeven heeft Custwijc en Ondanc, die de Bisschopsweide heeten.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 128.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 36.

380. 1372 (*Augustus* 17) *des Dinxdaghes na onser Vrouwen dach Assumptio*.

Zweder van Abcoude erkent verkocht te hebben aan Wernaer Bertoutssoen en Jan Roemaer 8 stukken wijn.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 91 vs.

381. 1372 *September* 13.
Notariëele akte, waarbij Nicolaus de Loenen op het St. Eligius-altaar in de Buurkerk eene vicarie sticht ter eere van God, de H. Maagd Maria, St. Nicolaas en St. Katherina; en die doteert met 5 morgen land ter Oye in het kerspel van Linscoten, tusschen de Rapiinre-weteringhe en den Yseldijk.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 124.

382. 1372 (*October* 1) *op sinte Remeys dach.*
Jan de Backer en Aelbrecht Alvekijn, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen schuldig te zijn aan Peter van den Wedde, cureit der kerk, eene rente van 3 pond payment 's jaars voor het houden van maandstond en memorie zijner zuster Lisebet van den Wedde.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 107.

383. 1373 (*Juli* 4) *op sinte Martiins dach in den zomer, die men heet Translatio.*
Johan van Clarenborch neemt op zich, om het stadshuis Ghildenborch op de Nywe vaert gedurende een jaar te bezetten en te bewaren.
Met zegels van Johan van Clarenborch, Johan van Groenenwoude en Herman van Lochorst in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 217.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 54.

384. 1373 (*Augustus* 9) *op sinte Lourens avont.*
De stad Utrecht stelt met goedvinden van Zweder van Apcoude, Johan van den Velde aan tot kastelein van Vredelant en maarschalk van het Sticht.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 58.
NB. Volgens aanteekening onder het stuk was eene gelijkluidende commissie op 3 Maart 1371 gegeven aan Ghisebrecht van Herdenbroec.

385. 1373 (*September* 27) *des Dinxdages na sunte Matheus dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Korstine, weduwe van Ghisebrecht van den Driele, aan Willam van Hulpensteine opdraagt den eigendom eener rente van 20 grooten uit een huis aan het westeinde van het St. Jacobs-kerkhof »opten Camp». (Opgenomen in een brief dd. 1380 (*Februari* 28) *des Dinxdages na sinte Mathijs dach.*)
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 38.

386. 1373 (*October* 10) *up zinte Victors dach.*
Aelbrecht, paltsgraaf en ruwaard van Hollant, erkent met bisschop Arnt van Hoern en de stad Utrecht overeengekomen te zijn, om hunne geschillen over het gerecht van Vrieswijc, het huis Ghildenborch, de huizen op de Nywevaert enz. aan scheidslieden te onderwerpen.
Met zegel van den hertog in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 409.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 25.

387. 1373 (*November* 7) *up sinte Willebroerts dach.*
Aelbrecht, paltsgraaf en ruwaard van Hollant, verlengt den termijn voor de scheidslieden tot het doen van uitspraak in de geschillen tusschen hem en den bisschop en de stad Utrecht tot Beloken Paeschen (*April* 9).
Met zegel van den hertog in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 410.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 26.

388. 1373 (*November* 7) *op sinte Wilboerts dach.*
Bisschop Aernt van Hoern belooft aan de stad Utrecht, dat de scheidslieden in den twist van den graaf van Hollant met den bisschop en de stad, het gerecht van Vreeswijc aan den bisschop en het huis te Ghildenborch en de sluizen aan de stad zullen toewijzen voor Beloken Paschen (*April* 9).
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 62.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 56 vs.

389. (1373? [1]) *November* 29) *op sinte Andries avont.*
Bisschop Aernd van Hoern beveelt zijnen maarschalk (Jan van den Velde) nogmaals, om het huis Cronenborch af te breken.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 62 vs.

390. (1373? [1]) *November* 29) *op sinte Andries avont.*
Bisschop Aernt van Hoern geeft aan de stad Utrecht kennis, dat hij zijnen maarschalk bevolen heeft het huis Cronenborch af te breken, en verzoekt hiertoe om hulp van de stad.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 63.

391. 1374 (*Januari* 28) *dess Saterdaghes na sinte Agneten dach.*
Ghijsbrecht van Ysselsteyne erkent, dat hij alle tinsen, die hij heeft binnen en buiten Utrecht, aan de stad heeft verkocht, met uitzondering van een tins, die het convent van Oudwijc hem schuldig is, en belooft hiervan opdracht te zullen doen voor schout en schepenen van Utrecht.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 51.

392. 1374 (*April* 11) *des Dinxdaghes na Beloken Paschen.*
Verbond tusschen bisschop Aernt van Hoern en de stad Utrecht tegen hertog Aelbrecht van Beyeren en de grafelijkheid van Holland.
De 2 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 411.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 66 vs.

393. 1374 (*April* 11) *des Dinxdaghes na Beloken Paschen.*
De stad Utrecht belooft aan bisschop Aernd van Hoern maandelijks 400 oude schilden te geven van den buit in den gemeenschappelijken oorlog met Hollant.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 67 vs.

394. 1374 (*Mei* 16) *des Dinxdages nae sinte Servaes dach.*
Alart, heer van Bueren en Businchem, verklaart, dat hij en allen, die

---

[1]) Jan van den Velde, in het opschrift van dit stuk genoemd, werd aangesteld op 9 Augustus 1373 (zie hiervoor N°. 384); het stuk volgt bovendien in het cartularium onmiddellijk op N°. 388 dd. 7 November 1373.

met den bisschop en de stad Utrecht in oorlog waren om den wil van hertog Aelbrecht, met hen verzoend zijn.

Met zegel van heer Alart in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 412.

395. 1374 (*Mei* 16) *des Dinxdaghes na zinte Servaes dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Florans van Pallaes een fideicommissair verband maakt voor zijn huis tot Pallaes.

Met zegel van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 581.

396. 1374 (*Augustus* 27) *des Zonnendaghes na sint Bertelmeeus dach.*
De stad Utrecht belooft geen zoen te zullen maken met de grafelijkheid van Hollant en den heer van Vyanen zonder Ghisebert, heer van Abcoude en Duersteden, daarin te begrijpen.

Afschr. — Inv. N°. 27 f. 2 vs.

397. 1375 (*Februari* 9) *an Fridag vor Valentini.*
Ruprecht, hertog in Silesië, hofrechter van keizer Karel IV, gelast Constantin vom Horn te Keulen, om Johan vom Güldinhaubt, Hainrich vom Berge, burgers van Keulen, en Kuntz Erluwin, die van de stad Utrecht geëischt hebben 2000 mark zilver, volgens uitspraak van het hofgericht te helpen aan het innen dier som van de goederen en personen van die van Utrecht. (Gecancelleerd.)

Met zegel van het hofgericht in witte was.
Oorspr. — Inv. N°. 514.

398. (1375 *Maart* 21) *Des Woensdages na sinte Gertruden dach int jaer ons Heren* 1374 *na den belope van onsen hove.*
Zoen in den twist tusschen Aelbrecht, hertog in Beyeren, ruwaard van Hollant, met den heer van Vyanen c. s. en bisschop Aernd van Hoerne met de stad Utrecht, regelende het gebruik en onderhoud door de stad van de sluizen en den watergang, die zij op de Nyevaert in het gerecht van Vrieswijc gemaakt had, — de overgave door de stad van het huis te Ghildenborch en de afbraak van dat huis, — het bewijs van het recht op het gerecht van Vreeswijc, — de voorwaarden, waarop Ghisebrecht Gunter in den zoen wordt opgenomen, — de verplichting van de stad tot krijgsdienst jegens den ruwaard, — de aanstelling door den ruwaard en den bisschop van twee personen, belast met de jurisdictie te Vredelant, — de handhaving van den heer van Putten in het pandbezit van het huis te Vredelant en van het maarschalksambt van het Sticht — en het genot van de bisschoppelijke en stedelijke rechtsbedeeling voor des ruwaards mannen.

Met zegels van den hertog, Jan van Chastellon graaf van Bloys, Zweder van Apcoude, Reynoud van Brederode, Aernd heer van Egmonde, Ghizebrecht heer van Vyanen, Woulfaerd van Borsele, Vranck van Borsele, Danel heer van der Merwede, Jan van Langheraec en de steden Delft, Haarlem, Alkmaar, Middelburg en Zieriksee in groene en roode was; 1 zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 413.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 73 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 25 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 27 vs.

399. (1375) *Maart* 28 *int jaer ons Heren* 1374, *na den loep ons hoves.*
Aelbrecht, hertog in Beyeren, ruwaard van Hollant, doet afstand van het recht, om overeenkomstig het door hem met den bisschop en de stad van Utrecht geslotene vredesverdrag met zeven ridders zijne aanspraak op het gerecht van Vreeswijc te bewijzen, en ziet ten behoeve van de kerk van Utrecht geheel van die aanspraak af. (Ook opgenomen in eene notariëele kopie dd. 1376 *December* 27.)

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 77 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 30.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 32 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 47 vs.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 89.

400. (1375 *April* 11) 1374 *opten Woensdach na Judica na der custume van onsen hoeve.*
Aelbrecht, paltsgraaf, ruwaard van Hollant, ontslaat allen, die aan hem of de zijnen oorvede gedaan hebben ten tijde van den oorlog tusschen het sticht van Utrecht en de grafelijkheid van Hollant, daarvan.

Met zegel van den hertog in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 415.

401. 1375 (*Mei* 17) *des Donredaghes na sunte Servaes dach.*
Landbrief van bisschop Aernt van Hoern, waarbij hij erkent, dat de bede, hem gegeven door de drie Staten van het Sticht tot lossing van de sloten en ambachten zijner kerk aan deze zijde van de Yzel, gegeven is uit gunst en niet krachtens verplichting, en belooft van hen geen morgengeld, huisgeld of gemeene schatting meer te vergen. De bisschop maakt verder bepalingen over het beheer van de sloten en ambachten zijner kerk aan deze zijde van de Yzel, het handhaven van het landrecht door den bisschop en het niet ondernemen van oorlog door den bisschop zonder goedkeuring der drie Staten. De Staten verbinden zich onder goedkeuring des bisschops, de naleving van de aangegane verbintenissen te handhaven.
Met twee transfixen: 1°. dd. 1379 (*October* 21) *opter Elfdusent Megheden dach*, waarbij bisschop Florens van Wevelichoven den landbrief bevestigt, en: 2°. dd. 1393 *November* 14, waarbij bisschop Frederic van Blanckenheim hetzelfde doet.

Met zegels van bisschop Arnt, de vijf kapittelen, Ghiselbrecht heer van Abcoude, Ghiselbrecht van Sterkenborch, Vrederic uten Hamme, Dirc van Zulen, Peter uten Hamme, Ghiselbrecht van Herdenbroec, Bernt uten Enghe en de stad Utrecht in roode en groene was; 32 zegels verloren, — met zegel van bisschop Florens in roode was, — en: met zegel van bisschop Frederic in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 116.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 129 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 58 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 82.

402. 1375 (*Juni* 24) *op sinte Jans dach te Middezomer.*
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Antonys Domeyne en andere Lombaerden van Aest (Asti) 5000 Fransche schilden, van hen geleend ter betaling der oorlogskosten met de grafelijkheid van Hollant.

Afschr. — Inv. N°. 27 f. 3.

403. 1375 (*Juni 24*) *op zinte Johans dach te Middezomer.*
De stad Utrecht schenkt op verschillende voorwaarden aan Anthonys Domeyne, de kinderen van Willam Royer, de gebroeders Azeniers, de kinderen van Matheeus Ysnaert, Lombaerden van Aest (Asti), voor 20 jaar het monopolie voor het houden van eene bank van leening en het uitoefenen van den wisselhandel, en belooft hen te beschermen tegen den bisschop en anderen.

Afschr. — Inv. N°. 30 fol. 78 vs.

404. 1375 (*Juli 31*) *op sunte Peters avont ad Vincula.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Johan en Weernair, kinderen van Johan van den Spiegel, ten behoeve van hunnen broeder Vrederic van den Spiegel afstand doen van hun recht op $^2/_3$ van het huis Ten Spiegel onder de Corenmaerct, tusschen het St. Jacobs-hospitaal en het huis Ten Luttikenhuys. Met verklaring van het gerecht, dat Korstine van den Spiegel, vrouw van Jan van Sulen, afstand heeft gedaan van de erfenissen van hare ouders en van haren overleden broeder Jacob.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 139.

405. 1375 (*Augustus 18*) *des Saterdaghes na onser Vrouwen dach Assumptio.*
Bisschop Arent van Hoerne verklaart met Zweder van Abcoude overeengekomen te zijn, dat heer Otte van Scoenhauwen het maarschalkambt van het Sticht en het huis te Vredelant aan Zweder zal overleveren, indien hem de verschuldigde gelden door den bisschop niet op de bepaalde termijnen betaald worden.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 89 vs.

406. 1375 (*Augustus 18*) *dès Saterdaghes na onser Vrouwen dach Assumptio.*
De stad Utrecht bekrachtigt de overeenkomst van bisschop Aernt met den heer van Apcoude over het slot te Vredelant; betaalt de bisschop heer Zweder niet, dan wordt de overeenkomst, door de stad met heer Zweder over het slot te Vredelant getroffen, weder van kracht.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 91.

407. 1375 *z. d.*
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Roebrecht van Riinswolde, burggraaf te Montenake, 800 pond lijfrenten, waarvan de koopsom gebruikt is tot het maken der sluizen op de Nyevaert en tot het betalen der kosten van den oorlog met Hollant.

Afschr. — Inv. N°. 27 f. 3 vs.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 132.

408. 1376 (*Januari 27*) *des Sonnendaghes na zinte Pouwels dach in den afterwinter.*
Bisschop Aernoud van Hoerne en de stad Utrecht bepalen voor 4 jaren het gehalte van den groot, door den bisschop te slaan, en beloven die

munt te handhaven en als standaardmunt voor de waardeering van ander geld te gebruiken.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 81 vs.

409. (1376 *Maart 27*) 1375 *des Dinxdaghes na onser Vrouwen dach Annunciatio.*
Quittantie van Reynoud van Brederode, heer van Ghennep, wegens de ontvangst van de stad Utrecht van 1000 oude schilden, in afkorting van 1500 oude schilden, die de stad Utrecht schuldig is aan hertog Aelbrecht van Beyeren, ruwaard van Hollant.

Met zegel van heer Reynoud in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 414.

NB. Daar de stad eerst in Juni 1375 het geld voor de oorlogschatting leende (zie N°. 402), moet hier de Paaschstijl gebruikt zijn, zooals trouwens waarschijnlijk was.

410. 1376 (*Mei 20*) *des Dinxdages na sunte Servaes dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Johan Van Alenderp erkent aan Jutte Van Rutenberch schuldig te zijn eene lijfrente van 4 mark $4^1/_2$ lood zilver.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 39 vs.

411. 1376 (*December 2*) *des anderen dages na sinte Andries dage des Apostels.*
Het Duitsche Huis te Utrecht machtigt Otte van Tyel, om gerechtelijk over te dragen eene hofstede onder de Oude Scoemaker-hall. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari 18*) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

412. 1376 (*December 4*) *op sinte Barbaren dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Otte van Tyel overdraagt aan Lijsbet Heynrick Busen wijff eene hofstede onder de Oude Scoemaker-hall. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari 18*) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

413. 1377 (*December 16*) *feria IV post beate Lucie Virginis.*
De officiaal van den aartsdiaken van den Domproost stelt Johannes de Ghinkel in het bezit van de vicarie van St. Jan Baptist, St. Jan Evangelist en St. Catharina in de St. Nicolaaskerk te Utrecht, en wel op voordracht van de patronen, de beide pastoors der St. Nicolaaskerk.

Met de overblijfselen van een zegel in groene was; 1 zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 829.

414. 1378 (*Juni 4*) *op zinte Bonifaes avont.*
Bisschop Aernt van Hoern en de stad Utrecht stellen drie vrije jaarmarkten te Utrecht in, en wel op St. Victors avond, op Palmavond en veertien dagen voor Pinksteren.

Met zegels van den bisschop en de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 117.

415. 1378 (*Augustus* 2) *des Manendaghes na sinte Peters dach ad Vincula.*
De stad Utrecht erkent verkocht te hebben aan Claes de Brune ½ hoeve land aan den Smalendijc, strekkende tot aan de Achtienhoeven.
Met zegel der stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 281.

416. 1378 (*Augustus* 2) *des Manendaghes na zinte Peters dach ad Vincula.*
De stad Utrecht machtigt de kameraars der stad, om aan Claes de Brune over te dragen ½ hoeve land aan den Smalendijc, strekkende tot aan de Achtienhoeven.
Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 281.

417. 1379 (*Januari* 20) *op sinte Angnieten avont.*
De stad Utrecht doet ten behoeve van Johan van Hamersteyne afstand van haar recht op den aanwas van het erf langs de Oude Vecht en langs de Vecht tot het Hoogeland toe, op voorwaarde dat de stadsdiepen en weteringen zoo wijd blijven zullen als die nu zijn; bij verbreeding van de Vecht zal de stad dit afnemen van haar erf aan de westzijde der rivier en verder van het erf van Johan van Hamersteyn volgens goeddunken van den raad.
Met zegel van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 272.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 38
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 61.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 91 vs.

418. 1379 (*Maart* 26) *des Saterdaghes nae onser Vrouwen dach Annuntiatio.*
Steven van Zulen erkent, dat hij voor de Staten van Utrecht den eed van trouw gedaan heeft als kastelein van Stoutenberch en maarschalk van Emelant.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 87 vs.

419. 1379 (*Juli* 16) *des Saterdaghes na zinte Margrieten dach.*
De bisschop en de acht oversten der stad doen eene scheidsrechterlijke uitspraak in de twisten, die aanleiding gegeven hebben tot het oproer van Sonnendach voer zinte Margrieten dach (*Juli* 10), betreffende de bevoegdheid van den ouden en den nieuwen raad tot het vonnissen over misdrijven en de keuze van den raad en de burgemeesters.
Afschr. van de 1e helft. — Inv N°. 7 f. 66.
Afschr. van de 2e helft. — Inv. N°. 227 f. 80 vs.

420. 1379 (*October* 11) *des Dinxdaghes na Victoris* — 1393 (*Augustus* 15) *omtrint Assumptionem Marie.*
Lijsten van personen, die zich tegen de stad of tegen den bisschop en het sticht verklaard hebben wegens het onrecht tegen Henric Tacke, wegens den dood van Mr. Oelric, kanunnik van St. Jan, enz.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 106 vs.

421. (1379 *October?*) *Z. j.*
De stad Utrecht geeft vrijgeleide aan bisschop Florans van Wevelichoven en belooft hem daarna veilig te zullen brengen naar Yselsteyn, Stoutenberch, Eembrugge of Renen.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 135 vs.

422. 1379 (*October* 21) *opter Elfdusent Megheden dach.*
Bisschop Florens van Wevelichoven bevestigt den landbrief van het Sticht.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Transfix. — Inv. N°. 116.

423. 1379 (*October* 30) *des Sonnendaghes na zinte Symon ende zinte Juden dach der Apostelen.*
Bisschop Florens van Wevelichoven bevestigt de privilegiën en oude gewoonten der stad.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 118.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 133.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 88 vs.

424. 1379 (*October* 30) *des Sonnendaghes na zinte Symon ende zinte Juden dach der Apostolen.*
Bisschop Florans van Wevelichoven belooft aan de stad Utrecht, die het maarschalksambt en het huis te Vredelant gelost heeft van heer Henric van Loenresloot en het heeft verpand aan den heer van Abcoude, haar dit niet ten kwade te zullen duiden en om den heer van Abcoude daarvan te zullen voldoen.
Met geschonden zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 416.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 133 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 89.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 38 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 61 vs.

425. 1380 (*Februari* 28) *des Dinxdages na sinte Mathiis dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Willam van Hulpensteine aan Dideric Scaep opdraagt den eigendom van het huis, vermeld in den hier ingelaschten brief dd. 1373 (*September* 27) *des Dinxdages na sunte Matheus dach*, waarbij Kerstine, weduwe van Ghisebrecht van den Driele, aan Willam van Hulpensteine opdraagt den eigendom eener rente van 20 grooten uit een huis aan het westeinde van het St. Jacobs-kerkhof «opten Camp».
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 38.

426. 1381 (*Januari* 20) *op sunte Agnieten avont.*
De stad Utrecht verkoopt aan Hase, vrouw van Henric wten Winckel, eene lijfrente van 17 pond 's jaars ten lijve van Fye, dochter van Jacob van Foreest, waarvan Hase levenslang heffer zal zijn.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 50.

427. 1381 *Maart* 15, *regnorum nostrorum anno Boemie XVIII, Romanorum vero V.*

De Roomsch-koning Wenceslaus bevestigt alle privilegiën, die de stad Utrecht van zijne voorgangers, keizers en koningen, heeft verkregen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 153 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 91.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 154 vs.

428. 1381 *Maart* 15, *regnorum nostrorum anno Boemie XVIII, Romanorum vero V.*

De Roomsch-koning Wenceslaus schenkt aan de stad Utrecht het voorrecht, dat bij vacature van den bisschopszetel de schepen-burgemeester of de oudste schepen het schoutambt zal waarnemen en door den Domdeken of den oudsten kanunnik ten Dom zal beëedigd worden.

Met zegel in witte was.
Oorspr. — Inv. N°. 119.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 155 vs.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 156.

429. 1381 (*Maart* 16) *XVII Kalendas Aprilis, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Urbani divina providentia papa VI anno tertia.*

Pileus, kardinaal-priester van St. Praxedis, bevestigt de privilegiën, aan de stad Utrecht door de pausen en hunne legaten en nuntii en de bisschoppen van Utrecht verleend.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 152 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 86 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 91.
Vert. — Inv. N°. 28 f. 153.
Vert. — Inv. N°. 30 f. 87.

430. 1381 *April* 14.

Ghiselbert van Hamelberch, priester, sticht in de Buurkerk een altaar en eene vicarie ter eere van God, de H. Maagd en de 10.000 Martelaren, waarvan de collatie zal staan aan zijne nakomelingen of bij ontstentenis aan de procuratoren en broeders van het St. Jacobs-gasthuis; hij doteert verder deze vicarie met 6 dagmaten land in het kerspel van Zoes in Oudeweid, opten Riedweert en in die Wydwerd.

Vert. — Inv. N°. 586 p. 152.

431. 1381 (*September* 10) *des Dinxdaghes na onser Vrouwen dach Nativitas.*

Zweder heer van Gasebeke verklaart, dat voldaan is aan de overeenkomst tusschen hem en de stad Utrecht over het maarschalksambt van Utrecht en het huis te Vredelant.

Met zegel van heer Zweder in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 417.

432. 1381 *z. d.*

Bisschop Florans belooft aan de stad Utrecht, om Jacob van Zulen niet te zullen ontzetten van het maarschalksambt en uit het bezit van

het huis te Vredelant, zoolang de 3000 oude schilden, die Jacob onder borgtocht der stad Utrecht aan hem heeft geleend, niet zijn betaald.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 418.

433. (1381 ?) *Z. j.*

De «hertoghe van Hollant», uitspraak doende in de geschillen tusschen de burgers van Utrecht en de poorters van Oudewater, nadat door den raad van Utrecht en de raden van Holland vruchtelooze pogingen tot schikking zijn gedaan, beslist, dat de schulden aan beide zijden, door het nemen van gevangenen, door het opleggen aan dezen van schatting en door gewelddadige beschadigingen veroorzaakt, onderling zullen zijn gecompenseerd.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 78.

NB. Het stuk staat tusschen tweo oorkonden van hertog Aelbrecht dd. 1374 en 1383. Van Aelst, Gesch. v. Oudewater p. 44 vermeldt een tijdelijk verdrag tusschen Utrecht en Oudewater, gemaakt door den heer van Egmond en Dirk van Zwieten, dat hij op 1380/1 stelt: wellicht behoort dit stuk daarbij.

434. 1382 (*September* 7) *op onser Vrouwen avont Nativitas.*

Johan van Clarenborch erkent schuldig te zijn 7½ mark fijn zilver, «zo wanneer dat men ghemene reyse vaert over meer» (d. i. een kruistocht onderneemt), en vestigt daarvoor eene jaarlijksche rente van 8 pond penningen payment, ter uitdeeling aan de priesters der Buurkerk, tot timmering van de kerk en aan de armen, op den hof voor het huis Clarenborch en het aan dien hof in de richting naar de Backersteghe gelegene huis; op voorwaarde, dat een afstammeling van Jacob van Clarenborch bij deelneming aan de «reyse» het zilver zal genieten voor ieder ander.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 73.

435. 1382 (*December* 23) *des Dinxdages na sunte Thomas dach.*

Willam Zoudenbalch die goutsmit geeft aan heer Didger Doude c. s., als executeurs van zijnen broeder, den priester Pilgrim Soudenbalch, kwijting voor hunne liquidatie der nalatenschap.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 59 vs.

436. 1383 (*Februari* 10) *des Dinxdages na sente Aechten dach.*

Hughe Van Loenresloet Ghisebrechts soen en Willam van den Rine stellen de huwelijksche voorwaarden vast tusschen eerstgenoemden en Gheertruut, de dochter van laatstgenoemden.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 87.

437. 1383 (*Juni* 23) *op sunte Johans avont te Midzomer.*

Willam van Gronenwoude belooft het huis te Stoutenborch en het maarschalksambt van Eemlant trouw te zullen bewaren.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 15 vs.

438. 1383 *z. d.*

De stad Utrecht verklaart, dat Willam heer van Abcoude aan Willam

van Groenenwoude geleend heeft 750 oude schilden à 10%, die de laatste aan den bisschop heeft voorgeschoten ter betaling zijner schulden aan Willam van Egmonde en Evert Goedscalc, en belooft, dat zij de terugbetaling zal bevorderen.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 134 vs.

439. 1383 (*Augustus* 11) *des Dinxdaghes na zinte Laurens dach.*
Bisschop Florens verleent met goedvinden van zijne stad Utrecht aan zijne stad Bunscoten verschillende voorrechten, over het vorderen van waaggeld, het doen van den zuiveringseed bij klacht over doodslag en verbanning, de keuze van nieuwe schepenen door burgemeester en schepenen, het doen van den burgereed door den schout en het heffen van bruggeld.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 149 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 93 vs.

440. 1383 (*Augustus* 13) *des Donredages na sunte Lourens dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Martiin van Loesden geëigend wordt aan de roerende goederen zijner moeder Matte Martiins, aan hare helft in een huis Onder die Gaerde en aan twee huizen aan de noordzijde van de Nuwe Smeetstege wegens eene vordering, spruitende uit zijne huwelijksche voorwaarden.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 47.

441. 1383 (*Augustus* 23) *op sinte Bertelmeeus avont des Apostels.*
Bisschop Florens belooft aan zijne stad Utrecht, alle privilegiën te onderhouden, die hij aan zijne stad Bunscoten gegeven heeft en die hij verder aan een zijner steden of dorpen mocht verleenen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 152.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 98.

442. 1383 (*November* 18) *op die octave van sinte Martiins daghe in den winter.*
Aelbrecht, hertog in Beyeren, ruwaard van Hollant, beslist een geschil, door den heer van Putten en de stad Utrecht aan zijne uitspraak onderworpen, over de betaling van zekere hoeveelheid wijn, door hem blijkens bezegelden brief aan Wernaer Bertoudssoen c. a. Utrechtsche burgers verkocht, benevens de vergoeding voor de schade wegens de niettijdige betaling.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 79.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 98 vs.

443. 1383 (*December* 17) *des Donredages na sunte Lucien dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Johan Meynaert c.s. ten behoeve van Marten van Loesden afstand doen van hunne rechten op de nalatenschappen van hunnen vader Marten van Loesden en van hunne moeder Matte Martens.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 47 vs.

444. (1383 *December* 28) 1384 *des Manendaghes na den heylighen Kersdach.*
Vrijgeleide, verleend door Willam van Gulic, hertog van Ghelre, aan de burgers van Utrecht tot Kersdag a. s. (25 *December* 1384).

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 100.

445. 1384 [1]).
De stad Utrecht belooft aan Wernaer Bertoutszoen te betalen 100 oude Utrechtsche schilden voor de schade, door hem geleden wegens het niet vrijwaren van wijn, door den heer van Gaesbeec aan hem verkocht, — en verklaart dit geld te zullen uitkeeren aan Jacob Royer c.s., burgers van Utrecht.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 135.

NB. Vgl. N°. 442 dd. 18 November 1383.

446. 1384 (*Januari* 11) *des Manendaghes na Dertienden dach.*
Bisschop Florens bekrachtigt alle gewoonten, statuten en willekeuren, die zijne stad Bunscoten ten tijde zijner voorgangers hebben gebruikt, en geeft haar het recht nieuwe te maken, die niet strijden met zijn recht; van alle keuren zal den bisschop de derde penning toekomen, waarover de stad jaarlijks rekening zal doen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 151.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 95.

447. 1384 (*Maart* 22) *des Dinxdaghes na sunte Gheertruden dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Gherijt Poelu al zijne goederen vermaakt aan zijne kleindochter Griete Pawe Dircsdochter, vrouw van Reynaer Coenensoen. (Opgenomen in een brief dd. 1422 (*Augustus* 14) *op Onser Vrouwen avont Assumptio.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 109.

448. 1384 (*April* 30) *opten Meye-avont.*
Bisschop Florens en de stad Utrecht geven een vrede voor 15 jaren aan de stad Staveren.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 134.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 101.

449. 1384 (*Mei* 5) *des Donredaghes na des heiligen Cruus dach Innocencio* (l. *Invencio*).
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Haeze, weduwe van Tydeman van Loesden, c.s., ten behoeve van Martin van Loesden afstand doen van hunne rechten op de nalatenschap van Tydemans ouders Martiin van Loesden en Matte Martiins.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 48.

450. 1384 (*Mei* 10) *des Dinxdages na des heiligen Cruus dach Innocencis* (l. *Invencio*).
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Willam Sollebol geëigend wordt aan een huis Onder die Gaerde en aan twee huizen in de Nuwe Smeetstege tusschen de gracht en de Nuwestrate, als vergoeding voor de helft van 12 morgen land, door Willams moeder Maette Martiins in strijd met eene vroegere overeenkomst nagelaten aan haren zoon Marten van Loesden.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 45 vs.

451. 1385 (*October* 7) *des Dinxdages na sunte Gallen dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jacob van Loenen Dirx soen en zijne huisvrouw Haze hunne huwelijksche voorwaarden in schrift doen brengen.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 60 vs.

452. 1386 (*Maart* 22) *des Donredaghes na zinte Gheertruden dach.* Overeenkomst tusschen de steden Dordrecht en Utrecht, waarbij bepaald wordt, dat Gherijd vten Leen de stad Utrecht de verschuldigde geldsom betalen zal en daarna met haar verzoend zal zijn.

Afschr — Inv. N°. 30 f. 101.

453. (1386 *September* 19.) *Z. j.*
De kapittelen en de stad Utrecht, als scheidslieden, doen uitspraak over de voldoening, door Splinter van Loenresloet te geven aan den bisschop en diens onderzaten over het hun toegebrachte nadeel, daarbij bepalingen gevende omtrent de betrekking van het huis Loenresloet tot het Sticht en over het herstel van verschillende onrechtmatige daden, door heer Splinter gepleegd.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 136.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 101 vs.

454. 1386 (*September* 19) *des Woensdaghes na sinte Lamberts dach.* Splinter van Loenreslote verklaart tengevolge van den met bisschop Florens van Wevelichoven gesloten zoen, dat hij in het generaal kapittel heeft beloofd het huis te Loenresloet niet sterker te maken en het in dienst van het sticht te zullen openhouden.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 141 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 96.

455. 1386 (*December* 22) *des Saterdaghes na zinte Thomaes dach.* Bisschop Florens van Wevelichoven belooft de opdracht van het dijkgraafschap van den Lekdijk Benedendams aan den heer van Egmonde en Yselsteyne te zullen herroepen, wanneer de stad Utrecht dit begeert.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 120.

456. 1387 (*Maart* 14) *des Donredaghes na zinte Gregorius dach.* Quittantie van Aernt van der Lawiic aan de stad en het sticht Utrecht, voor de betaling van het hem verschuldigde wegens dienst in den oorlog.

Met zegel van Aernt in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 419.

457. 1387 (*Maart* 30) *opten Palm-avont.*
Het Vrouwenklooster verhuurt voor 5 jaar na den dood van den langstlevende aan Willam Campaert c. u. eene hofstede «bi der Tollenbrugghe» voor $2^1/_2$ lood zilver 's jaars.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 71.

458. 1387 (*Augustus* 13) *des Dinxdaghes na sinte Laurentius dach.* Aernd van Hueren, bisschop te Luik, als scheidsman, treft een zoen tusschen bisschop Florens van Wevelichoven en Henric, burggraaf van Montfoerde, regelende het recht op de hooge heerlijkheid in het kerspel van Montfoerde en de overige plaatsen in het sticht, waar de burggraaf jurisdictie had, de onderdanigheid van den burggraaf en zijne nakomelingen aan het sticht, de uitoefening van het geestelijk recht, de beslissing over het recht op het dijkgraafschap, de onderdanigheid aan het sticht van hen, die ouder het dagelijksch gerecht des burggraafs binnen en buiten Montfoerden gevestigd zijn, het recht van het kapittel van Oudmunster op het gerecht te Linscoten enz. (Ook opgenomen in een brief dd. 1461 *Mei* 21.)

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 145.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 139.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 12.

459. 1387 (*October* 24) *des Donredages na der Elfdusent Maechden dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Dirc Pijl en zijne vrouw Margriet hunne huwelijksche voorwaarden in schrift doen brengen.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 117.

460. 1388 (*Juli* 15) *des Wonsdages nae sente Margareten dach.*
Bisschop Florens van Wevelichoven erkent, dat de hulp, die de stad Utrecht hem in den oorlog tegen Henric, burggraaf van Montforde, gegeven heeft, alleen uit gunst verleend is.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 121.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 142 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 116.

461. 1389 (*Januari* 23) *des Zaterdaghes na zinte Angnieten dach.*
Jacob Teilinc, vicaris van het altaar van het H. Sacrament en de H. Drie Koningen in de Buurkerk, verklaart verplicht te zijn om voortdurend twee lampen brandende te houden, eene op het genoemde altaar en de andere voor het H. Kruis in de kerk, en zulks uit de renten uit eene hofstede aan de westzijde van de Weerd, door Johan Vrencke tot dat doel geschonken, — doch wegens de duurte van olie en traan tot wederopzeggens toe van de kerkmeesters verlof te hebben ontvangen tot het doen branden der lampen alleen gedurende de nacht.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 70.

462. 1389 (*Februari* 17) *des Woensdaghes na zinte Valentiins dach.*
Gerechtsbrief van 't Wale, waarbij Fye Van Haeften, vrouw van Tyman van Damassche, opdraagt aan de Buurkerk den eigendom van 2 morgen land aldaar.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 71.

463. 1389 (*September* 3) *des Vridaghes na sinte Gelijs dach.*
Bisschop Florens geeft vrijgeleide in het Sticht aan de kooplieden «van Almaengen» «den Duutschen rechte toebehorende», en bepaalt den tol, dien zij bij de doorvaart van Aemsterdamme naar Dordrecht te Utrecht zullen betalen.

Afschr — Inv. N°. 30 f. 144.

464. 1389 (*December* 20) *op zinte Thomaes avont.*
Gheriid van Damassche en Johan Pot, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen, dat Fye van Haeften, vrouw van Tyman van Damassche,

aan de kerk geschonken heeft 2 morgen land in 't Wael, waarvan zij levenslang het vruchtgebruik zal behouden, en beloven na haren dood jaarlijksche uitkeeringen te zullen doen tot het doen van memoriën voor hare ziel in verschillende kerken, benevens uitdeelingen van schoenen aan de armen, terwijl het overschot zal dienen voor de timmering der kerk.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 72.

465. 1390 (*Januari* 27) *des Donredages na sinte Pouwels dach in den afterwinter.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij het gerecht, met toestemming van Beernt van den Herte Ghiseberts soen, aan Steven van Attenvelt vidimus geeft van een brief dd. 1316 (*November* 16) *des Dinsdages na sunte Martins dach in den winter*, waarbij Ghisebert die Waersager c. u. beschikkingen maken over het vererven van hun steenen huis met keuken enz. aan de gracht, tusschen de Vie- en St. Jacobsbruggen, welke brief daarna op last van den raad gelegd wordt in de oudermannenkist in de Buurkerk.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 151 vs.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 157.

466. 1390 (*April* 30) *op sunte Philips ende sunte Jacobs avont.*

Het Vrouwenklooster verhuurt voor 16 jaren na den dood van den langstlevende aan Jan Lubbertszoen en zijne vrouw Wendelmoet, dochter van Gherijd Brouwer, eene hofstede «bi der Tollenbrugghe» voor 2 lood zilver 's jaars.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 69 vs.

467. 1390 (*Mei* 2) *des Manendaghes na zinte Philips ende zinte Jacobs dach der Apostelen.*

Vrederic van Drakenborch belooft het huis te Vredelant getrouw te zullen bewaren, en het, zoodra de bisschop van Utrecht hem zijne pensie zal betaald hebben, aan de stad te zullen teruggeven.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 97.

468. 1391 (*Maart* 27) *des Manendaechs nae Paeschdach.*

Ermbrecht Pellecussen als «lantheer» maakt met de buren in Louwenrecht eene overeenkomst over het aandeel van elk der partijen in de baten van het gerecht, — en over de regeling der buurtlasten en buurtwerken.

Afschr. — Inv. N°. 724.

469. 1391 (*April* 18) *des Dinxdages na sunte Tyburcius dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Johan van Lantscrone en Johan van Lichtenberch, zijn broeder, erkennen schuldig te zijn aan Lijsbet, dochter van Jacob van Lichtenberch en Bely Berwouts, 15 mark en $12^1/_2$ lood zilver, waarvoor zij jaarlijks als rente zullen betalen $1^1/_2$ mark en $1^1/_4$ lood zilver.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 137.

470. 1392 (*April* 6) *an den Palem-abend, unsere Reiche des Beheimschen in dem newn und tzwantzigisten und des Romischen in dem sechtzehenden jaren.*

De Roomsch-koning Wenczlaus ontslaat de stad Utrecht uit den rijksban, waarin zij op de aanklacht van Jan von dem Guldenhofde en Heinrich von Berge over den verkoop van eene partij wijn vervallen waren, nadat zij met dezen een zoenverdrag hadden gesloten.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 175.

471. 1392 *Mei* 18.

Bisschop Florens erkent aan zijne stad Utrecht schuldig te zijn, wegens het door haar voorgeschotene voor den oorlog van Montfoerde, de som van 5000 goede guldens ter waarde van die, welke hij onlangs te Renen had doen slaan.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 134 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 114 vs.

472. 1392 *Mei* 19.

Bisschop Florens staat toe, dat de stad Utrecht, ter voldoening der kosten, door haar gemaakt in den oorlog van Montfoerde, eene som van 7000 guldens ter waarde van die, welke hij onlangs te Rhenen had doen slaan, zal innen uit de morgengelden, huisgelden, maaggelden, «van den corteneede», «van den dijcrechte in Lopikerweerde te verwandelen» en uit de breuken, verschenen in den oorlog tusschen die van Arkel en van Vyanen; de stad zal die gelden met den bisschop innen, de bisschop zal daarvan ontvangen 5 en de stad 7 van elke 12 penningen.

Met zegels van den bisschop en de 5 kapittelen in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 420.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 135.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 115.

473. 1392 (*Juli* 2) *des Dinxdaghes na sinte Peters ende sinte Pouwels dach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Johan van Lewenberch c.s. opdragen aan de Buurkerk den eigendom van 5 hofsteden opt Sant, 3 in de Coestraet aan Sinte Jacobsvelt, 1 in de Scoemakerhalle oostzijde, 1 op de gracht naast de Scoemakerhalle ten oosten van het Watersteghekiin, waarvan de opbrengst zal dienen voor het «mandaet» op Witten Donredach.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 79.

474. 1393 (*Januari* 7) *des Dinxdaghes na Dertienden dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Gherijd Kroec Willamssoen aan de stad Utrecht belooft, dat hij de eerste van de tien hofsteden aan het St. Janskerkhof, die hij van de stad in erfpacht heeft, binnensjaars zoodanig betimmeren zal, dat de stad daardoor zekerheid heeft voor de erfpacht.

Met zegels van Beernt Broeys, Gherijd Vrencke, Johan Lieboert, Lubbrecht Bolle en Johan van Lantscrone in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 316.

475. 1393 (*Januari* 7) *des Dinxdaghes na Dertienden dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Godevaert Johanssoen de teghel-

decker aan de stad Utrecht belooft, dat hij de tweede van de tien hofsteden aan het St. Janskerkhof, die hij van de stad in erfpacht heeft, binnensjaars zoodanig betimmeren zal, dat de stad daardoor zekerheid heeft voor de erfpacht.

Met zegels van den schout en 4 schepenen in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 316.

476. 1393 (*Januari* 7) *des Dinxdaghes na Dertienden dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Wilhelmus Backerweert aan de stad Utrecht belooft, dat hij de derde van de tien hofsteden aan het St. Janskerkhof, die hij van de stad in erfpacht heeft, binnensjaars zoodanig betimmeren zal, dat de stad daardoor zekerheid heeft voor de erfpacht.

Met zegels van den schout en 4 schepenen in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 316.

477. 1393 (*Januari* 7) *des Dinxdaghes na Dertienden dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Lambert Aerntssoen de tymmerman aan de stad Utrecht belooft, dat hij de vijfde van de tien hofsteden aan het St. Janskerkhof, die hij van de stad in erfpacht heeft, binnensjaars zoodanig betimmeren zal, dat de stad daardoor zekerheid heeft voor de erfpacht.

Met zegels van den schout en 4 schepenen in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 316.

478. 1393 (*Januari* 7) *des Dinxdaghes na Dertienden dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Johan de Vos de metsellaer aan de stad Utrecht belooft, dat hij de zesde van de tien hofsteden aan het St. Janskerkhof, die hij van de stad in erfpacht heeft, binnensjaars zoodanig betimmeren zal, dat de stad daardoor zekerheid heeft voor de erfpacht.

Met zegels van den schout en 4 schepenen in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 316.

479. 1393 (*Januari* 7) *des Dinxdaghes na Dertienden dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Roelof van der Meer aan de stad Utrecht belooft, dat hij de zevende van de tien hofsteden aan het St. Janskerkhof, die hij van de stad in erfpacht heeft, binnensjaars zoodanig betimmeren zal, dat de stad daardoor zekerheid heeft voor de erfpacht.

Met zegels van den schout en 4 schepenen in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 316.

480. 1393 (*Januari* 7) *des Dinxdaghes na Dertienden dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Henric van Ghent aan de stad Utrecht belooft, dat hij de negende van de tien hofsteden aan het St. Janskerkhof, die hij van de stad in erfpacht heeft, binnensjaars zoodanig betimmeren zal, dat de stad daardoor zekerheid heeft voor de erfpacht.

Met zegels van den schout en 4 schepenen in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 316.

481. 1393 (*Januari* 7) *des Dinxdaghes na Dertienden dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Johannes Hont aan de stad Utrecht

belooft, dat hij de laatste van de tien hofsteden aan het St. Janskerkhof, die hij van de stad in erfpacht heeft, binnensjaars zoodanig betimmeren zal, dat de stad daardoor zekerheid heeft voor de erfpacht.

Met zegels van den schout en 4 schepenen in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 316.

482. 1393 (*Januari* 24) *op zinte Pouwels avont in den afterwinter.*
Tydeman Zoudenbalch en Roelof Pijl, kerkmeesters der Buurkerk erkennen geleend te hebben van Johan van Driel 25 oude Fransche schilden voor de timmering der kerk, en beloven die ter gelegenheid van zijn eerste «maen(t)stont», in overleg met de beide stadskameraars, onder de armen te zullen verdeelen.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 77.

483. 1393 (*Januari* 27) *des Manendaghes na zinte Agnieten dach.*
Tyman Zoudenbalch en Roelof Pijl, kerkmeesters der Buurkerk, verklaren verkocht te hebben aan Johan van Angheren en zijne zuster Hase den voorste van de zeven stoelen naast den predikstoel aan de zuidzijde der kerk, behoudens het recht van anderen op de daaronder gelegene grafsteden; op voorwaarde van restitutie der koopsom bij eventueele verwijdering der stoelen op bevel van den raad.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 43.

484. 1393 (*Februari* 13) *des Donredages op sinte Valentijns avont.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Benedicte, weduwe van Gijsbrecht Corryaen, overdraagt aan Herman Cappellaen Heynric Busensoen eene rente van 10 schellingen 's jaars uit een huis onder de Oude halle. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

485. (1393) 1392 *Februari* 15, *regni nostri XIII.*
Karel, koning van Frankrijk, geeft aan Nicolaas Wyds en Johannes Fabri, kooplieden en burgers van Parijs, die, omstreeks Pinksteren 1388 naar de markt te Antwerpen reizende, in Henegouwen door Johannes Rinestenne, bastaardzoon van bisschop Johan van Arkel, zijn aangevallen, beroofd, gevankelijk naar zijn kasteel Rinestenne en verder naar Friesland vervoerd en tot het betalen van losgeld gedwongen zijn, verlof, om beslag te leggen op de goederen van den bisschop van Utrecht en zijne onderdanen.

Met zegel van den koning in witte was.
Oorspr. — Inv. N°. 515.

486. 1393 (*Maart* 29) *opten Pallem-avont.*
Tydeman Zoudenbalch en Heynric Vos, kerkmeesters der Buurkerk, vestigen voor Lysebet Slotemakers eene lijfrente van 14 pond 's jaars, losbaar met 140 pond.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 82.

487. 1393 *April* 3 *en* 18.
Aanteekening over het overlijden van bisschop Florens van Wevelic-

hoven, en formulieren van de eeden, door schout en schepenen van Utrecht gedaan in handen van den Domdeken. (Hierbij een lijstje van ballingen, die «ofstal ghedaen» hebben.)

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 91 vs.

488. 1393 *September* 20.

Aernt van Tricht, proost van St. Jan, verklaart, als vicaris-generaal van het bisdom Utrecht sede vacante, dat hij Henryc van Calijs heeft uitgezonden, om in Spanje en Portugal onderzoek te doen naar het vermoedelijk overlijden van Johan van der Merwede Johan Lodenssoen, over wiens nalatenschap voor het gerecht van Utrecht een proces gevoerd wordt, en beveelt zijnen zendeling aan allen aan, in het bijzonder aan het stadsbestuur van Burghus. (Opgenomen in een brief dd. 1394 *Maart* 4.)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 62 vs.

489. 1393 (*October* 30) *des Donredaghes na zinte Symon ende zinte Juden dach der heyligher Apostelen.*

Bisschop Vrederic van Blanckenhem bevestigt de privilegiën en gewoonten der stad.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 122.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 157.
Afschr. — Inv. N°. 30 f 116 vs.

490. (1393.)

Formulier van den eed, door den bisschop bij zijne inhuldiging afgelegd aan de stad Utrecht.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 176.

491. (1393.)

Formulier van den eed, door den bisschop bij zijne inhuldiging afgelegd aan het Sticht.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 176.

492. 1393 *November* 14.

Bisschop Frederic van Blanckenheim bevestigt den landbrief van het Sticht.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Transf. — Inv. N°. 116.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 117.

493. 1394 (*Februari* 27) *opten seven ende twintichsten dach in Sporckele.*

Karel, bastaard van Ghistelle, verklaart, dat Claes Van Langendijc van Munkedam in Hollant in dienst is geweest bij Jan van der Merwede uit Hollant die diende onder Roebert van Brakemont.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 67 vs.

494. 1394 *Maart* 4.

Akte van den notaris Gaudissalvus Gomeun van Guadalfarra, waarbij Roebrecht van Brakemont, Guillerin Borno, Johan Zuerbroet en Mr. Peter van Amersfoorde, ten verzoeke van Henryc van Calijs eene verklaring afleggen omtrent het overlijden van Johan van der Merwede. Met inlassching van een brief dd. 1393 *September* 20, waarbij de vicaris-generaal van het bisdom Utrecht sede vacante verklaart uit te zenden Henryc van Calijs, om in Spanje en Portugal onderzoek te doen naar het vermoedelijk overlijden van Johan van der Merwede Johan Lodenssoen.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 62.

495. 1394 (*Maart* 24) *op onser Vrouwen avent Annunciacio.*

Henric Vos en Gheriit van Vloeten Willams soen, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen van de gebroeders Gheriit en Henric Zoudenbalch ontvangen te hebben een zilveren «paes».

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 8.

496. 1394 *April* 1.

Jacob de Langhe, Gheriit Vrencken, Gheriit van Damasch, Roelof Piil, Henric Vos en Gheriit van Vloeten Willams soen erkennen geleend te hebben van het kapittel van St. Marie 20 voeder «Hodilsceide steens» voor den toren der Buurkerk, en beloven over 2 jaren eene gelijke hoeveelheid van dien steen te zullen teruggeven.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 105.

497. 1394 (*Juni* 3) *des Godesdages na onss Heren Hemelvairts dach.*

Uitspraak door Willem hertog van Gelre, als scheidsrechter, in een geschil tusschen bisschop Friderick van Blanckenhem en de stad Amersfort over verschillende inbreuken der stad op 's bisschops rechten.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 117 vs.

498. 1394 (*Juni* 15) *des Manendaghes na Beloken Pinxterdach.*

Henric Vos en Gheriit van Vloeten Willams soen, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen geleend te hebben van Johan van Driel 36 oude Fransche schilden, op voorwaarde, dat zij, indien Johan van Driel sterft zonder ze opgevraagd te hebben, zullen uitgekeerd worden aan de twee burgemeesters en aan Gheriit Vrencken en Werner Bertoutssoen, tot uitdeeling van wijn onder de «eclesy van Utrecht» en aan de vrienden en magen van Johan van Driel.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 86.

499. 1394 (*November* 4) *des Woensdaghes na Alrezielen dach.*

Henric Vos en Gheriit van Vloeten Willams soen, kerkmeesters der Buurkerk, verklaren, dat Gheriit van Damasch en Johan van Alendorp, vroeger kerkmeesters dier kerk, verkocht hebben aan Peter Mouwer eene grafstede in de gerfkamer dier kerk.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 13.

500. 1395 (*Januari* 19) *des Dinxdages na sunte Ponciaens dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Konegont, vrouw van Johan van Heemstede, aan de kinderen van Willam van Heemstede en diens vrouw Katrine al hare goederen vermaakt, behoudens de lijftocht van haren man.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 78 vs.

501. 1395 *April* 18.
Bisschop Ffrederick geeft aan de Vriesen een eeuwigen vrede, bevestigt het landrecht van Drente, de rechten van Groningen en de tractaten tusschen Drente en Vrieslant, belooft het slot Coverden niet verder te versterken en daarop geen ambtman te zetten buiten advies van de Vriesen en de Drenten en om geenen heer buiten het Sticht tegen Vrieslant te helpen.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 64 vs.

502. 1395 *Mei* 26.
De stad Utrecht geeft toestemming, dat bisschop Frederic zijne domeinen aan deze zijde der Ysel voor 6 jaren verpande tot 6000 Fransche schilden toe, voor den oorlog tegen Reynout van Coevoerden. (Opgenomen in een brief dd. 1395 *Mei* 27.)

Oorspr. — Inv. N°. 123.

503. 1395 *Mei* 27.
Bisschop Frederic belooft de voorwaarden te zullen nakomen, gesteld door de stad Utrecht bij haren hier ingelaschten brief dd. 1395 *Mei* 26, waarbij de stad den bisschop machtigt, om zijne domeinen aan deze zijde der Ysel voor 6 jaren te verpanden tot 6000 Fransche schilden toe, voor den oorlog tegen Reynout van Coevoerden.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 123.

504. 1395 *Mei* 28.
Willam, heer van Apcoude en van Duersteden, verklaart (bij transfixbrief) met bisschop Frederic van Blanckenhem voor diens leven of bewind de overeenkomst vernieuwd te hebben, die zijne ouders met bisschop Johan van Arkel hadden aangegaan betreffende de gerechten te Renen, Wijc en Laersen, de novale tienden te Renen en Ameronghen en andere onderwerpen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 171 vs.

505. (1395.)
Verklaringen van vijandschap tegen bisschop Frederic van Blanckenhem. Met lijsten van personen, die zich tegen hem verklaard hebben wegens het onrecht, aangedaan aan Ghisebrecht, oudsten zoon te Bueren, en aan Reynolt van Koevoorden.

Afschr. — Inv. N°. 30 f. 125.

506. 1395 *Juli* 10.
Bisschop Frederic erkent, dat de dienst, hem door de stad Utrecht gedaan in den oorlog tegen Reynolt van Covoerden, alleen uit gunst verleend is.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 124.
Afschr. — Inv. N° 32 f. 39.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 62 vs.

507. 1395 (*Augustus* 14) *op onser Vrouwen avont Assumptio.*
Het gemeene land van Drente huldigt bisschop Frederik van Blanckenhem als zijn wettigen landsheer, belooft zijne opvolgers als zoodanig te zullen erkennen en hem hulp te verleenen, om het huis van Coevoerden altijd aan het Sticht te houden.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 4 vs.

508. (1396 *Februari* 28) 1395 *sManendages na sinte Mathiis dach Apostel, na den lope van onsen hoven.*
Hertog Aelbrecht, graaf van Hollant, stelt in een college van 5 heemraden uit de Woerdensche en Stichtsche geërfden in het waterschap van Sparendamme. (Ook opgenomen in een brief dd. 1413 *Juli* 29.)

Met zegel van den hertog in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 125.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 6 vs.
Afschr. — Inv. N°. 130.

509. 1396 (*October* 27) *op sinte Symon ende sinte Juden avont Apostolen.*
De stad Utrecht erkent van Tyman den Langhen Jacobssoen, voor hem en als gemachtigde van Mr. Aernt Pot, deken van St. Pieter, ontvangen te hebben den eigendom van de helft van 11 morgen land in 't Wael, onder beding dat Thomas Aerntssoen en zijne huisvrouw Lysebet daarvan de lijftocht zullen hebben, terwijl de eigendom na hunnen dood zal komen op de erfgenamen van Lysebet of op Mr. Aernt Pot.

Met zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 583.

510. 1397 (*April* 5) *des eersten Donredaghes in der maent van Aprille.*
Herboert van Pallaes en Enghel van Pallaes, zijne zuster, erkennen verkocht te hebben aan Dirc den Keyser 1 morgen land op Leghe Raven.

Met geschondene zegels van Herboert van Pallaes en Gheriid Zoudenbalch in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 687 N°. 19.

511. 1397 (*Mei* 5) *des Saterdages na des Heylich Cruys dach Invencio.*
Heinric heer van Vyanen erkent schuldig te zijn aan het kapittel van Oudmunster 88 mark zilver wegens achterstallige pacht van de tienden en het gerecht van Lexmonde.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 73.

512. 1397 *Mei* 7.
Bisschop Fredrik van Blanckenhem belooft aan de stad Utrecht, om de gevangenen, door hen op Rinenstein gemaakt, niet te zullen ontslaan voordat zij oorvede gedaan hebben.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 421.

513. 1397 (*Mei* 14) *des neesten Manendaghes na den Sonnendach Jubilate.*
Zoen, uitgesproken door den hertog van Gelre tusschen den bisschop van Utrecht en Reynolt van Coevoerden c. s., waarbij Reynolt van Coevoerden alleen behoudt de goederen, niet behoorende tot de heerlijkheid van Covoerden en door zijne voorouders aangekocht.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 131.

514. 1397 (*Juni* 17) *des Zonnendaghes na zinte Odulfs dach.*
Willam uter Oesterwiic en vele anderen beloven geene vijandelijkheden te zullen plegen tegen bisschop Vrederic van Blanckenheyme, de steden Utrecht en Deventer, en de heeren van Abcoude, Vyanen en Montfoerde.
De 2 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 422.

515. 1397 (*Juli* 19) *des Donredaghes na zinte Margrieten dach.*
Overeenkomst tusschen het kapittel van St. Marie en de stad Utrecht, waarbij het kapittel aanneemt een muur te maken langs de oostzijde van de sloot der kerk, terwijl de stad zich verbindt de straat daarlangs en de St. Marienplaetze (tot eene markt gebruikt) schoon te houden en het verontreinigen der sloot en het beschadigen van de muur bij keur te verbieden.
Met zegels van het kapittel en de stad in groene en roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 325.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 85 vs.

516. 1397 (*Juli* 25) *op sinte Jacobs dach.*
Aernt van den Velde en anderen beloven geene vijandelijkheden te zullen plegen tegen bisschop Frederic van Blanckenhem, de steden Utrecht en Deventer en de heeren van Apcoude, Vyanen en Montfoerde.
Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 422.

517. 1397 (*October* ..) *des ..... na Severini.*
Coenraet van Alraven belooft geene vijandelijkheden te zullen plegen tegen bisschop Frederic van Blanckenhem, de steden Utrecht en Deventer en de heeren van Apcoude, Vyanen en Montfoerde.
Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 422.

518. 1397.
Formulier van de oorvede, ten behoeve van bisschop Vrederic van Blanckenheyme, de stad Utrecht en de heeren van Abcoude, Vyanen en Montfoerde te doen door hen, die bij het beleg en de inneming van Rinensteyn gevangen genomen zijn.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 130 vs.

519. 1397 (*December* 3) *op sunte Berberen aefvont.*
Matheeus Pot en Tyman Trinde, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Henrick, Johan en Elborgh Wit den eigendom van de helft in 12 morgen land in Overlangbroeck, waarvan de onverdeelde wederhelft behoort aan Hughe Vuystinc, en beloven de opbrengst, na uitkeeringen aan het Duitsche Huis, het altaar van Roettert van der Sterre in de Buurkerk, de Jacobijnen en de Buurkerk, te zullen uitreiken aan de Minderbroeders te Utrecht tot het doen van de memorie van Elborg en hare ouders.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 117.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 203.

520. 1398 (*Juni* 27) *des Donredages na sinte Jans dach Middesomer.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Mergriet, vrouw van Dirc Pijl, ten behoeve van Herboert van Pallaes en Gherijt Soudenbalch afstand doet van de nalatenschap van haren zoon Wouter van Wulven, onverminderd de huwelijksche voorwaarden tusschen haar en Dirc Pijl in alle andere opzichten.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 125 vs.

521. 1398 (*Juni* 27) *des Donredages na sunte Jans dach te Middesomer.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Herboert van Pallaes, zijne twee zusters en de beide kinderen van Braem wter Coremaerct hunne toestemming geven tot den afstand door Margriet, vrouw van Dirc Pijl, eerder weduwe van oude Hubert van Wulven, aan Herboert van Pallaes en Gherijt Zoudenbalch van de nalatenschap van haren zoon Wouter van Wulven; onverminderd de huwelijksche voorwaarden tusschen Dirc Pijl en Margriete in alle andere opzichten.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 121.

522. 1398 (*October* 1) *op sinte Remijs ende sinte Baves dach.*
Tydeman Trinde en Jan de Vos, kerkmeesters der Buurkerk, geven verlof aan de «ghesellen van den handboghe-scutters» tot het plaatsen van het beeld van St. Sebastiaan op het St. Andries-altaar in de kerk, en maken bepalingen over eene aldaar jaarlijks op St. Sebastiaansdag door hen te bekostigen mis.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 45.

523. 1398 (*December* 17) *des Dinxdaghes na zinte Lucien dach.*
Tyman Trinde en Johan Vos, kerkmeesters der Buurkerk, verklaren met het Smedengild eene overeenkomst gemaakt te hebben over verschillende punten betreffende het door het gild gebruikte altaar van zinte Loy in de kerk, en over het medegebruik van sommige kerkmeubelen door het gild.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 38.

524. 1399 (*Februari* 19) *des Woensdaghes na Invocavit.*
Bisschop Frederic en de stad Groeninghen sluiten een verdrag, waarbij de stad zich verbindt, zich niet aan een anderen heer onderhoorig te maken, terwijl de bisschop belooft haar te verdedigen en in het bezit harer vrijheden en rechten te handhaven.
(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 157 vs.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 147.

525. 1399 *Juli* 15.
Willam van Beyeren, graaf van Oystervant, bevestigt de gift, door Sweder heer van Gaesbeke gedaan aan de Karthuizers, wonende tusschen Utrecht en het klooster St. Mariendale.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 33.

526. 1399 (*Augustus* 2) *des Saterdages na zinte Peter dach ad Vincula.*
Johan Vos en Peter Rusche, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen schuldig te zijn aan Gherijd Rogmuscaet eene lijfrente van 2 oude Fransche schilden, op eene boete bij verzuim van betaling van 5 stuivers per dag, half voor 's bisschops officiaal, half voor Gherijd.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 88.

527. 1399 *Augustus* 5.
Het Domkapittel belooft aan bisschop Frederic van Blanckenhem, om eene ruimte bij den Domtoren, vroeger door twee woningen van de kapittelen van Oudmunster en den Dom ingenomen, altijd onbebouwd te zullen laten, behalve eene ruimte van 12 voeten om den toren.
Met zegel van het kapittel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 312.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 84 vs.

528. 1399 *Augustus* 16.
Het kapittel van Oudmunster belooft aan de stad Utrecht nooit te zullen toestaan, dat de nu geruimde plaats aan de noord- en westzijden van den Domtoren bebouwd wordt, behalve dat het Domkapittel daar desverkiezende eene loods en kameren ter breedte van 12 voet zullen mogen maken.
Met zegel van het kapittel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 312.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 85.

529. 1399 (*Augustus* 16) *des neesten dages nae onser Vrouwen dach Assumpcio.*
Twintigjarig verbond tusschen bisschop Frederic van Blanckenhem en de steden Utrecht, Amersfoird, Deventer, Campen en Swolle, waarbij zij beloven elkander te zullen bijstaan, als aan een der verbondenen onrecht geschiedt, en geen afzonderlijken zoen te maken.
Met zegels van den bisschop en de steden Utrecht, Amersfoort, Deventer, Kampen en Zwolle in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 423.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 162 vs.

530. 1399 (*Augustus* 28) *op sunte Johans avont te Midzomer.*
Het convent van de Carthusers bij Utrecht erkent van de stad in erfpacht ontvangen te hebben 11 hofsteden in den Enghe aan de westzijde van de Vecht, voor 59 lood zilver en 11 kapoenen, onder voorwaarde, dat de stad, als zij de Vecht wil verbreeden, dit altijd zonder tegenspraak van het convent zal mogen doen.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 27 vs.

531. 1399 *November* 19.
Aelbrecht, hertog in Beijeren, graaf van Hollant, na van de stad Utrecht de toezegging te hebben ontvangen, dat zij 25 jaar lang zijne weerspannige onderzaten, de Oestvriezen van Oestergoe en Westergoe, niet zal ondersteunen, vergunt haar voor den tijd van zijn leven volgens haar oud recht voorbij al zijne tollen van Hollant en Zelant te varen.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 166 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 31.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 33.

532. 1399 *November* 19.
Willem van Beijeren, graaf van Oistervant, belooft aan de stad Utrecht, haar gedurende 25 jaren na den dood van zijn vader, op de oude tolrechten in Holland en Zeeland te laten varen.
Met zegel van den graaf in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 126.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 167.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 32.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 34.

533. 1400 (*Januari* 27) *des Dinxdages na sunte Pouwels dach Conversio.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Dirc Roemaer opdraagt aan Peter Foeyt het huis, vermeld in de 3 hier aangehaalde stadbrieven. Met inlassching van 2 brieven:
I. dd. 1333 (*November* 26) *des Vridages na sunte Katrinen dach*, waarbij Willam Gabriel in erfpacht geeft aan Vranc die Vroede eene hofstede aan de oostzijde der (Oude) gracht, tusschen de Vie- en St. Jacobs-bruggen.
II. dd. 1345 (*Februari* 15) *des Dinxdages na sunte Valentijns dach*, waarbij Willam Gabriel in erfpacht geeft aan Vranc Vroede eene hofstede, gelegen bij het huis den Hert, achter Vranc Vroede's huis voor aan de straat.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 153 vs.

534. 1400 (*November* 8) *indictione octava, mensis Novembris die octava.*
Henric, heer van Vyanen, en zijne echtgenoote Heylwigis dragen in het generaal kapittel op aan bisschop Frederic van Blanckenhem het hooge gerecht van Ameyde, en erkennen, dat de stroom van de Lecke aan het sticht van Utrecht behoort en dat het huis Ameyde een open huis van het Sticht is, met voorbehoud van het dagelijksch gerecht van Ameyde.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 36 vs.
NB. Het origineel berustte in het archief van het kapittel van Oudmunster „in capsa signata GG II."

535. 1401 (*September* 13) *op des heylich Cruus avont Exaltacio.*
Jacob Sloyer Heynricsoen en Tyman Trinde, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen schuldig te zijn aan Mechtelt van Walenborch eene lijfrente van 2 oude Fransche schilden.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 21.

536. 1401 *October* 11.
Hertog Aelbrecht, graaf van Holland, machtigt de stad Utrecht om, volgens de scheidsrechterlijke uitspraak van den heer van Montfoirde, den proost van Bergen en heer Jan van Renysse van Rynouwen, 1600 Hollandsche schilden af te houden van den hem gedurende vier jaren verschuldigden afkoop van tol, en zulks ter vergoeding van de schade, door de burgers geleden in den oorlog van Oistvrieslant.
Met zegels van den hertog en zijnen zoon Willem in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 516.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 167 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 35.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 148.

537. 1401 *October* 14.
De stad Utrecht erkent door Aelbrecht van Beyeren, graaf van Hollant, voldaan te zijn wegens de schade, door hare burgers geleden in diens oorlog met Oostvrieslandt.
Afschr. — Inv N°. 30 f. 149.

538. 1402 (*Maart* 7) *des eersten Diinxdaghes in der maent van Maerte.*
Matheeus Scrodekiin erkent in erfpacht ontvangen te hebben van Timan Trinde en Johan Vos, kerkmeesters der Buurkerk, een viertel veld en veen in Westbroec voor $1^1/_2$ mark fijn zilver, 6 hoenders en een paar goede «mettenboten» 's jaars.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 116.

539. 1402 *Juni* 23.
Verbond van Aelbrecht, hertog in Beyeren, en Willam van Beyeren, graaf van Oestervant, met de stad Utrecht, waarbij wordt overeengekomen, dat de stad hen op eigene kosten tegen Johan, heer van Arkel, zal bijstaan; terwijl in geval van ongunstigen afloop van den krijg beide partijen op Stichtschen bodem eene «bastie» naast Eversteyn zullen opslaan.
Met zegel van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 424 (gecancelleerd).
Afschr. — Inv. N°. 28 f 172.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 42.

540. 1402 (*Juni* 23) *op sinte Johans avont te Middezomer.*
Aelbrecht, hertog in Beyeren, graaf van Hollant, en Willem van Beyeren, graaf van Oostervant, beloven aan de stad Utrecht, dat zij Haghensteyn, Eversteyn of Lederdam, wanneer zij ingenomen zullen zijn, zullen laten sloopen en niet zullen toelaten, dat zij weder opgebouwd zullen worden, — dat zij aldaar geene tollen zullen vestigen, — dat de bisschop behouden zal de hooge en lage heerlijkheid in het land van der Lede en met zeven stolen het recht van het Sticht mag bewijzen op de heerlijkheid van het land van Haghenstein en op de hooge en lage heerlijkheid van het land van Haestrecht, behoudens zijn recht op den stroom.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 165 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 43

541. 1402 *Juni* 23.
Aelbrecht, hertog in Beijeren, graaf van Hollant, verleent aan de stad Utrecht een privilege, waarin een tarief wordt vastgesteld van de tolgelden, die zij voor zekere goederen aan zijne tollen zal hebben te betalen, en bepaald wordt, dat haar de jaarlijksche uitkeering van 400 oude schilden, in de verdragen van de Hoghewoerte en van Gildenborch vastgesteld, is kwijtgescholden, — dat burgers van Utrecht niet aan hun lijf of goed mogen worden bezet in zijne landen, tenzij zij hem kennelijk breukhaftig waren, — dat zijne onderzaten, te Utrecht bezet wordende, van gelijke conditie zullen zijn als onderzaten van het Sticht, — dat grondstukken van Utrechtsche burgers binnen zijne landen alleen zullen bijdragen in gemeene schattingen of banwerk, en grondstukken van zijne onderzaten evenzoo in het Sticht, — en dat de uitspraak van hertog Eduwaert van Ghelre tusschen hem, het sticht en de stad Utrecht niet meer van kracht zal zijn.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 170 vs.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 45 vs.

542. 1402 (*Juni* 23) *op zinte Jans avont te Middezomer.*
Aelbrecht, hertog in Beijeren, graaf van Hollant, scheldt aan de goede lieden uit het sticht en de stad Utrecht, die uit zijne landen gebannen waren wegens overtredingen betreffende den watergang in het land van Woerden, de breuken kwijt, die zij hebben verbeurd, en heft hunne ballingschap op.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 174.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 36.

543. 1402 (*Juni* 27) *des Dinxdaghes na zinte Jans dach te Middezomer.*
Willam van Beijeren, graaf van Oestervant, belooft aan de stad Utrecht, niet te zullen toelaten, dat haar uit de landen der grafelijkheid schade wordt aangedaan; wanneer zijn vader of hij den bisschop aanvalt, zal de stad dezen mogen helpen, als de bisschop vooraf met de Staten raadpleegt en de stad den graaf 14 dagen vooraf waarschuwt; de stad zal zijne mannen in het Sticht niet beoorlogen, tenzij deze de stad of den bisschop hebben aangetast.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 173.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 44.

544. 1402 (*November* 29) *op zinte Andries avent.*
Tydeman Trinde en Johan Vos, kerkmeesters der Buurkerk, verklaren met het Zadelaarsgild eene overeenkomst gesloten te hebben over het branden eener waskaars onder de mis op O. L. Vrouwen-Conceptio.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 46.

545. 1403 (*Mei* 1) *op sunte Philips ende sunte Jacobs dach.*
Jacob Sloyer, Henric de Witte, Bernt Proeys en Johan van Lantscrone stellen, als «maexmanne ende hillixlude», de huwelijksche voorwaarden vast tusschen Louwerens (van Hamerstein), zoon van Ermbrecht Pellecussen, en Korstine, dochter van Johan van Lichtenberch. (Opgenomen in een brief dd. 1404 (*Augustus* 14) *op Onser Vrouwen avont Assumpcio.*)
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 133 vs.

546. 1403 (*Juli* 10) *des Dinxdaghes na sinte Martiins dach Translacio.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Johan van Hoye belooft aan Maes van den Zande, om binnen een jaar onroerend goed te verbinden ten behoeve der Buurkerk, voor de betaling der door Willam Hughenzoen aan de kerk verschuldigde rente van 20 pond 10 schellingen, en den schuldbrief binnen dien tijd aan Maes over te geven.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 130.

547. 1403 *October* 15.
De stad 's Hertoghenbossche geeft kennis van de instelling door de hertogin van Brabant van twee nieuwe jaarmarkten in de stad op Maandag na Halfvasten en op den anderen dag na St. Bartholomeus dach.
Afschr. — Inv. N°. 30 f. 149 vs.

548. 1404 *April* 24.
Landscheiding tusschen die van Loesdrecht en die van Brokelreveen, bekrachtigd door bisschop Frederic van Blanckenhem.
Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 128.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 23 vs.

549. 1404 *Augustus* 3.
Bisschop Frederik machtigt Hermannus de Oemeren en Gosswinus de Campen, om met de goudsmeden Nicolaus Witse en Johannes Fever, burgers van Parijs, eene overeenkomst te treffen over hunne eischen tegen het sticht Utrecht ter zake van gevangenschap en roof tegen Johannes de Rynonstoyn. (Opgenomen in een brief dd. 1404 *Augustus* 27.)
Oorspr. — Inv. N°. 515.

550. 1404 (*Augustus* 14) *op Onser Vrouwen avont Assumpcio.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Louwerens van Hamerstein en Korstine van Lichtenberch de huwelijksche voorwaarden in rechte erkennen, vastgesteld door «maexmanne ende hillixlude», blijkens den ingelaschten brief dd. 1403 (*Mei* 1) *op sunte Philips ende sunte Jacobs dach*, en verklaren, dat Jan van Lichtenberch de hun toegezegde huwelijksgift heeft voldaan.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 133 vs.

551. 1404 *Augustus* 23.
Gerechtsbrief van den prévot van Parijs, waarbij Johannes Fabri, goudsmid te Parijs, en Roland Wiz (als erfgenaam van den goudsmid Claus Wiz) erkennen van de burgers van het bisdom Utrecht ontvangen te hebben eene som van 2000 Toursche ponden, krachtens accoord, door Gossinus de Campo en Hermandus de Omeran namens de bewoners van het bisdom Utrecht met hen gesloten over represaillebrieven, door de beide goudsmeden van den koning ten laste der Utrechtenaars verkregen.
Met zegels van den prévot in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 515.

552. 1404 *Augustus* 27, *regni nostri XXIV.*
Karel, koning van Frankrijk, en het parlement bekrachtigen de hier ingelaschte arbitrale uitspraak in het geschil van Rolant Wics en Jehan le Fevre met bisschop Frederik van Utrecht over de door de eersten verkregene represaillebrieven wegens schade, hun vroeger aangedaan door heer Jan van Rynensteyn. Met ingelaschte procuratie van den bisschop op Herman van Oemeren en Goswin van Campen dd. 1404 *Augustus* 3.
Met zegel van den koning in witte was.
Oorspr. — Inv. N°. 515.

553. 1404 (*November* 29) *up zinte Andries avent Apostoli.*
Overeenkomst tusschen het Domkapittel en de stad Utrecht over het herbouwen van de Borchbrugge van steen en het afbreken der huizen aan de oostzijde der brug op gezamenlijke kosten.
Met kleine zegels van kapittel en stad in groene en roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 322.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 62.

554. (1405) *Januari* 3, *int jair ons Heren MCCCC ende vier, na den lope van onsen hove.*
Willam, hertog in Beyeren, graaf van Hollant, verbindt zich voor vier jaren de burgers van Utrecht bescherming en geleide in zijne landen te doen genieten met uitzondering van degenen, die uit zijn land zijn gebannen.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 178.

555. 1405 (*Juli* 30) *des Donredaghes na sinte Jacobs dach Apostels.*
Johan Hombout, burger te Utrecht, neemt aan om ten behoeve van hertog Willam van Beyeren, van bisschop Frederic van Blanckenhem en van de stad Utrecht te maken een bolwerk voor de blijde der stad Utrecht bij het slot Eversteyn en een werktuig om het volk over de grachten en muren binnen dit slot te brengen. (Ook opgenomen in een brief dd. 1405 (*Juli* 30) *des Donredaghes na zinte Jacobs dach in den zomer.*)
Met zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 425.
Oorspr. — Inv. N°. 425.

556. 1405 (*Juli* 30) *des Donredaghes na zinte Jacobs dach in den zomer.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Johan Hombout de voltooiing der door hem bij den hier ingelaschten brief dd. 1405 (*Juli* 30) *des Donredaghes na sinte Jacobs dach Apostels* aangenomene werken voor de inneming van het slot Eversteyn nogmaals in rechte op zich neemt.
Met zegels van den schout Beernt Proeys en de 4 schepenen Johan van Lichtenberch, Jacob Sloyer, Willam van Alendorp en jonghe Beernt Proeys in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 425.

557. 1405 (*Augustus* 9) *op zinte Lourens avont.*
Bisschop Frederic belooft, dat de stad Utrecht van den te verwachten buit in den oorlog met den heer van Arkel vooraf zal mogen innen *f* 15000, door haar uitgegeven voor het maken van een blokhuis bij

Eversteyn en de soldij der bezetting, en verder de door haar voorgeschotene helft der kosten van de thans nog voor Eversteyn aan te leggen werken.

Met klein zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 426.

558. 1405 (*September* 17) *op sinte Lambrechts dach.*

Dirick van Wese c. s. erkennen in erfpacht ontvangen te hebben van jonker Willam van Brederode eene waard in de maalschap van Dodenweerde naast de kerk van Hien.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 30.

559. (1405.) *Z. j.*

Zoen tusschen burgemeesters en raad in Groeninghen, richters en gemeene meente van Honsingelande, Vfivigelande, Oldamp en Riederlant en bisschop Frederic van Blanckenhem, waarbij wordt overeengekomen, dat burgemeesters en raden van Groeninghen afstand doen van hunne aanspraken op het gerecht en de heerlijkheid in Groeninghen en op het Goe en Wolt.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 180 vs.

560. (1405.) *Z. j.*

Zoenverdrag tusschen den bisschop van Utrecht en de stad Groeninghen en het land van Friesland, betreffende de overdracht van de van het Domkapittel in pacht bezetene heerlijkheid Zeelwaerde door de stad aan den bisschop, de verpachting van het bisschoppelijke gerecht te Groeninghen aan de stad, de aanstelling en beëediging van den scholt te Groeninghen en de rechtspraak en de breuken in het Goe en Wold.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 178 vs.

561. 1405 (*September* 28) *op sinte Michiels avont.*

Rembertus persona te Bafelo, Elle van Middelstom, proost te Vsquard van Honsingeland, Evert Sickinge en andere burgers in Groeninghen stellen zich aansprakelijk voor de stad Groeninghen en het land van Friesland, dat dezen uitvoering zullen geven aan het zoenverdrag, dat de scheidslieden tusschen hen en den bisschop hebben opgemaakt.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 178 vs.

562. (1405.) *Z. j.*

Bisschop Frederic van Blanckenhem verklaart, dat hij voor 100 jaar voor 28 oude gouden Fransche schilden in pacht heeft gegeven aan de stad Groeninghen zijn gerecht in Groeninghen binnen en buiten de stad, zuidwaarts tot aan de plaats, waar men het vredekruis tijdens de vrije markten pleegt te plaatsen, en verder oost-, west- en noordwaarts. (Fragment.)

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 181.

563. 1406 (*April* 1) *des eersten Donredaghes in Aprille.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Aleyt Jan Pots dochter al hare goederen vermaakt aan den priester Gheriid Rogghemusscaet en aan Jan Pot,

om die uit te deelen volgens haar testament. (Opgenomen in een brief dd. 1419 (*Juli* 6) *des Donredaghes na sinte Martiins dach Translacio.*)

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 146.

564. 1406 *Juni* 20.

Fundatiebrief van de vicarie van het H. Sacrament in de kerk van Broclede, gesticht door de executeurs van Gherard van den Vliete, burger van Utrecht, terwijl als collators zullen optreden de cureyt van Broclede, de schepenburgemeester van Utrecht en de naaste mannelijke nakomeling van Werner van den Vliete. Met transfix dd. 1406 *Juni* 24, waarbij bisschop Frederic deze stichting bevestigt.

Met zegels van de 3 executeurs in groene was, — en: met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 129.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 2.

565. 1406 *Juni* 21.

Bisschop Frederic belooft aan de stad Utrecht uit te reiken een vierde deel van de bede en het morgengeld, die hem geconsenteerd zijn, en zulks in afkorting van de betaling der kosten, die de stad gemaakt heeft voor het slot Eversteyn en verder na de inneming daarvan voor het bezetten der blokhuizen Palenborch en Vreedborch.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 427.

566. 1406 *Juni* 24.

Bisschop Frederic bevestigt de stichting der vicarie (van het H. Sacrament) te Broclede.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 2 vs.

567. 1406 (*Juli* 1) *op Onser Vrouwen avont Visitacio.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Ghisebert Zoudenbalch erkent schuldig te zijn aan Henric Coevoet 200 guldens. (Opgenomen in een brief dd. 1418 (*Juni* 28) *des Dinxdaghes na sunte Jans dach te Middesomer.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 105 vs.

568. 1406 *z. d.*

De abdij Oudwijk geeft in erfpacht aan Bernt Evert Jansz. een halven viertel veen van de Bisscopsweteringe tot de Draiscot, voor $4^1/_2$ Fransche schilden 's jaars.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 9.

569. 1407 (*Maart* 17) *op sunte Gheertruden dach.*

Leenbrief van den Domproost, waarbij Lourens van Hamersteine beleend wordt met de heerlijkheid Louwenrecht bij de Weerd te Utrecht, hem aangekomen van zijnen vader Ermbrecht Pellencussen.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 91.

570. 1407 (*Juli* 19) *des Diinxdaghes na zinte Margrieten dach.*

Gerechtsbrief van Oudewulven, waarbij Johan de Keyser, cureit te Overlangbroec, opdraagt aan Ghisebert van Galencoep en Johan Scavaert, kerkmeesters der Buurkerk, 6 morgen land te Weden, onverdeeld in

een stuk land van 8 morgen, waarin de St. Nicolaas-kerk te Utrecht en Dyrc Pawe elk een morgen hebben.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 118.

571. 1408 (*Februari* 9) *des Donredaghes na sinte Aechten dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Ghisebrecht Talpe erkent schuldig te zijn aan Gheriit van Wormer c. u. eene rente van 3 Fransche kroonen uit een huis in de Oudelle. (Opgenomen in een brief dd. 1410 (*Januari* 28) *des Dinxdaghes na sinte Pouwels dach Conversio.*)

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 128.

572. 1408 (*April* 18) *des Woensdages na den heyligen Paeschdach.*
Johan van Beyeren, elect van Luik, door de stad Utrecht aangewezen als overste arbiter in den twist van bisschop Frederic en de stad Utrecht met Jan heer van Arkel en zijn zoon Willam, belooft in de door hem te doene uitspraak geene melding te zullen maken van de rechten van bisschop en kerk, bepaaldelijk niet van de heerlijkheid van Hagensteyn en Haestrecht, waarover de bisschop eenen eed gedaan heeft.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 428.

573. 1408 (*Juni* 19) *des Dinxdages voor sunte Johans* (*dach*) *te Midsomer.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Ghisebrecht Zoudenbalch al zijne goederen vermaakt aan zijnen broeder, den priester Aelbert Nanninc Gherijtssoen en diens drie zonen bij Mechtelt Oedsiersdochter, Gherijt, Aelbert en Jan. (Opgenomen in een brief dd. 1422 (*Maart* 24) *des Dinxdages op Onser Vrouwen avont Annunciacio.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 101 vs.

574. 1408 (?) *des . . . . daghes nae . . . . vasten.*
Jan Scavaert en Matheus Scrodekijn, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen verkocht te hebben aan Gheraerdus van den Rijn en zijne huisvrouw de grafstede op het koor, waarin hare moeder begraven is, op voorwaarde dat na hun beider kinderloos overlijden de grafstede vrij aan de kerk terugkeeren zal.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 120.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 132.

575. 1409 *Januari* 13, *op den Sonnendach na den heyligen Dertiendach.*
Johan heer te Arkel en Wyllem zoon te Arkel verlengen den vrede, vroeger gegeven aan bisschop Frederic van Blanckenheym en de stad Utrecht, en den termijn voor het uitspreken van den zoen door Johan van Beyeren, elect van Luik, van den dag na O. L. Vrouwen-Purificatio (*Februari* 3) tot den Zondag na Beloken Paschen, «als men singet in der heyliger kerken Misericordia Domini» (*April* 21).

De 2 zegels verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 429.

NB. In dit stuk (en het volgende) is geen Paaschstijl gebruikt, daar reeds op 6 Augustus 1409 uitspraak werd gedaan in de Arkelsche veete.

576. 1409 *Januari* 31.
Johan van Beyeren, elect van Luik, door de stad Utrecht als overste arbiter aangewezen in den twist tusschen den bisschop en de stad met Jan van Arkel en zijn zoon Willem, verklaart geene uitspraak te zullen doen over rechten der Utrechtsche kerk.

Met zegel iu roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 430.

577. 1409 *Juli* 5.
Bisschop Frederic verklaart, dat 8 zakken Engelsche wol, die Richaer Adewiic de Engelschman, Utrechtsch burger, onlangs te Utrecht als zijn eigen goed niet vertold heeft, verbeurd zijn, nu Peter Schouder, poorter van Brugge, verklaard heeft, dat zij hem behooren.

Oorspr. — Inv. N°. 517.

578. 1409 (*Augustus* 27) *des Dinxdages na sunte Bertolmeus dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Belye van Lichtenberch verklaart, over een half jaar het haar blijkens den getransfixeerden schepenbrief (N°. 469) toekomende geld terug te willen hebben.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 137 vs.

579. 1410 (*Januari* 14) *up sinte Ponciaens dach.*
Willam van Brederode, heer van Steyn, machtigt Claes van Zandwijck Vrederixs., om namens hem te ontvangen 60 Fransche schilden 's jaars, gaande uit goed te Dodenweerde, in erfpacht bezeten door Dirick van Wese c. s.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 31.

580. 1410 (*Januari* 28) *des Dinxdaghes na sinte Pouwels dach Conversio.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Gheriit van Wormer Claeszoen c. u. aan Matheus Scrodekiin en Aernt Hughen, kerkmeesters der Buurkerk, overdragen eene rente van 3 Fransche kroonen uit een huis in de Oudelle, door Ghisebrecht Talpe bij den hier ingelaschten schepenbrief van Utrecht (dd. 1408 (*Februari* 9) *des Donredaghes na sinte Aechten dach*) gevestigd ten behoeve van Gheriit van Wormer, en zulks tot het doen van uitkeeringen aan de Jacobijnen te Utrecht, voor de timmering der Buurkerk en voor uitdeelingen van schoenen aan de armen.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 128.

581. 1410 (*September* 3) *des Woendaghes na sunte Jans dach Decollatio.*
Instructie voor de beide kosters van de Buurkerk, vastgesteld door de vier oversten der stad, twee raadsleden en de twee kerkmeesters.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 63.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 79 vs.

582. 1410 (*September* 11) *des Donredaghes na onser Vrouwen dach Nativitas.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Tyman van Hamerstein en zijne

vrouw Lijsbet Jan Hermanssoens dochter al hunne goederen vermaken aan hunne twee dochters. (Opgenomen in een brief dd. 1441 (*September 12*) *des Diinsdages na onser liever Vrouwen dach Nativitas.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 144 vs.

583. 1411 (*Februari 12*) *des Donredages na sinte Aechten dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Gherijt van Vronensteyne erkent (als borg voor den heer van Vyanen) schuldig te zijn aan het kapittel van Oudmunster 11 mark zilver.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 74.

584. 1411 (*Mei 30*) *upten heiligen Pynxter-avont.*
Vrederic uten Hamme erkent (als borg voor den heer van Vyanen) schuldig te zijn aan het kapittel van Oudmunster 11 mark zilver.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 75.

585. 1411 (*November 15*) *des Zonnendaghes na zinte Martiins dach in den wiinter.*
Gerechtsbrief van Cleyn Covelwade, waarbij Gheertruyd, weduwe van Dirc Keyser, aan haren zoon Henric de Keyser opdraagt haar aandeel in 1 morgen land aldaar.

Met zegel van den schout Andries van Brylaer in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 20.

586. 1412 *Maart 26.*
Schepenen van Brugge spreken in een geding, gevoerd door Pieter Scouder, poorter van Brugge, tegen de wet van Utrecht over 8 zakken Engelsche wol, waarvan hij eigenaar beweerde te zijn en die aan jonkvrouw Yde, huisvrouw van Richaert Adewijc, toegekend waren, de wet van Utrecht vrij, terwijl Pieter Yde of hare rechtverkrijgenden in rechte zal mogen vervolgen.

Oorspr. — Inv. N°. 517.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 189.

587. 1412 *April 16.*
Overeenkomst van de kapittelen ten Dom en St. Pieter met de stad Utrecht over het maken eener straat van het choraalhuis tot aan de brug aan de Nieuwe gracht bij de herberg van den bisschop van Luik, waartoe de stad eenen slijkburger zal aanstellen.

Met klein zegel van het kapittel van St. Pieter in groene was; 1 zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 314.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 189 vs.

588. 1413 *Aprill 3.*
Zoen tusschen bisschop Frederyck van Blanckenhem en de stad Utrecht over hunne geschillen betreffende de buitenburgers, de accijnsvrijheid der kapittelen, de geestelijke rechtspraak, de rechtsvorderingen der maarschalken, de vervanging van den afwezigen schout door eenen schepen

en de bevoegdheid der schepenen om zich te beraden en over een vonnis te besluiten buiten tegenwoordigheid van den schout.

Afschr. — Inv. N°. 11 f. 55 vs.

NB. De memorie van grieven, behoorende bij dezen zoen, staat afgeschreven: Diversorium Fred. de Blanckenheim primum fol. 82 vlg.

589. 1413 *Juli 29.*
Johan van Beyeren bevestigt den hier ingelaschten brief van Aelbrecht, hertog in Beyeren, dd. (1396 *Februari 28*) 1395 *'s Maendaiges na sinte Mathijs dach Apostel*, houdende oprichting van het waterschap Sparendamme.

Met klein zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 130.

590. 1413 (*November 21*) *des Dinxdaghes voor sunte Katherinen dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Aelbert Zoudenbalch erkent schuldig te zijn aan Gherijt van Winsen 3 gulden 16 witten in hoofdsom en 5 schellingen 8 penningen aan kosten.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 114.

591. 1413 (*December 13*) *des Goedensdages op sente Lucien dach dier heyliger Joncfrouwen, dat was opten derthiensten dach van der maent December.*
Reynalt, hertog van Gelre, verklaart met de stad Utrecht overeengekomen te zijn, dat hij de stad geene schade zal doen, tenzij zij hem aanvalt, dat de burgers van Utrecht vrij in zijne landen zullen verkeeren, en dat wederzijdsche klachten door den raad van den hertog en den raad der stad zullen beslecht worden.

Met zegel van den hertog in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 131.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 16.
Afschr. — Inv N°. 28 f. 190 vs.

592. 1413 (*December 13*) *des Goedensdages op sente Lucien dach, dat was die derthienste dach der maent van December.*
Reynalt hertog van Gulich en Gelre stelt ten behoeve van de burgers van Utrecht een tarief vast voor het passeeren der tollen in zijn gebied.

Met zegel van den hertog in roode was, en van Johan Schelart van Obbendorp en Arnt Pyeck in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 132.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 192.

593. 1413 (*December 13*) *up sinte Lucien dach.*
Evert van den Riin erkent schuldig te zijn aan het kapittel van Oudmunster 11 mark zilver, die zijn vader Gherijt van den Riin, als borg voor heer Henric van Vyanen wegens 88 mark zilver, mede heeft beloofd te betalen.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 75 vs.

594. 1413 (*December 20*) *op sante Thomas avond des heylighen Apostels.*
Veertigjarige landvrede, gesloten door bisschop Frederic van Blancken-

heym, de steden Utrecht, Amersfoort, Daventer, Campen en Swolle met de landen van Ostergo en Westergo, de stad Staveren, Stellingwerff, Schoterland, Oesterzeyngherland, Dodingwerffstal en alle omlanden en eilanden, die daartoe behooren. (Vidimus van de stad Staveren dd. 1415 (*Mei* 6) *op sante Johannes dach ante portam Latinam.*)

Met zegel van Staveren in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 133.

595. 1414 (*Januari* 3) *des Woensdages nae Jairsdach.*

De stad Oudewater erkent schuldig te zijn aan Arnt Claesz. en zijne vrouw Mergriet eene lijfrente van 4 Engelsche nobels.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 61.

596. 1414 (*Januari* 18) *des Donredaghes na sunte Ponciaens dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Henric Cuper Ghisebertssoen ten behoeve van den priester Aelbert Nennync Gherijdssoen afstand doet van zijn aandeel in de nalatenschap van zijnen neef Ghisebert Gherijtszoen, op voorwaarde dat de huizen en hofsteden steeds in de wereldlijke hand zullen blijven. (Opgenomen in een brief dd. 1417 (*December* 9) *des Donredaghes na Onser Vrouwen dach Conceptio.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 104.

597. 1415 (*Mei* 6) *op sinte Johannes dach ante portam Latinam.*

Schepenen en raad van Staveren berichten aan de stad Utrecht, dat zij het verbond met bisschop Fredrik van Blanckenheym met consent van het geheele land van Vrijsland verlengd hebben.

Met zegel van de stad in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 134.

598. 1415 (*Mei* 6) *op sunte Johannes dach ante portam Latinam.*

Prelaten, grietmannen en mederechters van Ostergo en Westergo berichten aan de stad Utrecht, dat zij na overleg met het geheele land van Friesland, het met bisschop Frederijc van Blanckenheym gesloten verbond verlengd hebben.

Met 2 zegels in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 135.

599. 1415 (*September* 10) *des Dinxdaghes na Onzer Vrouwen dach Nativitas.*

Tyman Trinde en Peter Pot, kerkmeesters der Buurkerk, geven aan Peter Claeszoen het recht van begraving in het graf zijner dochter onder de roode zerk, die onder de lange bank bij de doopvont ligt, op voorwaarde, dat na zijn dood de grafstede vrij aan de kerk terugkeeren zal.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 133.

600. 1415 (*September* 28) *op sinte Michiels avont.*

Lodewijch de Wael Lubbertssoen erkent (als borg voor den heer van Vyanen) schuldig te zijn aan het kapittel van Oudmunster 11 mark zilver.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 74 vs.

601. 1415 *October* 6.

Willem, hertog in Beyeren, graaf van Henegouwen en Hollant, en de stad Utrecht onderwerpen hunne geschillen ter zake van de veete van Arkel aan de uitspraak van vier scheidslieden.

Met zegel van den hertog en klein zegel van de stad in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 431.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 48.

602. 1415 (*October* 9) *op sinte Victoirs avondt.*

Willem van Beyeren, graaf van Hollant, geeft vidimus van een brief van Willem, graaf van Henegouwen en Hollant, houdende vaststelling van een toltarief voor de burgers van Utrecht dd. 1316 (*December* 21) *in sinte Thomaes dage.*

Afschr. — Inv. N°. 29 f. 51 vs.

603. 1415 (*October* 10) *op sunte Victoers dach, thien daghe in Octobri.*

De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Willem van Beijeren, graaf van Hollant, de som van 400 oude schilden 's jaars voor de haar verleende vrijheid van tolrechten.

Afschr. — Inv. N°. 29 f. 57.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 31 vs.

604. 1415 *October* 11.

Willem van Beijeren, graaf van Hollant, bevestigt de oude tolrechten der stad Utrecht tegen eene jaarlijksche uitkeering van 400 oude schilden.

Afschr. — Inv. N°. 29 f. 52.

605. 1415 *October* 11.

Bisschop Frederic doet, als overman, uitspraak over twee punten, waarover de scheidslieden in de geschillen tusschen hertog Willem van Beijeren en de stad Utrecht het niet eens konden worden, als over den zoen van Beernt Proys c. s. en over degenen, die 100 jaar uit de stad gebannen zijn. (Vidimus van de vier scheidslieden Philips heer van Wassenaer, Willem Eggart, Willem van Alendorp en Volpert van Amerongen dd. 1415 *October* 13.)

Met zegels van 3 scheidslieden in groene was; het zegel van Eggart verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 432.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 50 vs.

606. 1415 *October* 12.

Arbitrale uitspraak van Philips, heer van Wassenair, Willem Eggairt, heer van Purmerend, Willem van Alendorp en Volpert van Amerongen in verschillende geschillen tusschen Willem van Beijeren, graaf van Hollant, en de stad Utrecht sedert het begin der veete van Arkel, o. a. over het dienen van hertog Willem door de stad Utrecht gedurende zes weken in krijgstochten niet tegen het Sticht en de bevestiging voor altijd van de den burgers van Utrecht vroeger verleende tolrechten tegen eene jaarlijksche uitkeering van 400 oude schilden.

Met zegels der 4 scheidslieden in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 433.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 48 vs.

607. 1415 *October* 12.
Willem van Beijeren, graaf van Holland, belooft aan de stad Utrecht, die zich verbonden heeft hem in oorlogen met 100 gewapenden en 50 schutters bij te staan, om geen zoen te sluiten zonder de stad daarin te begrijpen.

Afschr. — Inv. N°. 29 f. 52 vs.

608. 1415 *October* 12.
Willem, hertog in Beyeren, ontslaat de stad Utrecht van alle verplichtingen, die zij tegenover hertog Ailbrecht en hem op zich genomen heeft ter zake van de veete van Arkel.

Het zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 434.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 53.

609. 1415 *October* 13.
De vier scheidsrechters in de geschillen tusschen hertog Willem van Beyeren en de stad Utrecht geven vidimus van de uitspraak (dd. 1415 *October* 11) van bisschop Frederic, als overman, over eenige punten, waarover zij het niet eens konden worden.

Met zegels van Philips heer van Wassenaer, Willem van Alendorp en Volpert van Amerongen in groene was; 1 zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 432.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 50 vs.

610. 1415 *October* 13.
Willem van Beijeren, graaf van Hollant, beveelt zijne baljuwen en tollenaars, om de burgers van Utrecht op hunne oude tollen in zijne landen te laten verkeeren, evenals vóór de laatste oneenigheden.

Afschr. — Inv. N°. 29 f. 53 vs.

611. 1415 *October* 13.
Jan, zoon van den koning van Frankrijk, hertog van Thoreyne, bevestigt den zoen, volgens uitspraak van den burggraaf van Leyden, Willem Eggart, Willem van Alendorp en Volpert van Amerongen getroffen tusschen de stad Utrecht en zijnen vader hertog Willem van Beyeren.

Met zegel van den hertog in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 435.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 53.

612. 1415 (*October* 16) *des Woensdaghes na sinte Victoers dach.*
Tyman Trinde en Peter Pot, kerkmeesters der Buurkerk, geven aan Ansem Zalm, diens vrouw en hunne kinderen het recht van begraving in eene grafstede achter in de kerk in het nieuwe werk in het westeinde, op voorwaarde dat na hun dood de grafstede vrij aan de kerk terugkeeren zal.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 132.

613. 1415 (*December* 24) *upten heyligen Kerssavont.*
Willem, hertog in Beyeren, graaf van Henegouwen en Hollant, ontslaat de stad Utrecht van alle verplichtingen ter zake van de werken, die

Jan Hombout, burger van Utrecht, aangenomen heeft te maken doch niet gemaakt heeft tegen het huis Eversteyn.

Het zegel verloren.
Oorspr.. — Inv. N°. 436.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 193 vs.

614. 1416 (*Januari* 11) *des Zaterdages na den heiligen Dertiendaghe.*
Uitspraak van Henrick heer van Vianen c. a., scheidslieden in een geschil tusschen de stad Utrecht en Jan van Herlaer van der Huele, over het afbreken van het huis Ter Huelen en de daarop gevolgde veeten, waarvoor de stad aan Jan van Herlaer zal betalen eene lijfrente van 100 gulden.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 16.

615. 1416 *Januari* 16.
Johan van Herlaer van der Huele en de gebroeders Koen, Gherijt en Aernt van Herlaer bekrachtigen de gedane uitspraak van Henric, heer van Vyanen van den Goye, en andere scheidslieden in de veete tusschen de stad Utrecht en hen over de verwoesting van het huis ter Huelen.

De 4 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 437.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 17.

616. 1416 (*Februari* 12) *des anderen Woensdaghes na onzer Vrouwen dach te Lichtmisse.*
Tyman Trinde en Peter Pot, kerkmeesters der Buurkerk, geven aan heer Boydwijn van Gheervliet, Tyman die Edel en Johan Bout wegens hunne aan de kerk bewezene weldaden het recht, om nog vier personen te begraven in de grafstede in het nieuwe werk achter in de kerk aan de noordzijde, waarin Willam van Gheervliet begraven is, op voorwaarde dat na de vierde begraving de grafstede vrij aan de kerk terugkeeren zal.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 133.

617. 1416 (*Maart* 31) *des Dinxdaghes na Onser Vrouwen dach Annunciacio.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij de priester Aelbert Nanninc en Aelbert Zoudenbalch erkennen schuldig te zijn aan de vrouw van Jacob die Wale 5 Engelsche nobels in hoofdsom en 5 schellingen 8 penningen aan kosten. (Opgenomen in een brief dd. 1423 (*April* 22) *des Donredaghes op sunte Jorijs avont.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 111.

618. 1416 (*Mei* 7) *des Donredaghes na sinte Johans dach ante portam Latinam.*
Tyman Trinde en Peter Pot, kerkmeesters der Buurkerk, geven aan Ansem Zalm, diens vrouw en hunne kinderen het recht van begraving in de grafstede onder de gebroken blauwe zerk bij het middenpad der kerk voor het orgel, op voorwaarde dat na hunnen dood de grafstede en zerk vrij aan de kerk terugkeeren zullen.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 134.

619. 1416 (*Mei 14*) *des Donredaghes na sunte Servaes dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Henric Coevoet overgeeft aan Claes Sitter den doorgestoken schepenbrief (N°. 567), met verklaring, dat Claes hem de 61 guldens, die hij nog volgens dien brief te vorderen had, voldaan heeft. (Opgenomen in een brief dd. 1418 (*Juni 28*) *des Dinxdaghes na sunte Jans dach te Middesomer.*)
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 105 vs.

620. 1416 *Augustus* 20.
De stad en de tollenaar van Antwerpen komen overeen met de gedeputeerden der stad Utrecht, dat de kooplieden van Utrecht tot wederopzeggens toe vrij zullen zijn in den tol te Antwerpen, op dezelfde wijze als toen de stad Antwerpen dien tol in pacht had.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 194.

621. 1416 (*October 8*) *des Donredaghes na sunte Remeys dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Claes Sittert overgeeft aan Tyman Janssoen den doorgestoken schepenbrief (N°. 567) met transfix (N°. 619), met verklaring, dat Tyman hem de 16 guldens, die hij nog volgens dien brief te vorderen had, voldaan heeft. (Opgenomen in een brief dd. 1418 (*Juni 28*) *des Dinxdaghes na sunte Jans dach te Middesomer.*)
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 106.

622. 1416 (*October 10*) *des Saterdaghes op sunte Victoors dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Tyman Janssoen geëigend wordt aan het huis genaamd Coenraet-bisscop, behoorende aan Ghisebert Zoudenbalch, en zulks voor eene schuldvordering, blijkende uit den doorgestoken schepenbrief (N°. 567) met transfixen (N°s. 619 en 621). (Opgenomen in een brief dd. 1418 (*Juni 28*) *des Dinxdaghes na sunte Jans dach te Middesomer.*)
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 106 vs.

623. 1416 (*December 3*) *des Donredages na sinte Andries dage Apostels.*
De kapittelen van den Dom en Oudmunster dragen de beslissing in hunne geschillen met Heynric heer van Vyanen over de grove en smalle tienden van Hagensteyn, Vyanen en Lexmonde, op aan Willem, proost van Oudmunster, heer van Purmereynde, en vier andere scheidslieden. (Opgenomen in een brief dd. 1417 (*Januari 20*) *op sinte Agnieten avont.*)
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 67.

624. 1416 (*December 3*) *des Donredaechs na sinte Andries dach Apostels.*
Henric, heer van Vyanen, draagt de beslissing in zijne geschillen met de kapittelen van den Dom en Oudmunster over de grove en smalle tienden van Hagensteyn, Vyanen en Lexmonde, op aan Willem, proost van Oudmunster, heer van Purmereynde, en vier andere scheidslieden. (Opgenomen in een brief dd. 1417 (*Januari 20*) *op sinte Agnieten avont.*)
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 67.

625. 1416 (*December 13*) *des Sonnendach op sinte Lucien dach.*
Tinsbrief van den hof te Coten, waarbij Tyman Triinde en Peter Pot, als kerkmeesters der Buurkerk, na afstand door Jan Vos, beleend worden met $3\frac{1}{2}$ morgen land in het Middelvelt in het kerspel van Coten.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 138.

626. 1416 (*December 15*) *des Dinxdach na sinte Lucien dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Tyman Trinde en Peter Pot, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Johan Vos de tinsweer van $3\frac{1}{2}$ morgen land in het Middelvelt in het kerspel van Coten, dat zij voor 20 lood zilver 's jaars in erfpacht gegeven hebben, welke 20 lood zij beloven volgens den wil van Jan Vos c. u. te zullen besteden aan uitkeeringen aan het zusterhuis van St. Maria Egiptiaca, den Armenpot der gasthuizen van St. Bartholomeus en St. Barbara, de priesters der Buurkerk en de fabriek der Buurkerk.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 140.

627. 1417 (*Januari 4*) *des Manendaghes na Jaersdach.*
Tyman Trinde en Peter Pot, kerkmeesters der Buurkerk, geven aan Hildegonde, weduwe van Claes Gherijts van Spenghen en hare vijf kinderen het recht van begraving in eene grafstede achter in de kerk in het nieuwe werk, waarin Claes begraven is, op voorwaarde dat na hunnen dood de grafstede vrij aan de kerk terugkeeren zal.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 135.

628. 1417 (*Januari 20*) *op sinte Agnieten avont.*
Uitspraak van Willem, proost van Oudmunster, heer van Purmereynde, en vier scheidslieden in de geschillen tusschen de kapittelen van den Dom en Oudmunster en heer Heynric van Vyanen over de grove en smalle tienden van Hagensteyn, Vyanen en Lexmonde, welke uitspraak hun was opgedragen bij de hier ingelaschte brieven van de beide kapittelen dd. 1416 (*December 3*) *des Donredages na sinte Andries dage Apostels* en van Henric heer van Vyanen dd. 1416 (*December 3*) *des Donredaechs na sinte Andries dach Apostels.*
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 67.

629. 1417 (*Januari 25*) *des Manendach na sinte Angnieten dach.*
Jan Klotinc Daemsoen erkent in erfpacht ontvangen te hebben van Tyman Trinde en Peter Pot, kerkmeesters der Buurkerk, een achtendeel land in het Middelvelt in het kerspel van Coten, door Jan de Vos aan de kerk geschonken, voor 20 loot «clesi sulver» 's jaars.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 138.

630. 1417 (*Januari 26*) *des Dijndaghes na sinte Pouwels dach Conversio.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Henric de Vos c. u. met herroeping van vroegere beschikkingen vermaken aan de twee bastaardkinderen van Herman Vos een huis aan de Mariaplaats, met voorbehoud van vruchtgebruik, op voorwaarde dat het huis bij kinderloos overlijden der legatarissen aan de Buurkerk zal vervallen, in welk geval de renten door

de twee kerkmeesters en de twee kapellanen der kerk jaarlijks zullen uitgedeeld worden onder bedvaste armen.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 136.

631. 1417 (*Januari* $\frac{26}{31}$) *des eersten dages na zinte Pouwels dach Conversionem.*

De kapittelen van den Dom en Oudmunster ratificeeren de uitspraak van Willem, proost van Oudmunster, c. s. (over de tienden van Hagensteyn).

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 72.

632. 1417 (*Januari* $\frac{26}{31}$) *des yersten dages na sinte Pouwels dach Conversio.*

Henric heer van Vyanen ratificeert de uitspraak van Willem, proost van Oudmunster, c. s. (over de tienden van Hagensteyn).

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 72 vs.

633. 1417 (*Mei* 16) *des Zonnendaghes na zinte Servaes dach.*

Gerechtsbrief van Raven, waarbij Gheertruyd, weduwe van Dirc Keyser, en hare dochter Korstine aan Ghizebrecht den Keyser opdragen 1½ en 1 morgen land op Hoghe Raven en 1 morgen land op Laghe Raven, nadat Herman, Henric en Mechtelt Keyser ten behoeve van hunne moeder Gheertruyd afstand hebben gedaan van hunne rechten op de nalatenschap van hunnen vader Dirc Keyser.

Met geschonden zegel van Dirc Van Honswiic in groene was; 2 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 19.

634. 1417 *Juli* 14.

Jacob, hertogin in Beijeren, gravin van Henegouwen en Hollant, machtigt de stad Utrecht, om het slot te Yselsteyn en de muren, torens en poorten van de stad Yselsteyn te slechten.

Met zegel der hertogin in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 136.

635. 1417 (*October* 5) *des Dinxdaghes na sunte Remeys dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij de kinderen van Ghisebert Cuper aan Gherijt Zoudenbalch Ghisebertssoen afstaan hun aandeel in de nalatenschap van hunnen neef Ghisebert Zoudenbalch. (Opgenomen in een brief dd. 1417 (*December* 9) *des Donredaghes na Onser Vrouwen dach Conceptio.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 104.

636. 1417 (*October* 26) *des Dinxdaghes na der Elfdusent Maechden dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Jacob de Wael aan Ghisebert van der Horst overgeeft den getransfixeerden schepenbrief (N°. 617), waarvan hem nog niets betaald is. (Opgenomen in een brief dd. 1423 (*April* 22) *des Donredaghes op sunte Jorijs avont.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 111.

637. 1417 (*November* 23) *des Dinxdaghes na sunte Elizabetten dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Ghisebert van der Horst geëigend wordt aan het huis genaamd Coenraet-bisscop bij de Plaats, behoorende aan Aelbert Zoudenbalch, wegens eene schuld, blijkende uit den getransfixeerden schepenbrief met transfix (N°. 617, 636). (Opgenomen in een brief dd. 1423 (*April* 22) *des Donredaghes op sunte Jorijs avont.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 111 vs.

638. 1417 (*December* 9) *des Donredaghes na Onser Vrouwen dach Conceptio.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Gherijt Zoudenbalch Ghisebertszoen opdraagt aan Egbert van Groenenberch de helft van het huis, genaamd Coenraet-bisscop bij de Plaats. Met inlassching van twee brieven:

I. dd. 1414 (*Januari* 18) *des Donredaghes na sunte Ponciaens dach*, waarbij Henric Cuper Ghisebertssoen ten behoeve van den priester Aelbert Nennync Gherijdssoen afstand doet van zijn aandeel in de nalatenschap van zijnen neef Ghisebert Gherijtszoen,

II. dd. 1417 (*October* 5) *des Dinxdaghes na sunte Remeys dach*, waarbij de kinderen van Ghisebert Cuper afstaan aan Gherijt Zoudenbalch Ghisebertssoen hun aandeel in de nalatenschap van hunnen neef Ghisebert Zoudenbalch.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 103 vs.

639. (1418) 1417 *Januari* 31, *na den lope van onsen hove.*

Jacob in Beyeren, gravin van Holland, bevestigt de stad Utrecht in het bezit der privilegiën, die zij van hare voorgangers heeft, bepaaldelijk betreffende den tol.

Met zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 137.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 54.

640. (1418) 1417 *Januari* 31, *na den lope van onsen hove.*

Jacob hertogin in Beyeren, gravin van Hollant, belooft aan de stad Utrecht, geen zoen te maken met hertog Johan van Beyeren zonder de stad daarin te begrijpen.

Met zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 438.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 56 vs.

641. (1418 *Januari* 31) 1417 *opten laesten dach van Januario, na den lope van onsen hove.*

Jacob van Beyeren, gravin van Hollant, kent aan de stad Utrecht toe twee derde gedeelten in de voor Gorinchem gemaakte gevangenen, als belooning voor de haar tegen genoemde stad en tegen de stad Yselstein bewezene hulp.

Afschr. — Inv. N°. 29 f. 55 vs.

642. 1418 *Maart* 3.

Gerechtsbrief van Jutfaes, waarbij Henric Vos opdraagt aan de Buurkerk den eigendom van 5 morgen land aldaar beneden den Riindijc.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 142.

643. 1418 *April* 2.
Johan Vos en Ghisebrecht van Galencoep, kerkmeesters der Buurkerk, geven in erfpacht aan Henric Vos 5 morgen land beneden den Riindijc in Jutfaes voor $2^1/_2$ oude Fransche schilden 's jaars, op verschillende voorwaarden. (Opgenomen in een brief dd. 1418 *April* 2.)
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 143.

644. 1418 *April* 2.
Henric Vos erkent in erfpacht ontvangen te hebben van de Buurkerk 5 morgen land beneden den Riindijc in Jutfaes, op de voorwaarden, vermeld in den hier ingelaschten brief dd. 1418 *April* 2, waarbij de kerkmeesters der Buurkerk deze 5 morgen land aan hem in erfpacht geven voor $2^1/_2$ oude Fransche schilden 's jaars.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 143.

645. 1418 (*Juni* 23) *op sinte Jans avont te Myddesomer*.
De stad Delff erkent schuldig te zijn aan Jan van Hoy, op het lijf van zijne kleinkinderen Jan Ruussch Jansz. en zijne zuster Margriet, eene rente van 13 Wilhelmus schilden. (Vidimus van den proost van St. Pieter dd. 1430 (*September* 1) *op sinte Gelis dach*.)
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 62.

646. 1418 (*Juni* 28) *des Dinxdaghes na sunte Jans dach te Middesomer*.
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Tyman Janssoen aan Egbert van Groenenberch belooft, met de ingelaschte brieven geene aanspraak te zullen maken op de helft van het huis genaamd Coenraet-bisscop, door Gherijt Zoudenbalch Ghijsbertssoen aan Egbert verkocht. Met inlassching van 4 brieven:
I. dd. 1406 (*Juli* 1) *op Onser Vrouwen avont Visitacio*, waarbij Ghisebert Zoudenbalch erkent schuldig te zijn aan Henric Coevoet 200 guldens.
II. dd. 1416 (*Mei* 14) *des Donredaghes na sunte Servaes dach*, waarbij Henric Coevoet overgeeft aan Claes Sitter den doorgestoken schepenbrief, met verklaring, dat Claes hem de 61 guldens, die hij nog volgens dien brief te vorderen had, voldaan heeft.
III. dd. 1416 (*October* 8) *des Donredaghes na sunte Remeys dach*, waarbij Claes Sittert overgeeft aan Tyman Janssoen den doorgestoken schepenbrief met transfix, met verklaring, dat Tyman hem de 16 guldens, die hij nog volgens dien brief te vorderen had, voldaan heeft.
IV. dd. 1416 (*October* 10) *des Saterdaghes op sunte Victoors dach*, waarbij Tyman Janssoen geëigend wordt aan het huis genaamd Coenraet-bisscop, behoorende aan Ghisebert Zoudenbalch, en zulks voor eene schuldvordering, blijkende uit den doorgestoken schepenbrief met transfixen.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 105.

647. 1418 (*Augustus* 15) *op Onser Vrouwen dach Assumpcio*.
Johan, hertog van Brabant en graaf van Hollant, en Jacob van Beyeren gelasten de bewoners van Yselstein, om alle huizen aldaar voor Allerheiligendag (*November* 1) af te breken, en aan de stad Utrecht, om

alles te verbranden, wat zij na dien termijn aldaar nog vinden, behalve kerken en kloosters.
Met zegels in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 138.
Afschr. — Inv. N°. 29 f. 54 vs.

648. 1419 *Maart* 9.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Herman Cappellaen overdraagt aan Gijsbert Janssoen den handschoenmaker een huis onder de Oude halle. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach*.).
Met geschonden zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 250.

649. (1419) 1418 *April* 1, *na den loop van onsen hove*.
Johan, hertog in Beyeren, verzoent zich met de steden Utrecht en Amersfoerd.
Met zegel van den hertog in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 439.

650. (1419) *April* 1. *Int jair onss Heren* 1418 *na onss hertoge Johans hooffs lope ende gewoente, ende shooffs van Utrecht in den jaere* 1419.
Verbond tusschen Johan hertog in Beyeren en de steden Utrecht en Amersfoerd, houdende o. a. bepalingen over de handhaving der oude tolrechten en het niet-geven van bescherming aan de wederzijdsche ballingen.
Met zegel van den hertog en klein zegel van Utrecht in roode was, klein zegel van Amersfoort in bruine was.
Oorspr. — Inv. N°. 440.

651. 1419 (*Juni* 3) *opten hiligen Pinxter avont*. Met toevoegsel dd. *des Vrydages na den Sonnendach, als men in der hiliger kerken singet Letare Jherusalem* 1419, *na den lope van onsen hove van Hollant* (1420 *Maart* 22).
Verbond tusschen Johan hertog in Beyeren en hertog Reynalt van Gulich en Gelre tegen de steden Utrecht en Amersfoirde, waarbij zij tevens bepalingen maken over hun optreden, zoodra het bisdom van Utrecht vacant worden zal, — later medebezegeld door verschillende heeren en steden van beide zijden.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 80.

652. 1419 (*Juni* 3) *opten hiligen Pinxter-avond*.
Johan hertog in Beyeren en hertog Reynalt van Gulich en Gelre beloven hun verbond tegen de steden Utrecht en Amersfoirde te zullen doen bezegelen door eenige leden hunner ridderschappen en ook door de vier hoofdsteden van Gelre, zoodra de geschillen met het land van Gelre geëindigd zijn.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 83.

653. 1419 (*Juli* 6) *des Donredaghes na sinte Martiins dach Translacio.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Gherijd Rogghemusscaet, priester, en Jan Pot opdragen aan Jan den Vos eene rente van 15 schellingen 's jaars uit een huis op den noordhoek van de Strosteghe aan den Springwijc. Hierin zijn opgenomen 2 schepenbrieven van Utrecht:

I. dd. 1358 (*Maart* 1) *des Donredaghes na sinte Mathijs dach*, waarbij Claes Zoudenbalch aan Gheraerd Pot opdraagt den eigendom van eene hofstede in de Gortsteghe,

II. dd. 1406 (*April* 1) *des eersten Donredaghes in Aprille*, waarbij Aleyt Jan Pots dochter aan Gheriid Rogghemusscaet, priester, en Jan Pot al hare goederen vermaakt, om ze uit te deelen volgens haar testament.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 146.

654. 1419 *Juli* 21.
De stad Utrecht verklaart, dat de schout Claes Sloyer en Tydeman van Dorsschen onder eede hebben medegedeeld, hoe Jacop van Lochorst, Jan van Bunnick en Johan van Damassche in 1415 oorvede hebben gezworen ten behoeve der stad Utrecht, en dat desniettegenstaande deze drie personen in 1416 met gewapend volk voor de stad zijn gekomen om die in te nemen en eenige burgers hebben gedood en gekwetst.

Het zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 441.

655. 1419 (*October* 4) *des Woensdages na sinte Remeys dach.*
De stad Utrecht erkent verkocht te hebben aan Marselijs Godevertssoen eene rente van 46 pond 5 schellingen uit 9 hofsteden buiten de St. Catharynepoort aan de zuidzijde van den steenweg.

Met zegel der stad in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 613.

656. 1419 (*October* 31) *op Alre Goeds Heylighen avont.*
Jan de Vos verklaart de rente, vermeld in den getransfixeerden brief (N°. 653), te zullen overgeven aan den persoon, die hem door de kerkmeesters der Buurkerk opgegeven wordt, met erkenning, dat hij geen recht op die rente heeft, maar ze ten behoeve der Buurkerk «in gheloven» ontvangen heeft.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 147.

657. 1419 (*November* 24) *op zinte Katrinen avont der heyligher Joncfrouwen.*
Johan de Vos en Ghijsbrecht van Galencoep, kerkmeesters der Buurkerk, geven aan Mr. Henric van Rees c. u. het recht, de grafstede achter in de kerk, waarin Aernt Hughe begraven is, eens te doen openen voor eene uitkeering van 3 guldens aan de kerk, op voorwaarde dat na hunnen dood de grafstede vrij aan de kerk terugkeeren zal.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 135.

658. 1420 (*Mei* 2) *des Donredages na sinte Philips ende sinte Jacobs dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Aleit, weduwe van Willam Hont, en haar zoon Willam Hont overdragen aan Lambert die Edel het huis den Hont met poortweg, gelegen op de Vischmarct boven het huis de

Rose; met verklaring van het gerecht, dat Thomaes Hont, zoon van Willam Hont, afstand heeft gedaan van de nalatenschap zijner moeder ten behoeve van zijnen vader.

Met résumé der volgende 7 stad- en schepenbrieven, door Aleit overgelegd:

I. dd. 1331 (*April* 12) *des Vrydages na Beloken Paschen*, waarbij de stad Utrecht aan Willam Hont verkoopt eene hofstede op de Vischmarct, die hij van de stad in erfpacht heeft.

II. dd. 1339 (*Juli* 31) *op sinte Peters avont tot Uutgaende oest*, waarbij het Domkapittel afstand doet ten behoeve van Willam Hont van zijn recht op een huis op de Vischmarct, waarin Jacob de Oude en ver Lise indertijd woonden.

III. dd. 1365 (*Mei* 27) *des Dinxdages na sinte Vrbaens dach*, waarbij Braem vter Corenmarct in erfpacht geeft aan Thomaes Hont een huis op de Vischmarct oostzijde voor 25 pond penningen 's jaars.

IV. dd. 1404 (*April* 29) *des Dinxdaghes na zinte Marcus dach Ewangelist*, waarbij joncfrou Bely, vrouw van Braem uter Corenmarct, c. s. overdragen aan Willam Hont den eigendom van $^1/_4$ in eene rente van 25 ponden 's jaars, gaande uit het bovengenoemde huis.

V. dd. 1376 (*Juli* 8) *des Dinxdages na sinte Martijns dach Translacio*, waarbij Jacob Hoir (Heer) erkent ontvangen te hebben van Lisebet, weduwe van Thomaes Hont, c. s. een huis en een poortweg, vermeld in de 2 hier geresumeerde brieven:

a. dd. 1338 (*Juli* 28) *des Dinxdages na zinte Jacobs daghe*, waarbij Lisebet, weduwe van Henric Voirloep, c. s. in erfpacht geven aan Roelof Boeysekiin den backer tegen 6 pond 15 (lees 5) schellingen zwarte Tournooisen 's jaars, eene hofstede, vermeld in den ingelaschten stadbrief van Utrecht dd. 1294 (*October* 15) *feria sexta post Victoris*, waarbij Theodericus de Loenresloet, ridder, en Bertoldus filius Zacharie in erfpacht geven aan Wilhelmus Wolfradis eene hofstede op het Oudekerchof voor een cijns van 30 solidi 's jaars.

b. dd. 1373 (*Juli* 28) *des Donredages na sinte Jacobs dach in den zomer*, waarbij Gelijs, zoon van Gelijs Coppen zoen, c. s. overdragen aan Thomaes Hont een huis op het Oudekerchof, bezwaard met genoemden cijns.

VI. dd. 1382 (*November* 20) *des Donredages voir sinte Katrinen dach*, waarbij Lisebet, weduwe van Thomaes Hont, en haar zoon Johan Hont overdragen aan Willam Hont hun $^3/_4$ in het huis den Hont op de Vischmarct, waarvan Willam het $^1/_4$ reeds verkregen had als vaderlijk versterf.

VII. dd. 1412 (*October* 27) *des Donredages op sinte Symons ende Juden avont*, waarbij Willam Hont en zijne vrouw joncfrou Aleit, bastaarddochter van heer Johan van Rynesse ende van Rynouwen, bij huwelijksche voorwaarden bepalen, dat Aleit bij zijn vooroverlijden met hunne kinderen deelen zal. (Opgenomen in een brief dd. 1424 (*Juli* 13) *des Donredages op sinte Margrieten dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 582.

659. 1420 (*Mei* 2) *des Donredages na zinte Philips ende sinte Jacobs dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Lambert Dedel in erfpacht geeft voor

12 Engelsche nobels aan joncfrou Aleit, weduwe van Willam Hont, en haren zoon Willam Hont een huis (op de Vischmarkt), vermeld in den ingelaschten stadbrief dd. 1420 (*Mei* 2) *des Donredages na sinte Philips ende sinte Jacobs dach.* (Opgenomen in een stadbrief dd. 1424 (*Juli* 13) *des Donredages op sinte Margrieten dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 582.

660. 1420 (*October* 16) *des Woensdages nae sinte Victoers dage.*
De stad Amersfoirde erkent aan de stad Utrecht schuldig te zijn 397 Guilhelmus schilden en 30 witte grooten wegens geleend geld, terug te betalen een jaar na den zoen met hertog Johan van Beijeren en hertog Reynalt van Gelre.

Met klein zegel in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 442.

661. 1420 (*October* 28) *op sinte Simon ende sinte Juden dach Apostolen.*
Overeenkomst van de procuratoren der H. Sacraments-broederschap in de Buurkerk met de cureiten en kerkmeesters der kerk over het medegebruik van de misgewaden, het hoogaltaar en de banken op het koor, de misboeken, orgels en klokken der kerk.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 122.

662. (c. 1420?) *Z. j.*
Bisschop Frederick en de stad Utrecht geven aan Ludeken Janszoon van Munkedam en zijn schip vrijgeleide in hun gebied en op de Zuderzee tot Paschen a. s.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 86.

NB. Eene aanwijzing omtrent de dagteekening ontbreekt in dit stuk geheel. De meeste in het formulierboek N°. 25 vervatte stukken dagteekenen van omstreeks 1430; doch dit is voor dit stuk, waarin bisschop Frederik optreedt, natuurlijk te laat.

663. 1421 (*Januari* 22) *des Woensdaghes na sinte Angnyeten dach.*
Johan de Vos en Ghisebert van Galencoep, kerkmeesters der Buurkerk, verklaren, dat heer Ysebrant Zybertszoen in een graf der kerk begraven is wegens de door hem aan de kerk bewezene weldaden, en geven aan zijne beide kinderen het recht, om ook in dit graf begraven te worden.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 148.

664. 1421 (*Januari* 30) *des Donredaghes na sinte Pouwels dach Conversio.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Tyman Janssoen c. u. overdraagt aan Jordaen Wouterssoen een huis aan de Borchbrug met kelder, door Jordaen thans bewoond. (Opgenomen in een stadbrief van Utrecht dd. 1434 (*October* 5) *des Diinsdages nae sinte Remeys dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 323.

665. 1421 (*April* 1) *des Dinxdages na Beloken Paschen.*
Gheertruyt Steven Roelofssoensdochter erkent schuldig te zijn aan Pelgrim de Wale en Johan van Hoy, kerkmeesters der Buurkerk, 29 guldens, te betalen binnen drie jaren na het einde van den oorlog met Johan van Beyeren of binnen eene maand na het overlijden harer moeder, op voorwaarde dat zij het geld zullen teruggeven, als het later mocht blijken, dat Goesswiin en Johan Kyeken het in Brabant geroofd hebben.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 119.

666. 1421 (*Mei* 22) *op des heiligen Sacraments dach.*
Johan jonggraaf te Nassou klaagt bij den Duitschen keizer, de keurvorsten des rijks en andere vorsten en heeren aan hertog Jan in Beyeren, wegens wanbetaling van 5000 Rijnsche guldens, die hij in zijnen dienst verdiend heeft.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 91.

667. 1421 (*October* 11) *des Zaterdaghes na sinte Victoirs dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij joncfrou Aleit, weduwe van Willam Hont, al hare goederen vermaakt aan haren oom Johan van den Doem en aan Gherijt van den Oudensloet. (Opgenomen in een brief dd. 1424 (*Juli* 13) *des Donredages op sinte Margrieten dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 582.

668. 1421 (*December* 4) *op sunte Barbaren daghe.*
Bisschop Frederic verklaart in het leenhof, dat Herboert van Pallaes de getransfixeerde huwelijksvoorwaarden (van Dirc Pijl) (N°. 459) in rechte erkend heeft.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 119 vs.

669. 1422 (*Juni* 10) *des Gudesdaiges nae Belaken Pinxsteren.*
Reynalt, hertog van Gulich en Gelre, verzoent zich met bisschop Frederich van Utrecht en de steden Utrecht en Amersfort, en belooft op St. Peters en Paulus-dag (*Juni* 29) gevolmachtigden naar Culenborch te zenden, om het nader tusschen partijen overeengekomene te volvoeren.

Met zegel van den hertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 443.

670. 1422 (*Juni* 10) *des Woesdages na Beloken Pinxter.*
Johan, hertog in Beyeren, verklaart met bisschop Frederic en de steden Utrecht en Amersfoirde verzoend te zijn en gevolmachtigden naar Culenborch te zullen zenden op St. Peters en Pouwelsdag (*Juni* 29), om aan dien zoen te voldoen.

Het zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 444.

671. 1422 (*Juni* 29) *op sant Peters ende Paulus dage der heiliger Apostolen.*
Bisschop Frederic van Blanckenheim erkent schuldig te zijn aan de

stad Utrecht 2000 Arnhemsche guldens, aan hem geleend voor den oorlog tegen hertog Johan van Beyeren en den hertog van Gelre.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 445.

672. 1422 (*Juli* 4) *des Satersdaigs nae Onser Liever Vrouwen daige Visitacionem.*

Reynalt, hertog van Gulich en Gelre, stelt de uitvoering van het met bisschop Frederic van Utrecht en de steden Utrecht en Amersfoirt te Yngen geslotene verdrag met hun goedvinden uit tot Maandag na St. Jacob (*Juli* 27).

Met zegel van den hertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 446.

673. 1422 (*Juli* 24) *up sinte Jacobs avont Apostel.*

Johan hertog in Beyeren stelt met goedvinden van bisschop Frederic den termijn voor het voldoen aan den te Ingen gesloten zoen uit tot Maandag na St. Jans Decollatie (*Augustus* 31).

Met zegel van den hertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 447.

674. 1422 (*Juli* 24) *des Vrijdaiges op sent Jacobs avont Apostoli.*

Reynalt, hertog van Gulich en Gelre, verlengt den termijn, waarop de bijeenkomst te Culenborch zou gehouden worden, om aan den zoen tusschen hem en bisschop Frederick en de steden Utrecht en Amersfoirt te voldoen, tot Maandag na St. Jans Decollatie (*Augustus* 31).

Met zegel van den hertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 446.

675. 1422 (*Juli* 27) *des Manendages na sinte Jacobs dach Apostel, 27 dage in Julio.*

Zoen tusschen Johan, hertog in Beyeren, met zijne helpers en bisschop Frederic van Utrecht met zijne steden en helpers, gesloten te Culenborch, houdende bepalingen o. a. over het bezit van het land van Hagensteyn door den bisschop, de afschaffing van het «heymelic gerichte», de handhaving van het oude toltarief en de vereffening van klachten der Utrechtschen voor het vervolg door samenkomsten te Utrecht.

Met zegels van den hertog in roode was, van Johan tot Egmond en Yselsteyn, Vranck van Borssel, Philips tot Borssel en de steden Hairlem, Delff, Leyden, Amstelredamme, Middelborch en Zerixee in groene was; 1 zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 449.

676. 1422 (*Juli* 27) *des Manendages nae sinte Jacobs dach Apostels, des 27 dach in Julio.*

Zoen van bisschop Frederick van Blanckenhem en de steden Utrecht en Amersfoirde met Reynalt, hertog van Gulich en Gelre, houdende o. a. bepalingen over de bestendiging van het oude toltarief, de afschaffing van het «heymelick gerichte» en de vereffening van klachten der Gelderschen voor het vervolg door samenkomsten te Wageningen.

Met zegels van den bisschop en de stad Utrecht in roode was, en van de stad Amerfoord, Johan van Montforde, Lodewiick van Montforde, Johan van Rynesse van Rynouwen, Melys uten Enge, Vrederick uten Hamme, Ghisebrecht van Vyanen van Beverweerde, Ghisebrecht van Vyanen van Rysenborch en de stad Ryenen in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 448.

677. 1422 *Augustus* 17.

Bisschop Ffrederick van Blanckenhem verlaagt het tarief voor de inschrijving in het register van geestelijk recht, en geeft eenige voorschriften over de rechtsvordering voor den maarschalk.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 60 vs.

678. 1422 (*September* 21) *up sinte Matheeus dach des hiligen Apostels.*

Zetting van een morgengeld en huisgeld door bisschop Frederick tot betaling der schatting van 56000 Rijnsche guldens, verschuldigd aan hertog Johan van Beyeren en hertog Reynolt van Gulich en Gelre volgens den gesloten zoen, en waarvoor de stad Utrecht alleen borg gebleven is.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 450.

679. 1422 (*October* 30) *des anderen dages nae sinte Symon ende Juden dach.*

Jan Walraven erkent van den proost van Oudmunster in erfpacht ontvangen te hebben 110 morgen land in Reynerscoep en 50 morgen land op de Donk bij Arkell.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 12.

680. 1423 (*Januari* 28) *des Donredages na sinte Pouwels dach Convercio.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij de kinderen van Gijsbert Janssoen te zijnen behoeve afstand doen van de erfenis hunner moeder. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

681. 1423 *Maart* 20.

Statuta provincialia van Theodericus (van Meurs), aartsbisschop van Keulen.

Afschr. — Inv. N°. 20 I p. 21.

682. 1423 *April* 22.

Statuta provincialia van Theodericus (van Meurs), aartsbisschop van Keulen.

Afschr. — Inv. N°. 20 I p. 24.

683. 1423 (*April* 22) *des Donredaghes op sunte Jorijs avont.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Ghisebert van der Horst opdraagt aan Egbert van Groenenberch het huis, vermeld in den ingelaschten schepenbrief met transfixen. Met inlassching van 3 brieven:
I. dd. 1416 (*Maart* 31) *des Dinxdaghes na Onser Vrouwen dach Annunciacio*, waarbij de priester Aelbert Nanninc en Aelbert Zoudenbalch erkennen schuldig te zijn aan de vrouw van Jacob die Wale 5 Engelsche nobels in hoofdsom en 5 schellingen 8 penningen aan kosten.
II. dd. 1417 (*October* 26) *des Dinxdaghes na der Elfdusent Maechden dach*, waarbij Jacob de Wael overdraagt aan Ghisebert van der Horst den getransfixeerden schepenbrief (n°. I), waarvan hij nog niet betaald is.
III. dd. 1417 (*November* 23) *des Dinxdaghes na sunte Elizabetten dach*, waarbij Ghisebert van der Horst geëigend wordt aan het huis, genaamd Coenraet-bisscop, bij de Plaats, behoorende aan Aelbert Zoudenbalch, wegens eene schuld, blijkende uit den getransfixeerden schepenbrieg (n°. I) met transfix (n°. II).
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 110 vs.

684. 1423 *April* 25.
De stad Dordrecht treedt toe tot den zoen, gesloten tusschen hertóg Johan van Beyeren en bisschop Frederic van Utrecht met de steden Utrecht en Amersfoert.
Met zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 449.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 36 vs.
Afschr. -- Inv. N°. 32 f. 63 vs.

685. 1423 (*Mei* 12) *up des heyligen Asscentioens avont*, 12 *dage in Meye.*
Johan, hertog in Beyeren, verklaart, dat Gerijt van Heemskerc, heer tot Oesthuysen, zoolang hij den zoen tusschen den hertog en den bisschop van Utrecht c. s. niet medebezegeld heeft, niet binnen Hollant en Zeelant zal mogen komen.
Met geschonden zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 451.

686. 1423 (*Mei* 18) *des Dinxdages na sunte Servaes dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Roelof vten Helsweert, namens zijne vrouw Clemense, eerder weduwe van Gherijt van Winsen, overdraagt aan Wouter van Duven den getransfixeerden schepenbrief (N°.590), waarvan hem nog 45 witten en de kosten onbetaald zijn.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 114.

687. 1423 (*Mei* 27) *des Donresdages na den heyligen Pinxterdach*, 27 *dage in Meye.*
Johan, hertog in Beijeren, verlengt den vrede tusschen bisschop Frederic van Blanckenhem, de steden Utrecht en Amersfoirde en hunne helpers met hem en zijne helpers, die eindigen zou op Beloken Pinksteren (*Mei* 30), tot 14 dagen na St. Jan Baptist te Midzomer (*Juli* 8).
Met zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 452.

688. 1423 (*Juli* 2) *op Onser Liever Vrouwen dach Visitacio.*
Johan in Beyeren, zoon van Hollant, belooft, dat de stad Dordrecht den zoen zal houden, tusschen hem, den bisschop van Utrecht en de steden Utrecht en Amersfoerde gesloten, en dat hunne onderzaten te Dordrecht niet zullen worden lastiggevallen ter zake van den ban van den Roomsch-koning of andere punten.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 39 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 62 vs.

689. 1423 (*Juli* 16) *des Vridages* 16 *dage in Julio.*
Quittantie van Johan, hertog in Beyeren, voor de ontvangst van bisschop Frederic van Blanckenhem en de stad Utrecht, eener som van van 12500 Rijnsche guldens, wegens den gesloten zoen.
Met groot zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 453.

690. 1423 (*October* 9) *op sunte Victoers avondt.*
Fundatiebrief van een officium op het H. Kruisaltaar in de Buurkerk, gesticht door het stedelijk bestuur uit het geld, daartoe nagelaten door zijnen dienaar Gherijt Berntss., gesneuveld in den oorlog tegen Hollant en Gelre; van welk officium de twee burgemeesters en de twee overste oudermannen collatoren zullen zijn.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 59.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 39 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 78.
NB. Dit officium is later opgegaan in de vicarie, gesticht in de raadskapel door Mr. Johan van Gheyn: zie de akte van 1458 op St. Sixtus avond (*Augustus* 5).

691. 1423 *December* 12.
De stad Gouda verzoekt die van Utrecht, om uit gunst de doorbraak in den dijk beneden Leckerkerc te helpen bedijken, daar de ingelanden van de Crympenre-wairt en den Lekdijk, die tot de bedijking gehouden zijn, daartoe alleen buiten staat zijn.
Met zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 139.

692. 1424 (*Februari* 23) *des Donredages op sunte Mathijs avont.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Gherijt Coddemaker c. u. elkander lijftochten aan hunne nalatenschap.
Afschr. — Inv. N°. 672 f. 130 vs.

693. 1424 *Mei* 10.
Volmacht van het stedelijk bestuur van Utrecht op Tydeman Koninck, Tydeman Brant, Henric van Schonebergh en Herman van Ratingen, om van den paus vernietiging te vragen van het banvonnis, door Johan graaf van Luyffe, rechter en commissaris van keizer Sigismund, uitgesproken wegens het niet-verschijnen der stad in het geding met Jacob van Lochorst, Jan van den Spiegel, Dirc van Zulen en Jan van Damassche c. s.
Met geteekend zegel van den notaris.
Oorspr. — Inv. N°. 454.

694. 1424 (*Juli* 13) *des Donredages op sinte Margrieten dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan van den Doem c. u. overdragen aan Ghisebert Claeszoen ½ huis en hofstede op de Vischmarct, hun aangekomen bij de twee hier in extenso ingelaschte stad- en schepenbrieven:
I. dd. 1420 (*Mei* 2) *des Donredages na zinte Philips ende sinte Jacobs dach*, waarbij Lambert Dedel aan Aleit weduwe van Willam Hont c. s. voor 12 Engelsche nobels in erfpacht geeft bovengenoemd huis, op den ouden cijns van 6 pond en 5 schellingen, die hij zich verbindt altijd aan den grondheer te betalen, welk huis haar aangekomen was bij den hier ingelaschten stadbrief dd. 1420 (*Mei* 2) *des Donredages na sinte Philips ende sinte Jacobs dach*, waarbij joncfrou Aleit weduwe van Willam Hont en haar zoon Willam Hont aan Lambert die Edel overdragen huis en hofstede de Hont op de Vischmarct, met een poortweg achter uitgaande, en waarbij Johan de Vos c. s. beloven hem te vrijwaren, op den pacht van 6 pond en 5 schellingen 's jaars, terwijl verklaard wordt, dat Thomaes Hont afstand heeft gedaan van de erfenis zijner moeder.
II. dd. 1421 (*October* 11) *des Zaterdaghes na sinte Victoirs dach*, waarbij joncfrou Aleit weduwe van Willam Hont aan haren oom Johan van den Doem en aan Gherijt van den Oudensloet al hare goederen vermaakt.
Met geschonden stadszegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 582.

695. 1425 *Maart* 5.
Overeenkomst tusschen het Minrebroedersklooster en de stad Utrecht, houdende dat het klooster de kamers, staande langs de straat tusschen het kerkhof en het huis Compostell, afbreken, den grond daarvan aan de stad Utrecht afstaan en om het kerkhof een muur met twee poorten bouwen zal, terwijl de stad wekelijks aan het klooster zal schenken den accijns van een vat Amersfoortsch hoppenbier.
Oorspr. — Inv. N°. 317.

696. 1425 (*Mei* 24) *an deme neysten Donredage voir deme hiligen Pinxtdage.*
De Roomsch-koning (Sigismund) beleent hertog Adolff van Gulich en Berge met het hertogdom Gelre en het graafschap Zutphen. (Vidimus van den abt van Duytse, *z. d.*) (Fragment.)
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 53.

697. 1425 (*Juli* 18) *des Woensdages nae Divisio Apostolorum.*
De elect Sweder van Culenborch e. a. verklaren, dat Jacob heer tot Gaesbeke hun uit vriendschap geleend heeft eenige landen onder Zoess, die door den elect voor schuld verpand zijn aan Florens van Dalem, en beloven te zorgen, dat de heer van Gaesbeke deze landerijen binnen 4 jaar terugbekomt. (Vidimus van het kapittel van St. Jan te Wijk bij Duurstede dd. 1434 *Januari* 3.)
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 96 vs.

698. 1425 *Augustus* 16.
De elect Sweder belooft de ballingen der stad Utrecht te helpen vervolgen voor den keizer, den paus enz. en hem buiten de stad te zullen houden. Verder verbindt hij zich, om niets buiten de drie Staten te doen in het geschil met Gelre, om de overeenkomst omtrent de teruggave aan de stad Utrecht van de kosten van het terugwinnen van Hagesteyn te handhaven, de verpanding der sloten Vredelant en Ter Eem te erkennen en het geschil tusschen de stad en de kapittelen over den accijns in redelijkheid te bemiddelen.
Met zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 455.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 194 vs.

699. 1425 (*Augustus* 16) *des Donredages nae Onser Vrouwen dach Assumpcio, die* 16e *dach in der maent van Augustus.*
De elect Sweder belooft de stad Utrecht te zullen bijstaan, indien Johan heer tot Egmonde en zijn broeder Willem haar lastigvallen wegens de afbraak van slot en stad Yselsteyn, en verder om de heeren van Egmond niet in de stad te zullen brengen.
Met zegel van den elect in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 456.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 196.

700. 1425 *Augustus* 18.
De elect Sweder van Culenborch, bevestigt de privilegiën en oude gewoonten der stad.
Met geschonden zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 140.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 196.

701. 1425 (*Augustus* 26) *des anderen dages na sant Bertholomeus dach Apostels.*
De elect Sweder en de stad Utrecht verbinden zich, om recht te doen over het gebeurde binnen Utrecht op Dinsdag na O. L. Vrouwen-Assumpcio (*Augustus* 21), waarbij Beernt Proeys en Gherbrant Spiker doodgeslagen zijn.
Met zegels in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 457.

702. 1425 *October* 21.
Kennisgeving van de Staten van Utrecht aan alle onderzaten van het Sticht, houdende besluit om de gehoorzaamheid te weigeren aan den bisschop en diens ambtenaren, omdat hij Henrick Bor van Amerongen zonder vonnis heeft gevangen gezet en weigert, hem voor het landrecht te stellen, terwijl hij ook de kasteleins der sloten van het Sticht niet beëedigt volgens den landbrief.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 73.

703. 1426 *Mei* 24.
Beernt Proys c. s. verklaren, dat zij geene wraak zullen nemen

wegens den doodslag van hunnen vader Beernt Proys, en dat zij de zaak hebben onderworpen aan de uitspraak van den raad.

Met zegels van Bernt, Johan en Aernt Proys in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 458.

704. 1426 (*Augustus* 24) *up sinte Bartelmeeus dach Apostels.*

Herman van Lochorst, Domdeken, en Ghisebrecht van Lockhorst, kanunnik ten Dom, beloven aan de tegenwoordige machthebbers binnen de stad Utrecht (nam. Johan burggraaf van Montforde, Johan van Vianen tot Noordeloes en Johan van Rinesse van Rinouwen), om, als dezen met de drie Staten eenen ruwaard van het Sticht aanstellen, dien met hunne magen en vrienden te helpen en bisschop Zweder te weerstaan.

Met zegels van Herman van Lochorst, Willem heer tot Bueren en Ghisebrecht van Lockhorst in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 459.

705. 1426 *December* 5.

De stad Amersfoort verklaart zich aan te sluiten bij den brief, waarbij ridderschap en steden van den lande van Utrecht aan beide zijden der Ysel zich verbinden tot ondersteuning van den postulaat Roloff van Dyepholt. (Transfix van eene verlorene oorkonde.)

Het zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 460.

706. 1427 *Januari* 4.

De postulaat Roeloff van Diepholt verklaart, als ruwaard van het Sticht, dat hij de drie Staten beschermen zal tegen alle geweld en hen in het bezit van hunne bijzondere rechten en vrijheden zal handhaven, dat hij het landrecht en den landbrief zal handhaven, dat hij buiten goedvinden der drie Staten geen oorlog zal ondernemen, dat hij geene goederen van het Sticht zal vervreemden of bezwaren en dat hij, aangeklaagd wegens rechtskrenking of rechtsweigering, zich voor het kapittel verantwoorden zal.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 141.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 176 vs.

707. (1427) 1426 *Maart* 14, *na den lope ons shoofs van Hollant.*

Verbond tusschen hertogin Jacob van Beyeren, den postulaat Roedolph van Diepholt en de stad Utrecht tegen den elect Zweder van Culenborch.

Met zegels van de hertogin in roode was, de steden Schoonhoven, Gouda en Oudewater, Jan van Montfoirde, Jan van Vyanen, Jan van Wassenair, Lod. van Montfoirde, Jan van Heemstede, Dyre van der Merwede, Lod. bastaard van Holland, Jan bastaard van Bloys, Bairtout van Assendelf, Gher. van Ziil, Aernt van Gent, Helm v. Doirnick, Flor. van Kijfhoeck en Pieter Butewech in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 461.

708. (1427) 1426 *Maart* 14, *na den lope shoofs van Hollant.*

Tweejarig verdrag tusschen hertogin Jacob van Beyeren, den postulaat Roedolph van Diepholt en de stad Utrecht, waarbij zij de grenzen be-

palen, binnen welke elk hunner bevoegd zal zijn overeenkomsten aan te gaan met hunne tegenstanders tot het afkoopen van brandschattingen.

Met zegels van de hertogin, den postulaat en de stad in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 462.

709. 1427 (*Augustus* 27) *des Woensdages na sinte Bertelmeus dach.*

Verbond van den postulaat Roeloff van Diepholt en de stad Utrecht met de gebroeders Willem heer tot Bueren en Johan van Bueren, proost te Aken, tegen den hertog van Gelre en bisschop Sweder van Culenborch, waarin o. a. bepaald wordt, dat, indien de verbondenen slagen, aan den heer van Bueren zal blijven de stad Tyel met de Nederbetue en de Tielreweert als een onversterfelijk erfleen van het Sticht, terwijl de postulaat zal behouden Beest en Renoy, het land van de «Pickingeren», Huesden, Oemeren, Kesteren, het deel van den hertog van Gelre aan Lyenden, en Culenborch, behalve de nieuwe stad, die op den grond van den heer van Bueren staat en dus aan hem blijven zal als een onversterfelijk leen van het Sticht; de bisschop zal een slot mogen bouwen tegenover Renen in de Betue.

Met zegels van den postulaat en de stad in roode was, en van de heeren van Bueren in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 463.

710. 1428 (*Augustus* 4) *op den Godesdach na sante Peters dage ad Vincula.*

Hertog Adolph van Cleve verantwoordt zich tegenover den aartsbisschop van Coelne en andere vorsten op de aanklacht van zijn broeder Gerart van Cleve, die hem beschuldigt zich niet te hebben gehouden aan de scheidsrechterlijke uitspraak, door den «cardinaell van Engelant» tusschen hen gedaan.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 94.

711. 1428 *October* 1.

Verbond voor een jaar van hertog Philips van Brabant, hertog Adolph van Gulich en den postulaat Rodolph van Diepholt tegen Aernout van Egmont, hertog van Gelre.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 49.

712. (1428?) *Z. j.*

De postulaat Rodolph van Diepholt en de steden Utrecht en Amersfoirde beloven, aan die van Weerthusen in de tegenwoordige veete geene schade te zullen doen.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 46.

713. (1428?) *Z. j.*

De postulaat Rodolph en de stad Utrecht berichten aan die van Midrecht, Wilnis enz., dat de tienden, pachten, tinsen en renten van de proosdij van St. Jan te Utrecht volgens besluit der Staten moeten betaald worden aan de leden van het kapittel, die hunne partij houden.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 55 vs.

714. 1428 *November* 17.

Hertog Philips van Bourgongen geeft voor zich en voor die van

Bunschoten aan den postulaat Rodolph van Diepholt en de stad Utrecht een vrede tot Alrekynderdag (*December* 28) toe, en maakt daarbij bepalingen omtrent het verkeer van partijen, de onzijdigheid der landen van Yselsteyn en Montfoirde en het betalen der gelden wegens «verdingen» der gevangenen.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 19.

715. 1428 *December* 26.

Philips, hertog van Bourgondie, geeft den postulaat Rodolff van Diepholt en de stad Utrecht c. s. eenen vrede van 29 December tot 15 Februari toe.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 464.

716. 1429 (*Februari* 17) *des Donresdaiges nae den Sonnendaige Invocavit.*

Akte («notule»), opgemaakt van de punten, waarop men overeengekomen is den zoen te maken tusschen hertog Arnoult van Gelre en den postulaat Rodolph van Diepholt en de zijnen, houdende o. a. bepalingen over de overgave van het huis Ter Horst, het niet-helpen van bisschop Sweder, de te nemen maatregelen, indien bisschop Sweder de Gelderschen in den ban doet, het niet-bezwaren van goederen van Stichtenaars in Gelre met het houden van paarden, den dijkschouw aan de Veluwezijde en het maken van eene sluis in den dijk bij Elburg.

Met zegel van den hertog in roode was, en van Derick van Bronchorst, Johan Schelart, Derick van Arnhem, Gijsbert van Mekeren, Jan van Apelteren en Derick Heymerick in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 465.

717. 1429 (*Februari* 20) *opten Sonnendach als men singet in der kerken Remyniscere.*

Aernoult hertog van Gelre verklaart, dat wegens den zoen met den postulaat Rodolff van Diepholt, alle Stichtenaars, die aan den postulaat getrouw gebleven zijn, hunne goederen in zijn land gebruiken en de achterstallige pacht heffen mogen, evenals de zijnen in het bisdom.

Met zegel van den hertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 466.

718. 1429 (*Februari* 20) *opten Sonnendach als men in der kerken singet Remyniscere.*

Quittantie van Arnoult, hertog van Gelre, voor de ontvangst van den postulaat Rodolff van Diepholt en de steden Utrecht, Amersfoirde en Ryenen, van 400 Arnhemsche guldens, op afkorting van den tweeden termijn van de 20.000 Arnhemsche guldens, die zij hem schuldig zijn.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 467.

719. 1429 *Februari* 28.

Arnolt, hertog van Gelre, verklaart, dat hij eenige woorden, in den zoen tusschen den postulaat Roeloff van Diepholt en de stad Utrecht met hem door den schrijver vergeten doch door zijnen raad Dirc Heymeric bijgevoegd, van kracht houdt, alsof zij door den schrijver dadelijk waren opgenomen.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 465.

720. 1429 *Maart* 31.

Hertog Philips van Bourgoengen verlengt den vrede tusschen hem en die van Bunschoten eenerzijds en den postulaat Rodolff van Diepholt en de stad Utrecht anderzijds tot 10 April.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 19 vs.

721. 1429 *Aprill* 5.

De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Henrick Ledebuer wegens achterstallige lijfrenten 611 Wilhelmus schilden.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 13.

722. 1429 (*April* 8) *des Vrydages na sinte Ambrosius dach.*

Phillips van Bourgondië, ruwaard van Hollant, verlengt den vrede tusschen hem en den postulaat Rodolph van Diepholt tot Zondag na St. Tiburtius dag of 17 April.

Met zegel van den hertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 464.

723. 1429 *Aprill* 13.

Stadbrief van Utrecht, waarbij door getuigen verklaard wordt, dat Henrick Pelgrumssoen omstreeks St. Bertelmeeus-mysse 1428 te Utrecht een schip («pleyte») van Vranck Godertssoen gekocht heeft voor 148 Arnhemsche guldens, en dat hij het daarna met zijn huisraad en met huiden beladen door de Vecht gevoerd heeft naar Aemsterdamme.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 15.

724. 1429 (*April* 14) *des Donredages na den Sonnendach Mysericordia Domini.*

De hertog van Gelre geeft aan den postulaat Rodolph van Diepholt vrijgeleide, om gedurende 14 dagen met hoogstens 150 man over de Veluwe van het eene gedeelte van het Sticht naar het andere te trekken.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 18.

725. 1429 (*April* 16) *des Saterdages nae sinte Tiburcius dage.*

De postulaat Rodolph van Diepholt en de stad Utrecht geven kennis, dat de vrede tusschen hen en den hertog van Bourgongen verlengd is tot Dinsdag na St. Odulf of 14 Juni.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 15.

726. 1429 *April* 17, *des Sonnendages na sinte Tyburcius dach.*

Phillips van Bourgondië, ruwaard van Hollant, verlengt den vrede tusschen hem en den postulaat Rodolph van Diepholt tot Dinsdag na St. Odulfsdag of 14 Juni.

Met zegel van den hertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 464.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 20.

727. 1429 *Mei* 10.
Philips van Bourgondië, ruwaard van Holland, verlengt den vrede met den postulaat Roeloff van Diepholt tot 14 dagen na St. Maarten in den winter of 24 November.
Met zegel van den hertog in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 464.

728. 1429 (*Mei* 19) *des Donredages na den hiligen Pinxterdach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan van Zulen Jansz. zijne neven Steven van Zulen Willamsz. en Pouwels van Obbueren aanneemt tot zijne mombers en hun het beheer zijner goederen opdraagt gedurende zijne afwezigheid, daar hij eene bedevaart wil ondernemen.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 32 vs.

729. 1429 *Mei* 28.
De stad Rienen erkent schuldig te zijn aan de stad Utrecht 196 Arnoldus guldens $9^1/_2$ oude boddragers, wegens de in den laatsten oorlog te leen ontvangene 97 mouder rogge Utrechtsche maat.
Met zegel van de stad in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 468.

730. 1429 *Juni* 14, *des Dinxdages na sinte Odulfs dach.*
Philips van Bourgondië, ruwaard van Hollant, verlengt den vrede tusschen hem en den postulaat Roeloff van Diepholt tot 14 dagen na St. Maarten in den winter of 24 November.
Met zegel van den hertog in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 464.

731. 1429 *Juli* 14.
Arnolt, hertog van Gelre, verlengt den termijn tot uitvoering van den zoen tusschen hem en den postulaat Rodolph van Diepholt en zijne steden tot den 28 Juli a. s.
Met geheim zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 469.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 29.

732. 1429 (*Juli* 21) *op sinte Maryen Magdalenen avondt.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij twee personen verklaren, dat Wouter Janszoen van Wijck geboren is uit gehuwde ouders te Vlueten, en van goeden naam is.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 14 vs.

733. 1429 (*Juli* 26) *des Dinxdages nae sinte Jacobs dach Apostels.*
De postulaat Rodolph van Diepholt en de stad Utrecht verklaren, dat de stad Amersfoirde op hun verzoek met hen erkend heeft schuldig te zijn 60.000 Arnhemsche guldens aan hertog Arnoult van Gelre, en beloven de stad daarvoor schadeloos te zullen houden.
Met zegels in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 470.

734. 1429 *Juli* 28, *op sent Panthaleonis dage Abbatis.*
Zoen tusschen Arnolt, hertog van Gelre, en den postulaat Rodolph van Diepholt, de stad Utrecht en de steden Amersforde, Deventer, Campen en Swolle over de geschillen sedert het innemen van Amersforde door hertog Arnoult.
Met zegels van den hertog in roode was, en van Willem van Bueren, Willem van der Lecke, heer ten Berge, Johan tot Hoeklem, Johan Schelter van Obbendorp, Johan tot Asperen, Derick van Bronchorst, Johan van den Bilande, Johan van Oest, Johan van Appelteren, Willem van Vlodorp, Johan van Rossem, Reinalt van Zeller, Johan van Zeller en Gijsbert van Mekeren in groene was; 16 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 472.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 16.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 13.

735. 1429 *Juli* 28, *des Donresdages op sent Panthaleonis dage.*
Arnolt hertog van Gelre belooft den brief over den met den postulaat Rodolph van Dyepholt en de stad en steden van het sticht gemaakten zoen volzegeld te zullen overleveren voor acht dagen na Pinksteren (1430 *Juni* 11).
Met zegel van den hertog in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 471.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 29 vs.

736. 1429 *Juli* 28, *des Donredages nae* (lees: *up*) *sinte Panthaleons dage.*
Arnolt hertog van Gelder, Dierick van Bronchorst, zoon tot Batenborch en Aenholt, en 5 andere edelen verbinden zich, dat zij, als de hertog den zoenbrief met het Sticht niet binnen drie weken nadat hij hem weder zal zijn overgeleverd, volzegeld zal hebben teruggegeven, te Utrecht in leisting zullen komen.
Met zegel van den hertog in roode was, en van Dierick van Bronchorst, Johan Schelaert, Johan van Appelteren, Reynalt en Johan van Zellar en Dierick Heymerick in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 471.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 30.

737. 1429 (*Augustus* 12) *des Vrydages nae sinte Louwerens dach.*
De stad Utrecht belooft aan de kinderen en magen van den vermoorden burgemeester Bernt Proys als zoengeld uit stadsgoederen 1300 oude Fransche schilden te zullen betalen. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1431 (*November* 6) *op sinte Wilboirts avont.*)
Oorspr. — Inv. N°. 474.

738. 1429 *October* 29.
Hertog Philips van Bourgongen geeft voor zich en die van Bunschoten aan heer Rodolph van Diepholt en de stad Utrecht eenen vrede tot Meidag toe, waarbij aan allen vrij verkeer wordt verzekerd, behalve aan de ballingen van Bunschoten en van het Sticht.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 21.

739. 1429 (*December* 3) *op sinte Barbaren avont.*
De oversten en eenige raden der stad Utrecht erkennen schuldig te

zijn aan Jacob Croll Rutgersz. 3000 Fransche kroonen wegens aan de stad geleende gelden.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 31 vs.

740. (1429 *December* 3.) *Z. j.*
De stad Utrecht belooft de acht oversten, die zich ten behoeve van de stad hebben verbonden voor schulden aan Jacob Croll Rutgersz. c. a., te vrijwaren van alle daaruit voortvloeiende leisting, kosten en schaden.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 32.

741. 1429 *December* 3, *tSaterdages na Andree.*
De gemachtigden van den hertog van Bourgondië tot het sluiten van den zoen met den postulaat Rodolph van Diepholt en de stad Utrecht geven vrijgeleide aan Herman van Steenre en Dirick van Houdaen, raden van den postulaat en de stad, om in Vlaendren over den zoen te komen onderhandelen, en om mede te brengen een «camere van berduerwerck» ter waarde van 10.000 Bourgondische schilden en nog 9000 Bourgondische schilden, die zij allen weder veilig tehuis zullen brengen, als de zoen niet tot stand komt.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 27.

742. (1429.) *Z. j.*
Jan Vuystinc en Beernt Grawaert maken bepalingen omtrent de scheiding van een huis (in de Lijndmaerct), toebehoorende aan Aernt en Jan, zonen van Jan Maessoen. (Opgenomen in een brief dd. 1429 (*December* 13) *des Dinxdages op sunte Lucien dach.*)

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 141 vs.

743. 1429 (*December* 13) *des Dinxdages op sunte Lucien dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Aernt en Jan, zonen van Jan Maessoen, verklaren hun huis in de Lijndmaerct in twee deelen gescheiden te hebben volgens de ingelaschte ongedateerde cedel, waarbij Jan Vuystinc en Beernt Grawaert deze scheiding tot stand brengen.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 141 vs.

744. 1429 *z. d.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Johan van Colen machtigt Gerijt de Kemmer en Dirick Griemer, om voor hem te Antwerpen, Arschot, Vlierbeke, Thienen en Kuntwich zijne schuldvorderingen te innen.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 13.

745. 1429 (*December* 31) *up sinte Silvesters dach.*
Hertog Philips van Bourgongen belooft, dat de steden Herlem, Delff, Leyden, Aemstelredamme, Goude, Myddelburch en Zirrixee zullen toetreden tot den zoen tusschen den hertog en heer Rodolph van Diepholt en de stad Utrecht. (Opgenomen in een brief dd. 1430 *Januari* 2.)

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 28.

746. 1430 *Januari* 2.
De gemachtigden van den hertog von Bourgondië verklaren, dat, zoo de steden Herlem, Delff, Leyden, Aemsterdamme, Gode, Middelburch en Zirrixee geen gevolg geven aan den inhoud van den hier ingelaschten brief dd. 1429 (*December* 31) *up sinte Silvesters dach*, waarbij hertog Philips van Bourgongen belooft, dat de steden zullen toetreden tot den zoen tusschen den hertog en heer Rodolph van Diepholt en de stad Utrecht, zij voor 26 April a. s. te Utrecht zullen betalen eene som van 24.000 Bourgondische schilden.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 28.

NB. Uit het verband met andere stukken blijkt, dat, hoewel de ingelaschte brief van den hertog den Paaschstijl volgt, deze brief volgens den Kerststijl is berekend.

747. (1430) 1429 *Januari* 12.
Zoen tusschen hertog Philips van Bourgoniën en Rodolph van Diepholt met de steden van het Sticht, houdende dat de bisschop en de stad vergiffenis zullen vragen, den hertog zullen dienen tegen zijne vijanden, bij partijschappen in Holland dezelfde partij met den hertog omhelzen zullen, de ballingen uit 's hertogen landen niet ontvangen zullen enz.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 1.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 22 vs.

NB. Het laatste afschrift is onjuist gedateerd: 1459 Januari 12.

748. (1430) 1429 *Januari* 13.
Philips, hertog van Bourgondië, belooft, dat de zoen, door hem met Rodolff van Diepholt, de steden en het sticht van Utrecht gesloten, ook door de steden Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam, Gouda, Middelburg en Zieriksee zal bezegeld worden.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 473.

749. (1430) 1429 *Januari* 14.
Philips hertog van Borgoengen verleent vrijgeleide aan den bisschop en de bewoners van het sticht van Utrecht in zijne landen van Hollant, Zeelant en Vrieslant, op voorwaarde van reciprociteit.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 44 vs.

750. 1430 *Januari* 20.
Zoen tusschen den postulaat Rodolph van Diepholt met de steden van het Sticht en hertog Philips van Bourgongen met Hollant, Zelant en Vrieslant.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 35.

NB. Deze zoen, nagenoeg gelijkluidende met dien van (1430) 1429 Januari 12, is uitgevaardigd en bezegeld door den postulaat en de steden, terwijl de vroegere door den hertog uitgevaardigd en bezegeld was. In dit afschrift zijn enkele volzinnen met gelijktijdige hand gecorrigeerd en in overeenstemming gebracht met het vroegere verdrag, waarschijnlijk ten onrechte.

751. (1430.) *Z. j.*
De steden Hairlem, Delff, Leyden, Aemsterdam, Goude, Middelborch

en Zirrixee beloven den zoen te houden tusschen hertog Philips van Bourgongen en heer Rodolph van Diepholt en de stad Utrecht.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 29.

752. 1430 (*Maart* 17) *op sinte Geertruden dach.*

De stad Utrecht maakt bekend, dat de postulaat, de kapittelen, de stad Utrecht en de steden van het Oversticht op elke ploeg in Drenthe 8 en op elke coter 4 oude Fransche schilden belasting hebben gelegd, aangezien Drenthe alleen in de veete met Bourgongen, Hollant en Gelre, waarover nu een zoen getroffen is, geene schade geleden heeft.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 66.

NB. Hierachter afschrift van den brief, door de drie steden van het Oversticht aan de Drenthen geschreven na hunne weigering, om deze bede te betalen.

753. (c. 1430.) *Z. j.*

De stad Utrecht erkent van broeder Willam van Huekelem, uit naam van de steden Deventer, Campen en Zwolle, ontvangen te hebben 3000 Arnoldus guldens, in afkorting van het geld, door de drie steden op verzoek van den postulaat aan de Staten van het Nedersticht te betalen tot den zoen van Gelre.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 14.

754. (1430?) *Z. j.*

De stad Utrecht verbindt zich Gerijt de Keyser bij te staan tot het verkrijgen van betaling eener som van 16.000 Beijersche guldens, die hij den postulaat heeft voorgeschoten in den oorlog met de hertogen van Bourgongen en Gelre, terwijl hij voor de overige 20.000 Beijersche guldens reeds verbandbrieven van de kapittelen en de stad heeft.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 29 vs.

755. 1430 (*Juli* 13) *up sinte Margrieten dach der hiliger Joncfrouwen.*

Verbond tusschen Johan heer tot Culenborch en Willam heer tot Bueren, waarbij zij beloven elkander tegen een ieder bij te staan gedurende 12 jaren.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 88.

756. (c. 1430?) *Z. j.*

Hertog Arnoult van Gelre en heer Willam van Bueren onderwerpen de beslechting der tusschen hen bestaande geschillen aan Johan Schelairt en Johan van den Steenhuse en 10 andere scheidslieden, die te Nijmegen uitspraak zullen doen.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 42.

757. 1430 (*September* 15) *des Vrydages nae des heilichs Cruys dach Exaltacio.*

De postulaat Roedolph van Diepholt en de stad Utrecht eenerzijds en die van Yselsteyn, Benscop en Polsbroeck anderzijds komen overeen, dat de eersten bij een oorlog met Hollant de drie kerspelen eerst zullen aanvallen 14 dagen nadat de vijandelijkheden begonnen zijn en na voorafgaande waarschuwing, terwijl de laatsten aannemen de tienden, aan

geestelijke gestichten binnen Utrecht verschuldigd, geregeld te betalen, geene vijanden van het Sticht te ondersteunen en de stad Yselsteyn niet te versterken.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 10.

758. (c. 1430?) *Z. j.*

De stad Utrecht verklaart, dat de erfenis van Hermanna Hermansdochter uten Wuwer, zonder kinderen overleden te Sluys in Vlaanderen, toekomt aan Beatris en Clemense, hare zusters, en aan drie broederskinderen.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 98 vs.

NB. Dit stuk en de volgende tot N°. 766 zijn afkomstig uit het omstreeks 1430 opgemaakte formulierboek N°. 25. Ze zijn daarom op dezen datum gesteld, omdat elke aanwijzing tot juistere tijdsbepaling ontbrak.

759. (c. 1430?) *Z. j.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan Jacobz. de korenkooper zijn zoon Dirick machtigt, om voor hem te Topwijck in Vlaenderen de erfenis zijner moeder Bate Mertijns in ontvangst te nemen.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 47 vs.

760. (c. 1430.) *Z. j.*

Attestatie de vita, door de stad Utrecht gegeven aan jonkvrouw Agniese Jan Oosten-dochter, huisvrouw van Peter de Wilde, om haar te Brugge te dienen bij het innen harer lijfrenten en pachten.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 8 vs.

761. (c. 1430?) *Z. j.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Willam van Vlueten, Dirick van Slingelant Ottenz., poorter te Dordrecht, machtigt tot het beheer zijner goederen in Zuidholland.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 48 vs.

762. (c. 1430.) *Z. j.*

De stad Utrecht bericht aan de magen van Meynairt Keyser, dat deze wegens doodslag op Gerijt van Muerse gevangen gezeten heeft en bereid is te zoenen, doch dat hij het zoengeld niet zonder hulp zijner magen betalen kan.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 15 vs.

763. (c. 1430?) *Z. j.*

Huwelijksvoorwaarden tusschen Willem Hont Loeffsz. van Benscop en Hase Pouwels Willamszoens dochter.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 56.

764. (c. 1430?) *Z. j.*

Goedscalck van Brakell, Johan heer tot Langeraeck en Vrederick uten Hamme erkennen schuldig te zijn aan Herman van Keppell, landkommandeur van de Duitsche orde te Utrecht, 100 Fransche kronen.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 65.

765. (c. 1430.) *Z. j.*
De stad Utrecht geeft in erfpacht aan Jan Knoep eene hofstede in den Enge op de westzijde der Vecht voor 8 lood zilver en een kapoen 's jaars.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 4 vs.

766. (c. 1430.) *Z. j.*
Reispas, door den postulaat Rodolph van Diepholt gegeven aan zijnen bode Henrick Jansz.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 8 vs.

767. (14)31 *Mei* 29.
De stad Antwerpen schrijft aan de stad Utrecht, dat zij van de raden van den hertog van Bourgondië niet meer heeft kunnen verkrijgen, dan dat voor den tijd van 4 jaar aan hunne kooplieden en burgers vrijheid in den Antwerpschen tol als gunst werd toegestaan.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 188.

768. 1431 (*November* 6) *op sinte Wilboirts avond.*
De stad Utrecht geeft vidimus van den hier ingelaschten stadbrief dd. 1429 (*Augustus* 12) *des Vrydages nae sinte Louwerens dach*, waarbij de stad aan de kinderen en magen van den vermoorden burgemeester Bernt Proys als zoengeld uit stadsgoederen belooft 1300 oude Fransche schilden, — welke brief thans als betaald vernietigd wordt.
Met klein zegel van de stad in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 474.

769. 1432 *Maart* 13.
De stad Keulen verklaart, dat haar burger Johan van Tegelen gemachtigd heeft Diederich Breseman, burger van Nijmegen, om eene dading te treffen over een schip met wijn en ijzer, dat Johan Raephorst en andere burgers van Utrecht genomen hebben.
Met klein zegel der stad in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 518.

770. 1432 *Juni* 3.
Oorvede van Staess van Loenresloet, afgegeven ten behoeve der stad Utrecht.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 78 vs.

771. 1432 (*Augustus* 11) *des Manendages nae sinte Louwerens dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Jacop Vredericssoen erkent schuldig te zijn aan zijn zoon Henric Jacobssoen 45 Arnoldus-guldens, en Coenraet Jacopssoen van alle aansprakelijkheid ten dezen vrijstelt. (Opgenomen in een brief dd. 1444 (*September* 1) *des Diinsdages nae sinte Jans dach Decollacio.*)
Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 1.

772. 1432 (*Augustus* $\frac{31}{?}$) *des Sonnendaghes op* (lees: *na?*) *zinte Jans dach Decollacio.*
Gerechtsbrief van den Ouden Riin, waarbij Henric de Vos c. u. opdragen aan Henric Hazaert en Willam van Weelden, kerkmeesters der Buurkerk, den eigendom van $^1/_2$ hoeve land bij de hofstede «ter Maern» aldaar.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 11.

773. 1432 (*October* 20) *des Manendages nae sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Johan Knijff 3 viertelen land, geheeten «de Gheer», in de stadsweide.
Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 5.

774. 1432 (*October* 20) *des Manendages na sunte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Jacop van Amerongen 8 viertelen (12e—19e viertel) land naast Tonnesloet in de stadsweide. (Opgenomen in een brief dd. 1458 *z. d.*)
Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 15.

775. 1432 (*October* 20) *des Manendages na sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan jonge Johan Knijff 3 viertelen land, genaamd «die vercorven vertellen», bij Tonnesloet in de stadsweide.
Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 5.

776. 1432 (*October* 20) *des Manendages na sunte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Heynrick Jacobssoen en Gerijt van Vlueten 6 viertelen (4e—9e viertel) land in de Zogecuyle in de stads lage weide.
Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 1.

777. 1432 (*October* 20) *des Manendaghes na sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Gherit Gherit Comens soen en zijne zuster Ave, vrouw van Johan van Oudewater, 1 viertel (4e viertel) land aan de schepenzijde in de stadsweide.
Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 7.

778. 1432 (*October* 20) *des Manendages nae sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt, ter afdoening van verschillende schulden, aan Henrick de Witte 3 viertelen (10e—12e viertel) land aan de schepenzijde in de stadsweide.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 24.

779. 1432 (*October* 20) *des Manendach nae sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Aernt van Voscuyll en Goessen van Scadick 1 viertel (32e viertel) land aan de schepenzijde in de stadsweide.
Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 10.

780. 1432 (*October* 20) *des Manendages na sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Ghijsbert Louwerenszoen 3 viertelen (33e—35e viertel) land aan de schepenzijde in de stadsweide.
Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 2.

781. 1432 (*October* 20) *des Manendages na sunte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Mr. Heynrick van Reesch en Geertruyt

Roelofs dochter wten Elsweert, zijne vrouw, 1 viertel (40e viertel) land aan de schepenzijde in de stadsweide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 13.

782. 1432 (*October* 20) *des Manendaghes nae sunte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Lijsbeth, weduwe van Willam Scade van Tulle, 1 viertel land, geheeten «Wynnekerick», in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 6.

783. 1432 (*October* 20) *des Manendaichs nae sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Johan van Hoy 1 viertel land, genaamd «die Strijtviertel», in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 16.

784. 1432 (*October* 20) *des Manendaichs nae sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Henrick Jacobzoen 4 morgen land, geheeten «dye vier mergen naist der Strijtviertell», in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 17.

785. 1432 (*October* 20) *des Manendaichs nae sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Gerijt de Keyser 1 viertel land, geheeten «die negende viertell in den elff viertellen», in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 18.

786. 1432 (*October* 20) *des Manendages na sunte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Wouter Peterssoen alias Vischken 1 viertel (2e viertel) land in Patmer in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 3.

787. 1432 (*October* 20) *des Manendaichs nae sint Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Dirck de Goyer Wilmssoen en Eerst Janssoen 1 viertel (3e viertel) land in Patmer in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 9.

788. 1432 (*October* 20) *des Manendages na sunte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Aelbrecht Willemszoen van den Anxter 1 viertel (4e viertel) land in Patmer in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 3.

789. 1432 (*October* 20) *sMaenendaeges nae sunte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Ghijsbert Cosijnszoen 2½ morgen land in de stads lage weide en 2 viertelen land (3e en 4e viertel) in Wittboemshoeve aldaar.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 11.

790. 1432 (*October* 20) *des Manendaechs nae sunte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Gherit die Keyser 2 viertelen (7e en 8e viertel) land naast Witteboemshoeve in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 12.

791. 1432 (*October* 20) *des Manendages nae sunte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Johan die Craen Ghijsbertssoen 1 viertel (9e viertel in de 9 viertelen) land in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 4.

792. 1432 (*October* 20) *des Manendages nae sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Johan van Tiell 7 morgen 4 hont land, geheeten «in den Ommeloep», in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 19.

793. 1432 (*October* 20) *des Manendages nae sinte Gallen dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Henrick Jacobssoen 1 viertel (1e viertel) land naast den Ommeloop in de stads lage weide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 12.

794. 1432 (*December* 10) *die vierde Idus van December.*
Paus Eugenius IV verheft bisschop Sweder tot aartsbisschop van Cesarië en bevestigt den elect Rodolph als bisschop van Utrecht.

(Oorspr. — Utr. landskist.)
Vert. — Inv. N°. 25 f. 64.

795. 1433 (*Januari* 30) *des Vrydages nae sinte Pouwels dach Conversio.*
De elect Rodolph van Diepholt bevestigt de privilegiën en oude gewoonten der stad Utrecht.

Met zegel van den elect in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 142.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 177.

796. 1433 (*Januari* 30) *des Vrydages nae sinte Pouwels dach Conversio.*
De elect Rodolph van Diepholt bevestigt alle zaken, die ten behoeve der drie Staten van het Sticht door en voor hem geschied zijn tijdens hij postulaat was.

Met zegel van den elect in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 143.

797. (1433) 1432 *Februari* 21.
Vonnis van den raad van Brugghe, waarbij Wouter van Vyane en drie andere poorters van Utrecht ontslagen worden van het arrest, waarmede Jan Jacopszoen Haec hen heeft belast voor de betaling van 220 pond achterstallige lijfrenten, die de stad Utrecht hem schuldig was.

Met zegel van de stad in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 288.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 186 vs.

798. 1433 *April* 21.
Hertog Philips van Bourgongen belooft aan Willam van Brederode jaarlijks te doen betalen 200 Hollandsche schilden 's jaars, totdat hij zal hebben afgelost de 2000 Hollandsche schilden, waarmede deze zich heeft

moeten loskoopen uit de gevangenis van de weduwe van heer Lyon van Bourinvile. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1433 *November* 16.)

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 85.

799. 1433 (*October* 24) *des Saterdages nae der Elffdusent Meechden dach.*

Volmacht van de stad Utrecht op Henrick Bulle, burger te Renen, tot het innen van de stad Renen van 96 Arnoldus guldens en $8^1/_2$ oude boddragers, wegens de in den laatsten oorlog aan de stad geleende 97 mouders rogge.

Met zegel van de stad in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 468.

800. 1434 (*April* 17) *des Saterdages nae sinte Tyburcius dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Henric Jacobssoen geëigend wordt aan een huis op den hoek der St. Jacobs steghe en aan een huis bij de Weertpoort aan de oostzijde der (Oude)gracht, behoorende aan Jacop Vredericssoen. (Opgenomen in een brief dd. 1444 (*September* 1) *des Diinsdages nae sinte Jans dach Decollacio.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 1.

801. 1434 *Juni* 12.

Hertog Philips van Bourgondië gelast zijne onderdanen, om Rodolph van Diepholt als bisschop van Utrecht te erkennen en hem in het bezit te stellen van zijne geestelijke jurisdictie. (Fragment.)

(Vidimus van het geheel. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 52.

802. 1434 *Juni* 18.

Jacob heer tot Gaesbeke beklaagt zich, dat de elect Sweder van Culenborch hem de door hem geleende goederen, verpand aan Florijs van Dalem, niet volgens belofte heeft teruggegeven.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 97 vs.

803. 1434 (*Juli* 21) *up sinte Marien Magdalenens dachs avont.*

Bisschop Rodolph geeft eene verklaring van den hier ingelaschten dijkbrief van de Loepickerweerdt dd. 1328 (*Juli* 24) *des Sonnendaechs nae sinte Marie Magdalenen dach*, waarbij hij den schouw van den dijk op nieuw regelt en bepalingen maakt over het vergoeden van des dijkgraafs uitschotten en het inboezemen van land bij wanbetaling.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 71.

804. 1434 (*October* 5) *des Diinsdages nae sinte Remeys dach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Steven Boen c. u. overdraagt aan Yordaen Wouterssoen de erfpacht van een huis bij de Borchbrug aldaar.

In dit stuk zijn opgenomen de volgende oorkonden:

I. dd. 1275 (*Juni* 4) *feria III post octavam Ascensionis Domini.* Het kapittel van St. Marie en de stad Utrecht geven in erftins aan Heyno Albus buterman een kelder aan het einde der Borchbrug.

II. dd. 1286 (*Mei* 2) *in crastino beatorum Apostolorum Philippi et Jacobi.*

Het hospitaal der heeren van St. Jan te Utrecht geeft in erfpacht aan Goetscalc Marsseman Wilgerssone een huis aan het westeinde der Borchbrug, genaamd de kamer van den H. Geest.

III. dd. 1356 (*September* 13) *optes heylighen Cruus avont Exaltacio.* Het St. Katrinen-klooster te Utrecht machtigt zijnen broeder Herman van der Coppel, om verschillende tinsbrieven binnen de stad Utrecht gerechtelijk over te dragen.

IV. dd. 1421 (*Januari* 30) *des Donredaghes nae sinte Pouwels dach Conversio.* Stadbrief van Utrecht, waarbij Tyman Janssoen c. u. overdraagt aan Jordaen Wouterssoen een huis aan de Borchbrug met kelder, door Jordaen thans bewoond.

Met 4 transfixbrieven:

I. dd. 1437 (*Maart* 28) *opten Witten Donredach.* Stadbrief van Utrecht, waarbij Yordaen Wouterssoen deze erfpacht overdraagt aan Jan Nedinxsoen.

II. dd. 1440 (*Februari* 16) *des Diinsdages nae sinte Valentiins dach*, waarbij Jan Nedixsoen deze erfpacht overdraagt aan Staesken van Loenresloot Henricssoen.

III. dd. 1444 (*November* 5) *des Donredaghes nae Alre Goedts Heyligen dach*, waarbij Staes van Loenresloet Henricssoen deze erfpacht overdraagt aan Jorden Wouterssoen.

IV. dd. 1448 (*Mei* 30) *des Donredages op sinte Peternellen avont*, waarbij Jorden Wouterssoen deze erfpacht overdraagt aan Vrederick Schade.

Zegel verloren, — en: met 4 zegels der stad in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 323.

NB. In dorso: „Van der huysingen, die besyden op sinte Meertijnsbrug gestaen ende die stat van Utrecht afgecoft ende geruymt heeft anno XVc".

805. 1435 (*Januari* 13) *des Donredages op sinte Poncyaens avont.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Fye, weduwe van Vrederyck Trinde, geëigend wordt aan de erfpacht van twee hofsteden in de Sinte Nyclaes stege, behoorende aan Hermen Brantssoen. (Opgenomen in een brief dd. 1484 (*November* 18) *des Donredages nae sinte Mertijns dach in den wynter.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 3.

806. 1435 (*Mei* 13) *op sant Servaes dach.*

Bisschop Roedolph van Dyepholt, de vijf kapittelen en de stad Utrecht bepalen, dat de zeedijk te Spakenborch, onlangs onverplicht door die van Amersfoort c. a. gemaakt, zal worden onderhouden door die van Bunschoten, en benoemen een college voor den schouw van den dijk.

Met zegels van den bisschop in roode was, — van de vijf kapittelen in groene en roode was, — 1 zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 144.
Afschr — Inv. N°. 33 f. 21.

807. 1435 *September* 2.

Hertog Philips van Bourgondië doet te niet de vrijgeleidebrieven, die de burgers van Utrecht voor de markt van Antwerpen van hem hebben gevraagd en verkregen, daar de gesloten zoen tusschen hem en den bisschop van Utrecht, dien hij geheel wil nakomen, voldoende is om

hen te beschermen, en hij niet voornemens is aan die van Utrecht meer gunst te bewijzen dan waartoe de zoen hem verplicht. (Vidimus van den proost van St. Pieter dd. 1435 *September* 7.)

Met zegel van den proost in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 519.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 24.

808. 1435 (*November* 10) *op sinte Mairtiins avondt in den wynter.*
Overeenkomst, gemaakt door de stad Brielle met haren lijfrentcheffers te Utrecht, over de betaling hunner achterstallige lijfrenten.

Met zegel van de stad in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 145.

809. (1437) 1436 *Maart* 21, *na den beloip shoifs van Hollant.*
Reglement op het beheer en onderhoud van den Dyemerdijck, vastgesteld door het Hof van Holland.

Afschr. — Inv N°. 32 f. 30 vs.

810. (1437) 1436 *Maart* 22, *na den beloip van onsen hove.*
Philips van Bourgoingne, graaf van Hollant, bevestigt het reglement van den Dyemerdijck.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 34.

811. 1437 (*Maart* 28) *opten Witten Donredach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Yordaen Wouterssoen overdraagt aan Jan Nedinxsoen de erfpacht van een huis bij de Borchbrug aldaar.

Transfix. — Inv. N°. 323.

812. 1437 *Augustus* 22, *opten achten dach van onser Vrouwen dach Assumptio.*
Schouwbrief voor de Vecht, den (Krommen) Rijn en den Nywen Rijn, vastgesteld door de Staten van Utrecht, houdende tevens besluit tot het maken van eene sluis in de Vecht beneden de kerk te Nychtevecht of voor Vredelant.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 56 vs.

813. (1437?) *Z. j.*
Ordonnantie op de keus der deputaten en het schouwen van de Vecht en de Rijnen van Utrecht tot Wijck (Krommen Rijn) en van Utrecht tot De Vaert (Vaartschen Rijn).

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 61.

814. 1440 (*Januari* 22) *op sinte Vincencius dach.*
Uitspraak van Henric Jacobsoen en Henric Hazert, als door den raad gestelde arbiters in de geschillen tusschen Jacob Proys en Frederic van Steenre, over verschillende pretensiën van den eerste, waarbij bepaald wordt, dat partijen zullen berusten in de uitspraak, door vier genoemde arbiters met den proost van Elst als overman binnen drie maanden te doen.

Oorspr. (op papier). — Inv. N° 239.

815. 1440 (*Februari* 16) *des Diinsdages nae sinte Valentiins dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan Nedixsoen overdraagt aan Staesken van Loenresloot Henricssoen de erfpacht van een huis bij de Borchbrug aldaar.

Transfix. — Inv. N°. 323.

816. 1440 (*Juni* 24) *op sint Jans dach te Middesomer.*
Schout en buurraden in de Weerd en de buren in de Weerd verklaren zich te onderwerpen aan de hier ingelaschte uitspraak *z. d.* van vier arbiters over hunne geschillen betreffende het aannemen van buurlieden buiten de buurspraak, het recht op de inkomstgelden der nieuwe buren, het verbod van transporten van huizen buiten den rechtdag, de verplichte tegenwoordigheid op de buurspraken, de verplichting tot het houden van brandladders, het herstellen van de Weerdsmuur en gracht door de buren, de tegenwoordigheid bij gemeene werken en stadsreizen, de betaling der kosten van reizen ten behoeve van aangeklaagde buren, de keus en de rekenplichtigheid der busmeesters en de onderwerping van geschillen tusschen het gerecht en de buren aan vier scheidslieden met den jonker (den ambachtsheer van de Weerd) Willem van Hemerten als overman.

Afschr. — Inv. N°. 723*.

817. 1440 (*December* 13) *des Dinxdages na onser Vrouwen dach Concepcio.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Tyman van Hamerstein al zijne goederen vermaakt aan zijne nicht Gouwe Jan Mouwers dochter, vrouw van Gelijs van Heersel.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 143 vs.

818. 1442 (*Juni* 18) *des Manendages nae sant Odulphs dage.*
Scheidsrechterlijke uitspraak van bisschop Roedolph in een geschil tusschen de steden Utrecht en Campen over een pretensie van 7000 Beijersche guldens, die Campen op Utrecht beweert te hebben wegens een leger, dat in 1428 geweest is in de Eem.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 475.

819. 1442 (*September* 13) *des Donredages nae Onser Vrouwen dach Nativitas.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Fye, weduwe van Vrederyck Trinde, in erfpacht geeft voor 28 schellingen aan Loeff van Voerde een huis in de St. Nyclaes stege, vermeld in den ingelaschten brief dd. 1435 (*Januari* 13) *des Donredages op sinte Poncyaens avont*, waarbij Fye geëigend wordt aan de erfpacht van 2 hofsteden in de St. Nyclaes stege, behoorende aan Hermen Brantssoen. (Opgenomen in een brief dd. 1484 (*November* 18) *des Donredages nae sinte Mertijns dach in den wijnter.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 3.

820. 1443 *Juni* 5, *op sunte Bonifaes dach.*
Johan, burggraaf van Montfoirde, onderwerpt het geschil tusschen hem, als dijkgraaf van Lopickerweert, en bisschop Rodolph, de kapittelen

en de stad Utrecht, over vijf punten betreffende de dijkagie van de Lopikerweerd, aan de uitspraak van zeven scheidslieden.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 146.

821. 1443 *Juni* 5, *op sunte Bonifaes dach.*

Uitspraak van Guilhelm van Lallaing en zes andere scheidslieden in het geschil tusschen Johan burggraaf van Montfoirde, als dijkgraaf van de Lopikerweerd, en bisschop Rodolph, de kapittelen en de stad Utrecht, over vijf punten betreffende de dijkagie van de Lopikerweerd.

Met zegels van Guilh. van Lallaing, den Domproost Gijsbert tot Brederode, Lodewyck van Montfoirde en Henrick van Lijsvelt in roode was, — en van Aelbert van Naeldwijck en Godert de Coninck in groene was; 1 zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 146.

822. 1443 *Juni* 16.

Johan burggraaf van Montfoirde verklaart, volgens de uitspraak van den heer van Lallaing en andere scheidslieden, tevreden te zijn, dat Johan van Rynesse van Wulven gedurende een jaar dijkgraaf van de Lopikerweerd zal zijn, om met de heemraden te onderzoeken, wie de dijkplichtigen zijn.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 146.

823. 1444 *Februari* 21, *indictione VII.*

Gerechtsbrief van den officiaal van den bisschop, waarbij verschillende burgers van Utrecht, ten verzoeke van den procureur der stad Utrecht, onder eede verklaren, dat, zoolang zij op de markt te Antwerpen handel gedreven hebben, de burgers van Utrecht voor den tijd van hertog Philips van Bourgondië steeds vrij zijn geweest van de betaling pontghelt.

Met geteekende zegels van 2 notarissen; het zegel van den officiaal verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 520.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 22.

824. 1444 (*Februari* 28) *des Vrydachs na sinte Matijs dach des heyligen Apostels.*

Gerechtsbrief van Raven, waarbij de pachters en landzaten aldaar verklaren, den door hunne landheeren (het Duitsche Huis, het kapittel van St. Pieter, de St. Servaas-abdij en het St. Nicolaas-klooster) gestelden molen in gebruik te nemen en te onderhouden volgens de door dezen vastgestelde en hier ingelaschte voorwaarden *z. d.*

Afschr. — Inv. II N°. 1080 f. 20 vs.

825. 1444 *April* 18.

Overeenkomst tusschen het kapittel van St. Pieter en de stad Utrecht ter vereffening van hun geschil over eene hoeve en een stuk land te Hagensteyn, vroeger gepacht door de heeren van Arckell.

Met de zegels van het kapittel en de stad in groene en roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 279.

826. 1444 (*Augustus* 13) *des Donredages nae sinte Louwerens dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij ten behoeve van Henric Jacobssoen een huis op den hoek der St. Jacobs stege, behoorende aan de erfgenamen van Jacop Vredericssoen, «gheruymt» wordt. (Opgenomen in een brief dd. 1444 (*September* 1) *des Diinsdages nae sinte Jans dach Decollacio.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 1.

827. 1444 (*September* 1) *des Diinsdages nae sinte Jans dach Decollacio.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Henric Jacobssoen opdraagt aan de kerkmeesters van St. Jacob een huis op den hoek der St. Jacobs stege, op eene rente van 4 pond aan het Begijnhof. Met inlassching van 3 brieven:

I. dd. 1432 (*Augustus* 11) *des Manendages nae sinte Louwerens dach*, waarbij Jacop Vredericssoen erkent schuldig te zijn aan zijnen zoon Henric Jacobssoen 45 Arnoldus guldens;

II. dd. 1434 (*April* 17) *des Saterdages nae sinte Tyburcius dach*, waarbij Henric Jacobssoen geëigend wordt aan een huis op den hoek der St. Jacobs steghe en aan een huis bij de Weertpoert aan de oostzijde der (Oude) gracht, behoorende aan Jacop Vredericssoen;

III. dd. 1444 (*Augustus* 13) *des Donredages nae sinte Louwerens dach*, waarbij ten behoeve van Henric Jacobssoen een huis op den noordhoek van de St. Jacobs stege, behoorende aan de erfgenamen van Jacop Vredericssoen, «gheruymt» wordt.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 1.

828. 1444 (*November* 5) *des Donredaghes nae Alre Goedts Heyligen dach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Staes van Loenresloet Henricssoen overdraagt aan Jorden Wouterssoen de erfpacht van een huis bij de Borchbrug aldaar.

Transfix. — Inv. N°. 323.

829. 1445 *Juni* 27.

Gerechtsbrief van den officiaal van den bisschop, waarbij verschillende burgers van Utrecht en Amersfoord, ten verzoeke van de gedeputeerden van den raad der beide steden, aan de Putkuyp getuigenis afleggen over de schade, hun in Zeeland toegebracht op hunne terugreis van de markt te Antwerpen (door den heer van Tarnant), en zulks volgens de bepalingen van den zoen tusschen den bisschop en den hertog van Bourgondië.

Met zegel van den officiaal in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 521.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 49 vs.

830. 1445 *Juni* 28.

Commissarissen van het Hof van Holland verklaren, dat de burgers

van Utrecht en Amersfoerde, die niet op de dagvaart van 27 Juni aan de Putkuyp zijn geweest tot opgave hunner geledene schade volgens den zoen tusschen den hertog van Bourgondië en de stad Utrecht, deze schade alsnog voor den officiaal van Utrecht zullen kunnen opgeven.

NB. In dorso: „De Raide van Hollant hebben belieft ende van waerden gehouden, datter ghesciede op die Putkupe, ruerende van onser borgere goede, die hem die heere van Tarnant genomen had".

Met zegels van broeder Johan Neck en van Jacob Potter van der Loe in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 521.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 59 vs.

831. 1445 *Juli* 13.
Gerechtsbrief van den officiaal van den bisschop, waarbij verschillende burgers van Utrecht en Amersfoort onder eede eene verklaring afleggen over de schade, hun in Zeeland toegebracht op hunne terugreis van de markt te Antwerpen, daar zij buitenslands waren, toen de andere beschadigden aan de Putkuyp waren en hunne verklaring over hunne schade aflegden.

Met zegel van den officiaal in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 521.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 54.

832. 1445 *Juli* 27.
Gerechtsbrief van den officiaal van den bisschop, waarbij Thomas Jacobssoen, burger van Amersfoert, en Beyeraet Proys, burgeres van Utrecht, onder eede eene verklaring afleggen over de schade, door hen geleden op de Antwerpsche markt, daar zij buitenslands waren, toen de andere beschadigden aan de Putkuyp waren en hunne verklaring over hunne schade aflegden.

Met zegel van den officiaal in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 521.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 55 vs.

833. 1445 *Juli* 27.
De stad Amstelredam erkent schuldig te zijn aan Mr. Claes Dircssoen van Amstelredam, chirurgijn der stad Utrecht, eene lijfrente van 16 Rijnsche guldens, ten lijve van Margriet, zijne dochter bij Rissent Wennemaers dochter van Leyderdamme.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 148 vs.

834. 1445 *Augustus* 4.
Volmacht van de stad Utrecht op den oud-burgemeester Roetaert Proeys en drie anderen, tot het in rechte terugvorderen van de goederen, door den heer van Ternant den burgers van Utrecht ontnomen.

Met stadszegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 522.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 49.

835. 1445 *October* 30.
Stadbrief van Brugge, waarbij Wernaer Granbeke e. a. kooplieden, ten verzoeke van de oudermannen der Duitsche Hanse te Brugge, eene

verklaring afleggen omtrent den eigendom van goederen uit een uit Oestlant terugkeerend en bij Amsterdam gestrand schip, die te Vianen in bewaring worden gehouden, — en verder Jan Zwijn en Willem van Hemerde machtigen, om die goederen in ontvangst te nemen en daarvoor het noodige te doen. (Vidimus van bisschop Roedolph dd. 1446 *Maart* 19.)

Oorspr. — Inv. N°. 523.

836. 1445 *December* 10.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Willam van Hemerden, als gevolmachtigde van Wernaer Granbeke e. a. kooplieden te Brugge, verklaart met heer Reynoldt van Brederode eene overeenkomst gemaakt te hebben over den afkoop van goederen uit een bij Amsterdam gestrand schip, en hem de goederen, die volgens deze overeenkomst niet worden teruggegeven, overdraagt. (Vidimus van bisschop Roedolph dd. 1446 *Maart* 19.)

Oorspr. — Inv. N°. 523.

837. 1446 *Maart* 19.
Bisschop Roedolph geeft vidimus van twee brieven, als:
I. van een stadbrief van Brugge dd. 1445 *October* 30 aan den heer van Brederode en van Vyanen, waarbij Wernaer Granbeke en andere kooplieden, ten verzoeke van de oudermannen der Duitsche Hanse te Brugge, eene verklaring aflleggen omtrent den eigendom van goederen uit een uit Oestlant terugkeerend en bij Amsterdam gestrand schip, die te Vianen in bewaring worden gehouden, en verder Jan Zwijn en Willem van Hemerde machtigen, om die goederen in ontvangst te nemen en daarvoor het noodige te doen.
II. van een stadbrief van Utrecht dd. 1445 *December* 10, waarbij Willam van Hemerden, als gevolmachtigde, verklaart met heer Reynoldt van Brederode eene overeenkomst over den afkoop der goederen gemaakt te hebben, en hem de goederen, die volgens de overeenkomst niet worden teruggegeven, overdraagt.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 523.

838. 1446 *Mei* 31.
De stad Utrecht brengt eene minnelijke schikking tot stand tusschen het Domkapittel en Johan van Zelmonde over eene verbouwing en verhooging van diens huis onder die Soutmarct, dat van achteren grenst aan een huis van het kapittel. Met verklaring van Johan van Zelmonde dd. 1472 (*Juli* 31) *op sinte Peters avont ad Vincula*, dat hij zijne twee huizen aan de Soudmerc niet zal verhoogen of verlagen.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 61.

839. 1447 (*Januari* 5) *opten heiligen Dertienavondt*.
De stad Utrecht vergunt aan het Tertiarissen-vrouwenconvent in de Oudelle bij O. L. Vrouwen-kapel en gasthuis in den Wijngairt, om de huizen tusschen het gasthuis en de straat, die naast Helmichsbrug oostwaarts loopt, van de gracht tot aan den Camp te bezitten en daarop eene kapel te stichten, — en tevens om, als het den broeders van de

O. L. Vrouwen-kapel en gasthuis gelukt, eene overeenkomst te treffen met het kapittel van Oudmunster tot het verkrijgen van de «kuusbane ende cloetbane», die ten zuiden naast deze kapel ligt, de kapel en het gasthius aan hun klooster te trekken. Alles op voorwaarde, dat het klooster geen verder vast goed binnen de stad zal verkrijgen, maar al wat het van dien aard verkrijgt binnen 1 jaar en 6 weken weder zal verkoopen op straf van verbeurdverklaring. (Opgenomen in een brief dd. 1447 (*Januari* 30) *des Manendages na sunte Pouwels dage Conversio.*)

Oorspr. — Inv. N°. 320.

840. 1447 (*Januari* 30) *des Manendages na sunte Pouwels dage Conversio.*

Het Tertiarissen-vrouwenconvent in de Oudelle bij O. L. Vrouwen-kapel en gasthuis in den Wijngairt, verbindt zich den inhoud na te komen van den hier ingelaschten brief dd. 1447 (*Januari* 5) *opten heiligen Dertienavondt*, waarbij de stad Utrecht het klooster vergunt om de huizen tusschen het gasthuis en de straat, die naast Helmichsbrug oostwaarts loopt, van de gracht tot aan den Camp te bezitten en daarop eene kapel te stichten, — en tevens om, als het den broeders van de O. L. Vrouwen-kapel en gasthuis gelukt, eene overeenkomst te treffen met het kapittel van Oudmunster tot het verkrijgen van de «kuusbane ende cloetbane», die ten zuiden naast deze kapel ligt, de kapel en het gasthuis aan hun klooster te trekken. Alles op voorwaarde, dat het klooster geen verder vast goed binnen de stad zal verkrijgen, maar al wat het van dien aard verkrijgt binnen 1 jaar en 6 weken weder zal verkoopen op straf van verbeurdverklaring.

Met zegel van het klooster in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 320.

841. 1447 (*October* 26) *des Donredaghes na der Elfdusent Megeden dach.*

De pastoors en kerkmeesters van de Buerkerck verklaren, dat de stillegangmakers, uitmakende de St. Barbara-broederschap, wanneer hun eenige verhindering geschiedt in het gebruik van het altaar van het H. Sacrament en de Drie koningen in de kerk, hun altaargereedschap vrijelijk zullen mogen wegnemen. De pastoors mogen de broederschap, als zij willen, uit de kerk verwijderen en haar een anderen priester toevoegen, als de door haar zelve gekozene priester hun niet bevalt.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 86 vs.

842. 1447 *December* 1.

Stichtingsbrief van een altaar aan de noordzijde achter in de Buerkerck en van eene vicarie van St. Peter, St. Bertholomeeus en St. Barbara door de executeurs van Gijsbert Heer, waarvoor zij schenken twee jaarlijksche renten van 7 Beijersche guldens en 3 Wilhelmus schilden uit land onder Overmeer en Nichtevecht en 12 stadponden uit een huis aan de Vischmerct, terwijl Dirck Heer Claessoon en zijne erfgenamen collators zullen zijn.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 83.

843. 1447 *December* 1.

Bisschop Rodolphus bevestigt de vicarie, gesticht door Gijsbertus Nycolai c. s. (als executeurs van Gijsbert Heer).

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 83 vs.

844. 1447 *December* 1.

Bisschop Rodolphus machtigt zijnen wijbisschop Johannes episcopus Corkagensis, om het nieuw gestichte altaar van St. Pieter, St. Bartholomeus en St. Barbara in de Buurkerk te wijden en bericht hem, dat hij 40 dagen aflaat toezegt aan allen, die op dit altaar de mis hooren of het in hun testament gedenken.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 84.

845. 1448 (*April* 25) *des Donredages nae Yoris dach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij het gerecht van Hooge en Lage Weide verklaart, dat Andries Knijff, kanunnik van St. Pieter, en Johan Knijff opdragen aan Gherijt Knijff hun recht op 3 viertelen land, geheeten de Gheer (in de stadsweide).

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 5.

846. 1448 (*Mei* 30) *des Donredages op sinte Peternellen avont.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Jorden Wouterssoen overdraagt aan Vrederick Schade de erfpacht van een huis bij de Borchbrug aldaar.

Transfix. — Inv. N°. 323.

847. 1448 (*September* 13) *op des heilich Cruus avondt Exaltacio.*

De stad Utrecht verklaart met Jan van Jutfaes overeengekomen te zijn, dat hij haar niet zal verhinderen in de visscherij en het waterrecht tot aan de Groote Wade tegen betaling van eene losrente van 3 oude Fransche schilden 's jaars. (Opgenomen in een brief dd. 1448 (*September* 16) *des Manendages na des heilich Cruus dach Exaltacio.*)

Oorspr. — Inv. N°. 283.

848. 1448 (*September* 16) *des Manendages na des heilich Cruus dach Exaltacio.*

Jan van Jutfaes belooft de stad Utrecht niet te zullen verhinderen in het bezit van de visscherij en het waterrecht in den Rijn van de stad door de Tollenstege, zooals dat omschreven is in den hier ingelaschten brief van de stad Utrecht dd. 1448 (*September* 13) *op des heilich Cruus avondt Exaltacio*, waarbij zij verklaart met Jan van Jutfaes overeengekomen te zijn, dat hij haar niet zal verhinderen in de visscherij en het waterrecht tot aan de Groote wade tegen betaling van eene losrente van 3 oude Fransche schilden 's jaars.

Met zegels van Jan van Jutfaes, den Domdeken Johan Proeys en Henric van Damasch in groene was.
Oorspr. — Inv. N° 283.

849. 1448 (*November* 14) *des Donredaghes na sunte Martijns dach Translacio.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Willam van Winsen aan zijne

natuurlijke dochter Nelle, vrouw van Gelijs Willamssoen, vermaakt 200 Beijersche guldens, met verband daarvan ten behoeve van zijnen kleinzoon Goetscalc en van het H. Kruisgasthuis.

Afschr. — Inv. N°. 672 f. 146.

850. 1449 (*Februari* 23) *op sinte Mathiis avont Apostels.*
Jacob, heer van Gaesbeeck, verklaart met bisschop Roedolph overeengekomen te zijn, dat hij dezen ten behoeve van het sticht in eigendom zal afstaan de stad Wijck, het slot te Duersteden en het slot te Apcoude, met alle daartoe behoorende gerechten en heerlijkheden, en dat deze hem die levenslang in lijftocht zal geven.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 182 vs.

851. 1450 *Januari* 31.
Bisschop Roedolph vergunt de stad Utrecht eene som van 4608 Rijnsche guldens te heffen uit den tweeden termijn van de Drentsche bede en eene som van 5500 Rijnsche guldens uit den eersten termijn van het nieuwe morgengeld, — en zulks ter vereffening van verschillende oude pretensiën der stad.

Met zegel van den bisschop in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 476.

852. 1450 (*Augustus* 27) *des Donredages na sinte Barthelmeeus dach Apostell.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Gijsbert Janssoen overdraagt aan zijnen zoon Willem Gijsbertss. een huis onder de Oude halle. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

853. 1451 (*Maart* 16) *des Dynsdages op sinte Geertruden avont.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Willem Gijsbertss. overdraagt aan Jan van Lewen de helft van een huis onder de Oude halle. (Vidimus van de stad Utrecht dd. 1474 (*Januari* 18) *des Dynsdages na sinte Anthonis dach.*)

Oorspr. — Inv. N°. 250.

854. 1452 (*Juni* 24) *op sinte Jans dach te Midsomer.*
Bisschop Roedolph erkent aan Henric van Cronenborch schuldig te zijn 6000 zijner guldens, die hij vroeger beloofd had binnen 10 jaar te betalen uit zijne tafelgoederen en den tol te Renen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 184.

855. 1452 (*December* 7) *op onser Liever Vrouwen avondt Conceptio.*
De stad Utrecht sluit een verdrag met de alderlieden en gemeene kooplieden van de Hensesteden des heiligen Roomschen rijks, en schenkt hun verschillende voorrechten bij hun verblijf in de stad.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 81 vs.

856. 1454 *April* 8.
Walterus de Gouda, proost van St. Pieter en thesaurier ten Dom begiftigt Symon Haew de Oestende met een kanonikaat en eene prebende in het kapittel van St. Maarten te Zantboemel, na resignatie van Gerwinus filius Johannis. (Opgenomen in een brief dd. 1454 *April* 23.)

Oorspr. — Inv. N°. 20 I, los tusschen p. 272 en 273.

857. 1454 *April* 23.
Het kapittel van St. Maarten te Zantboemel installeert Symon Haew de Oestende, pastoor van Tuyll, in het kanonikaat en de prebende, waarmede hij door den proost van St. Pieter, thesaurier ten Dom, na resignatie van Gerwinus filius Johannis, begiftigd was bij de hier ingelaschte akte dd. 1454 *April* 8.

Met geteekend zegel van den notaris.
Oorspr. — Inv. N°. 20 I, los tusschen p. 272 en 273.

858. 1454 *Augustus* 21.
De gedeputeerden van de steden Utrecht en Antwerpen sluiten een vergelijk over de aanspraken van Willem Aerntszoen, poorter van Antwerpen, op de stad Utrecht, voor welke te Antwerpen op gelden van Utrechtsche burgers arrest was gelegd.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 83 vs.

859. 1455 (*Maart* 31) *des Manendages na den heyligen Palmdage.*
De raad en de gilden der stad maken bepalingen over de keuze van den raad en het bezetten der stedelijke ambten, de bevoegdheid van den raad, de schepenbank, de oudermannen en de gilden en het winnen van het burgerschap en van het gild.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 99.

860. 1455 (*Mei* 31) *opten Beloken Pynxter-avont.*
Oorvedebrief, afgegeven door Godscalc van Winssen en 22 anderen ten behoeve der stad Utrecht na hun ontslag uit de gevangenis wegens verzet tegen den gildenbrief. (3 ex.)

Met zegels van Godscalc van Winsen, Tyman Nijpyser, Huge Vuystinc, Henric Knoep, Jan Knoep, Gijsbert van Hamelenberge. Willam van Sijl, Eggairt Spierinc, Henric van Duven, Henric Pijll, Gijsbert van Gronenberch, Jan Butendijc, Willam Proest, Loeff van der Haer, Jacob de Brouwer, Claes van Galencoep, Jacob van Galencoep, Willam Meeussone van der Rijt, Jacob Pot, Henric van Scerpenberch, Wouter van Duven, Evert Stael, Egbert Zuermont, Henric van der Meern, Wouter van Catwijc, Dirc Gerijtssone, Jan van Rietvelt, Henric die Wit en Jan Sloyer in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 476 *.

861. 1455 (*Juni* 1) *opten heiligen Beloken Pinxster-dach.*
Oorvedebrief, afgegeven door Jan Deel en 7 anderen ten behoeve der stad Utrecht na hun ontslag uit de gevangenis wegens verzet tegen den gildenbrief. (3 ex.)

Met zegels van Jan Deel, Jan de Wael Claessoen, Elyaes Ryqwijnssoen, Lubbert van Alenderp, Huge van Groenenberch, Jan van Hamelenberch, Peter Boydijn, Aernt Henricssoen, Dirc Evertss., Jan van Spiick, Aern van Voscuyl, Jan Foyt, Henric de Witte en Jan Sloyer in groene was
Oorspr. — Inv. N°. 476 *.

862. 1456 *April* 9.
De elect Gijsbrecht van Bredenrade, de vijf kapittelen, de ridderschap aan deze zijde der Ysel en de stad Utrecht sluiten eene overeenkomst met de stad Ryenen, waarbij de onderlinge geschillen vereffend worden, terwijl de stad Ryenen geene vijanden van den elect zal inlaten en geen nieuwen heer zal huldigen, tenzij gedwongen.

Met zegels van den elect, de vijf kapittelen, Gijsbrecht van Vyanen van Rysenborch, Steven van Zulen van Nyevelt, Gijsbert van Nywenrode, Willam van Zulen van Nyevelt en de steden Utrecht en Renen in roode en groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 477.

863. (1456.) *Z. j.*
Bestand, gesloten te Yselsteyn tusschen den elect Gijsbrecht van Brederode en bisschop David van Bourgoniën, waarbij de eerste afstand doet van zijne rechten op het bisdom; hij zal de proosdijen van den Dom en Oudmunster behouden, die van St. Donaes te Brugge verkrijgen en bovendien eene jaarrente van 4200 Rijnsche guldens, totdat hij een beneficie van deze waarde zal verkregen hebben; de bisschop en de Staten zullen hem als vergoeding zijner gemaakte kosten 50.000 gouden leeuwen betalen.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 9.

864. 1456 (*Augustus* 6) *des Vrydages na sunte Peters dach ad Vincula.*
Bisschop David van Burgundië bevestigt de privilegiën en oude gewoonten der stad.

Met zegel van den bisschop in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 147.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 177 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 83.

865. (1456.) *Z. j.*
Formulier van den eed, door den bisschop gedaan aan de Utrechtsche kerk.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 92.

866. (1456.) *Z. j.*
Formulier van den eed, door den bisschop gedaan aan de stad Utrecht.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 83.

867. 1456 (*October* 29) *des Vrydages na sinte Symon ende sinte Juden dach Apostelen.*
De raad en de gilden van Utrecht maken bepalingen over de keuze van oudermannen der gilden, raadsleden, schepenen en kameraars der stad.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 32 vs.

868. 1456 *December* 1.
Johan, hertog van Cleve, machtigt den Domproost Ghijssbrecht van Brederoede tot het innen eener som van 21.000 Rijnsche guldens, door de Staten van het Nedersticht van Utrecht toegezegd. (Notariëel vidimus dd. 1468 *September* 15, *indictione I.* — Ook opgenomen in een brief dd. 1468 *September* 15, — en in een vidimus dd. 1474 *September* 24.)

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 47 vs.
Oorspr. — Inv. N°. 482.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 7.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 47.

869. 1457 *Juni* 15.
De stad Utrecht stelt zich borg voor de tijdige betaling eener som van 4400 Overlantsche guldens, door Jacob van Gaesbeke, Reynolt van Brederoede en Henric van Montfoorde verschuldigd aan jonker Johan tot Nassauwe, die zich ten hunnen behoeve heeft borggesteld bij Claeus van Driel te Brussel.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 1.

870. 1458 *April* 20.
Henric bastert van Montfoirde die oude verklaart, daar hem door de stad Utrecht teruggegeven is het genot van alle erf- en lijfrenten, die hem in 1449 bij zijne verbanning ontnomen waren, aan de stad kwijtschelding te geven van alle sedert 9 jaren verschenene termijnen daarvan.

Met geschonden zegel van Willam Aerntss. van den Heilgen lande.

Oorspr. — Inv. N°. 478.

871. 1458 *Mei* 22.
Jan van Renes van Reynouwen verklaart door de stad Utrecht voldaan te zijn van de schade, zijnen vader vroeger toegebracht door het verbranden van het huis te Reynouwen.

Met zegel in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 479.

872. 1458 *Juni* 8.
Jacob heer tot Gaesbeke staat voor zijn levenstijd af aan bisschop David van Bourgongen het beheer van de sloten Apcou deen Duyrsteden en de stad Wijck en van zijne overige goederen en rechten in het Sticht. (Notariëel afschrift *z. j.* van een vidimus van de stad Leyden dd. 1460 *Maart* 16.)

Met geteekende zegels van drie notarissen.

Oorspr. — Inv. N°. 160*.

873. 1458 *Juni* 24.
Zoen tusschen bisschop Davidt van Bourgondië met zijnen broeder Anthonis en de stad Amersfoirt, en den Domproost Gijsbrecht van Brederode met Reynout van Brederode, Heynric van Montfoerde en de stad Utrecht, houdende dat de laatsten den bisschop vergiffenis zullen vragen en dat alle geschillen sedert het bestand van Yselsteyn zullen onderworpen worden aan de uitspraak van Anthonis, bastaard van Burgoniën, den stadhouder Johan van Lannoy en de Staten van Utrecht.

Met zegels van hertog Philips van Bourgondië, den bisschop, Anth. van Bourgondië, Jan van Lannoy, den Domproost, Reynalt van Brederode, Heynric van Montfoort en de stad Amersfoord in roode en groene was; 1 zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 480.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 6 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 21 vs.

874. 1458 (*Augustus* 5) *op sunte Sixtus avondt des heyligen Martelairs.*

De stad Utrecht erkent verkocht te hebben aan Mr. Johan van Gheyn, vicaris van Oudmunster, eene rente van 30 Rijnsche guldens, waarvoor deze eene vicarie gesticht heeft in de raadskapel ter Buerkerck, belooft het kapitaal (met de vroeger door Gerijt die Keyser voor een gelijk doel geschonkene gelden) binnen drie jaren in vast goed te beleggen en de rente jaarlijks aan den vicaris te betalen.

NB. Zie over de door Gerijt die Keyser geschonkene gelden de akte van 1423 St. Victors-avond hiervoor N°. 690.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 32 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 75.
Afschr. — Inv. N°. 586 f. 161.

875. 1458 (*Augustus* 6) *op sunte Sixtus dach des heyligen Martelairs.*

Stichtingsbrief van de vicarie van St. Jan Evangelist en St. Barbara in de raadskapel der Buerkerck door Johan van den Gheyn, waarvan na zijn dood de twee burgemeesters en de twee overste oudermannen van Utrecht collators zullen zijn.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 33 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 75 vs.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 165.

876. 1458 *November* 24.

Approbatie door bisschop David de Burgundia van de stichting eener vicarie in de Buurkerk door Johannes de Gheyn, vicaris in de St. Salvators-kerk.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 35 vs.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 77.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 169.

NB. In het laatste afschrift wordt verkeerdelijk het jaar 1463 genoemd.

877. (1458?) *Z. j.*

Bisschop David van Bourgoengen verbiedt alle verkeer met de oproerige stad Amersfoirdt en gelast burgers van Amersfoirdt, waar zij in het Sticht gevonden worden, te vangen.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 29.

NB. Vgl. Heda, Historia. p. 294?

878. 1458 *z. d.*

Gerechtsbrief van Hooge en Lage Weide, waarbij Jacop van Amerongen aan Johan van Rynesse van Wulven opdraagt 3 van de 8 door hem, blijkens den hier ingelaschten brief dd. 1432 (*October* 20) *des Manendages na sunte Gallen dach*, van de stad Utrecht gekochte viertelen (12e—19e viertelen) land naast Tonnesloet in de stadsweide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 15.

879. 1459 (*Januari* 30) *des Dinxdages na sente Pouwels dach Conversio.*

De pastoors en vicarissen der Buerkerck te Utrecht maken den bezitter der vicarie, in de raadskapel in de kerk gesticht door Mr. Johan van den Gheyn, ten verzoeke van het stedelijk bestuur deelgenoot van al hunne presentiën en memoriën.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 36.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 77 vs.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 170.

880. 1459 (*Mei* 15) *des Dijnsdages na den heyligen Pinxter-dage.*

Overeenkomst tusschen de steden Utrecht en Harderwijck, waarbij bepaald wordt, dat de wederzijdsche burgers en onderzaten geleide zullen hebben en dat men hen niet zal arresteeren voor schuld hunner medeburgers.

Met zegels van de 2 steden in roode en groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 148.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 91.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 19 vs.

881. 1459 *Juli* 7.

Proces-verbaal van de belofte, door bisschop David de Burgondia in tegenwoordigheid der Staten van beide deelen van het Sticht gedaan, dat hij de stad Wijck en de kasteelen Duerstede en Abcoude als deelen van het Sticht zal verdedigen en dat hij zich voor Zondag over 8 dagen te Wijck zal doen huldigen en daartoe de stad Utrecht en andere belanghebbenden zal uitnoodigen.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 8.

882. 1459 (*October* 12) *des Vriedages na sunte Gereonis ende Victoris dach.*

Overeenkomst tusschen de steden Elburgh en Utrecht, waarbij bepaald wordt, dat de wederzijdsche burgers en onderzaten geleide zullen hebben en dat men hen niet zal arresteeren voor schuld hunner medeburgers.

Met zegel van Elburg in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 149.

883. 1460 *Januari* 6.

De stad Utrecht belooft de oversten en leden van den raad der stad, die zich verbonden hebben tot betaling van schulden der stad aan Jacob van Amerongen c. s., daarvoor schadeloos te zullen houden.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 28 vs.

884. (1460.) *Z. j.*

De stad Utrecht belooft Jacob Proys, die zich verbonden heeft tot betaling van schulden der stad aan Jacob van Amerongen c. s., hiervoor schadeloos te zullen houden.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 29.

885. 1461 (*Januari* 26) *des Manendages na Conversionem sancti Pauli.*

Fundatiebrief van het Dolhuis uit het legaat van Willem Arntss. door de broeders van de St. Barbare- en St. Bartelmeus-gasthuizen.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 81 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 26.

886. 1461 *Maart* 11.
Overeenkomst tusschen de steden Amstelredamme en Utrecht over de betaling van achterstallige lijfrenten, door de stad Amsterdam aan Utrechtsche burgers verschuldigd.
Met zegel van Amsterdam in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 289.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 21 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 20.

887. 1461 *Mei* 21.
Johan burggraaf van Montfoirde belooft aan bisschop David van Bourgondië den hier ingelaschten zoen te houden, gesloten tusschen bisschop Florens van Wevelkoven en zijn overgrootvader Henrick van Montfoirde dd. 1387 (*Augustus* 13) *des Dinxdages na sinte Laurencius dach.*
(Oorspr. — Utr. landskist.)
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 12.

888. 1461 (*Juli* 27) *des anderen daeghs na sint Jacobs dach des heyligen Apostel in den somer.*
De ambachtsheeren en het gerecht van de Cleyne Coppel sluiten eene overeenkomst met de ambachtsheeren, het gerecht en de geërfden van Leechraven, omtrent de uitwatering der landen van de Cleyne Coppel door Leechraven in den Rhijn.
Afschr. — Inv. II N°. 1080 f. 22.

889. 1461 *z. d.*
De stad Utrecht verleent aan Lambert Duynlant en Peter Anthoniss. (van Antwerpen) vergunning, om zich met 25 man te Utrecht te vestigen tot het scheren en persen van laken, onder gehoudenheid om de gilden, op wier bevoegdheid zij inbreuk maken, te voldoen.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 28 vs.

890. 1462 (*Juli* 21) *des Wonsdages op sante Marie Magdalenen avont.*
Uitspraak van gedeputeerden van de steden Deventer, Campen en Zwolle, als scheidsrechters in een geschil tusschen de steden Utrecht en Amersfoert, wegens den overval van de stad Utrecht door bisschop Roelof met de stad Amersfoert in St. Blasius-nacht (1449) en de daarop gevolgde wederzijdsche misdrijven, waarbij o. a. bepaald wordt, dat elk der beide steden eene vicarie van 3 missen ter week zal stichten voor de zielen der in St. Blasius-nacht gesneuvelde Utrechtenaars en der op Voscule gesneuvelde Amersfoorders.
Met zegels van de steden Utrecht en Amersfoort, den Domproost Gijsbrecht van Bredenrade, Reynalt tot Bredenrade en de steden Deventer, Campen en Zwolle in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 524.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 30.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 17.

891. 1462 (*November* 29) *des Manendages nae sunte Cecilien dach.*
Formulier van een lijfrentebrief van de stad Utrecht.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 30 vs.

892. 1463 *Januari* 23.
Verdrag tusschen de steden Utrecht en Amersfoirt tot handhaving van hare wederzijdsche rechten en privilegiën en van den landbrief.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 74.

893. (1463) *Mei* 23.
De stad Utrecht, met de stad Amersfoort door ridderschap en steden van Hollant, Zeelant en Vrieslant benoemd tot scheidsrechter in hun geschil met de 6 Wenssche steden, machtigt Mr. Folpaert van Amerongen en Jacob Proys, om op de aanstaande dagvaart te Groningen tusschen partijen als zoodanig op te treden.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 30 vs.
NB. Vgl. Von der Ropp, Hanserecesse. V p. 218 vlg.

894. 1463 *Juli* 1.
Overeenkomst van de stad Utrecht met de steden Muden en Weesp, waarbij de wederzijdsche burgers en onderzaten geleide ontvangen, terwijl bepaald wordt, dat zij alleen voor hunne eigene schulden zullen gearresteerd worden.
Met zegels der drie steden in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 150.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 19.

895. 1464 (*December* 19) *des neesten Wonssdaghes na sunte Lucien dach.*
De stad Zutphen geeft vrijgeleide aan de burgers en inwoners van Utrecht voor hunne personen en goederen.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 26.

896. 1465 *Februari* 5.
De stad Utrecht belooft geen recht te zullen doen over pretensiën ten laste van Jan, Jan en Dyrck van Huekelom ter zake van 100 Rijnsche guldens, door hen verschuldigd aan Evert Zoudenbalch, kanunnik ten Dom, doch aan den brenger door heer Jan Taets en Jacob Proys langs gerechtelijken weg ontnomen, — en ten laste van Arnt Zegerss. en Lubbert van Glinde ter zake van het arresteeren van Utrechtsche burgers te Bernevelt, wegens de hun vroeger voor de betaling van morgengeld in Bernevelder kerspel afgepande runderen.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 29 vs.

897. 1465 *Juni* 10.
Overeenkomst tusschen de steden Utrecht en Dordrecht, waarbij bepaald wordt, dat de wederzijdsche burgers en onderzaten geleide zullen hebben en alleen voor hunne eigene schulden arrestabel zullen zijn.
Met zegels der twee steden in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 151.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 25 vs.

898. 1465 (*Augustus* 13) *des neysten Dinxdages na sunte Llaurens dach des heilyghen Martelaers.*
De stad Utrecht verpandt hare landerijen in Hagesteyn aan Jan van

Amerongen en Gerit uten Leen voor eene som van 1200 Rijnsche guldens, gebruikt tot afdoening eener leening voor verschillende Utrechtsche burgers.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 24.

899. 1465 (*Augustus* 13) *des neysten Dinxdaghes na sunte Lourens dach des heylighen Martelaers.*

Jan van Ameronghen en Gherit uten Leen verklaren voor 1200 Rijnsche guldens in pand genomen te hebben de erven en goederen, die de stad Utrecht in het land van Haghensteyn heeft.

Met zegels van Jan van Ameronghen, Gherijt uten Leen, Jan van Rynes van Wulven en Jacob van Ameronghen in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 280.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 24 vs.

900. 1465 (*October* 2) *opten anderden dach in Octobry.*

Quittantie van de stad Dordrecht aan Mertijn Jacobss., burger van Utrecht, wegens de ontvangst van den koopprijs van de door hem teruggekochte weit, afkomstig uit zijn wegens inbreuk op het stapelrecht (in 1458) op de Lecke verbeurd verklaard schip.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 26.

901. 1465 *November* 23.

De burgemeesters van Utrecht stellen Gijsbert Eerstsz. van Dorschen aan tot opperkoster der Buurkerk.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 99 vs.

902. (c. 1465?) *Z. j.*

De stad Utrecht belooft aan Jan Dyrcxss. om de schade, door hem geleden wegens het inbeslagnemen zijner goederen voor den door Ghisbert van Nyenroide geëischten, doch op 's raads bevel geweigerden ongewonen tol te Muden, te vergoeden en het door hem aan de stad geleende geld te zullen terugbetalen.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 30.

NB. De eenige aanwijzing voor de dagteekening van dezen brief is zijne plaatsing in register N°. 33 tusschen stukken van dien tijd. In ieder geval valt het stuk tusschen 1454 en 1476, de jaren, waarin Gijsbrecht v. N's vader en hij zelf stierven.

903. 1466 (*Maart* 7) *des Vrydages nae den Zonnendach Reminiscere.*

Hertog Adolph van Gelre belooft de rechten der stad Deventer te zullen handhaven en zich te zullen houden aan den zoen tusschen hertog Arnolt van Gelre en het sticht van Utrecht. (Vidimus van den officiaal van den proost van Deventer dd. 1466 *Maart* 13, *indictione XIV.*)

Met zegel van den officiaal in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 481.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 1 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 27.

904. 1466 *Maart* 20.

Uitspraak van den Domproost en de 4 kapittelen als scheidsrechters in een twist tusschen het kapittel van St. Pieter en de stad Utrecht over een hofstede, genaamd den Musschelbeerch, achter den Regenboge bij den stadsmuur, waarbij de hofstede aan het kapittel wordt toegewezen op voorwaarde, dat de steeg, die noordelijk langs deze hofstede loopt, zoo breed zal blijven als laatstelijk tusschen gedeputeerden van den raad en van het kapittel bepaald is.

Met zegels van den Domproost en de vier kapittelen in roode en groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 256.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 2 vs.

905. 1466 (*April* 28) *des Manendages op* (lees: *na*) *sinte Marcus dach.*

De stad Utrecht vergunt aan Hughe Janszoen, om de balken van zijn in aanbouw zijnde huis in den zuidmuur van het stadhuis te slaan.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 32 vs.

906. 1466 (*October* 31) *op Alreheilyghen avont.*

De stad Utrecht geeft vrijgeleide gedurende een jaar aan Willem Caxtom, gouverneur, en aan de kooplieden van de Engelsche natie voor hunne personen en goederen, en maakt verschillende bepalingen over hun verblijf en verkeer te Utrecht.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 27 vs.

907. 1467 (*Januari* 20) *op sinte Agnieten avont.*

De stad Utrecht verklaart in pacht gegeven te hebben aan Dyrck van Moutwijck eene kluis aan de zuidzijde van de Borchbrugge naast de kraan.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 31 vs.

908. 1467 (*Januari* 29) *des Donredages na sinte Pouwels dach Conversio.*

De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Dyrck Woutman 585 Rijnsche guldens en 8 stuivers, die hij gedurende zijn bewind als kameraar verschoten heeft.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 32.

909. 1467 *Maart* 6.

De stad Utrecht erkent in erfpacht te nemen van het Domkapittel 3 viertelen land, behoorende aan het altaar van St. Maria Magdalena in de St. Stevenskapel in den Dom, en 1 viertel land van het kapittel, allen gelegen in de parochie van St. Jacob in de stadsweide. Met transfix dd. 1467 *Maart* 6, waarbij bisschop David deze overeenkomst goedkeurt.

Met stadszegel in roode was, — en: met kleine zegels van den bisschop in roode was en van het kapittel in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 266.
Afschr. — Inv. N°. 33 f 4 vs.

NB. In dorso: „Den brief van den steenovens van den heeren van den Doem tUtrecht"; volgens het opschrift in het cartularium was dit het land, „daer nu die nye steenoven op staen".

910. 1467 *Maart* 6.

Bisschop David de Burgundia bevestigt den brief, waarbij de stad Utrecht eenig land (in de stadsweide) van het Domkapittel in erfpacht neemt.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 5 vs.

911. 14[6]7 (*Maart* 19) *des neesten Donredaichs nae Judica.*
De stad Utrecht verkoopt aan Aernt van Hove 2 van 6 viertelen land aan de raadszijde in de stadsweide, waarop de stadssteenovens staan, onder verplichting tot het onderhoud eener brug en het graven eener wetering.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 8.

912. 1467 (*Maart* 19) *des neysten Donnredages na Judica.*
De stad Utrecht verkoopt aan Herman Kroick 1 van 6 viertelen land aan de raadszijde in de stadsweide, waarop de stadssteenovens staan, onder verplichting tot het onderhoud eener brug en het graven eener wetering.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 14.

913. 1467 *Mei* 6.
Overeenkomst tusschen de steden Amersfoert en Bunschoten, waarbij zij haar geschil over den Spakenborger dijck aan 9 scheidsrechters opdragen.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 3 vs.

914. 1467 *Mei* 16.
De stad Utrecht verklaart, dat hare burgers, geland onder den Spakenborger dijck, zich bij de overeenkomst tusschen de steden Amersfoert en Bunscoten over den dijk hebben aangesloten.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 4.

915. 1467 *Mei* 23.
Bisschop David van Bourgondië bevestigt de overeenkomst tusschen de steden Amersfoert en Bunscoten betreffende de dijkaadje van Bunscoten.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 4.

916. 1468 *Maart* 15.
Uitspraak van bisschop David van Boergoengen in een geschil tusschen de vijf kapittelen en de stad over de accijns-vrijheid der kapittelen, waarbij hun wordt toegekend vrijheid voor 2000 vaten dik bier of 3000 vaten dun bier 's jaars terwijl zij voor uitheemsch bier accijns zullen betalen gelijk de burgers, — vrijheid voor een voeder wijn 's jaars voor elk kapittel, — en vrijheid van de kleine accijnsen voor eigen gebruik; de kapittelen zullen daarentegen hunne brouwerijen afschaffen.

Met zegels van den bisschop en den Domproost in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 152.
Afschr — Inv. N°. 31 f. 37 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 5 vs.

917. 1468 (*Maart* 23) *feria quarta post Dominicam Oculi.*
De stad Utrecht bestemt, met toestemming der broeders van het hospitaal, op verzoek van den generaal en de broeders der orde van St. Maria de monte Carmeli (Karmelieten), het hospitaal van St. Agatha in de Nova platea (Nieuwstraat) voor de stichting van een klooster der orde.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 68 vs.

918. 1468 *September* 15.
De Domproost Gijsbrecht van Brederoide erkent van de stad Utrecht geleend te hebben 2000 Rijnsche guldens, terug te betalen uit de restanten van het morgengeld van 21.000 Rijnsche guldens, in 1456 hem en den hertog van Cleve door de Staten van het Nedersticht gegund, — en zulks nadat hertog Johan van Cleve bij den hier ingelaschten brief dd. 1456 *December* 1 den Domproost tot het innen van dit morgengeld gemachtigd heeft.

Met zegel van den Domproost in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 482.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 7.

919. 1470 *Juni* 18.
Oorvedebrief van Peter van Zulen en 31 anderen, afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht bij hunne terugkomst uit hunne ballingschap.

Met zegels van Peter van Zulen, Aernt van der Horst, Jacob van der Horst, Jan van Spijck, Jan die Conincg, Joest van Bueren, Mercelys van Beesde, Beernt Grouwert, Lubbert die Wael, Daniel van Nyewael, Jacob Peterss, Aernt van der Horst, Beernt Proys en Jan die Conincg in groene was, — 4 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 483.

920. 1470 *Juni* 19.
Oorvedebrief van Beernt Proys en 7 anderen, afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht bij hunne terugkomst uit hunne ballingschap.

Met zegels van Beernt Proys, Jan Dircxs. en Philips Gelyss. in groene was, 1 zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 484.

921. 1470 *Juli* 17.
Zoen, gemaakt door bisschop David van Bourgondië tusschen Frederic zoon van Egmont, heer van Ysselsteyn, en de stad Utrecht, over de twisten na het verbranden der stad Ysselsteyn door de Gelderschen in 1466, nadat haar door de stad Utrecht verboden was zich te versterken.

Met zegels van den bisschop, den heer van Yselstein en de stad Utrecht in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 485.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 36.

922. 1471 (*September* 26) *des Donredages na sinte Matheus dach.*
Gerechtsbrief van de Hooge en Lage Weide, waarbij Johan Knijff aan zijne dochter Mergriet, huisvrouw van Willam Zael, opdraagt den eigendom van 2 van de 3 «vercorven viertellen» in de stadsweide.

Afschr. — Inv. N°. 268 n°. 5.

923. 1471 *z. d.*
Notariëele akte, waarbij P., broeder in het Karmelieten-klooster te Utrecht, daaraan schenkt, wanneer hij in de orde geprofessijd wordt, al zijne goederen, behoudens eene kleine uitkeering voor zich zelven gedurende het jaar voor zijne professie; — en wanneer hij niet in de orde geprofessijd wordt, 100 Arnoldus guldens.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 49.

924. 1472 *April* 22 *post Pasche.*
Anthonius bastaard van Burgundië staat aan bisschop David van Burgundië en de Staten van Utrecht voor 12000 Rijnsche guldens af zijne aanspraken op goederen te Renen, Amerongen, Woudenberch, Drieberge, Zeyst, Leerzen, Coeten, Languebroeck, Zoyst, Ghoy en Houten en de kasteelen Apcoude en Duersteden en de stad Wijck, hem door wijlen jonker Jacob van Gaesbeke verkocht, doch waarop door den bisschop tevens aanspraak werd gemaakt. (Vidimus van den officiaal van den bisschop dd. 1473 *Maart* 5, *indictione VI.*)

Met zegel van den officiaal in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 153.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 41.

925. 1472 *April* 22 *post Pasche.*
Anthonius bastaard van Burgundië machtigt Natalis de Haga en Johannes Bouchout, om al zijne rechten op goederen in het Sticht, gekocht van Jacob van Gasebeke, op te dragen aan den bisschop en de Utrechtsche kerk. (Vidimus van den officiaal van den bisschop dd. 1473 *Maart* 5, *indictione VI.*)

Met zegel van den officiaal in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 153.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 41.

926. 1472 (*Juni* 29) *op sunte Peters ende Pouwels dach.*
Schout en buren van Over-Jutfais verbinden zich om de brug, door de stad Utrecht aldaar over den Rijn gelegd, te hunnen koste te onderhouden.

Met zegels van Adriaen van Rijn (als ambachtsheer) en Werner Braem in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 335.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 48 vs.

927. 1472 (*Juni* 29) *op sunte Peters ind Pouwels dach.*
Schout en buren van Neder-Jutfaes verbinden zich om de sluis, de zijl en den dam, door de stad Utrecht aldaar in den dijk gelegd, te hunnen koste te onderhouden.

Met zegel van Frederick Zoude van Rijn in groene was; 1 zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 336.

928. 1472 (*Juli* 31) *op sinte Peters avont ad Vincula.*
Johan van Zelmonde belooft aan het Domkapittel, dat hij zijne twee huizen aan de Soudmere niet zal verhoogen of verlagen. (Opgenomen in een brief dd. 1446 *Mei* 31.)

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 61.

929. 1473 (*Februari* 18) *des Donredaghes na sinte Valentijns dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Dirck de Cruyff erkent schuldig te zijn aan Jan Willemssoen de Ridder 40 Rodolphs guldens in hoofdsom en 7 schellingen 8 penningen van kosten. (Opgenomen in een brief dd. 1475 (*October* 12) *des Donredaghes na sinte Victors dach.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 2.

930. 1473 (*Mei* 20) *des Donredages na sinte Servaes dach.*
Gerechtsbrief van Zeyst, waarbij Jan de Coninc Jans soen en zijne moeder aan Dirc van den Waell opdragen de helft in «dat goet tot Zeysterstraet».

Met geschonden zegels van den schout Geryt Van Zulen van Blikenborch en van Jacob Van Zulen van Blikenborch in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 21.

931. 1473 (*October* 30) *des Saterdaghes na sinte Simon ende Juden dach Apostellen.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Jan de Ridder geëigend wordt aan een huis aan de westzijde van de Springwijck, ten noorden van het blinde steegje, behoorende aan Dirck de Cruyff. (Opgenomen in een brief dd. 1475 (*October* 12) *des Donredaghes na sinte Victors dach.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 2.

932. 1474 (*Januari* 8) *des Saterdages na den heyligen Dertyen-dach.*
De St. Servaas-abdij te Utrecht geeft in erfpacht aan de stad Utrecht eene hofstede op Sinte Nyclaes-enghe in de Nystraet.

Met zegels van de abdis en de abdij in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 257.

933. 1474 (*Juli* 14) *des Donredages nae sinte Margrieten dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Loeff van Voirn en Wouter de Beer opdragen aan Tyman van Schadick 3/4 van het huis (in St. Nyclaes stege), vermeld in den getransfixeerden schepenbrief (N°. 819). Opgenomen in een brief dd. 1484 (*November* 18) *des Donredages nae sinte Mertijns dach in den wynter.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 3.

934. 1474 (*Augustus* 11) *des Donredaghes na sinte Lourens dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij Jan de Ridder geëigend wordt aan een huis aan de westzijde van de Springwijck, (behoorende aan Dirck de Cruyff). (Opgenomen in een brief dd. 1475 (*October* 12) *des Donredaghes na sinte Victors dach.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 2.

935. 1474 *Augustus* 17, *indictione VII.*
Notariëele akte, waarbij Ghijsbertus de Brederoede, kanunnik ten Dom, erkent, dat hij in de twisten na den dood van bisschop Roedolf van Diephout, als Domproost en elect, uit het ten bate van den hertog van Cleef door de drie Staten goedgekeurde, doch nog niet geheel geïnde morgengeld, krachtens procuratie van den hertog gelicht heeft 2000 Rijnsche guldens, — en belooft aan de stad Utrecht authentiek afschrift van deze procuratie te zullen leveren en haar voor het lichten dezer gelden schadeloos te zullen houden.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 45.

936. 1475 (*Mei* 31) *des Woensdaghes op sinte Peternellen dach.*
Schepenbrief van Utrecht, waarbij ten behoeve van Jan de Ridder de maelre een huis (aan de westzijde van de Springwijck), vermeld in den

getransfixeerden brief (N°. 934), «gheruymt» wordt. (Opgenomen in een brief dd. 1475 (*October* 12) *des Donredaghes na sinte Victors dach.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 2.

937. 1475 (*October* 12) *des Donredaghes na sinte Victors dach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan de Ridder de maelre opdraagt aan Jacop Heynrickssoen van Osenbrugge het huis, vermeld in de hier ingelaschte schepenbrieven:

I. dd. 1473 (*Februari* 18) *des Donredaghes na sinte Valentijns dach*, waarbij Dirck de Cruyff erkent schuldig te zijn aan Jan Willemssoen de Ridder 40 Rudolphs guldens in hoofdsom en 7 schellingen 8 penningen van kosten;

II. dd. 1473 (*October* 30) *des Saterdaghes na sinte Simon ende Juden dach Apostellen*, waarbij Jan de Ridder geëigend wordt aan een huis aan de westzijde van de Springwijck, behoorende aan Dirck de Cruyff;

III. dd. 1474 (*Augustus* 11) *des Donredaghes na sinte Lourens dach*, waarbij Jan de Ridder geëigend wordt aan een huis aan de westzijde van de Springwijck (behoorende aan Dirck de Cruyff);

IV. dd. 1475 (*Mei* 31) *des Woensdaghes op sinte Peternellen dach*, waarbij ten behoeve van Jan de Ridder de maelre een huis aan de westzijde van de Springwijck, vermeld in den getransfixeerden brief (n°. III), «gheruymt» wordt.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 2.

938. 1475 *November* 22 — 1476 *Januari* 24.

Stukken betreffende het proces, gevoerd voor den officiaal van den bisschop tusschen Splinter Taets en Jan Willemss. de Smit, over de betaling van 4½ Beyersche guldens, wegens 3 jaren huur van een huis in de Twyestraet.

Afschr. — Inv. N°. 817.

939. 1476 *Februari* 14.

Margriet Jan Dirckxsoons weduwe sticht eene vicarie in de (St. Nicolaas-)kapel der St. Jacobskerk te Utrecht, begiftigt die vicarie met land te Overmeer en Nichtevecht en erfpachten uit land onder Anckeveen, Overmeer en Nichtevecht, en maakt bepalingen omtrent den dienst en het collatierecht.

Afschr. — Inv. II N°. 753 f. 31.

940. 1476 *Mei* 5.

Bisschop David van Bourgondië bevestigt de stichting eener vicarie in de St. Jacobskerk door Margareta weduwe van Johannes Theodorici, en verleent haar aan Gerardus Tielmanni, vicaris in de St. Mariekerk te Utrecht.

Afschr. — Inv. II N°. 753 f. 33 vs.

941. 1476 *December* 19.

De officiaal van den bisschop, als rechter in appèl van eene uitspraak van Willebrord, pastoor van Ummen, rechter-commissaris te Zwolle, doet ten verzoeke van Alfardus Bertoldi, pastoor van Mastenbroeck, appellant, den dijkgraaf Lubbert Ytasen dagvaarden.

Oorspr (zonder zegel). — Inv. N°. 20 II, los achterin.

942. (1477 (*Maart* 20) *die Jovis post Letare?*)

(Zegerus de Hairlem) beroept zich, als procureur van Gerardus de Raesvelt, kanunnik van St. Victor te Xancten, in het proces van Adrianus de Broechusen, kanunnik van St. Salvator, tegen hem, van Johannes Niis, proost van St. Jan, gesubstitueerd door den abt van Oostbroek, die conservator der rechten van het kapittel van St. Salvator beweert te zijn, op den paus.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 69.

NB. Onderaan staat aangeteekend, dat: 1477 (*Maart* 20) *die Jovis post Letare* (Zegerus de) Hairlem mededeeling van vorenstaanden brief aan Johannes Niis deed, die zeide na ontvangst van een afschrift te zullen antwoorden, — (1477) *April* 1 (Zegerus de) Hairlem, weder antwoord vragende, ten antwoord ontving, dat Johannes Niis zou antwoorden op den gestelden termijn.

943. 1477 (*April* 1) *des Diinsdages nae den heyligen Palmdach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Jacop Henrickssoen van Osenbrug opdraagt aan Florens Claessoen een huis aan de westzijde van de Springwijck, vermeld in den getransfixeerden stadbrief (N°. 937), terwijl Ysbrant Janssoen de louwer voor ditmaal afstand doet van zijn recht van voorkoop.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 2.

944. 1477 *Juni* 18.

Oorvedebrief van Ghijsbert Egbertssoen, afgegeven ten behoeve der stad Utrecht (na zijn ontslag uit zijne gevangenis wegens laster tegen Volkier van Beesdt).

Met zegels van Jan van Rinesse en Frederick uten Ham in roode en groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 232.

945. 1477 (*Juni* 18) *des Woensdages na sinte Odulphus dach.*

Nellitgen, weduwe van Jan Willamssoen van Endoven, c. s., verkoopt aan Niclaes van Sperewouwe, kanunnik van St. Pieter, de helft van 1 en van 2 morgen land op Leghe Raven.

Met geschonden zegel van Otte Tengnagel, pastoor der St. Nicolaaskerk, in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 28.

946. 1477 (*Juni* 18) *des Woensdaghes nae sinte Odulphus dach des eerweerdighen heiligen Confessoirs.*

Gerechtsbrief van Raven, waarbij Nellitgen, weduwe van Jan Willamszoen, c. s. opdraagt aan Nyclaes van Sperewouwe, kanunnik van St. Pieter, de helft van 1 en van 2 morgen land op Leghe Raven.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 28.

947. 1477 *Juli* 28.

Zoen tusschen bisschop David en de drie Staten van het Nedersticht, houdende bepalingen over de handhaving van het landrecht, de naleving van den landbrief en van de overige privilegiën en gewoonten van het Sticht, het schouwen van den Rijn en de Vecht, het weren van Franschen uit des bisschops raad, de opheffing van het voor korten tijd

ingestelde gerecht «van der schive», den vrijdom der leen- en mansmannen van diensten, die buiten de grenzen van het Sticht voor aangelegenheden, het gemeene land niet aangaande, van hen gevorderd worden, en het verleggen van den tol van Wijck naar Renen.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 86 vs.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 85.

948. 1477 *Juli* 28.
Bisschop David verbindt zich jegens de drie Staten van het Nedersticht tot verschillende zaken, bepaaldelijk om in overleg met de drie Staten te beslissen, of acht met namen genoemde personen terecht zullen gesteld worden of weder zullen toegelaten worden in de stad.

Afschr. — Inv. N°. 28 f. 88 vs.

949. 1477 *November* 16—1478 *September* 26.
Stukken betreffende het proces, gevoerd voor het kapittel van St. Jan te Utrecht tusschen Symon Hawe, vicaris van het kapittel van St. Pieter, en Aelbert Tymanss., vicaris van het kapittel van St. Jan, over de uitkeering door den gedaagde van de inkomsten en papieren der vicarie van de H. Drievuldigheid in de O. L. Vrouwen-kerk te Amsterdam aan Mr. Joost van Beverwijck, wien de gedaagde namens den eischer de vicarie had opgedragen.

Afschr. — Inv. N°. 833.

950. 1478 *Februari* 20.
De stad Amersfoort belooft aan de stad Utrecht de vrije jaarmarkt van hoornvee, haar bij privilegie van den bisschop toegestaan, van Maandag na Zondag Laetare tot Zondag Judica te houden, ten einde aan de daaropvolgende Utrechtsche jaarmarkt van paarden en andere goederen geen afbreuk te doen.

Met zegel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 154.
Afschr. — Inv. N°. 28 f. 21.

951. 1478 *Mei* 3.
Reyer heer tot Brouckhusen en de steden Vyanen en Ameyde beloven op eene pene van 2000 Engelsche nobelen, zich te houden aan de uitspraak der scheidsrechters in het geschil tusschen hen en jonkvrouw Yolente van Lalaingh, weduwe tot Brederode.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 64 vs.

952. 1478 *Mei* 15.
Margriete Jan Dircxssoons weduwe sticht eene vicarie (in de St. Nicolaas-)kapel der St. Jacobskerk te Utrecht, begiftigt die vicarie met land te Geeltgendorp, en maakt bepalingen omtrent den dienst en het collatierecht.

Afschr. — Inv. II N°. 753 f. 35.

953. 1478 *Juni* 3—*Juli* 24.
Stukken betreffende het proces, gevoerd voor den officiaal van den bisschop tusschen Gheryt Symonts, pastoor van Breukelen, en Alienora, weduwe van Ghijsbert van Nyenrode, over de betaling van achterstallige pacht van 3 perceelen land.

Afschr. — Inv. N°. 816.

954. 1478 *Juni* 5.
Uitspraak van den heer van Montfoort, gedeputeerden der stad Utrecht c. a. scheidslieden in den twist tusschen Reyer heer tot Broichusen en de steden Vyanen en Ameyde met Yolente van Lalaingh, weduwe tot Brederode, waarbij het beheer der goederen van den onmondigen jonker van Brederode tot St. Severijnsdag 1480 aan vijf gecommitteerden der scheidslieden wordt opgedragen.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 65.

955. 1478 *Juli* 20.
Oorvedebrief van Willem . . . . . gezegd Cortevoet, afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht.

Met zegel van Godscalck van Brakel in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 232.

956. (1478?) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië beveelt de geestelijkheid te Mastenbroeck, om beslag te leggen op den persoon van Alphardus Bertholomei, pastoor te Mastenbroeck, die twee parochianen zonder de sacramenten heeft laten sterven, zijne parochie eene maand lang onbediend heeft gelaten en op andere wijzen zijne plichten schandelijk heeft verwaarloosd[1]).

Min. — Inv. N°. 20 II p. 9.

NB. Voor dezen Alphardus werden door Floris Tzwynnen stukken afgegeven op 1478 April 17. (Vgl. Oud Arch. I N°. 815.)

957. 1479 *Mei* 24—*Juli* 24.
Stukken betreffende het proces, gevoerd voor den officiaal van den aartsbisschop van Keulen, als rechter in appèl van een vonnis, gewezen door den bisschop van Utrecht in het proces van den procureur-fiscaal van den bisschop tegen den magistraat van Utrecht (over de uitzetting van Dirk van Heusden en Jan van Meekeren).

Afschr. — Inv. N°. 155.

958. 1479 *Juli* 24.
De officiaal van den aartsbisschop van Keulen, als rechter in appèl van een vonnis, gewezen door den bisschop van Utrecht in het proces van den procureur-fiscaal van den bisschop tegen den magistraat van Utrecht (over de uitzetting van Dirk van Heusden en Jan van Meekeren), bevestigt het gewezen (ban)vonnis en veroordeelt de appellanten (den magistraat) in de proceskosten.

Afschr. — Inv. N°. 155 f. 113 vs.

[1]) *Wat* bevolen wordt, is niet vermeld (slechts „etc."), doch boven den brief staat: „Arrestacio".

959. 1479 *Augustus* 14.
Vonnis van de Staten van het Nedersticht, gewezen op de klacht van Hillebrant van Rossem over zijne wederrechtelijke gevangenhouding en afpersing door Melys uten Enge, maarschalk van het Oversticht.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 69 vs.

960. 1479 *September* 4.
Gerechtsbrief van Seist, waarbij Johan van Rinesse Janssoen die jonghe c. u. aan het Minderbroedersklooster te Utrecht overdraagt de helft van 5 morgen land aan den Coppeldijck aldaar.

Met geschonden zegel van den schout Jacop van Zulen van Blikenborch in groene was.

Orig. — Inv. II N°. 2815 I.

961. 1479 *September.*
De Staten van het Nedersticht benoemen drie personen, die volmacht hebben tot het kiezen van vier arbiters (Willem van Montfoirde en Evert Zoudenbalch, proosten van Oudmunster en Maastricht, Johan burggraaf van Montfoirde en Johan van Ryness), aan wier uitspraak, gezamenlijk met vier door den bisschop te benoemen arbiters, de beslissing zal onderworpen worden der geschillen, waarover beide partijen memoriën van grieven hebben ingeleverd. (Concept.)

Min. — Inv. N°. 157.

962. (1479 *September?*)
Bisschop David van Bourgoengen en de Staten van het Nedersticht verzoenen zich na de geschillen over het onderhouden der privilegiën. (Concept van den bisschop.)

Min. — Inv. N°. 157.

963. (1479 *September?*)
Bisschop David van Bourgoengen en de Staten van het Nedersticht verzoenen zich na de geschillen over het onderhouden der privilegiën. (Concept van de geestelijkheid.)

Min. — Inv. N°. 157.

NB. **Dit concept is nagenoeg geheel (soms woordelijk) gelijkluidend met het tractaat van 1477 *Juli* 28; het kan echter daarvoor niet gediend hebben, daar de geschillen van het jaar 1477 in den aanhef met opgave van het jaar vermeld worden.**

964. 1479 *October* 15.
De stad Utrecht machtigt den kameraar Zweder die Voicht, om aan Jacob van Over die Vecht over te dragen het huis Keyserrijck bij de stadswaag en om dit weder van hem in erfpacht te ontvangen.

Min. — Inv. N°. 249.

965. 1479 *October* 26—1480 *Maart* 4.
Register van akten, opgemaakt van de rechtshandelingen in het proces, gevoerd voor den officiaal van den bisschop, in appèl van een vonnis van den provisor-deken van Delfland, waarbij Nicolaus filius Arnoldi Touwen, wonende te Lira, veroordeeld wordt wegens verkrachting, op den eisch van Margareta filia Theodrici Dodonis.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 187—205.

966. 1479 (*November* 29) *in vigilia sancti Andree Apostoli.*
Bisschop David van Bourgondië doet Henricus Pastoris, procureur bij het hof van den aartsdiaken van Aldenzaal, voor zijn vicaris Theodericus uter Wer, deken van St. Salvator, naar Wijck prope Dudersteden dagvaarden wegens zijne mishandeling van Arnoldus Knypen, kanunnik der St. Plechelmuskerk te Aldenzaal.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 65.

967. 1479 (*December* 12) *pridie Idus Decembres.*
Paus Sixtus IV geeft aflaat aan allen, die tusschen Palmzondag 1480 en Paschen 1481 de door de Johanniter-orde te bepalen kerken bezoeken en aldaar giften offeren, om het kasteel van St. Pieter, dat de Johanniter-orde in het land der Turken bezit, het eiland Rhodus en andere bezittingen der orde tegen de aanvallen der Turken te beschermen.

Afschr. — Inv. N°. 20 I p. 263.

968. 1(4)79 *December* 13.
Bisschop David van Bourgondië verklaart den getransfixeerden (doch ontbrekenden) pauselijken brief, waarbij Andreas filius Johannis en Aleydis filia Johannis dispensatie ontvangen voor hun in te nauwe bloedverwantschap gesloten huwelijk, wettig, hoewel in dien brief de graden van verwantschap onjuist vermeld staan.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 275.

969. (14)79 *December* 13.
Bisschop David van Bourgondië beveelt Victor filius Egidii en zijne vrouw Maria Quadraen aan tot het ontvangen van aalmoezen, nu hij ter vervulling der gelofte, gedaan gedurende zijne gevangenschap bij den koning van Frankrijk («Fransigeni»), eene bedevaart gaat doen naar de St. Nicolaas-kerk te Warangevile.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 275.

970. (1480 *Januari.*) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië draagt de behandeling in appèl van het geschil tusschen Else de Dammone, dochter van Hayo de Otterdum, en Menko de Aurika op aan zijnen officiaal, met herroeping van zijne opdracht ten dezen aan den rechtsgeleerden Johannes de Diefholt en Gerardus de Zukeroy, en dagvaart partijen naar Wijck.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 242.

NB. **In Invent. Arch. I N°. 815 wordt in Februari en Maart 1480 deze zaak herhaaldelijk genoemd, o. a. werd geld voor het schrijven van een register in rekening gebracht. De brief is geschreven boven den volgenden (dd. 1480 *ipso Ponciani* d. i. *Januari* 14) en dus ouder.**

971. 1480 (*Januari* 14) *ipso Ponciani.*
De officiaal van den bisschop beveelt den officiaal van Oldenzaal, Rodolphus Lansinck en zijne vrouw Elskina te ontheffen van het banvonnis, dat hen getroffen had wegens wanbetaling hunner schulden.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 242.

972. 1480 *Januari* 19.
De officiaal van den bisschop beveelt den geestelijken en den wereldlijken rechter op Zuytbeveland en te Remmerzwale, om Symon filius Laurentii, cessionaris van Anthonius en Jacobus Johannis Popponis, in het bezit te stellen van twee stukken land te Remmerzwale, hem in eersten aanleg door den provisor-deken van Zuytbeveland en in appèl door den officiaal toegewezen tegenover Sleggo Spaenss. en diens erven.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 273.
NB. Vgl. N°. 988. — Volgens Invent. Arch. I 815 werd in deze zaak nog geprocedeerd in Juli 1482.

973. (1480 *Januari of Februari?*) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië bevestigt, op verzoek van de «busmeysters» der O. L. Vrouwen-kapel in de parochie-kerk te Houten, de in den getransfixeerden (doch niet aanwezigen) brief vermelde stichting eener vicarie van eene mis ter week in deze kapel.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 241.
NB. Heeft hierop betrekking het op 13 October 1480 aangeteekende in Invent. Arch. I N°. 815: „Item ab Hermanno et Henrico Stoeck, fabrice magistris in Houten, pro laboribus pridem factis . . . . . . 12 d. st.," dan kan dit stuk, evenals de andere op hetzelfde vel (p. 242/251), van 1480 Januari of Februari dagteekenen.

974. 1480 *Februari* 12.
Bisschop David van Bourgondië beveelt den provisor van Kenemaria, daar de aartsdiaken van den Dom afwezig en diens officiaal geëxcommuniceerd is, om den gepresenteerden Johannes Petri als pastoor van Rietwijck in te leiden.
Min. — Inv N°. 20 I p. 251.

975. 1480 *Februari* 21.
De officiaal van den bisschop beveelt de getransfixeerde (doch niet aanwezige) commissoriaalbrieven van den officiaal van Tournay, op vordering van Johanna Eerst Eversdochter tegen Egidius Meergane, uit te voeren, getuigen in deze zaak te hooren en daarover aan den officiaal van Tournay verslag te doen.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 251.

976. (14)80 *Februari* 22.
Bisschop David van Bourgondië presenteert aan het Domkapittel Nicolaus Rutter, secretaris van aartshertog Maximiliaan, tot het kanonikaat, opengevallen door het overlijden van Johannes Militis.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 275.

977. (1480 *Februari* 22.) *Ut supra.*
Bisschop David van Bourgondië presenteert aan het kapittel van St. Walburg te Arnhem Nicolaus Rutter, secretaris van aartshertog Maximiliaan, tot de proosdij en het aartsdiakonaat, opengevallen door het overlijden van Johannes Militis.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 276.

978. 1480 *Maart* 6.
Johannes Vredewout verzoekt den bisschop, de in den getransfixeerden (doch ontbrekenden) brief vermelde goederen eener vicarie op het altaar van St. Maria in de St. Maartens-kerk te Groningen te mortificeeren en hem in het bezit dier vicarie te stellen.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 285.
NB. Vgl. n°. 1026.

979. 1480 (*Maart* 8) *feria quarta post Dominicam Oculi mei.*
De officiaal van den bisschop beveelt de priesters te Bruekel, om de excommunicatie van de op bijgaanden rol vermelde personen af te kondigen, en aan den procureur-fiscaal te doen weten, wie niet aan het sacrament der eucharistie hebben deelgenomen.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 286.

980. (1480 *Maart* 17.) *Z. j.*
Bisschop David de Burgundia doet, op de klacht van schepenen en parochianen van Hulst, den pastoors aldaar Salomon Triest en Zegerus Munsebeke verbieden, van hunne parochianen voor begrafenissen en huwelijken meer te eischen dan hun toekomt.
Inv. — Inv. N°. 20 II p. 11.
NB. Vgl. Invent. Arch. I N°. 815.

981. 1480 *April* 5, 8.
Notariëele akte, opgemaakt over het voorgevallene op eene conferentie van Robertus de Lacu, deken van St. Marie, en twee kanunniken, als afgevaardigden der stad Utrecht, met bisschop David de Burgundia, waarin de bisschop zich bereidverklaart, volgens de door de stad ontvangene pauselijke breve te onderhandelen, — over de verklaring van den deken, dat hangende de onderhandelingen de termijn voor het appèl op den officiaal van Keulen niet zal verstrijken, — en over eene conferentie van Ghiisbertus filius Stephani de Meerlo, procureur der stad Utrecht, met den bisschop, waarin deze ontkent te gelooven, dat de ballingen, heer Theodricus de Huesden priester en de klerk Johannes de Mekeren, door de stad teruggeroepen zijn.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 29.

982. (1480 *Juli?*) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië draagt aan . . . . de berechting op van het appèl, door Hayo, pastoor van Brueck in Frisia, en Hobbodus Sicconis ingesteld van een vonnis, door Hocko en Haringhus, pastoors van . . . . . . en Wilsem, als bisschoppelijke commissarissen, gewezen ten bate van Aggo Peers.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 254.
NB. Volgens Invent. Arch. I N°. 815 werd op 20 Juli 1480 een mandaat uitgegeven „in causa nova matrimoniali pro Enca (lager: Enka Ulbetzema) contra Habbodum ad computum 10 st.", terwijl op hetzelfde blad in ons register een brief staat van 21 Juli 1480 (N°. 983).

983. 1480 *Juli* 21.
De officiaal van den bisschop doet Arnoldus Johannis Theodrici van Delft, Jacobus Nannonis en Hugo Nicolai, kerkmeesters der St. Mariakerk te Leyden, (appellanten van een vonnis van den provisor-deken van Riinlandia ten bate van Nicolaus Johannis Symonis, vicaris van de St. Mariakerk, en Jacobus Ghiisberti) benevens den officiaal van den aartsdiaken ten Dom, op wien zij zich mede beroepen hebben, verbieden, de zaak te doen behandelen door den officiaal van den aartsdiaken ten Dom of een anderen lageren rechter, met dagvaarding naar Wijck bij Duersteden, waarheen de bisschop in de generale synode zijn officialaat verplaatst heeft.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 239.

984. 1480 *Augustus* 9.
Bisschop David de Burgundia beveelt de afgevaardigden van den grootmeester van St. Jan van Jeruzalem en van het klooster te Rhodus, die voorzien zijn van pauselijke bullen dd. 1479 *pridie Idus Decembres* en 1484 *Nonis Maii*, bij de geestelijkheid zijner diocese aan.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 267.

985. 1480 *Augustus* 28.
De stad Utrecht benoemt Johannes Nijs, proost van St. Jan, en Herman Tulleman tot hare gemachtigden, om met bisschop David te onderhandelen over het bijleggen der geschillen naar aanleiding van de verbanning van Dirck van Huesden en Jan van Mekeren. (Aan de rechterzijde afgesneden.)
Zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 156.

986. (1480 *Augustus* 30.) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië geeft aan het kapittel van O. L. Vrouw te Gheervliet kennis, dat hij Johannes Straet, kanunnik te Gheervliet, absolutie verleend heeft voor den manslag, op eenen leek Betto gepleegd, nadat hij bij vonnis van den officiaal vrijgesproken was.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 237.
NB. Vgl. Invent. Arch. I N°. 815 i. d.

987. 1480 *Augustus* 30, *September* 6.
Bisschop David de Bourgoingen verlengt de met de vijf kapittelen en de stad Utrecht overeengekomene schorsing van hun proces voor de pauselijke curie van 5 tot 13, later tot 21 October, om middelerwijl te trachten hun geschil te schikken.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 129.

988. (1480 *October* 5?) *Z. j.*
De officiaal van den bisschop doet maatregelen nemen, omdat Symon filius Laurentii, ofschoon geestelijk persoon, door den dijkgraaf Sleggo Splaentss. en heemraden wegens een vuistslag tot eene boete van 30 Rijnsche guldens is veroordeeld. (Onvoltooid.)
Min. — Inv. N°. 20 I p. 237.
NB. Invent. Arch. I N°. 815 heeft „5a Octobris a Symone Laurentii pro mandato . . . . 7 st." Denkelijk is daar dit mandaat bedoeld. Verg. ook N°. 972.

989. 1480 *October* 9.
Johannes de Witte stelt, hangende het geschil tusschen Ludolphus de Veen en Johannes Proys, de goederen, tot het dekanaat van den Dom behoorende, onder sequestratie van Gerardus de Zulen de Blikenborch, kastelein van Duerstede, en gelast de pachters en kameraars van den Dom, om alleen aan dezen die goederen af te geven.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 245.

990. 1480 *October* 28.
Brief van de Staten van Utrecht aan bisschop David van Bourgondië, houdende verzoek om Melys uten Enge, maarschalk van het Oversticht, te schorsen, zoolang hij niet voldaan heeft aan het door de Staten tegen hem op 1479 *Augustus* 14 gewezene vonnis, — en aanmaning om geen landrecht te houden, voordat voldaan is aan de bepaling van den landbrief, dat de sloten van het Sticht zullen bewaard worden door welgeborenen van het Sticht, die gezworen hebben ze niet te bezwaren.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 71.

991. 1480 *October* 28.
Brief van de Staten van het Nedersticht aan de ridders, knapen, maarschalken en steden, aanwezig op 's bisschops rechtdag te Wijck, houdende kennisgeving van de aan den bisschop gedane sommatie betreffende de schorsing van den maarschalk Melys uten Enge en het niet houden van landrecht, voordat aan de klachten der Staten voldaan zal zijn.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 72.

992. (14)80 *November* 7.
Zoen wegens den doodslag, te Haarlem gepleegd op Gelys Arntss. door Jan Vair.
Afschr. — Inv. N°. 25 f. 104.

993. 1480 (*November* 12) *op sunte Lebuinus dach.*
Brief van de Staten van het Nedersticht aan de aanwezigen op 's bisschops rechtdag te Wijck, houdende bedreiging met maatregelen tegen hen, indien zij niet volgens vroeger gedane waarschuwing medewerken tot het onderhouden van landrecht en landbrief door den bisschop in de zaak van Hillebrant van Rossem en betreffende de kasteleins van het Sticht.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 73 vs.

994. 1480 *November* 13.
Bisschop David de Burgundia daagt voor zijnen officiaal Johan de Witte den priester Sybodus en het stadsbestuur van Leeuwarden, omdat zij zich het presentatie-recht hebben aangematigd van de halve prebende der St. Vitus-kerk van het Oude hof te Leeuwarden, toebehoorende aan den abt van het Praemonstratenser-klooster Mariengaarde, en de door

den bisschop gedelegeerde rechters in de uitvoering hunner opdracht verhinderd hebben.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 1.

NB. Vgl. Invent. Arch. I N°. 815 in dato 4 April, 28 Juni 1481.

995. 1480 *November* 14.

Getuigenverhoor voor den officiaal van den bisschop, waarbij de priester Henric van Zutphen ten verzoeke van den maarschalk Jan van Renes verklaart, dat Henric van Zeern, burger van Utrecht, door Gherlinc filius Wilhelmi, burgemeester van Buynscoten, is gedwongen, hem quittantie te geven voor de betaling van verschuldigde lijfrenten, zonder die betaling te ontvangen, en dat hij later alleen heeft ontvangen eene som voor het verzwijgen van het misdrijf.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 20 II, los achterin.

996. 1480 *November* 15.

De officiaal van den bisschop doet Arnoldus de Monte excommuniceeren wegens niet voldoening aan het vonnis, waarbij hij veroordeeld was, om aan Mr. Johannes Ghey, pastoor van Hasselt, 5 mudden tarwe voor dit jaar en 13 mudden wegens vroegere jaren (als tienden?) uit te keeren.

Oorspr. (zonder zegel). — Inv. N°. 20 II, los achterin.

997. 1480 (*November* 29) *op sint Andries avont Apostel.*

Margriet Jan Dircksoons weduwe begiftigt de vicarie, door haar op 1478 *Mei* 15 in de (St. Nicolaaskapel der) St. Jacobskerk te Utrecht gesticht, met renten uit land te Myert en te Wilnis en land in Cortrijck, Otterspoorbroeck en Oostweerde, en maakt nieuwe bepalingen omtrent den dienst.

Afschr. — Inv. II N°. 753 f. 36 vs.

998. 1480 *December* 4.

De officiaal van den bisschop doet de beide pretense dekens van Westfriesland bevelen, om Petra filia Johannis, hare moeder en hare goederen ongemoeid te laten, die hij bemoeielijkt wegens haar appèl op den officiaal van een vonnis des dekens, waarbij op den eisch van Petrus Rodolphi verklaard werd, dat er een huwelijk bestond tusschen hem en Petra, welk vonnis in appèl vernietigd is.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 282.

999. 1480 *December* 9.

De officiaal van den bisschop gelast de publicatie van de voordracht van den priester Ysbrandus filius Wilhelmi de Oestgheest tot de vaceerende vicarie van O. L. Vrouw in de kerk te Velsen door den patroon Walraven heer van Bredenrode.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 20 II, los achterin.

1000. 1480 *December* 23.

Bisschop David van Bourgondië gelast de publicatie van de postulatie van Mr. Riquinus de Poelwijck tot deken van het kapittel van St. Walburg te Arnhem.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 20 II, los achterin.

NB. Vgl. N°. 1031.

1001. (1480 *December*.) *Z. j.*

De kardinalen Oliverius, bisschop van Alba, en Baptista, bisschop van Tusculum, doen uitspraak in de geschillen van bisschop David met de geestelijkheid en den magistraat van Utrecht, en bepalen, dat de bisschop ban en interdict zal opheffen en aan geestelijkheid en magistraat zal bevelen de bannelingen terug te roepen, waarna vier commissarissen, door partijen te benoemen, over den vrede onderhandelen en de zaak van den Utrechtschen burger Willem Vos onderzoeken zullen. (Ook opgenomen in een brief dd. 1481 *Mei* 12.)

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 86.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 76 vs.

1002. (c. 1480.) *Z. j. December* 30.

Fredericus Keyser, als procureur van Adrianus filius Arnoldi, beroept zich van het vonnis, door den officiaal van den Domproost geveld in het proces, door Gertrudis filia Mathie tegen hem ingesteld tot betaling van 3 Rijnsche guldens, op den bisschop van Utrecht of diens officiaal.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 121.

NB. In dorso staat aangeteekend: „Adrianus Arnoldi per os F. Keyser interposuit istam appellationem coram officiali archidiaconi, qui respondit habita copia: Appellationi vestre respondebimus vobis de apostolis coram notario cause in termino juris vel infra. Actum in Sabbato 30a Decembris hora infra octavam et IX. Presentibus magistro Cornelio Brouwershaven et Wilhelmo Henrici laico parrochiano in Camerijck".

1003. 1480 *December* 31, *pontificatus anno X.*

Paus Sixtus IV gelast bisschop David, om de uitspraak der bisschoppen van Alba en Tusculum in zijne geschillen met de geestelijkheid en den magistraat van Utrecht uit te voeren. (Opgenomen in een brief dd. 1481 *Mei* 12.)

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 76 vs.

1004. 1480 *December* 31, *pontificatus anno X.*

Paus Sixtus IV gelast den magistraat van Utrecht, om de uitspraak der bisschoppen van Alba en Tusculum in zijne geschillen met bisschop David uit te voeren. (Opgenomen in een brief dd. 1481 *Mei* 12.)

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 76 vs.

1005. 1480 *z. d.*

Johannes de Witte, als (pauselijk) commissaris, veroordeelt de drie dochters van wijlen Henricus de Hogenlande tot afgifte aan het Minderbroedersklooster te Middelburg van $^1/_4$ der door dat klooster geëischte erfgoederen; en draagt aan de wereldlijke overheden in Westseeldia en Wallachria op, het klooster desgevorderd ten dezen bij te staan.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 291.

1006. (1480?) *Z. j.*
De stad Utrecht verzoekt, om den zendelingen van het Minderbroedersklooster te Utrecht te vergunnen, de mis te bedienen, te prediken en aalmoezen langs de huizen op te halen tot herstel van hunne kerk en hun klooster.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 104 vs.

NB. Dit stuk en de twee volgende zijn geschreven met dezelfde hand en op hetzelfde blad papier als de boven (N°. 992) medegedeelde akte van 7 November 1480.

1007. (1480?) *Z. j.*
De stad Utrecht verzoekt de geestelijkheid, ridders en steden van Vrieslant, om den zendelingen van het Minderbroedersklooster te Utrecht te vergunnen, de mis te bedienen, te prediken en aalmoezen langs de huizen op te halen tot herstel van hunne kerk en hun klooster.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 105.

1008. (1480?) *Z. j.*
Jacop Loeff, burger van Utrecht, erkent ontvangen te hebben van de stad Gouda 906 guldens, hem verschuldigd wegens een compromis tusschen hem en de stad Haerlem.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 105 vs.

1009. (1480?) *Z. j.*
Bisschop David de Burgundia beveelt, om ter uitvoering van het vonnis der pastoors van Holweert en Fijnkum, — door hem gecommitteerd tot de behandeling van het appèl, door Gerardus Tymanni ingesteld van een vonnis van Dodo, deken van Opsterlant, over goederen onder Backefeen tegen Wernerus, proost in Kusemer, en Wicherus Bennema, — de hulp van het stadsbestuur en de hoofdmannenkamer van Groningen en van de andere besturen, waaronder goederen der veroordeelden Wernerus en Wicherus liggen, in te roepen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 269.

NB. Zekere „Gerardus Tymanni" te Groningen wordt vermeld in Invent. Arch. I N°. 815 op 1480 *April* 1, *Mei* 29.

1010. (1480?) *Z. j.*
. . . . bericht aan het Domkapittel, dat de bisschop thans goedkeurt, dat, zoolang alle gelden, die de «questus» opleveren, besteed worden voor de voltooiing van den Dom, het beheer daarvan bij de fabriekmeesters blijve.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 279.

NB. De op hetzelfde vel voorkomende, met dezelfde vreemde hand geschrevene akte N°. 978 is van dit jaar.

1011. (1480?) *Z. j.*
De procureur van Jacobus filius Jacobi, burger van Utrecht, eischt voor den officiaal des bisschops van zijne tante Ffya, weduwe van Anthonius Foeyt, de helft van 70 goudstukken, die zijne moeder Petra, weduwe van Jacobus Henrici, aan zijne grootmoeder ter belegging had

gegeven, doch die onbelegd gebleven met de erfenis voor de helft door Ffya genoten zijn.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 71.

NB. Zekere „Jacobus Jacobi de Elborch" wordt vermeld in Invent. Arch. I N°. 815, op 1480 *Januari* 28 en *Mei*.

1012. (c. 1480.) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië beveelt den provisor van . . ., te zorgen, dat de voortvluchtige Nanno, zoon van Zybodus Broersma uit Hummaerts, die, zelf gehuwd, overspel gepleegd heeft met eene hem na verwante gehuwde vrouw, de deswege verschuldigde boete betaalt.

Min. — Inv. N°. 20 II p 9.

NB. De hier volgende stukken (N°. 1012—1025) zijn bij gissing tot het jaar 1480 gebracht. Zij bevatten geenerlei tijdsaanwijzing, doch dagteekenen hoogstwaarschijnlijk allen uit den tijd voor 1483, toen de klerk Floris Tzwynnen, aan wiens protocol zij ontleend zijn, op 's bisschops voorspraak tot stadsklerk van Utrecht bevorderd werd en dus zijne notariëele praktijk, zoo niet geheel, dan toch grootendeels neerlegde.

1013. (c. 1480.) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië beveelt den priester Mauritius, zoon van Goeswinus Spanen, die Anthonius, zoon van Menso Petri doodgeslagen en andere personen lastig gevallen heeft, te doen vatten en naar het kasteel Duerstede te voeren.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 10.

1014. (c, 1480.) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië bericht, dat het Praemonstratenserklooster te Dockum en de kloosters Klaarkamp, Werd en Syon zich beklaagd hebben, dat, niettegenstaande de «palus» Walterssaloen hun behoort en hun bezit door geestelijke en wereldlijke rechters erkend is, Abodus Sidsma te Oldwaald en Altetus Reyntsma te Collum voortgaan met het genoemd moeras in bezit te houden.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 259.

1015. (c. 1480.) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië beveelt den provisor van Kenemaria, den kloosterlingen van het St. Anthoniusklooster te Haarlem op nieuw aan te manen, om aan hunnen minister Conrardus de Embrica te gehoorzamen en hen anders te excommuniceeren.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 259.

1016. (c. 1480.) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië keurt goed de ruiling van beneficiën tusschen Johannes de Palude alias de Lannoy, kanunnik van St. Pieter te Middelburg, en Arnoldus Nicolai de Tsgravensande, rector der vicariën van St. Maria in genoemde kerk, van St. Anna in de St. Annakapel te Domburch en van den dienst op het altaar van St. Wilgefortis te Wemeldingen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 268.

1017. (c. 1480.) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië zendt aan het kapittel van St. Maarten te Emmerik, — op voorspraak van Elizabeth de Burgundia, hertogin van Cleve, — absolutie voor den kanunnik Wilhelmus Steck wegens zijne ongehoorzaamheid aan de hem door den deken wegens zijne «excessus» opgelegde straf.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 279.

1018. (c. 1480.) *Z. j.*
Bisschop David de Burgundia beveelt zijnen raad en officiaal Mr. Johannes de Witte, kanunnik van St. Pieter, indien het waar is, dat Dancardus filius Johannis, ruim drie jaar geleden in de St. Maartenskerk in Westmonster te Middelburg begraven, zelfmoord had gepleegd, het lijk te doen opgraven en van de bloedverwanten de verschuldigde boeten in te vorderen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 281.

1019. (c. 1480.) *Z. j.*
Bisschop David de Burgundia machtigt zijnen raad en officiaal Johannes de Witte, kanunnik van St. Pieter, om de bloedverwanten van Dankardus filius Johannis, die naar men zegt zelfmoord heeft gepleegd en toch in gewijde aarde begraven is, te straffen en hen te absolveeren, het lijk te doen opgraven of na absolutie in gewijde aarde te doen blijven.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 283.

1020. (c. 1480.) *Z. j.*
Bisschop David van Bourgondië verleent aan het kapittel van St. Maarten in Westmonster te Middelburg en aan de parochianen aldaar op nieuw uitstel tot 30 dagen na de werkelijke of mogelijke terugkomst van den deken Wilhelmus Henrici en den schepen Adrianus Popponis, voor de uitvoering van het bevel van den officiaal tot het opgraven van den zelfmoordenaar Dankardus Johannis.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 10.

1021. (c. 1480.) *Z. j.*
De officiaal van den bisschop beveelt de geestelijkheid te Wy beslag te leggen op de goederen, die Wilhelmus Sceel, vicaris in de St. Michielskerk te Zwolle, bezit uit de nalatenschap van zijne ouders Goeswinus Sceel c. u., aangezien dezen wegens niet-betaling hunner schulden geëxcommuniceerd en in ongewijde aarde begraven zijn, terwijl hun zoon weigert om de schulden te betalen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 8.

1022. (c. 1480.) *Z. j.*
De procureur van Mathias filius Henrici Cluetinc beroept zich van het vonnis van den aartsdiaken ten Dom, die hem op den eisch van Hubertus de Boechout veroordeeld heeft tot het bezegelen eener ontworpene schuldbekentenis, op den officiaal van den bisschop of den paus, en vraagt daarvan apostillen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 95.

1023. (c. 1480.) *Z. j.*
Gerardus filius Helye en Theodricus filius Martini beroepen zich van de monitio, waarbij de officiaal des bisschops hen onder bedreiging met excommunicatie heeft gedrongen tot betaling aan Elizabeth, weduwe van Ernestus Johannis, wonende in de Weerd bij Utrecht, eener som van 13 Rijnsche guldens 12 stuivers, waartoe zij bij vonnis van den officiaal veroordeeld waren, doch waarvan zij geappelleerd hadden, op nieuw op den aartsbisschop van Keulen of den paus.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 99.

1024. (c. 1480.) *Z. j.*
De procureur van Theodricus Gerardi beroept zich van het vonnis van den bisschoppelijken officiaal in het proces, door Elizabeth filia Theodrici tegen hem ingesteld tot erkenning van het bestaan van een huwelijk tusschen hen, op den aartsbisschop van Keulen of den paus, omdat de officiaal hem afschrift der getuigenverhooren geweigerd heeft.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 119.

1025. (c. 1480.) *Z. j.*
De officiaal van den bisschop doet Judocus de Baenst, baljuw van Biervliet, die de nalatenschap van den priester Johannes Meet had in beslag genomen krachtens besluit van den magistraat van Gent (omdat Johannes Meet onwettig geboren was en zijne goederen daarom aan den graaf van Vlaanderen vervielen), en de erfgenamen, door Joh. Meet ingesteld bij een testament (tot het maken waarvan hij geene vergunning van zijne superieuren had verkregen), verbieden om zich met die nalatenschap in te laten, en gelast hun, het tot zich genomene ter beschikking te stellen van den provisor en zijnen substituut Johannes Monachi, daar wereldlijken geenerlei macht hebben over geestelijken en hunne goederen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 257.

1026. (Na 1480.) *Z. j.*
Johannes filius Johannis, bezitter eener vicarie, door wijlen Dr. Johannes Vredewout gesticht op het altaar van St. Maria in de St. Maartens-kerk (te Groningen), verzoekt, hoewel de vicarie door den pauselijken legaat Nicolaus, kardinaal van St. Petrus ad vincula, bevestigd en hij daartoe benoemd is, van bisschop David voor alle zekerheid nogmaals om bevestiging der stichting en machtiging tot aanvaarding der schenking van het huis te Groningen, waarin de priester Johannes Nicolai woont.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 285.

NB. Vgl. Invent. Arch. I N°. 815 en hiervoor N°. 978.

1027. 1481 *Januari* 10.
De officiaal van den aartsbisschop van Keulen, rechter in appel, van het vonnis van den officiaal van den bisschop van Utrecht, ingesteld door Aleydis, weduwe van Stephanus Jacobi, tegen Johannes die Ridder, doet dezen laatste dagvaarden en den officiaal van den bisschop van Utrecht verbieden, het appel tegen te werken.

Min.. — Inv. N°. 20 I p. 69.

1028. 1481 *Januari* 11, *pontificatus anno X.*
Paus Sixtus IV gelast de Utrechtsche geestelijkheid, om de uitspraak der bisschoppen van Alba en Tusculum in hare geschillen met bisschop David uit te voeren. (Opgenomen in een brief dd. 1481 *Mei* 12.)

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 76 vs.

1029. (1481?) *Januari* 17.
Bisschop David de Burgundia beveelt, dat de goederen van Johannes Eggert Spirinckzoen te Delft en van zijne vrouw Gertrudis filia Henrici de Malsen, bastarda de Montfoirdt, (die, na hem in (14)78 kwaadwillig verlaten te hebben, zich door het stadsbestuur van Utrecht van hem deed scheiden), welke goederen hem krachtens deze beweerde scheiding zijn ontnomen, aan hem zullen worden teruggegeven.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 63.

NB. Vgl. Raads dagelijksch boek dd. 1481 Februari 25 over maatregelen betreffende stadsrentebrieven ten bate van Geertruid, vrouw van Johannes Eggert.

1030. 1481 *Januari* 18.
De officiaal van den bisschop, als rechter in appel van een interlocutoir vonnis van den provisor en deken van Delfland, dagvaardt de priesters Florentius de Alcmade en Johannes Theodrici Hugonis, ten verzoeke van den pastoor der Nieuwe kerk te Delft, Petrus de Slusa, appellant.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 20 II, los achterin.

1031. 1481 *Maart* 9.
Johannes de Witte, kanunnik van St. Pieter en officiaal van den bisschop, als pauselijk commissaris, doet het kapittel van St. Walburg te Arnhem en Mr. Riquinus de Poelwijck verbieden, om hangende de procedure tusschen Riquinus en Bertoldus de Hern over het dekanaat van St. Walburg, op eenigerlei wijze inbreuk te maken op de rechten van partijen, speciaal van Bertoldus de Hern.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 243.

NB. Vgl. N°. 1000.

1032. 1481 *Maart* 21.
Bisschop David van Bourgondië bevestigt de stichting en begiftiging door Margareta weduwe van Johannes Theodorici van de vicarie, door haar gesticht in de St. Nicolaaskapel der St. Jacobskerk (te Utrecht).

Afschr. — Inv. II N°. 753 f. 38.

1033. 1481 *Maart* 31.
De officiaal van den bisschop geeft vidimus van eenen (niet geïnsereerden) brief, bezegeld door bisschop David van Bourgondië en geschreven door zijnen secretaris Johannes Doncker.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 271.

1034. 1481 *April* 4.
Maria, (huisvrouw) van Petrus Wilhelmi, verzoekt den bisschop, wegens de nalatigheid der benoemde uitvoerders, als dochter en erfgename van Theodricus filius Johannis Zeemans, om bevestiging der testamentaire stichting door haren vader van eene vicarie van twee missen ter week op het St. Adrianus-altaar in de parochie-kerk te Brouwershaven, mortificatie der daardoor aangewezene goederen en investituur als vicaris voor Cornelius, zoon van Petrus Petri.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 261.

1035. (*vóór* 1481 *April* 7 [1]).)
De officiaal van den bisschop doet Theodricus Symonis te Delft aanmanen tot uitkeering der 400 Rijnsche guldens, die hij als bloedverwant onder zich heeft van het zoengeld voor eenen manslag, waarvoor de dader Laurentius, krachtens compromis met de bloedverwanten van den verslagene (den abt van Middelburg, zijnen broeder Mr. Arnoldus, Dr. Arnoldus de Tsgravensanden e. a.), eene vicarie zou stichten van 5 ℔ grooten inkomsten.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 258.

¹) Op dezen datum vinden wij aangeteekend in Invent. Oud-Arch. N°. 815: „Item a magistro Arnoldo Nicolai de Tsgravenzande, fratre abbatis, pro instrumento fundationis etc. . . . . . . 1 f(lorenum) R(enensem) D(avi)d(is)."

1036. 1481 *April* 10.
Theodricus uter Weer, deken van St. Salvator en vicaris van den bisschop, en Johannes de Witte, kanunnik van St. Pieter en officiaal van den bisschop, doen als scheidslieden uitspraak in het geschil van het Karthuizerklooster bij Utrecht en Johannes Johanness. Reyness over de teruggave van het door Johannes als donaat in het klooster medegebrachte.

Min — Inv. N°. 20 I p. 195.

1037. 1481 *April* 13.
De officiaal van den bisschop doet Nicolaus Arnoldi Touwen te Wouda excommuniceeren wegens wanbetaling van het loon van den notaris Florentius Tzwynnen voor de hem verrichte diensten in zijn proces tegen Margareta Theodrici.

Zonder zegel.

Oorspr. — Inv. N°. 20 II, los achterin.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 97.

1038. 1481 (*April?*) *Sabbato post Dominicam* . . . . . .
De officiaal van den bisschop beveelt de priesters te Bruekel (?), om de excommunicatie van de op bijgaande rol vermelde personen af te kondigen, en aan den procureur-fiscaal op Dinsdag na Cantate (*Mei* 22) a. s. in de generale Utrechtsche synode met terugzending der rol te doen weten, wie niet eenmaal in het jaar aan het sacrament der «eucharistie» hebben deelgenomen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 286.

1039. 1481 *Mei* 9.
Zoen tusschen bisschop David van Bourgondië en de drie Staten van het Nedersticht ter beëindiging der geschillen over het onderhouden hunner privilegiën sedert 1477, waarbij de bisschop alle overtredingen,

tegen hem gepleegd, vergeeft en belooft de privilegiën der Staten te zullen onderhouden; verder wordt bepaald, dat de personen, wegens deze geschillen uit de stad Utrecht gebannen, zullen terugkeeren.

Met zegels van den bisschop, de vijf kapittelen, Johan en Sweeder van Montfoerde, Johan van Rynnesse van Rynnouwen, Steven van Zulen van Nyevelt, Johan van Rynesse Johanszoen, Frederic wten Hamme, desteden Utrecht, Amersfoort en Renen in roode en groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 486.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 75.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 83 vs.

NB. De memorie van grieven, behoorende bij dezen zoen, staat afgeschreven: Inv. N°. 25 f. 128 vlg.

1040. 1481 *Mei* 12.

Bisschop David de Burgundia ontslaat de geestelijkheid van Utrecht en den in 1478 gekozenen magistraat van Utrecht uit den ban, en zulks na ontvangst van de 4 hier ingelaschte stukken:

I. *z. d.*, waarbij de kardinalen Oliverius, bisschop van Alba, en Baptista, bisschop van Tusculum, uitspraak doen in de geschillen van den bisschop met de geestelijkheid en den magistraat van Utrecht, en bepalen, dat de bisschop ban en interdict zal opheffen en aan geestelijkheid en magistraat zal bevelen de bannelingen terug te roepen, waarna vier commissarissen, door partijen te benoemen, over den vrede zullen onderhandelen en de zaak van den Utrechtschen burger Willem Vos zullen onderzoeken.

II—IV. dd. 1480 *December* 31 *pontificatus anno X*, 1481 *Januari* 11 *pontificatus anno X* en 1480 *December* 31 *pontificatus anno X*, waarbij paus Sixtus IV den bisschop, de Utrechtsche geestelijkheid en den Utrechtschen magistraat gelast de bovengenoemde uitspraak uit te voeren.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 76 vs.

1041. 1481 *Juli* 4.

Bisschop David van Bourgoengen benoemt Daniel van Bouchout tot maarschalk van het Oversticht. (Opgenomen in een brief dd. 1481 *Juli* 18.)

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 80 vs.

1042. 1481 *Juli* 14.

Gerechtsbrief van den officiaal des bisschops, waarbij Herbertus Gerardi en Arnoldus Gerardi, op vordering van Franco filius Reyneri verklaring afleggen omtrent den verkoop van zeker bisschoppelijk leen door Henricus de Hermelen aan Loeffardus Crijck en van eene rente van 9 Rijnsche guldens uit dit land, behoorende aan Johanna, weduwe van Henricus de Hermelen, echtgenoote van Theodricus de Jonge, aan Alfardus de Royenborch.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 287.

1043. 1481 *Juli* 14.

Petrus filius Theodrici Tant scheldt aan Alexander Nepotis kwijt diens verplichting tot aanvulling van de waarde eener vicarie in de Buurkerk, welke vicarie door Alexander Nepotis geruild was voor eene vicarie op

het St. Andries-altaar in de St. Salvatorskerk, waarvan Petrus Tant het collatierecht voor ditmaal van den deken van St. Salvator verkregen had.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 288.

1044. 1481 *Juli* 18.

Daniell van Bouchout, door bisschop David van Bourgoengen tot maarschalk van het Oversticht benoemd bij den hier ingelaschten brief dd. 1481 *Juli* 4, zweert den Staten van Utrecht het landrecht te zullen handhaven en het maarschalkambt niet te zullen bezwaren.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 80 vs.

1045. 1481 *Juli* 31.

De officialen van den bisschop en van den Domproost, als rechters in hoogere instantie van een nietig gescholden vonnis van den provisor-deken van Rijnland, dagvaarden Mr. Johannes Florencii, om op nieuw te procedeeren tegen Gerardus Hollantzoen over de nietigheid van het vroegere vonnis.

Zonder zegel.

Oorspr. — Inv. N°. 20 II, los achterin.

1046. 1481 (*October* 9) *op sunte Victoris avont.*

De stad Utrecht verkoopt aan Claes Jacob Janss. eene rente van 4¼ lood zilver en 1 kapoen uit eene hofstede in de stadsvrijheid aan de oostzijde van de Vecht, in erfpacht van de stad bezeten door Huge Gerritss. en Willem van de Kuyl.

Afschr. — Inv. N°. 269.

1047. (1481?) *Z. j.*

Floris Tzwynnen verzoekt bisschop (David van Bourgondië) om eene aanstelling als «notarius camere», welk ambt hij reeds op 's bisschops last waarneemt, of althans om de voortdurende waarneming daarvan tegen dezelfde uitkeering, als de bisschop het ambt zelf aan eenen meerbiedende wil gunnen, en zulks onder herinnering aan de diensten, den bisschop bewezen, eerst bij den suffragaan-bisschop Goeswinus en later te Wijck bij het opmaken der akten in de geschillen met de stad en de geestelijkheid van Utrecht.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 64.

NB. Deze geschillen eindigden met de boven medegedeelde akte van 12 Mei 1481.

1048. (1481?) *Z. j.*

De procureur van Egidius Crolle eischt voor den officiaal des bisschops van Nicolaus Henrici betaling van 10 Rijnsche guldens 12½ stuiver en 4 kapoenen, als achterstallige pacht (over (14)79 en 1480) van land in «die Leghe wey».

Min. — Inv. N°. 20 II p. 76.

1049. 1482 *Januari* 2.

De stad Utrecht machtigt Evert Zoudenbalch, proost van Maestricht, en Dr. Jan Knijf, kanunnik van Oudmunster, om met aartshertog Maximiliaan over den vrede te onderhandelen.

Min. — Inv. N°. 157.

1050. (1482 *Februari.*)
Aartshertog Maximiliaan geeft aan de gedeputeerden van Utrecht en Amersfoirde geleide, om te Scoenhove te komen onderhandelen over den vrede. (Concept.)

Min. — Inv. N°. 157.

1051. 1482 (*Februari* 1) *op onser liever Vrouwen avont Purificationis.*
De Staten van het Nedersticht verbinden zich den bisschop te wederstaan en op kosten der stad Utrecht de bescherming van den paus in te roepen.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 83 vs.

1052. 1482 *Februari* 8.
De stad Utrecht belooft aan vier in stads dienst gevangen genomene knechten onder Jan Dapper, dat zij hun hunnen losprijs zal vergoeden.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 113.

NB. Blijkens aanteekening daarbij zijn nog 9 dergelijke brieven in 1482 en 1483 verleend aan verschillende knechten.

1053. 1482 *Februari* 11.
Ridderschap en steden van het Nedersticht nemen jonker Engelbert van Cleve aan tot ruwaard van het Sticht.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 84 vs.

1054. 1482 *Februari* 24.
Engelbert van Cleve, ruwaard 's lands van Utrecht, belooft de rechten en privilegiën der drie Staten te zullen handhaven.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 86 vs.

1055. 1482 *Februari* 24.
Engelbert van Cleve, ruwaard 's lands van Utrecht, belooft, dat hij, indien de drie Staten tot de heffing van een morgengeld mochten besluiten, ter dekking van de door de steden Utrecht en Amersfoert gemaakte kosten, de uitvoering van dit besluit zal bevorderen.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 88.

1056. (1482 *Februari?*)
(Bisschop David beveelt den pastoors zijner diocese [1]), om de afgevaardigden der Minderbroeders (Observanten) uit het klooster te Herderwijck, die van aalmoezen leven en door de Geldersche oorlogen en de zware belastingen genoodzaakt zullen zijn hun klooster te verlaten, toe te laten tot het prediken en het inzamelen van aalmoezen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 286.

NB. Volgens Invent. Arch. I N°. 815 ontving de schrijver in de week na Invocavit van 1482 (24 Februari vlg.) „pro littera recommendatoria pro conventu Fratrum Minorum de Observantia conventus sancti Odomari" 5 stuivers.

---

[1]) Het begin ontbreekt, doch is niet onzeker: er staat namelijk in het stuk: „opidi in Herderwijck *nostre* dyocesis."

1057. 1482 *Maart* 21.
Bisschop David van Bourgondië bekrachtigt de stichting eener vicarie door den priester Cornelius Adriani.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 20 II, los achterin.

1058. (1482 *April* 10.)
Register van akten, opgemaakt van de rechtshandelingen in het proces van oprichting en inclusie van het Clarissen-klooster St. Maria in Nazareth te Delft, gevoerd voor den officiaal van den bisschop.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 55.

1059. (1482 *April.*)
Johannes de Witte, kanunnik van St. Pieter en officiaal van den bisschop, ten dezen gecommitteerd, doet voor de tweede maal, tegen 10 April, alle belanghebbenden oproepen, om de professie te hooren van de nonnen van het Clarissen-klooster te Delft, haar in de clausuur te zien opnemen en eene harer na de professie tot abdis te zien benoemen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 53.

1060. (1482 *April* 10.)
De procureur van het Clarissen-klooster St. Maria in Nazareth te Delft verzoekt Johannes de Witte, officiaal van den bisschop, ten dezen gecommitteerd, over te gaan tot de formaliteiten, in N°. 1059 genoemd, en de visitatie van het klooster op te dragen aan den vicaris der Minderbroeders in de provincie Keulen, zoolang deze zich houdt aan de overeenkomst, tusschen de Observanten dier provincie en de kloosterzusters door tusschenkomst van den magistraat van Delft gesloten, en anders aan de conservatoren der privilegiën van het klooster.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 53.

NB. Vgl. de noot bij N°. 1062 en N°. 1059.

1061. (1482 *April* 10?)
(De officiaal van den bisschop, ten dezen gecommitteerd,) verklaart aan het in N°. 1060 uitgedrukte verlangen der nonnen van het Clarissenklooster St. Maria in Nazareth te Delft te willen voldoen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 54.

NB. Onderaan aanteekening van de stemmen, door elke non uitgebracht bij de keuze van eene abdis en van de andere bestuurders van het klooster.

1062. (1482 *April* 10.)
Johannes de Witte, kanunnik van St. Pieter en officiaal van den bisschop, legt, bij ontstentenis van zijn collega Johannes Nijs, proost en aartsdiaken van St. Jan, de pauselijke bul ten uitvoer, waarbij de oprichting van het Clarissen-klooster St. Maria in Nazareth te Delft werd goedgekeurd, neemt de professie der nonnen aan, spreekt over haar de clausuur uit, doet eene abdis en een biechtvader verkiezen en stelt hen onder toezicht van den vicaris der Minderbroeders in de Keulsche provincie.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 61.

1063. 1482 *Mei* 15.
Engelbrecht van Cleve, ruwaard 's lands van Utrecht, belooft, dat, indien de steden Utrecht en Amersfoert het van zijnen broeder Johan, hertog van Cleve, te leen ontvangene zilverwerk niet kunnen verpanden, en zij het daarom laten versmelten, te zullen zorgen, dat de hertog met het gewicht daarvan in zilver genoegen neemt, of anders het maakloon van nieuw zilverwerk te zullen betalen.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 88.

1064. 1482 (*Juli* 15) *opten Manendach na sunte Margrieten dach.*
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Herman van Dungelen 300 Rijnsche guldens.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 115.

NB. In margine: „Hec littera non est sigillata; sequentes tamen littere date sunt secundum hujus formam et tenorem." Blijkens aanteekening daarbij zijn in 1482 nog 15 dergelijke brieven aan anderen afgegeven.

1065. (1482.) *Z. j.*
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Herman van Dungelen 100 Rijnsche guldens renten 's jaars op de lijven zijner vrouw en dochter, wegens door hem verdiende soldij.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 101.

NB. In margine: „Ista littera non est sigillata, nec est stricte composita."

1066. (1482.) *Z. j.*
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Herman van Dungelen 100 Rijnsche guldens renten 's jaars op de lijven zijner vrouw en dochter.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 107.

NB. In margine: „Hec littera non est sigillata."

1067. 1482 (*Juli* 18) *des Donredages nae sunte Margrieten dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Haze, weduwe van Claes Jacobszoen, opdraagt aan Jacob Jansz. van Vinckeveen eene rente (van 4¼ lood zilver en 1 kapoen uit eene hofstede in de stadsvrijheid aan de oostzijde van de Vecht).

Afschr. — Inv. N°. 269.

1068. 1482 *Juli* 20.
Zoen tusschen Engelbrecht van Cleve, ruwaard 's lands van Utrecht, met de steden Utrecht en Amersfoert, en Evert van Wilp.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 83.

1069. (1482 *Juli* 16.) *Z. j.*
Bestand, gesloten door aartshertog Maximiliaan en bisschop David met jonker Engebrecht tot Cleve en de steden Utrecht, Amersfoirt en Montfoirt voor den tijd van 11 Augustus 1482—29 Maart 1483.

Min. — Inv. N°. 157.

NB. Zie: Matthaeus, Analecta. I p. 481.

1070. (1482 *Juli* 16.)
Aartshertog Maximiliaan, bisschop David en de steden van Holland komen overeen met Engelbrecht broeder tot Cleve en de steden Utrecht, Amersfoirdt en Montfoirde, dat zij de tusschen hen bestaande geschillen zullen onderwerpen aan de uitspraak van acht arbiters. (Concept.)

Min. — Inv. N°. 157.

NB. Zie: Matthaeus, Analecta. I p. 481.

1071. (1482 *October*.)
Ontwerp-vredestractaat tusschen aartshertog Maximiliaan en bisschop David van Bourgondië eenerzijds en Engebrecht broeder tot Kleve en de steden Utrecht, Amersfoirt en Montfoirde anderzijds.

Min. — Inv. N°. 157.

NB. Matthaeus, Analecta. I p. 493 spreekt van eene dagvaart te Wijk b/D. door tusschenspreken van de vijf kapittelen; deze dagvaart wordt in het begin van dit stuk vermeld. Op het laatst van October 1482 noemt hij daarop (l. c. I p. 494) een concept-verdrag tusschen partijen van vijf punten; daarin worden, evenals hier, vijf punten genoemd, echter niet geheel met deze overeenkomende.

1072. (14)83 *Januari* 3.
Vonnis, waarbij de officiaal (des bisschops) te Gorinchem de scheiding van bed en goederen uitspreekt tusschen Lutgardis filia Arnoldi en Bernardus filius Arnoldi, wegens mishandelingen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 115.

NB. Het eigenlijke vonnis gaat vooraf; de inleiding der akte volgt.

1073. 1483 *Januari* 14.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Aelbert Huchtenbroeck 95 Rijnsche guldens.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 117.

NB. Blijkens aanteekening daarbij zijn in 1483 nog 6 dergelijke brieven gepasseerd.

1074. 1483 *Februari* 20.
Bisschop David van Bourgondië verheft de onlangs door Hetto Hemmema, hoofdeling («capitaneus») in Barlikum, e. a. aldaar gestichte kerk tot eene kapittelkerk, die den naam Swadenberch dragen en den ritus van het kapittel van St. Maria in den Luchtehoff bij Hildesheim volgen zal.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 53.

1075. (1483 *Maart* 20?)
De officiaal van den bisschop, als rechter in appel van eene inhibitie, door den officiaal van den aartsdiaken ten Dom, ten verzoeke van Jacobus de Noerd filius Alberni verleend, verbiedt den provisor en den deken van Rijnland en Jacomina wed. Petrus Theoderici, om, hangende het proces tusschen Jacomina en Jacobus over zekere erfpachtgoederen, tegen den pachter dezer goederen iets te doen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 52, 57.

NB. Vgl. Invent. Arch. I No. 815: „Item a Jacobo de Noert nepote vicarii, appellato Leydensi contra magistrum Henr. Vos cum suis consortibus — 1 flor. aur."?

1076. 1483 *Maart* 24.
Bisschop David de Burgundia doet op vordering van Philippus Gerardi Adrianus Petri verbieden, om als collator voor het bezit eener vicarie in de St. Pancratius-kerk te Leiden (in strijd met den wil van den stichter Philippus de Leydis) voor te dragen eenen persoon, die aan den stichter in een verderen graad dan Philippus Gerardi verwant is, en geeft deze vicarie aan Philippus Gerardi.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 5.

NB. Vgl. N°. 1083.

1077. 1483 *April* 7.
Bisschop David van Bourgondië spreekt, naar aanleiding van drie brieven van den pauselijken penitentiarius, Gisbertus Pijc de Beesd en Adriana de Haeften vrij van de beschuldiging van incest, geeft hun dispensatie, om niettegenstaande hunne bloedverwantschap een huwelijk aan te gaan en verklaart hunne kinderen voor wettig.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 51.

1078. 1483 *April* 25.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Peter van Nuys 100 Rijnsche guldens wegens verdiende soldij.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 126.

1079. 1483 *April* 25.
Peter van Nuys erkent door de stad Utrecht voldaan te zijn van al zijne pretensiën wegens door hem en zijne knechten verdiende soldij, behoudens 100 Rijnsche guldens, waarvoor hij eene schuldbekentenis ontvangen heeft.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 126.

1080. 1483 *April* 25.
De stad Utrecht verklaart, dat Peter van Nuys haar met zijne knechten trouw gediend heeft.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 126.

1081. 1483 *April* 26.
Alart Bloem en 6 andere soldaten erkennen voor Jan Ywensoen, hunnen bevelhebber, door de stad Utrecht voldaan te zijn van hunne soldij en alle hun verschuldigde schadevergoeding.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 126 vs.

1082. (1483 *April?*) *Z. j.*
Ghijsbert van der A erkent voor zich en zijne knechten voldaan te zijn wegens de in dienst van de stad Utrecht verdiende soldij.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 105 vs.

1083. (1483 *April.*)
De officiaal van den bisschop, rechter in appel van een mandaat des bisschops, doet Philippus Gerardi dagvaarden naar Gorinchem, om Willibrordus Gerardi te hooren verklaren tot gerechtigd tot het bezit eenen vicarie in de St. Pancratiuskerk te Leiden door collatie der patroons.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 528.

NB. Vgl. Invent. Arch. I N°. 815. („Item pro mandato ad instanciam Willibrordi Gerardi in Leydis per sollicitudinem magistri Salomonis presbyteri ibidem ... 10 st.") Vgl. ook hiervoor N°. 1076.

1084. 1483 *Mei* 7.
De stad Utrecht neemt Mathijs Thoralt kwartiermeester met 58 man in dienst.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 114.

NB. Blijkens aanteekening daarbij zijn in hetzelfde jaar nog 3 dergelijke brieven opgemaakt.

1085. 1483 *Mei* 20.
Engelbrecht broeder te Cleve en de stad Utrecht erkennen schuldig te zijn aan de vijf kapittelen 1400 guldens wegens geleende gelden.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 120.

1086. 1483 *Mei* 27.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Ysbrant Wouterss. 300 Rijnsche guldens, door hem betaald voor zijn ontslag uit de gevangenis op de St. Katherinen-poort, zoodra de jonker van Cleve of de stad hem weder aanspreken of gevangen zetten.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 120 vs.

NB. Blijkens aanteekening daarbij zijn terzelfder tijd nog 16 dergelijke brieven afgegeven.

1087. 1483 *Mei* 29.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Herman van der Hege 500 Rijnsche guldens.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 118.

NB. Blijkens aanteekening daarbij zijn in 1483 nog 9 dergelijke brieven gepasseerd.

1088. 1483 *Juni* 3.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Arndt van Heyden Wemmerssoen 1400 Rijnsche guldens, onder verband van hare goederen en de personen en goederen harer onderzaten.

Afschr. — Inv. N°. 292.

1089. 1483 *Juli* 9.
Aartshertog Maximiliaan geeft aan de gedeputeerden van Deventer, Campen, Swolle en Groningen geleide, om op 15 Juli op het slot te Beverwerde te komen onderhandelen met gedeputeerden der zes hofsteden van Hollant.

Afschr. — Inv. N°. 157.

1090. (1483) *Juli* 12.
Aartshertog Maximiliaan geeft vrijgeleide aan Engelbert van Clefes, den

heer van Montfoert en de beide burgemeesters van Utrecht, om binnen 2 uren tot hem te komen en terug te gaan binnen de poorten.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 126 vs.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 115.

NB. Daarboven in het le afschrift: „Copia van tgeley, die hertoich van Oestenrijck in papijr mit sijns selfs hant gescreven had snachs Margarete Virginis anno 1483, ende opten dach dairboeven die stadt gestormt wart, twelc den hertoich leet was, alst scheen."

1091. 1483 *Juli* 24.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan het Domkapittel 20 mark zilver en 80 Rijnsche guldens «voir faitzoen ende vergulden» wegens haar geleend, bewerkt en verguld zilverwerk.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 121 vs.

NB. Blijkens aanteekening daarbij zijn dergelijke brieven tenzelfden dage gegeven aan de kapittelen van Oudmunster en St. Marie.

1092. 1483 *Juli* 31.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan het Domkapittel 30 mark zilver en 120 Rijnsche guldens «voer faitsoen ende vergulden» wegens haar geleend bewerkt en verguld zilverwerk.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 122.

NB. Blijkens aanteekening daarbij zijn dergelijke brieven tenzelfden dage gegeven aan de vier andere kapittelen.

1093. (1483 *Augustus.*) *Z. j.*
Voorwaarden van den zoen tusschen [Maximiliaan] hertog van Oisterrijck en de stad Utrecht, ontworpen door den aartsbisschop van Graen en heer Henrick to Hompesch.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 90.
Afschr. — Inv. N°. 157.

1094. 1483 *September* 3.
Aartshertog Maximiliaen van Oestenrijck bevestigt den zoen, door den aartsbisschop van Graen en den heer van Hompuesch tot stand gebracht tusschen bisschop David van Bourgoengen met Hollant, Zeelant en Vrieslant aan de eene zijde en de stad Utrecht aan de andere zijde, inhoudende o. a. dat de stadsraad den aartshertog om vergiffenis zal vragen, dat de wet van de stad voortaan zal vernieuwd worden op O. L. Vrouwenavont Nativitas, dat de stad Utrecht en de heerlijkheid Montfoerde zullen opbrengen 20.000 Rijnsche guldens, dat het tractaat van 1429 zal onderhouden worden, dat de muren der stad niet hersteld en nog op eene aan te wijzen plaats verder afgebroken zullen worden, dat de bezittingen van Utrechtsche ingezetenen in het gebied van den aartshertog verbeurd zullen zijn, en dat de aartshertog wereldlijk voogd zal zijn van de stad, met voorbehoud van hare rechten en privilegiën.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 67.

NB. Op den omslag schreef de stadsklerk Valentijn van der Voort: „Tractact van payse, gemaect anno 1483, mer en worde nyet ten vollen besegelt".

1095. 1483 *October* 12.
Notariëel testament van Ffredericus de Hamersteyn, schepen van

Utrecht, waarbij hij aan zijne drie natuurlijke zonen vermaakt 600 Rijnsche guldens en aan zijne dienstmaagd Brechta filia Wouteri Johannis, hunne moeder, al zijne meubelen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 244.

NB. In de 2e helft der akte wordt de erflater Theodericus genoemd.

1096. 1483 *November* 1.
Bisschop David van Bourgoengen benoemt Gerijt wten Hamme, na het overlijden van zijnen broeder Ffrederick, tot maarschalk van het Nedersticht. (Opgenomen in een brief dd. 1483 *November* 5.)

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 39.

1097. 1483 *November* 5.
Gerijt wten Hamme belooft aan de Staten van Utrecht, zich volgens den landbrief te zullen gedragen bij de waarneming van het maarschalkambt van het Nedersticht, hem opgedragen na het overlijden van zijn broeder Ffrederick bij den hier ingelaschten brief van bisschop David van Bourgoengen dd. 1483 *November* 1.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 39.

1098. 1483 *December* 15.
Jan van Beesd doet afstand van zijne verdiende soldij, omdat hij tegen het verbod van den raad in de stad Utrecht gekomen is.

De 2 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 487.

1099. 1484 *Januari* 2.
Wilhelmus de Vosse, burgemeester van Utrecht, machtigt Reynerus de Eten, kanunnik van St. Salvator, Albertus de Egmunda te Yselsteyn en Arnoldus Wilhelmi te Delf, zijne mede-executeurs van het testament van Johanna de Lochorst, weduwe van Theodericus de Zwieten, om ook in zijnen naam te handelen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 247.

1100. 1484 *Aprill* 29.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Jan Coeman Janssoen, poorter te Antwerpen, eene losrente van 33 pond grooten 6 schellingen 8 penningen 's jaars, ter betaling van de schatting, door hertog Maximiliaan van Oestenrijck aan de stad opgelegd bij het tractaat van October 1483.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 23.

1101. 1484 *April* 30.
De stad Utrecht sluit eene overeenkomst voor den tijd van zijn leven met Jan Zanderszoen «die straetmaker» over het herstel en onderhoud van «den steenwech ende somerwech van der Wittenvrouwen poert tot des scouten huys toe op die Bilt» [1]).

Min. — Inv. N°. 20 II p. 252.

NB. De conditiën dezer overeenkomst zijn hier niet geïnsereerd.

1102. 1484 *October* 2.
De officiaal des bisschops doet Victor Bernardi en Johannes Bout, als solliciteur van Hillegunda Brunonis, aanmanen, om den secretaris der stad Utrecht, vroeger notaris en scriba in zijn hof, Florencius Tzwynnen zijn loon te betalen voor de door hem verrichte diensten in het proces in appèl tusschen Victor Bernardi en zijne vrouw Hillegunda Brunonis.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 97.

1103. 1484 (*November* 4) *des Donredages nae Alre Goids Heyligen dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Janna, weduwe van Beernt Grawert, voor hare kinderen geëigend wordt aan de erfpacht van de hofstede Volesteyn aan de westzijde der Lijndmarct ten zuiden van «dat hoge huys geheten die Lyntgast», wegens wanbetaling eener rente.
Met geschonden stadszegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 4.

1104. 1484 (*November* 18) *des Donredages nae sinte Mertijns dach in den wijnter.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Johan Symonssoen van Haestert opdraagt aan Ghijsbert Dircxsoen den brouwer het huis, vermeld in de ingelaschte schepenbrieven, als:
I. dd. 1442 (*September* 13) *des Donredages nae Onser Vrouwen dach Nativitas*, waarbij Fye, weduwe van Vrederyck Trinde, in erfpacht geeft aan Loeff van Voerde een huis in St. Nyclaes-stege, vermeld in den ingelaschten brief dd. 1435 (*Januari* 13) *des Donredages op sinte Poncyaens avont*, waarbij zij geëigend wordt aan de erfpacht van twee hofsteden in de St. Nyclaes-stege;
II. dd. 1474 (*Juli* 14) *des Donredages nae sinte Margrieten dach*, waarbij Loeff van Voirn en Wouter de Beer opdragen aan Tyman van Schadick $^3/_4$ van het huis, vermeld in den getransfixeerden brief (N°. I).
Zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 3.

1105. 1484 *December* 18.
Bernardus Proeys, burgemeester van Utrecht, verklaart namens de stad aan Wilhelmus Johannis en Johannes Blocxzoen, priesters te Wesep, dat de stad besloten heeft geene erfrenten meer te betalen en daarom de aan de cantorye te Wesep overgedragene erfrenten te willen veranderen in driemaal grootere lijfrenten, waartoe hij verzoekt personen te Utrecht te noemen; waarop Wilhelmus Johannis en Johannes Blocxzoen beraad nemen tot Lichtmis a. s.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 87.

1106. (1484) 1485 *December* 30.
Mechtildis, weduwe van Symon Theodrici, burger van Utrecht, machtigt den klerk Theodricus de Steenre, procureur bij het hof van den aartsdiaken van Deventer, om van Agatha, weduwe van Godefridus Johannis te Deventer te vorderen 50 Rijnsche guldens voor geleverd bier.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 89.

1107. 1484 *z. d.*
Bisschop David van Bourgoignen geeft aan de Staten van het Nedersticht octrooi tot het heffen eener belasting op het bier tot betaling der 70.000 Rijnsche guldens oorlogskosten. (Concept.)
Min. — Inv. N°. 157.

1108. 1484 *z. d.*
De Staten van het Nedersticht erkennen schuldig te zijn aan Thomas Portunaer, koopman van Florence, eene erfrente van 466 Rijnsche guldens 12 stuivers 16 mijten Vlaamsch, losbaar met 7000 Rijnsche guldens. (Concept.)
Min. — Inv. N°. 157.

1109. (1485 *Februari*.)
De procureur van Anthonia, weduwe van Godefridus Bolle, eischt voor den officiaal des bisschops van Margareta, weduwe van Adrianus Gerardi, betaling van 15 Rijnsche guldens, als achterstallige huur (over (14)82 en 83) van een huis in de Zadelstraet.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 75.
NB. Vgl. Raads dag. boick dd. 1485 opten Asschelwoensdach (16 *Februari*) „Anthonie Goyert Bollen. weduwe brocht een libel tegens Margriet Aryaen Geritzoens wedue".

1110. (14)85 *Maart* 31.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Bruninck Pijl en Meus Roeterszoen, op vordering van Willem Groenwolt, burger van Deventer, verklaren, dat hij wettig gehuwd is met Mechtelt, de wettige dochter en eenige erfgename van Loef Berchmaker alias Ketelair en diens vrouw Alijt.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 251.

1111. 1485 *April* 7.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Gijsbert Wemmerszoen te Gouda eene losrente van 4 Rijnsche guldens 10 stuivers, waarvan de koopsom gebruikt is ter betaling der oorlogslasten.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 52.

1112. 1485 (*April* 12) *des Diinsdages na Beloken Paesschen.*
De stad Utrecht maakt eene ordonnantie op het heffen van accijns van den spiering en anderen visch, met karren ter markt gebracht. (Ook opgenomen in een brief dd. 1488 *October* 21.)
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 28.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 29 vs. (in eene akte dd. 1488 October 21.)

1113. 1485 (*September* 7) *op onser Vrouwen avont Nativitatis.*
Peter Pot en Volken Jansz., gedeputeerden van den raad van Utrecht, bepalen het aandeel van Fye, dochter van Henrick Peter Tymanssoen, vroeger weduwe van Anthonis Foyt, in de goederen der gemeenschap na scheiding van haren tweeden echtgenoot Hubert Taets. (Opgenomen in een brief *z. j.*)
Min. — Inv. N°. 20 II p. 291.

1114. (1485 *September.*) Z. *j.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij de raad bevestigt de door zijne gedeputeerden ontworpene en door partijen goedgekeurde scheiding van lijf en goed tusschen Hubert Taets en Fye, dochter van Henrick Peter Tymanssoen, vroeger weduwe van Anthonis Foyt, volgens de hier ingelaschte cedel van goederenverdeeling dd. 1485 (*September* 7) *op onser Vrouwen avont Nativitatis*, en gelast partijen deze regeling op de daarbij bepaalde boete te eerbiedigen totdat zij met onderling goedvinden weder samen gaan leven.
Min. — Inv. N° 20 II p. 291.

1115. (na 1485 *October* 3.)
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan de Rover en Bertelmeeus van Eck, ter instantie van Rykout Geritszoen, die op zijne terugreis van de Antwerpsche markt te Vyanen is aangehouden, verklaren, dat Rykout Geritszoen op die markt is geweest en zich daar als koopman heeft gedragen.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 226.
NB. Deze brief is zeer verkort geschreven onder een stuk van dezen datum.

1116. (14)85 *October* 26.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Mr. Thomas van Dordrecht, prior van het Predikheerenklooster te Utrecht, machtigt Willem van Cralingen en Symon, procuratoren van de Predikheerenkloosters te Utrecht en tsHertogenbossche, met Henryck Breebert, procureur van de stad tsHertogenbossche, om voor het klooster in te vorderen de lijfrenten, door de stad Nijmmegen nog aan wijlen Gerijt van Tienhoven verschuldigd en aan het klooster overgedragen.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 221.

1117. (1485 *October* 26?)
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan Butendijck, raad der stad, en Delyaen Budendijcx den procurator van het Predikheerenklooster te Utrecht, Willem van Cralingen, c. a machtigen tot invordering der hun door de kerk te Huesden verschuldigde lijfrenten.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 224.

1118. (1485) *October* 29.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Merten Caluwe, «notaris des hoefs van Utrecht», en Arnt . . . . . ., op verzoek van Willem van Cralingen, procurator van het Predikheerenklooster te Utrecht, verklaren, dat Gerardus then Brynck «een openbaer, gemeyn ende legael notarius» is.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 222.

1119. 1485 (*November* 10) *op sunte Mertijns avont.*
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Mr. Johan Carundelet, kanselier van aartshertog Maximiliaen, eene losrente van 45 Rijnsche guldens, als zijn aandeel in de gratificatie van 5000 guldens, door de stad toegezegd aan heer Henrick van Hompesch en de andere leden van den raad des aartshertogs, bij gelegenheid van den zoen tusschen hem en de stad.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 31 vs.

1120. 1485 (*November* 28) *des Manendages na sunte Katherinen.*
De stad Utrecht verkoopt aan Henrick Janss. die bontwercker ten lijve van Barbara, dochter van Peter Janss. eene van de vier ambten «van der soutmate», vaceerende door het overlijden van Pouwel van Malsen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 95.

1121. 1485 *z. d.*
De stad Utrecht stelt een accijns in op den in de stad verkochten «gebranden wijn» en maakt daarvoor eene ordonnantie, terwijl zij den accijns verkoopt aan Dirck Zas, ten lijve zijner twee zoons Gerijt en Willam Zas, ieder voor de helft.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 69.

1122. 1486 (*Februari* 13) *sMaendaichs post Invocavit.*
De stad Amersfoerdt verklaart, dat zij met de stad Utrecht eene overeenkomst heeft aangegaan over de betaling van achterstallige renten, volgens de voorwaarden, vervat in de aan het stuk vastgehechte cedel.
Met zegel der stad in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 290.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 35.

1123. (14)86 *Mei* 11.
De stad Utrecht bericht aan Jan Smael, dat Jan Remboutssoen, Jan de Milde en Gijsbert Cluetinck, die als zijn borg en als erfgenamen van zijnen vennoot Willem . . . . de onbetaalde pachtpenningen van den zoutaccijns over 1480 hebben voldaan, met de busmeesters van den raad gepand hebben aan zijne twee huizen in de Louwerstraat.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 230.

1124. 1486 *Augustus* 4, 7.
Mr. Zigerus filius Johannis de Hairlem appelleert van het vonnis van den officiaal des bisschops, waarbij zijn eisch tegen Arnoldus Andree tot herstel in het bezit van een huis op de Plaets met den inboedel ontzegd is, op den paus en vraagt daarvan apostillen, die de officiaal 7 *Augustus* verklaart te geven.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 79, 85.
NB. Vgl. N°. 1133, 1143.

1125. 1486 (*Augustus* 9) *op sunte Laurens avont.*
Het Vischkoopersgild en het gerecht van de Weerd verklaren door bemiddeling van twee gedeputeerden van raad oud en nieuw overeengekomen te zijn, dat zij de visscherij achter den «waterboem» in de Weerd voortaan half en half zullen bezitten en gebruiken. (Vidimus van het gerecht van Utrecht dd. 1554 *October* 4.)
Afschr. — Inv. II N°. 414 III f. 11 van achteren.

1126. 1486 *September* 5.
Stephanus van Beyeren, paltsgraaf aan den Rijn, erkent schuldig te zijn aan Gherardus de Haerlem Nicolaasz., burger van Utrecht, 360 Rijn-

sche guldens, wegens geleverd laken, zilver, goud en kleinoodiën, en stelt zich in rechte betrekbaar voor de pauselijke curie.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 39.

NB. Vgl. N°. 1168?

1127. 1486 (*September* 19) *des Dynxsdaghes nae sinte Lamberts dach.*

Schepenbrief van Utrecht, waarbij Claes Florenssoen en zijne zuster Cornelia, ten behoeve hunner moeder Margriet afstand doen van de erfenis van hunnen vader Florens Claessoen. (Opgenomen in een brief dd. 1489 (*November* 3) *des Dynxsdages nae Alrezielen dach.*)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 2.

1128. 1486 *November* 16.

Bisschop David van Bourgundia geeft aan Theodricus zoon van Gerardus Does verlof, om als bezitter eener vicarie op het altaar van St. Maria, St. Jan Apostel en Evangelist, St. Catharina en St. Maria Magdalena in de St. Maria-kerk te Amsterdam op de goederen dezer vicarie te vestigen eene rente van een Rijnschen gulden, om dien aan den memoriemeester der kerk jaarlijks te betalen, ten einde volgens de statuten van de priesters dezer kerk toegelaten te worden tot het medegenot van de opbrengst der memoriediensten in de kerk.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 149.

1129. 1486 *November* 29.

De stad Utrecht verkoopt aan Adam van Hoeff levenslang en na zijnen dood levenslang aan Jan, zoon van Claes Janss. de Waile, «onser stat ampt ofte dienst van die wijnroede», vroeger bezeten door Gielis Block, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 18.

1130. 1487 (*Februari* 23) *des Vrydages na sunte Peters dach ad Cathedram.*

De stad Utrecht verkoopt aan Hecter uten Leen levenslang «onser stadt knaepampt off onse raits doerwerder-ampt», vroeger bekleed door Jan van Blochoven, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 91.

NB. Daarbij staat aangeteekend: „Nota, ista littera est expedita ad instanciam Hectoris, per me non subscripta, neque presens fui sigillationi Va Julij anno LXXXIX, quia burgimagister An. de Amerongen dixit, in casum, in quem dicerem litteram fore eandem cum priori, quod extunc deberet sigillari. Ego tacui, quia hic in fine addiciuntur conditiones."

1131. 1487 *October* 25 of 1488 *November* 30 [1]).

Hermannus de Reno q.q. doet Johannes Smaelenberch, schout in Berka, en andere buren van Alpem, die de tienden der kerk aldaar, behoorende aan het kapittel van St. Victor te Xanten, in bezit hebben, bevelen, die tienden af te geven, en dagvaardt ze bij weigering voor zich naar Utrecht.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 77, 103.

---

[1]) Beide data worden aan het slot vermeld.

1132. 1487 *November* 20.

Het kapittel van St. Pieter verklaart van de executeurs van het testament van Claes van Sperenwoude, kanunnik van St. Pieter, ontvangen te hebben 60 Rijnsche guldens, als afkoopsom eener jaarlijksche rente van 3 Rijnsche guldens uit het huis op den hoek naast «die herberge van Nyenrode», door Claes van Sperenwoude aan het kapittel besproken, om uit te deelen aan de celebranten.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 28.

1133. 1487 *December* 19—1489 *Januari* 23.

Register van akten, opgemaakt van de rechtshandelingen in het proces in appèl, gevoerd voor Harbertus de Mynen, kanunnik ten Dom, als pauselijk commissaris, door Mr. Zegerus filius Johannis de Herlem tegen Arnoldus Andree de Werven.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 123—156.

1134. 1488 (*April* 28) *des Manendages nae sunt Joris dach.*

De stad Utrecht stelt, ter voorkoming van geschillen tusschen de koopers en verkoopers van «poelen», een stadsambt in, genaamd «die poelmaet», en verkoopt dit levenslang aan Jost Janssoen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 51.

1135. (1488 *Juli.*)

Ffredericus Keyser eischt voor den officiaal des bisschops van de weduwe van Gerardus Snoeck bewijzen van zijn eigendom op haar achterhuis met tuin aan de oostzijde (der Oude gracht) tusschen de Smee- en Reguliersbruggen, dat hij van haar gekocht heeft voor eene erfrente van 3 Rijnsche guldens.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 73.

NB Vgl. Raads dag. boeck dd. 1488 „des Manendages na sunt Jacobs dach" (28 Juli), toen „joffrou Snoec" het libel voor den raad bracht.

1136. (1488 *Juli.*)

De procureur van Ancelmus Salm, burger van Utrecht, als voogd zijner kinderen, eischt voor den officiaal des bisschops van Cornelius Gijsberti, als voogd zijner vrouw Kunera, teruggave aan Ancelmus' kinderen van 92 Rijnsche guldens en 9 stuivers, door Kunera voor het koopen van lijfrenten van het St. Maartens-gasthuis in de Weerd geleend van Margareta, weduwe van Johannes Theodrici, die aan Ancelmus' kinderen al hare goederen nagelaten had.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 93.

NB. Vgl. Raads dag. boeck dd. 1488 „des Woensdages na Petri ad Vincula" (6 Augustus): „Cornelis Gijsbertszoen brocht een libel voer den rade, in der consistory tegens hem overgegeven van wegen Ansem Salm." En 's raads beslissing Raads dag. boeck dd. 1492 „des Donredages na Jubilate" (17 Mei).

1137. 1488 *Augustus* 18.

Ludovicus Varry, deken van Dôle, machtigt Arnoldus Block, vicaris

van Oudmunster, en Mr. Wilhelmus Buser, om zijne schuldvorderingen des noods in rechte in te vorderen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 47.

1138. 1488 *September* 11.
Johannis Strick, vicaris ten Dom, komt met den klerk Nicolaus de Domburch overeen, dat deze, die op het punt staat naar Rome te vertrekken, voor 18 Rijnsche guldens binnen 20 dagen een brief zal bezorgen aan Ludolphus, deken van Dôle, die aan het hof van den paus verkeert, onder belofte van teruggave, als hij te laat aankomt; hij leent hem bovendien nog 5 Rijnsche guldens.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 37.

1139. (1488 *October*.)
Register van de verklaringen van Henricus de Abcouda, Theodricus Cluetinck, Agnes weduwe van Ludovicus de Wael, Maria filia Hermanni en Zwederus de Gaesbeeck, als getuigen van Mr. Zegerus filius Johannis de Hairlem in zijn proces in appèl tegen Arnoldus Andree over den eigendom van een huis (op de Plaats), gevoerd voor Harbertus de Mynen, kanunnik ten Dom, rechter in dezen door den paus gedelegeerd.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 165.

NB. Vgl. N°. 1133.

1140. 1488 *October* 21.
De stad Utrecht verkoopt aan Henrick van Alendorp, ten lijve zijner vrouw Kunnegont van Cronenborch, den accijns van de in de stad komende spiering-karren, volgens de ingelaschte ordonnantie dd. 1485 (*April* 12) *des Diinsdages na Beloken Paesschen.*

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 29 vs.

1141. 1488 *October* 31.
Albertus Vrenck, abt der St. Laurens-abdij (te Oostbroek), conservator van de rechten der vijf kapittelen, doet Lutarda weduwe van Jacobus Tilmansz. Oem en hare zeven kinderen bevelen, den door haar uit haar huis verschuldigden uitgang aan Arnoldus Bokelaer, kanunnik ten Dom, als vicaris van St. Katherina in de Nieuwe kerk te Dordrecht, te betalen of zich voor hem te komen verantwoorden.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 167.

1142. 1488 *October* 31.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Mr. Henrick van Lottum, deken van St. Jan, eene losrente van 90 Rijnsche guldens, wegens eene schuldvordering van 1170 Rijnsche guldens, door hem van Ffederick te Egmont, heer van Yselsteyn overgenomen, welke schuldvordering grootendeels aan den heer van Yselsteyn was afgestaan door den Roomschkoning uit de hem bij den zoen beloofde 20.000 Rijnsche guldens.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 55.

1143. 1488 *November* 2, 19 *en* 1489 *Februari* 1, 23.
Theodricus de Loenen, procureur van Arnoldus zoon van Andreas de Werven (in diens proces tegen Mr. Zegerus zoon van Johannes de Hairlem) appelleert van het vonnis, gewezen door den pauselijken commissaris Harberus de Mynen, kanunnik ten Dom, die daarvan op verzoek apostillen verleent.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 45.

1144. 1488 *November* 8.
Hermannus de Lochorst, deken van St. Salvator te Utrecht en beschermer der rechten van het klooster te Wyndesem en de andere met het kapittel-generaal van Wyndesem verbondene Regulierenkloosters, doet Otto de Wy, ambtman van Neder-Betuwe, verbieden zich verder te bemoeien met 22 morgen land te Doeyerwerde, behoorende aan het klooster te Gaidsdonck bij Goch, die hij in bezit heeft genomen, bewerende, dat zij hem door de heemraden waren toegewezen wegens wanbetaling der dijklasten, — en dagvaart hem, zoo hij tegen dit bevel bezwaar heeft, voor zich.

Min. — Inv. N°. 20 I f. 89.

1145. 1488 *November* 19.
Arnoldus Grundick, deken van St. Jan te Osnabrück, doet, op vordering van het kapittel van St. Pieter, voor zich naar Utrecht dagvaarden den raad van Amsterdam, Jasparus de Culenborch en Johannes de Zulen de Natenwisch, om hunne bezwaren in te brengen tegen zijne aanwijzing door den paus tot rechter in de tusschen hen hangende zaak.

Min — Inv. N°. 20 I p. 85, 95.

1146. (1488) (14)89 *December* 31.
Geloofsbrief van bisschop David de Burgundia voor den deken Loeys, die bij keizer Frederik zijne afwezigheid op den rijksdag te Spiers zal verontschuldigen wegens de jicht en wegens de onlusten in Holland op de grenzen van het Sticht.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 36.

1147. (1488 *December* 31?)
Instructie voor 's bisschops gezant (Joh. Leuss, deken van St. Andreas te Keulen?) naar den keizer op den rijksdag, te Spiers (tegen 6 Januari 1489) uitgeschreven tot het bespreken van de wraak op de Vlamingen over de beleedigingen, den Roomsch-koning (Maximiliaan) aangedaan.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 35.

NB. Vgl. Raads dag. boeck i. d. 1488 *op sunte Thomas dach* (21 December) en 1489 (1488) *des Dynsdages na den heyligen Kersdach* (30 December).

1148. (1488.)
(Hermannus de Reno, deken van St. Pieter, als pauselijk commissaris) doet Hermannus de Heersel, drost te Boerck, en anderen, die aan de St. Victors-kerk te Xanten afbreuk doen in het genot harer tienden van Alpen, bevelen om het onrechtmatig door hen bezetene af te geven of hun recht te bewijzen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 159.

NB. Het stuk is geschreven nà 1487 October 25 (er wordt verwezen naar N°. 1131) en voor Hermannus de Reno's dood, die plaats had in 1488. Vlg. ook N°. 1156.

1149. 14(88?)
Hermannus de Reno, deken van St. Pieter te Utrecht, beschermer der rechten van de St. Victors-kerk te Xanten, draagt aan de geestelijkheid in de diocesen van Keulen, Luik, Utrecht en Munster op, den door hem over het Benedictijner-klooster te Deutz en den vicaris op het H. Kruisaltaar in de St. Gereonskerk te Keulen uitgesproken ban te publiceeren, omdat zij, hoewel door hem in rechte aangesproken, weigeren hunne schuld aan de St. Victorskerk te betalen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 43, 75.

NB. In Invent. Arch. N°. 815 wordt de „causa Tuiciensis" (de zaak van Deutz) reeds vermeld op 1478 April 20 en later herhaaldelijk.

1150. 1488 *z. d.*
Jacobus Egidii en zijne vrouw Elizabeth, burgers van Utrecht, die elkander vroeger voor schout en schepenen gelijftocht hebben aan hunne na te latene goederen, bepalen thans (ook opdat de akte rechtskracht hebbe buiten de stad Utrecht) voor eenen notaris, dat de eigendom der geheele nalatenschap aan den langstlevende zal komen; zij verklaren daardoor hunne erfgenamen niet te benadeelen, daar hun geheele vermogen niet aangeërfd doch verdiend is.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 77.

1151. (1488?) *Z. j.*
Arnoldus Grundick, deken van St. Jan te Osnabrück en kanunnik van St. Marie te Utrecht, doet Wilhelmus de Culenborch dagvaarden, om zich te hooren excommuniceeren, daar hij met zijne vrouw, Cunera de Lyenden, weduwe van Otto van Bylant, is blijven omgaan, hoewel deze in den ban gedaan was wegens wanbetaling van 524 Fransche schilden aan het kapittel van St. Pieter te Utrecht voor de tienden van Malssen en Tricht.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 87, 93.

NB. De dagteekening blijkt alleen uit het in het register hiernaast geplaatste stuk van denzelfden deken van St. Jan te Osnabrück dd. 1488 November 19.

1152. (1488?) *Z. j.*
Albertus Vrenck, abt der St. Laurens-abdij te Oesbroeck, beschermer der rechten van het Regulierenklooster in Syon bij Delft en de daarbij geïncorporeerde kloosters, doet aan de steden Dordrecht, Haarlem, Leiden, Amsterdam en Hoorn bevelen, de verschuldigde lijfrenten ten name van broeder Johannes Bonte aan het Regulierenklooster te Heyloe te voldoen, of zich te Utrecht voor Arnoldus Grundick, deken van Osnabrück en kanunnik van St. Marie te Utrecht, te komen verantwoorden

Min. — Inv. N°. 20 I p. 83, 97.

NB Over de dagteekening zie de noot bij het vorige nommer.

1153. 1489 *Januari* 20.
Notariëel vidimus, ten verzoeke van Henricus Balduini, deken der St. Geertruida-kerk te Bergen op Zoom gegeven van een (niet geïnsereerden) brief van Henricus de Oss, deken der St. Walburgskerk te Arnhem, als executor, geteekend door den notaris Johannes Gruenewalt van Nijmegen, waarbij hem door den paus een beneficie van 16 Rijnsche guldens inkomsten wordt gereserveerd.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 169.

1154. 1489 *Januari* 23.
Herbertus de Mynen, kanunnik ten Dom, pauselijk commissaris in het proces in appèl van Mr. Zegerus Johannis de Hairlem tegen Arnoldus Andree de Werven over het bezit van een huis, bepaalt de gerechtskosten, door den veroordeelde Arnoldus Andree de Werven te betalen, op 73½ Rijnsche guldens.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 159.

1155. 1489 *Januari.*
Henricus de Lottum, deken van St. Jan te Utrecht, beschermer van de rechten der kapittelkerken in de Luiksche diocese, doet den aartsdiaken van de Kempen (Campinie) verbieden, om Johannes Lachart, vicaris der parochie-kerk te Halsteren, te laten procedeeren tegen Henricus de Audenhoven, rentmeester van het kapittel van Bergen, tot teruggave van huurpenningen wegens lammertienden van het kapittel.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 153.

1156. 1489 *Januari* 23.
Henricus de Lottum, deken van St. Pieter (l. St. Jan), doet voor zich, als pauselijk commissaris, op straf van excommunicatie dagvaarden Hermannus de Heerssel, drost te Broeck, e. a., om te bewijzen, dat zij aan het bevel van zijnen voorganger Hermannus de Reno, conservator van de rechten der St. Victors-kerk te Xanten, hebben voldaan.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 154.

NB. Vgl. N°. 1148.

1157. 1489 *Februari* 21.
Nicolaus Basin machtigt Guillermus Basin en vijf anderen, om voor hem in het hertogdom Normandia eenige schuldvorderingen te innen, kostbaarheden op te vorderen en onroerende goederen te verpachten.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 219.

NB. Volgens aanteekeningen op den kant en aan het slot zijn dergelijke machtbrieven voor hetzelfde doel afgegeven:
1°. door Nicolaus Basin op dezelfde personen dd. 1489 Mei 11.
2°. door Nicolaus Basin op Gerardus Blancbaston en twee anderen dd. 1490 December 14.
3°. door Nicolaus Basin en zijnen zoon Nicolaus op Jacobus Cyrurgien en Johannes Nachtegael dd 1491 Maart 23, waarin bepaaldelijk vermeld wordt eene rente van 50 gouden kroonen, die de bisschop van Lisieux schuldig is aan Thomas Basin, aartsbisschop van Caesarea, die 30 December 1490 te Utrecht overleden is. Vgl. ook N°. 1206.

1158. 1489 *Februari* 23.
Oorvedebrief van Jan de Beer, afgegeven ten behoeve der stad Utrecht bij zijne terugkomst uit zijne ballingschap, met verbintenis om binnen 10 jaren niet weder in den raad zitting te nemen dan bij vergunning van den bisschop en de stad, en om rekening af te leggen van zijn vroeger gehouden beheer binnen de stad.

Met zegel van Tyman van Zijll in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 232.

1159. 1489 *Februari* 23.
Oorvedebrief van Rykout Evertsz., afgegeven ten behoeve van de stad

Utrecht bij zijne terugkomst uit zijne ballingschap, met verbintenis om binnen 10 jaren niet weder in den raad zitting te nemen dan bij vergunning van den bisschop en de stad, en om rekening af te leggen van zijn vroeger gehouden beheer binnen de stad.

Met zegel van Tyman van Zijll in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 232.

1160. 1489 *Februari* 27.

Oorvedebrief van Jorden Janss. die tripmaker, afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht bij zijne terugkomst uit zijne ballingschap, met verbintenis om binnen 10 jaren niet weder in den raad zitting te nemen dan bij vergunning van den bisschop en de stad, en om rekening af te leggen van zijn vroeger gehouden beheer binnen de stad.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 232.

1161. 1489 *Februari* 27.

Henricus de Lottum, deken van St. Pieter (l. St. Jan), subdelegeert Anthonius Pot, kanunnik ten Dom, tot het berechten van een proces van de St. Victorskerk te Xanten tegen Hermannus Westerholt en Wermarus Voerwerck, die inkomsten dezer kerk onder zich houden en reeds door hem gedagvaard zijn.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 147.

1162. (1489 *Maart—September*.)

Anthonius Pott, kanunnik ten Dom, als pauselijk commissaris, doet Juryen van Backem e. a., die de St. Victorskerk te Xanten verhinderd hebben in het genot harer goederen, bevelen, die goederen af te geven [1]).

Min. — Inv. N°. 20 I p. 157.

NB. Het stuk is geschreven nà 1489 Februari 27 (er wordt verwezen naar N°. 1161) en vóór 1489 September 28 (zie N°. 1170).

1163. 1489 *Mei* 4.

De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Lodewyck van Solms eene losrente van 82 Rijnsche guldens 16 stuivers 1 oort, waarvan de koopsom gebruikt is tot betaling der uitkeering aan den Roomsch-koning en zijne raadsheeren krachtens het tractaat van 1483.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 53 vs.

1164. 1489 *Juli* 9.

De stad Utrecht erkent ontvangen te hebben van Willem die Vosse de helft van 500 Rijnsche guldens, waartoe hij bij vonnis van raad oud en nieuw veroordeeld is wegens ongeoorloofde praktijken bij zijne keus tot burgemeester en verbanningen e. a. eigenmachtige handelingen, in die qualiteit gepleegd.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 301.

---

[1]) **De „subdelegatio", waarnaar verwezen wordt, is te vinden hiervoor N°. 1161; voor het slot wordt verwezen naar N°. 1148. Vgl. ook 1170, 1176, 1184 en 1186.**

1165. 1489 *Juli* 31.

Mr. Arnoldus Crusinck, kanunnik ten Dom, machtigt Theodricus Hagen, vicaris ten Dom, om van den notaris Thomas de Medenblieck op te vragen ten behoeve van Jacobus de Appelteren, kanunnik ten Dom, de onder hem berustende resignatiebrieven der vicarie van St. Andreas en St. Poncianus in het nieuwe werk van den Dom.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 38.

1166. 1489 *Augustus* 26.

Johannes Strick, gebeneficiëerd priester (vicaris) in den Dom, machtigt Johannes Heesboem, proost, en Johannes Leuss, deken van St. Andreas te Keulen, Stephanus Kyvoet, vicaris van St. Marie te Utrecht, en Gerardus de Wesalia, om voor hem in rechte op te treden in het appèl, door Nicolaus Domburch ingesteld op den officiaal des aartsbisschops van Keulen van een vonnis van den officiaal des bisschops, waarbij aan hem (Johannes Strick) eene som geld is toegewezen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 148.

1167. 1489 *Augustus* 27.

Petrus de Foramine alias de Venrode, persona te Dyeghem in de diocese van Kamerijk, antwoordt aan Johannes Danielis, als zaakgelastigde van zijnen broeder Daniel Danielis, op diens verzoek om bevestiging der collatie van de pastoorsplaats van Dyeghem, door den vicaris van den bisschop van Kamerijk, in de plaats van den persona van Dyeghem (dien men wegens het oorlogsgevaar toen niet bereiken kon), gedaan aan Daniel Danielis, na de resignatie van Johannes Witvens, dat hij op dit verzoek zal antwoorden, zoodra hij te Dyeghem zal zijn aangekomen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 51.

1168. 1489 *September* 25.

Mr. Gherardus ter Heerenhave, deken van St. Maria te Rees en kanunnik ten Dom, wordt namens Philippus de Clivis, aartsdiaken en proost te Straatsburg, door den notaris Johannes Strick als subexecutor ingeleid in het bezit van een kanonikaat in den Dom, vaceerende door het overlijden van Stephanus de Bavaria, dat aan Philippus de Clivis bij pauselijken brief verleend is.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 52.

1169. 1489 *September* 26.

Oorvedebrief van Symon . . . . ., Jacob (Jacobss.) en Vreric (Janss.), afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht. (Geschonden.)

Met zegels van Wernaer Braem en Jan van Zijll in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 232.

1170. (14)89 *September* 28.

Anthonius Pot, kanunnik ten Dom, als pauselijk commissaris, doet Jurien van Backem e. a., reeds door hem gedaagd, voor zich dagvaar-

den, om aan te toonen, dat zij aan zijn bevel ten opzichte van de St. Victors-kerk te Xanten hebben voldaan.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 158.

NB. Vgl. de Nos 1162, 1176, 1184, 1186.

1171. 1489 *October* 3.

Rodolphus de Catwijck, burger van Utrecht, schenkt aan het Predikheerenklooster te Utrecht de 26 Vlaamsche grooten, die hij nog te vorderen heeft van het Voldersgild te 's Gravenhage, ter zake van het beschilderen en versieren der altaartafel van St. Quirinus in de parochiekerk aldaar.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 25.

1172. 1489 *October* 12.

Everardus Zoudenbalch, kanunnik ten Dom en stichter van het St. Elizabeths-gasthuis te Utrecht, en . . . ., moeder in dat gasthuis, als bestuurders daarvan, erkennen daarvoor ontvangen te hebben van Arnoldus de Oeveren, Theodricus Wilhelmi en Hugo, vicarissen in de St. Salvators-kerk, als executeurs van Johannes de Haenwijck, vicaris van St. Salvator, 45 Rijnsche guldens, aan zekeren minderjarige [1]) uit te keeren op zijn 18e jaar, terwijl bij diens vroeger overlijden het gasthuis 22 Rijnsche guldens zal behouden en 23 uitkeeren aan de executeurs.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 217.

1173. (14)89 *October* 22.

Jacobus Jacobi machtigt Engelbertus Francisci en vijf andere advocaten voor den Hoogen Raad, benevens Florentius Tzwynnen, om hem in rechte te vertegenwoordigen in het appèl, op den Hoogen Raad ingesteld door Tielmannus en Johannes Oem tegen Elizabeth, weduwe van Nicolaus Grypen, over de nalatenschap van zijne vrouw Ledewyde.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 215.

1174. 1489 *October* 22.

De stad Utrecht machtigt Engelbertus Francisci en vijf andere advocaten voor den Hoogen Raad, benevens Florentius Tzwynnen, om haar in rechte te vertegenwoordigen in het appèl, op den Hoogen Raad ingesteld door Tielmannus en Johannes Oem tegen Elizabeth, weduwe van Nicolaus Grypen, over de nalatenschap van Ledewyde, vrouw van Jacobus Jacobi.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 229.

1175. 1489 (*November* 3) *des Dynxsdages nae Alrezielen dach.*

Stadbrief van Utrecht, waarbij Peter Gherijtssoen c. s. opdragen aan Peter Lourenssoen die maelre een huis (aan de westzijde van den Springwijck), vermeld in den getransfixeerden stadbrief met transfix (N°. 937, 943), terwijl Ysbrant Janssoen die brouwer voor ditmaal afstand doet van zijn

[1]) De minderjarige heette Hermannus filius Lamberti, vlg. eene akte dd. 1489 October 14 in het cartularium van het St. Elisabeths-gasthuis fol. 47.

recht van voorkoop. Met inlassching van een brief dd. 1486 (*September* 19) *des Dynxsdaghes nae sinte Lamberts dach*, waarbij Claes Florenssoen en zijne zuster ten behoeve van hunne moeder Margriet afstand doen van de erfenis van hunnen vader Florens Claessoen.

Het zegel in roode was geschonden.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 2.

1176. 1489 *November* 9.

Anthonius Pot qq. doet Jurien van Backem c. a., die goederen van de St. Victors-kerk te Xancten onder zich hebben, op straf van excommunicatie bevelen, die goederen af te geven.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 141.

NB. Vgl. Nos 1162, 1170, 1184, 1186.

1177. 1489 *December* 21.

Margareta, weduwe van Wilhelmus Scroeyken, hernieuwt de schenking aan het Regulieren-klooster St. Pieterspoel (ad stagnum Petri) bij Zautbommel van 20 Rijnsche guldens, die zij nog van Johannes Hermanni te vorderen heeft.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 26.

1178. (1489?)

Bisschop David van Bourgundia bericht aan de pastoors in Trenthe en Twenthe, dat hij goedkeurt de schenking door Pontius Reynaudi, generaal der Karmelieten-orde, van den «terminus» van Deventer, die aan het klooster te Gelre behoorde, aan het klooster te Utrecht.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 145.

NB. Hetzelfde register bevat op p. 113—115 twee brieven over deze zaak.

1179. 1490 (*Januari* 20) *op sinte Agnieten avondt.*

Johan van der Borch en Splinter Jacobsz., kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Alijt, weduwe van Hubert van Dorsschen, den eigendom van 8¾ morgen land te Nychtevecht, en beloven om uit de opbrengst, na uitkeeringen aan het St. Elisabeths-gasthuis en voor het O. L. Vrouwen-lof in de Buurkerk, wekelijks eene mis te doen lezen op het altaar van St. Elisabeth over de preekstoel in de Buurkerk. Indien Claes van Dorsschen, de zoon der schenkster, weder in het land mocht komen, zullen kerkmeesters verplicht zijn, hem op aanvrage dit land en de hun ook vermaakte nalatenschap zijner moeder af te staan, tegen vergoeding voor de schenkingen aan het St. Elisabeths-gasthuis en het O. L. Vrouwen-lof.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 191.

1180. 1490 *Februari* 8.

De notaris Reynerus Spall leidt Reynerus Fabri, vicaris in de St. Bartholomeus-kerk te Althorst, als gemachtigde van Hermannus Tuleman, kanunnik ten Dom, in in het rectoraat der St. Bartholomeus-kerk aldaar, waartoe hij door Arnoldus Grundick, deken van St. Jan te Osnabrück, als pauselijk commissaris, was benoemd.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 96.

1181. 1490 (*Februari* 20) *decimo Kalendas Marcii.*
Paus Innocentius VIII ontheft de stad Deventer van de rechtspraak van den aartsbisschop van Keulen, als legatus natus van den paus, in zaken, tot de competentie van den wereldlijken rechter behoorende.

Afschr. — Inv. N°. 20 I p. 199.

1182. 1490 (*Februari* 20) *X Kalendas Marcii.*
Paus Innocentius VIII beveelt den Domproost van Osnabrück en den dekens van den Dom te Utrecht en St. Ludgerus te Munster, te beletten, dat de inwoners van Deventer voor zaken, tot de competentie van den wereldlijken rechter behoorende, tegen hun zin getrokken worden voor den geestelijken rechter, bepaaldelijk den aartsbisschop van Keulen, als legatus natus van den paus.

Afschr. — Inv. N°. 20 I p. 200.

1183. 1490 *Maart* 15.
De stad Utrecht verkoopt aan Ysbrant Janssoen van der Haer, ten lijve van zijnen zoon Jan, een van de twee «weerdeynscappen van den lijndreyers ofte touslagers", vaceerende door het overlijden van Willam Janssoen van der Haer, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 44.

1184. 1490 *Maart* 19, *die Veneris post Dominicam Oculi mei.*
Anthonius Pot, subconservator der rechten van den proost van St. Victor te Xanten, spreekt het interdict uit over de plaatsen, waar (Jurien van Backem en anderen, die de St. Victors-kerk in hare inkomsten benadeelen,) zich ophouden.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 47, 61.

NB. Vgl. de Nos. 1162, 1170, 1176 en 1186.

1185. (14)90 *Maart* 24.
Anthonius Pot qq. doet Henricus Bergher c. a. te Marler, die goederen van de St. Victors-kerk te Xanten en haren kanunnik Gerardus de Raisfelt onder zich hebben, bevelen het door hen verschuldigde te voldoen of zich voor hem te komen verantwoorden.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 137.

1186. 1490 *April* 2.
Anthonius Pot, kanunnik ten Dom, subconservator der rechten van den proost van St. Victor te Xanten, roept de hulp in van de wereldlijke machthebbers in de diocesen Keulen, Luik, Utrecht en Munster tegen (Jurien van Backem en anderen, die het kapittel van Xanten in zijne inkomsten benadeelen) en die reeds geëxcommuniceerd zijn.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 45, 63.

NB. Vgl. Nos. 1162, 1170, 1176 en 1184.

1187. (1490 *Mei* 5.)
(Fredericus Keyser,) als procureur van Hillegonda, weduwe van Nycolaus Ghisberti, eischt voor 's bisschops officiaal van Adrianus Alphardi,

burger van Utrecht en weduwenaar van hare dochter Gerarda, terugbetaling van de helft eener door haar in 1483 aan Gerarda geleende som van 66 Rijnsche guldens, naar verhouding van zijn aandeel in Gerarda's nalatenschap.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 103.
Vert. — Inv. N°. 20 II p. 105.

NB. Eene andere hand schreef hieronder: „Lonen (nl. de procureur Theodricus de Loenen) dedit libellum duplicatum petens, ut in eodem F. Keyser peciit, et obtinuit copiam. Actum die Mercurii quinta Majj anno etc. nonagesimo." Terwijl Floris Tzwynnen weder daaronder aanteekende: „Dit libel worde gebrocht voer den rade anno XC des Manendages na Dominica Cantate. Ff. Tzwynnen".

In de Raads dag. boecken vindt men over deze zaak op den zooeven genoemden datum Mei 10: „Aryaen Alfersoen brocht een libel voer den rade, tegens hem overgegeven in der consistory van Hillegont Claes Gijsbertssoens wedue, ruerende van XXXIII Rijnsgulden". — De vertaling van het stuk is in dorso gemerkt „Libel"; waarschijnlijk werd dus het libel vertaald, voordat het aan den raad werd ingeleverd. (Zie ook ad N°. 1205.)

1188. 1490 *Mei.*
De officiaal van den bisschop geeft ten verzoeke van bisschop David van Bourgondië vidimus van een (hier niet ingelaschten) brief van wijlen hertog Arnold van Gelre.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 235.

1189. (1490 *Mei?*)
Verklaring van Florentius Tzwynnen, notaris en secretaris der stad Utrecht, omtrent het collationneeren met het origineel van een afschrift van het vredesverdrag tusschen hertog Arnold van Gelre en het sticht Utrecht.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 90.

1190. 1490 *Juni* 1.
Anthonius Pott, als pauselijk commissaris, heft den ban op, over Theodricus to Boenzel in Boer en Johannes Meyerinck ten Leysten op vordering van het kapittel van St. Victor te Xanten uitgesproken.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 127.

NB. Volgens kantteekening is eene gelijke absolutie op 1490 September 17 gegeven aan Johannes Boeckeler c. a. te Gladbeke en Bure.

1191. (1490 *Juni* 1.) *Ut supra.*
Anthonius (Pott) qq. schorst voor 6 maanden den ban, over Taeck Vroen op vordering van het kapittel van St. Victor te Xancten uitgesproken, opdat hij in dien tijd absolutie verwerve.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 127.

NB. Daaronder staat aangeteekend: „Iste Taeck absolucionem habuit simpliciter anno XCII XXV Septembris."

1192. 1490 *Juni* 1.
Anthonius Pott qq. doet Johannes Syckkelken bevelen, zijne schuld aan Vincentius de Eyll, proost van het kapittel te Aldenzaal en thesaurier

van het kapittel te Xanten, wegens cijns uit goederen der thesaurie te betalen, of zich voor hem te komen verantwoorden.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 128.

NB. Onder in den rand staat aangeteekend: „Prefatus dominus Vincencius de Eyll prepositus etc. constituit dominum Johannem Strick presentem cum potestate substituendi, de datis prescriptis, in ecclesia Trajectensi, presentibus domino Lubberto Regelinck et Valentino Vervoert."

1193. 1490 *October* 2.
Oorvedebrief van Herman Soet, afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht.

De 2 zegels verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 232.

1194. 1490 *October* 18.
Henricus Rose, kanunnik te Vere, sticht eene vicarie op het St. Barbara-altaar in de parochie-kerk van Nieuw-Vlissingen op Walcheren, begiftigt die met zekere landerijen ter waarde van 12 Rijnsche guldens 's jaars, maakt bepalingen over de plichten van den vicaris en het presentatierecht zijner familie en verzoekt 's bisschops bevestiging.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 81.

1195. 1490 (*November* 3) *upten Donredach neest na Alreheylighen dach.*
Zoen, uitgesproken door Adolph tot Nassouw, graaf van Wyesberden, en Everwijn, graaf tot Benthem-Steenforden, tusschen bisschop David van Bourgoengen en Johan, heer tot Wijssche, en diens vader Henrick, heer tot Ghemen, na de twisten over eene schuldvordering van Johan, heer tot Wijssche ten laste van den bisschop en het Sticht.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 92.

1196. 1490 *November* 13.
Oorvedebrief van Peter Janss. den barbier, afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht.

Met zegels van Ysbrant Jansz. en Herman van Zijl in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 232.

1197. 1491 (*Januari* 13) *op sunte Ponciaens avont.*
Jan Strick maakt eene overeenkomst met Johannes de Boechout de Boelre, heer van Loenhout, kanunnik ten Dom, over de voorwaarden, waarop hij hem met zijnen knecht kost en inwoning zal verschaffen. (Opgenomen in een brief dd. 1493 *Maart* 11.)

Min. — Inv. N°. 20 II p. 17.

1198. 1491 *Januari* 31.
Anthonius (Pott), als subconservator, doet den ban uitspreken over Borchardus van der Ruer c. a., die van Gerardus de Raesfelt, kanunnik te Xanten, goederen then Neselinchave, to Averbradbeke en to Wechusen in bezit genomen hebben, nadat op de goederen beslag gelegd was en de schuldigen vruchteloos ter verantwoording ingedaagd waren.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 165.

NB. De akte is niet volledig: voor het slot wordt verwezen naar N°. 1176. — Vgl. N°. 1185.

1199. 1491 (*Maart* 12) *Sabbato post Oculi mei.*
Johannes Martini, vicaris van bisschop David van Bourgondië, beveelt de geestelijkheid te . . . ., om de namen der in de toegezondene rol vermelde geëxcommuniceerden van den predikstoel af te lezen, en hen bij de kerkelijke plegtigheden te doen vermijden.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 117.

NB. Het adres is niet ingevuld: denkelijk is het stuk eene circulaire.

1200. 1491 *April* 14.
Theodricus filius Ludolphi, bezitter van twee vicariën in de kapittelkerk van St. Marie te Utrecht en in het gasthuis te Alkmaar, machtigt Mr. Jacobus de Hoirn tot het beheer der aan die vicariën behoorende goederen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 21.

1201. 1491 *Juni* 3.
De Roomsch-koning Maximiliaen geeft aan de burgers van Utrecht geleide tot den 1 Augustus, en zulks met het oog op de dagvaarding van hen en van den heer van Ysselstein met zijnen zoon Floris voor den Grooten Raad te Mechelen ter vereffening der tusschen hen bestaande geschillen.

Met zegel van den Roomsch-koning in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 488.

1202. 1491 (*November* 3) *des Donredages nae Alre Goods Heyligen dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Cornelis Beerntssoen erkent schuldig te zijn aan Gherijt Zem eene losrente van 1 Rijnschen gulden.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 687 N°. 29.

1203. 1491 *November* 24.
Stichtingsbrief van de vicarie van St. Anthonius en St. Elisabeth op het altaar van St. Elisabeth in de Buurkerk door Everardus Zoudenbalch, kanunnik en thesaurier van den Dom, waarvoor hij schenkt 10 morgen land onder Lopick, eene rente van 2 gouden Rijnsche guldens uit 1/2 hofstede te Nichtevecht en eene rente van 2 1/2 pond uit een huis te Utrecht(?), van welke vicarie hij en de nakomelingen van zijnen neef, den erfschepen Everard Zoudenbalch collatoren zullen zijn.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 80 vs.

1204. 1491 *December* 13.
Bisschop David de Burgondia bevestigt de stichting eener vicarie door Everard Zoudenbalch.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 82.

1205. (1491.) *Z. j.*
(Deyl Heessel), als procureur van Johannes de Drakenborch, kanunnik

ten Dom, eischt voor den officiaal van den Domproost van Johannes Reyneri betaling van diens nog verschuldigde pachtpenningen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 107.
Vert. — Inv. N°. 20 II p. 109.

NB. Eene andere hand schreef onder het stuk: „Anno XCI die Veneris VIII Julii in cont(?) Keiser, rei asserti procuratoris, citati per Deyl Heessel nomine procuratorio domini Johannis de Drakenborch, exhibuit libellum." De vertaling heet weder: „Libel." (Zie ad N°. 1187.) In het stuk wordt een contract van St. Victor 1495 vermeld, denkelijk bij vergissing voor 1485.

1206. 1492 *Januari* 18.
Nicolaus Basin machtigt, met herroeping van vroeger verleende volmachten, Johannes Poylevilain en zes anderen, om zijne schuldvorderingen te innen en goederen te verpachten in het hertogdom Normandie en in het vicomté de Caudebec.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 231.

NB. Vgl. N°. 1157 — en Raads dagelijksch boek 1493 des Sonnendages na Ascensionis (Mei 19).

1207. 1492 *Maart* 15.
Overeenkomst tusschen de steden Nairden en Utrecht, waarin o. a. bepaald wordt, dat men elkanders burgers en onderzaten niet zal arresteeren dan voor hunne eigene schulden, — en dat men geen recht zal doen op pretensiën van lijfrenten ten laste der beide steden van personen, die op dit oogenblik geene burgers of onderzaten zijn.

Met zegel van Naarden in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 159.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 95.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 34.

1208. 1492 *Maart* 16.
Johannes de Drongelen, commandeur van de Utrechtsche balye der Duitsche orde, en Nicolaus de Tefelen, priester dier orde en pastoor van Tiel, machtigen Bertholomeus le Fevre en zes andere advocaten voor den Hoogen Raad, om hen voor dien raad in rechte te vertegenwoordigen in het proces, door den predikheer Johannes de Beca tegen hen ingesteld over het pastoraat van Tiel.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 216.

1209. 1492 (*Maart* 19) *dess Manendages nae Reminiscere.*
De stad Utrecht neemt Egbert Janssoen die lijndreyer aan, om «onser stadt reepen ende lynden» aan de sluizen aan Die Vaert, aan de poorten waterhekken, in de kraan en in de waag te maken en te onderhouden, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 42.

1210. 1492 *Maart* 23.
De cureiten en vicarissen als «gesellen der presenciën ende memoriën tot Buerkerck» verklaren, dat zij den bezitter van de nieuwe vicarie, gesticht door Evert Zoudenbalch, deel geven aan alle presentiën en memoriën, die zij verdienen, en zulks omdat de stichter hun geschonken heeft 2 morgen land in Cockengen en 2 morgen in Spengen.

Afschr. — Inv. N°. 32 f. 82 vs.

1211. 1492 (*April* 2) *des Manendages na Letare Jherusalem.*
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Gerijt Mulaert eene losrente van 9½ Rijnsche guldens wegens achterstallige termijnen eener rente van 14 Fransche schilden.

Min. — Inv. N°. 214 f. 41.

1212. 1492 *Mei* 24.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Ghijsbert Dircxsoen die brouwer opdraagt aan Mr. Korstiaen Roest, vicaris van Oudmunster, het huis (in St. Nyclaes-steghe), vermeld in den getransfixeerden stadbrief (N°. 1104).

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 3.

1213. 1493 (*Januari* 18) *des Vrydages nae sunte Anthonis dach.*
Overeenkomst tusschen de steden Utrecht en Wijck te Duerstede betreffende de betaling van lijfrenten, door elk der steden aan burgers of ingezetenen der andere verschuldigd.

Met zegels der steden in roode en groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 291.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 70.

1214. 1493 (*Januari* 20) *op sunte Agneten avont.*
De stad Utrecht verkoopt aan Steven Gijsbertszoen van Helsdingen en zijne vrouw Katrijn, dochter van Henrick de Wyse, ten lijve van hunne dochter Geertruyd een van de twee «weertscappen van den visch», vroeger bezeten door Willem de Voss, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 37.

1215. (1493 *Januari* 20.)
De stad Utrecht verkoopt aan Steven Gijsbertszoen van Helsdingen en zijne vrouw Katrijn, dochter van Henrick de Wyse, ten lijve van hunnen zoon Claes een van de twee «weertscappen van den visch», vroeger bezeten door Mergriet Jan de Hazen wijff, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 39.

1216. 1493 (*Februari* 1) *op onser Liever Vrouwen avont the Lichtmisse.*
De stad Utrecht verkoopt aan Goesen Poertman, ten lijve van zijnen zoon Jan, een van de twee «vyntampten van den koern ende die makelaerdie daeroff», vaceerende door het overlijden van Dirck Woutman, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 49 vs.

1217. 1493 (*Februari* 1) *op onser Liever Vrouwen Lichtmiss avont.*
De stad Utrecht verkoopt aan Dirck Tant, ten lijve van zijnen zoon Ernst, een van de «makelaerdy-ampten van den zoute», vaceerende door het overlijden van Jan Boemhouwer, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 45 vs.

1218. 1493 (*Februari* 1) *op onser Liever Vrouwen avont te Lichtmisse.*
De stad Utrecht verkoopt aan Henrick van der Borch Janssoen het ambt, om «die wichten ende maten teyken ende te besien», volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 57 vs.

1219. 1493 *Februari* 26.
Bisschop David van Bourgoendië en de stad Utrecht verzoenen zich met Frederick tot Egmont heer tot Yselsteyn, ter zake van de twisten over het innemen der St. Catharijne-poort in 1489 en den aanslag op de stad Utrecht op Paaschavond 1491.
Met zegels van den bisschop, Johan van Renesse van Rynouwen, Henrick van Ghent, Ghijsbert van Nyenrode en de stad Utrecht in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 490.

1220. 1493 *Februari* 26.
Frederick tot Egmonde, heer tot Yselstein, en zijn zoon Florys verzoenen zich met bisschop David van Burgoendië en de stad Utrecht ter zake van de twisten over het innemen der St. Catharijne-poort in 1489 en den aanslag op de stad Utrecht op Paaschavond 1491.
Met zegel van den heer van Yselstein in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 489.

1221. (1493?) *Z. j.*
De procureur van Adrianus de Hyndersteyn, als voogd zijner kinderen, dient voor den officiaal des bisschops van repliek op de exceptie, opgeworpen door zijne tegenpartij (de stad Ysselstein?), die beweert, dat zij niet verplicht is, de achterstallige lijfrenten aan de kinderen (als burgers van Utrecht) te betalen over de twee jaren, dat de stad Utrecht met haar in oorlog was, hare kerk verbrandde en andere schade toebracht.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 91.

1222. 1493 *Maart* 11.
Johannes de Boechout de Boelre, heer van Loenhout, kanunnik ten Dom, en Johannes Strick, vicaris ten Dom, komen overeen over hetgene Johannes de Boechout aan Johannes Strick voor kost en inwoning nog schuldig is, krachtens het hier ingelaschte contract dd. 1491 (*Januari* 13) *op sinte Ponciaens avont.*
Min. — Inv. N°. 20 II p. 17.
NB. Zie N°. 1197, 1241.

1223. 1493 *Maart* 13.
Bernardus Asscholt, pastoor te Rolde en deken van Drenthia, Groninga, Goe en Woelt, erkent schuldig te zijn aan Adolphus de Rutenberch, proost en aartsdiaken van St. Marie te Utrecht, ter zake van zijn driejarig dekanaat 118 Rijnsche guldens en 24 zijden spek 's jaars, en stelt zich daarvoor in rechte betrekbaar voor de pauselijke curie.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 13.

1224. 1493 *Maart* 29.
Johannes Strick, vicaris ten Dom en bezitter der vicarie van St. Maria in de parochie-kerk te Udem, machtigt Mr. Wesselus Hotman, proost van Rees, Johannes Holt, scholaster, Theodricus Nyenhuys, kanunniken, Johannes Spit en Johannes Stappaert, vicarissen van de St. Victorskerk te Xancten, en den klerk Johannes Stert, om zijne rechten op genoemde vicarie over te dragen aan den proost en aartsdiaken van St. Victor ten bate van Johannes Messemaker, kanunnik van St. Victor.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 22.

1225. 1493 (*Maart* 30) *opten heilighen Palmavondt.*
Johan van der Borch en Splinter Jacobzoen, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Ghijsbert Henrick Brantszoenszoen den eigendom van verschillende jaarlijksche renten uit onroerend goed en van 3 hofsteden aan het Lijndpat in het gerecht buiten sinte Katherynen-poorte te Utrecht, en beloven daarvoor door een der vicarissen, deelhebbende aan de presentiegelden der kerk, wekelijks eene mis op het St. Jacobsaltaar te laten doen voor de ziel van den stichter, zijne vrouw en hunne ouders; bij verzuim zullen de goederen onder dezelfde verplichting vervallen aan het St. Barbara-gasthuis.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 179.

1226. 1493 *April* 17.
De officiaal van den aartsdiaken van St. Marie doet beslag leggen op de aan Nicolaus ther Maet, deken van St. Clemens te Steenwijck, wegens straffen, boeten enz. verschuldigde gelden, daar hij weigert aan den aartsdiaken rekening af te leggen over het beheer der hem toevertrouwde dekanaten.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 107.

1227. 1493 *April* 29.
Everardus Zoudenbalch, thesaurier ten Dom, doet, als gedelegeerde rechter van den bisschop, den procurator fiscalis van den provisor en deken van Kenemaria en den officiaal van den bisschop van Utrecht, op vordering van Theobaldus filius Wilhelmi, dagvaarden, om hunne bezwaren in te brengen tegen 's bisschops commissie op Everardus Zoudenbalch tot overneming van het voor den officiaal des bisschops hangende proces.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 125.

1228. 1493 *Juni* 14.
Everardus Zoudenbalch, thesaurier ten Dom, als rechter in appèl door den bisschop gedeputeerd, doet den procurator-fiscalis van den provisor en deken van Kenemaria dagvaarden, om verder te hooren procedeeren in het proces in appèl, door Theobaldus filius Wilhelmi tegen hem ingesteld.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 163.

1229. 1493 *Juli* 8.
Anthonius Pot qq. spreekt, op vordering van het kapittel der St

Victors-kerk te Xanten, den ban uit over Johannes de Hemberch, drost te Alpen, die goederen en renten van het kapittel onder zich houdt.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 79, 101.

NB. Met aanteekeningen omtrent een gelijken brief, op verzoek van Vincentius de Eyl, thesaurier van het kapittel van Xanten, te richten tegen de gebroeders Henricus en Georgius de Loe te Marle.

1230. 1493 *Augustus* 23.

Adolphus de Rutenberch, proost en aartsdiaken van St. Marie, doet Wilhelmus Pistoris, pastoor der halve St. Maartens-kerk te Groningen, op straffe van excommunicatie bevelen boete te doen of zich te verantwoorden, omdat hij de brieven van verbod, door den deken van Drenthe uitgevaardigd tegen het voorgenomene huwelijk van Margareta, weduwe van Philippus de Gelre met Nicolaus de Rees, (totdat zij zich zal verantwoord hebben op den eisch van Henning Panteleonsz. (?), die beweert met haar gehuwd te zijn) verscheurd en het huwelijk ingezegend heeft.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 131.

1231. 1493 *September* 13.

Florentius Tzwynnen geeft, als notaris, aan Anthonius Speyaert op diens verzoek «apostoli testimoniales» van het door hem ingestelde appèl.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 133.

1232. 1493 *October* 3.

Johannes de Twickel machtigt Petrus Bueren, Nicolaus Medenblieck, Martinus Kaluwe, Gijsbertus de Merlo, Theodericus de Loenen en Fredericus Keyser, notarissen en procureurs bij het hof van den officiaal van den bisschop te Utrecht, om voor hem aldaar te procedeeren tegen Wilhelmus de Buchorst over zekere goederen, genaamd to Overmersch.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 99.

1233. 1493 (*November* 13) *des Woensdages na sunte Mertens dach in den wynter*.

De stad Utrecht verkoopt aan Willem van Wynsen levenslang het kasteleinschap op Die Vaert, vaceerende door het overlijden van Jan van der Haer, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 47.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 97.

1234. 1493 (*November* 13) *des Woensdages na sunte Mertens dach in den wynter*.

Willem van Wynsen erkent van de stad Utrecht levenslang gekocht te hebben het kasteleinschap op Die Vaert, en legt den eed van trouw aan de stad af.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 49.

1235. (14)93 *November* 22.

Stadbrief van Utrecht, waarbij zij Mr. Henrick van Alcmaer, advocaat voor het Hof van Holland, Mr. Albert van Loe, Mr. Anthonis Janssoen, Mr. Melis Zael en Jan Mynaertszoen machtigt in rechte op te treden voor haar en eenigen harer burgers [1]), wier goederen te Woerden voor

[1]) In margine staan 10 namen, waarschijnlijk deze burgers aanduidende.

het Hof van Holland zijn aangesproken door Loys Quarre, thesaurier van de Orde van het Gulden Vlies, wegens vorderingen tegen de stad Utrecht.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 289.

NB. Er staat boven geschreven: „Non est expedita sub ista, sed simpliciori forma."

1236. 1493 *December* 19.

Heer Zwederus de Montfordia machtigt Jacobus zoon van Amelius, boekverkooper op de Pont St. Michel te Parijs, om van Thomas, waard «en la Caruesse devant les Raecs» in de straat achter het «hospicium Strucionis» te Orleans, op te vorderen twee kisten met kleederen en kleinoodiën en wat hij verder volgens eene eigenhandig geschrevene lijst aldaar achtergelaten heeft.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 33.

NB. Later is hieronder met dezelfde hand aangeteekend, dat Zwederus de Montfordia op 5 Maart 1496 Gijsbertus Verhuel tot hetzelfde doel gemachtigd heeft bij een met het stedelijk signet bezegelden brief.

1237. 1494 *Februari* 14.

Bernardus de Tyela, deken van St. Maria te Utrecht en subconservator der rechten van het Karthuizer-klooster in de diocese van Grenoble, doet Nicolaus Wilhelmi, burger van Amsterdam, c. a. bevelen, hunne schulden aan het Karthuizer-klooster buiten Amsterdam te voldoen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 81, 99.

1238. 1494 (*Maart* 17) *XVI Kal. Aprilis, pontificatus nostri anno III*.

Paus Alexander VI draagt aan de dekens van den Dom, van St. Pancratius te Leiden en van de hofkapel te 's Gravenhage op, een onderzoek in te stellen betreffende de klacht van Hermannus de Lochorst, deken van St. Salvator, als rector der parochie-kerk de Vlerdinghen, dat met goedvinden van zijn voorganger meer dan $^1/_3$ der inkomsten (nl. 50 Rijnsche guldens) op pauselijk gezag verbonden is als jaargeld voor Johannes Kirchoff, kanunnik van de St. Apostelen-kerk te Keulen. (Opgenomen in een brief dd. 1495 *Juni* 13.)

Afschr. — Inv. N°. 687 N°. 83.

1239. 1494 *April* 29 *die Martis post Dominicam Cantate*.

Adolphus de Rutenberch, proost en aartsdiaken van St. Marie, bevestigt de commissie, aan Henricus, zoon van Henricus de Velde, als deken van Vollenhoe, Steenwijck en Ommelandia, gegeven door zijnen oom Adolphus de Rutenberch, vroeger proost en aartsdiaken van St. Marie.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 134.

1240. 1494 *Mei* 24.

Oorvedebrief van Vranck Hendericxss. en Evert Jacobz., afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht bij hun ontslag uit de gevangenis, waarin zij gezet waren, omdat zij Haze, weduwe van Tyman van Zijl, met processen voor de «conservatorey» van Keulen hadden lastig ge-

vallen, niettegenstaande zij bereid was voor hare gewone rechters terecht te staan.

Met zegels van Jan van Renesse van Rynouwen, Anthonis van Amerongen en Dirck van Sulen Zweerss. in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 232.

1241. 1494 *Mei* 25, *vigilia Penthecostes*.
Johannes de Boechout de Boelre, heer van Loenhout, kanunnik ten Dom, erkent, na de laatste afrekening dd. Lune post Dominicam Cantate (*Mei* 6) 1493 schuldig te zijn aan Johannes Strick, vicaris in den Dom, voor kost en inwoning tot 1 Mei en voor wijn en andere buitengewone uitgaven tot St. Servaas (*Mei* 13) 250 Rijnsche guldens en 6 stuivers, en belooft hem, zoodra hij kan, te betalen.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 161.
NB. Vgl. N°. 1222.

1242. 1494 *Juli* 29.
Goeswinus zoon van Petrus Boudewini uit Groningen en Jacobus Henrici uit Achthoven vergunnen aan Aleydis, Goeswinus' zuster en Jacobus' vrouw, zich door den Domdeken en de burgemeesters van Utrecht, als provisoren van het H. Geesthuis te Utrecht, te laten inleiden in de erfpacht van 3 morgen en 7 hoeven land te Achthoven, terwijl bij haar vooroverlijden zonder wettige kinderen haar man het vruchtgebruik dier pacht zal genieten.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 24.

1243. 1494 *Augustus* 6.
De Roomsch-koning Maximiliaen verbiedt, de inwoners van de stad Utrecht en van het sticht van Utrecht met inkwartiering of brandschatting lastig te vallen.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 37 vs.

1244. 1494 *Augustus* 12.
Egbertus de Gruenenberch machtigt zijnen broeder Mr. Hugo de Gruenenberch, Nicolaus Rodolphi de Amsterdammis, Johannes Custos, Baltasar Hoebijn, Ghijsbertus de Delft en Johannes cum Pecuniis, om voor hem in rechte op te treden tegen Mr. Hubertus de Boechout voor den abt van St. Geertruid te Leuven, als conservator van de rechten der Leuvensche universiteit.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 34.

1245. (1494 *Augustus* 12.)
Gouda, weduwe van Johannes van der Horst, machtigt hare dochter Cristina, vrouw van Hector uten Leen, en de in het vorige stuk genoemden, (om voor haar in rechte op te treden tegen Mr. Hubertus de Boechout voor den abt van St. Geertruid te Leuven, als conservator van de rechten der Leuvensche universiteit).
Min. — Inv. N°. 20 II p. 34.
NB. Het handschrift bevat alleen eene verwijzing, waaruit het vorenstaande is op te maken.

1246. 1494 *September* 11.
De deken van St. Marie te Utrecht (als subconservator) doet den magistraat van Leyden gelasten, de verschuldigde lijfrenten aan het Karthuizer-klooster bij Amsterdam te betalen, of zich deswege voor hem te verantwoorden.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 164.
NB. Is het „aliud mandatum", waarnaar verwezen wordt, N°. 1237? Vgl. p. 139 van het register.

1247. (1494.) *Z. j.*
Pastoors en kerkmeesters der Buerkerck nemen Johan Breen Claeszoen voor 3 jaren aan tot organist der kerk. Met eene lijst van feesten, waarop de organist moet spelen voor rekening der kerk.
Afschr. — Inv. N°. 32 f. 73.
NB. Het jaartal blijkt uit de namen der kerkmeesters.

1248. 1495 *Januari* 8.
Broeder Johannes de Lymbeck, Johannes de Hattem, cellerarius, Johannes Gruter de Venroey, procureur van de St. Paulus-abdij, en Goeswinus zoon van Johannes verklaren op verlangen van Mr. Johannes de Doyst, dat het overgelegde perkamenten register der St. Paulus-abdij, waarin de stichtingsbrief en de oudste schenkingen geschreven staan, wordt gehouden voor een wettig en echt register der abdij en dat de origineelen der daarin opgenomene stukken voor vele jaren door brand zijn vernield, zooals zij dikwijls van oude broeders der abdij gehoord hebben. Op grond van deze verklaring geeft het stedelijk bestuur vidimus van een (hier niet ingelaschten) brief van (bisschop?) Burchardus voor de abdij.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 221.

1249. 1495 *April* 4.
Zoen tusschen bisschop David van Buergoengen en Kaerle hertog van Gelre, wegens plundertochten tegen Amersfoerdt en Rienen, gesloten door bemiddeling der drie Staten van het Nedersticht op de dagvaart aan Spijkerscamp.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 96 vs.

1250. 1495 *Mei* 20.
Nicasius de Porta, vicaris te Wijk bij Duersteden, erkent schuldig te zijn aan Johannes de Zijl, burger te Utrecht, 60 Rijnsche guldens, en zulks op straf van verlies zijner vicarie van St. Katherina in het gasthuis te Renen ten bate van Johannes' zoon Henricus de Zijl.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 101.

1251. 1495 *Juni* 2.
Gijsbertus Thome en Arnoldus de Grave verklaren ten verzoeke van Elizabeth weduwe van Hubertus Conrardi, dat de in het vorige jaar te Roechella in Francia overleden Adrianus filius Huberti de wettige zoon was van wijlen Hubertus Conrardi en Elizabeth, en dat deze zijne eenige en wettige erfgename is; waarna Elizabeth Johannes Nachtegael machtigt de nalatenschap van haren zoon voor haar te innen.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 227.

1252. 1495 *Juni* 13.
De Domdeken Ludolphus de Veno, daartoe gemachtigd bij de hier ingelaschte pauselijke bul dd. 1494 (*Maart* 17) *XVI Kal. Aprilis*, daagt voor zich Johannes Kirchoff, proost en aartsdiaken van Emmerik en kanunnik van de St. Apostelenkerk te Keulen, om zich te verantwoorden op de klacht van Hermannus de Lochorst, deken van St. Salvator te Utrecht en rector der parochiekerk te Vlardingen, over het te hooge bedrag eener uitkeering ten zijnen behoeve, waarmede diens prebende op pauselijk gezag belast is. In dorso publicatie van de akte dd. 1496 *Maart* 23, *April* 5, 11 en 30.
Met geteekend zegel van den notaris; zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 83.

1253. 1495 *Juli* 15.
Johannes de Boechout de Beverwerde, kanunnik ten Dom, machtigt, met herroeping van vroeger verleende volmachten, zijnen natuurlijken broeder Philippus de Boechout en vier anderen, om voor hem zijne schuldvorderingen te innen in het hertogdom Brabant en speciaal te Loenhout, en met zijne schuldenaars af te rekenen.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 225.

1254. 1495 (*Juli* 16) *des Donredaechs nae Divisio Apostolorum*.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Brechte, huisvrouw van Jacop Heynrixzoen, al hare goederen vermaakt aan hare kinderen, behoudens den lijftocht van haren man.
Met geschonden stadszegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 5.

1255. 1495 *Augustus* 7.
Landvrede van den Roomsch-koning Maximiliaen.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 44.

1256. 1495 *Augustus* 8.
Johannes de Anxster machtigt zijne vrouw Heylwigis en vier anderen, om hem in rechte te vertegenwoordigen in het proces, voor den abt van St. Geertruida te Leuven, als beschermer der aan de universiteit aldaar verleende privilegiën, tegen hem ingesteld door Hubertus en Wilhelmus de Boechout.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 223.

1257. 1495 (*October* 12) *des Manendages nae sunte Victoers dach*.
De stad Utrecht verkoopt aan Anthonis Sol levenslang een der stads schepenbode-ambten, vaceerende door den afstand van Willem Scade die middelste, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 56.

1258. 1495 *December* 20.
Vonnis van den Grooten Raad van Mechelen, waarbij bepaald wordt, dat het proces, door zekeren kapitein Alverade aldaar tegen de stad Utrecht begonnen, zal gestaakt en dat de te Woerden gevangene Utrechtsche burgers losgelaten zullen worden, en zulks overeenkomstig met de oude tractaten tusschen Holland en de stad Utrecht. Met executoriaal van denzelfden datum en akte van den deurwaarder dd. (1496) 1495 *Januari* 28, waarbij hij verklaart, dat de kastelein van Woerden geweigerd heeft het ontslag van de goederen der Utrechtsche gevangenen, omdat hij die onder zich had op last van den stadhouder, hertog van Saxen, en het ontslag der personen zelven, omdat in het vonnis niet was uitgedrukt, of hij ze kosteloos en schadeloos moest ontslaan.
Met zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 526.

1259. 1496 (*Juni* 13) *des Manendages nae sunte Olofs dach*.
Gerechtsbrief van de Weerd, waarbij Henrick Janssoin genaamd Hoghe ende Leghe erkent in erfpacht ontvangen te hebben van Jan de Haze eene hofstede aan de westzijde der Weerdsgracht, op een tins van 1 pond en eene pacht van 2 Rodolphus-guldens 's jaars.
De 5 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 22.

1260. 1496 *November* 8.
De elect Frederick van Baden belooft de privilegiën der stad Utrecht te zullen onderhouden.
Met zegel van den elect in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 160.

1261. 1496 *November* 29.
Wederkeerig notariëel testament van Nicolaus Celys de Nucia en zijne vrouw Jutta, dochter van Ludovicus de Montfoirdia.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 109.

1262. (1496?)
Concept-request van de stad Amersfoort aan den paus, houdende verzoek om een algemeen privilege de non evocando in wereldlijke zaken [1]).
Min. — Inv. N°. 20 I p. 203.
NB. Blijkens het schrift gelijktijdig geschreven met No. 1263 en eenige andere stukken in het register, die van 1496 dagteekenen.

1263. (1496?)
Instructie voor eenen gezant van de stad Amersfoort aan den paus, gelast om te verzoeken een pauselijk privilege, houdende bevestiging van hun privilegium de non evocando in wereldlijke zaken voor alle gevallen [1]).
Min. — Inv. N°. 20 I p. 201.
NB. Zie de noot bij het vorige nommer.

1264. 1497 (*Februari* 3) *des anderen dages na onser Liever Vrouwen dach Lichtmisse*.
De stad Utrecht verkoopt aan Aernt Janssoen van Ede levenslang «onser stat lantmaet», vaceerende door het overlijden van Gijsbert van Wael.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 57.

---

[1]) Vgl. de Nos. 1181 en 1182.

1265. 1497 *Juli* 29.
Arnoldus Ram en Wilgerus Jacobi verklaren ten verzoeke van Clemencia de Weyde, weduwe van Gijsbertus Jacobi te Amersfoort, dat de te Neapolis overleden Petrus Praet alias de Weyda de wettige zoon was van wijlen den goudsmid Johannes de Weyda en wijlen Cristina de Weyda, en dat Clemencia, de zuster van Praet, diens eenige en wettige erfgenaam is; waarna genoemde Clemencia Johannes de Beer machtigt om Praet's nalatenschap voor haar te innen.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 227.

1266. 1497 *October* 21.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Mr. Ffloris Tzwynnen, secretaris der stad, machtigt Jan Dobbe om voor hem voor het gerecht van Scoenhoven over te dragen aan Peter Krom te Vyanen eene erfrente van 5 Rijnsche guldens uit het huis van Mertijn Janssoen van den Berch te Scoenhoven.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 272.

1267. 1497 *November* 23.
Aleydis de Sliteroven, weduwe van Hubertus de Scliterhoven te Vyanen, moeder en eenige wettige erfgename van den onlangs te Bologna overleden Hermannus de Sliteroven, schenkt eenig geld en de boeken, door haren zoon bij Bartholomeus de Blankemis achtergelaten, aan Theodricus de Hoern alias Alenberch uit Utrecht, student in de rechten te Bologna.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 49.

1268. 1497 *November* 27.
Bisschop Frederik van Baden bevestigt de schenking van geld en boeken door Aleydis de Slueteroven, vermeld in de getransfixeerde akte van den notaris Jacobus de Hoern.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 50.

1269. 1498 *Januari* 14.
De stad Muyden zegt het traktaat van vriendschap met de stad Utrecht op, omdat de landsheer haar op de klacht van eenigen zijner onderzaten dwingt, een iegelijk recht te doen.
Met (beschadigd) opgedrukt zegel in groene was (op papier).
Oorspr. — Inv. N°. 33 tegenover f. 20.

1270. (14)98 *Maart* 17.
Uitspraak van den bisschop van Utrecht, als scheidsrechter in een geschil tusschen Ffrederick tot Egmont, heer van Yselsteyn, en de ridderschap en de stad Utrecht over eene schuldbekentenis van de twee Staten en over het onderhouden van den laatsten zoen, waarbij bepaald wordt, dat de twee Staten aan den heer van Yselsteyn zullen betalen 2000 en 11104 Rijnsche guldens, terwijl over de Utrechtsche ballingen nader zal worden beslist.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 42.

1271. 1498 *Mei* 2.
De stad Utrecht verkoopt aan Johan Folck van Overwesel levenslang een van «de drie ampten van onser stat calcmaten», vaceerende door het overlijden van Matheeus Koevoet, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 33 vs.

1272. 1498 (*Augustus* 21) *des Dijnsdages nae onser Liever Vrouwen dach Assumptio.*
De cureiten en vicarissen, deel hebbende aan de presentiën der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Splinter Jacobsz. eene jaarlijksche rente van 7 pond statpacy en eene gift van 6 Rijnsche guldens, en beloven daarvoor drie memoriën 's jaars te zullen doen voor Splinter Jacobsz., zijne vrouw en zijne zuster, en 12 maandstonden 's jaars; op straffe van uitkeering aan de St. Anna-broederschap in de kerk bij verzuim.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 175.

1273. 1498 *October* 21.
De stad Utrecht «verlijft» den accijns van de spieringkarren, indertijd door haar verkocht aan Henrick van Alendorp ten lijve van zijne vrouw Kunnegont van Croenenborch, op Janna Gijsbertsd. de Gruyter, onder bepaling, dat de voordeelen van het ambt genoten zullen worden door Gijsbert de Gruyter zelf en na zijn overlijden door zijne dochter.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 90.

1274. 1499 *Januari* 18.
Overeenkomst tusschen de steden Utrecht en Amersfoirt, waarbij zij bepalen, dat voortaan bij uitzetting door den bisschop en de Staten van een morgengeld, ploeggeld, huisgeld en andere ongelden ter betaling van de schulden der steden, de stad Utrecht $^2/_3$, de stad Amersfoort $^1/_3$ zal innen en hebben, evenals nu reeds het geval zal zijn met hetgene overschiet van het te heffen huisgeld en morgengeld na betaling der 18000 Rijnsche guldens aan den heer van Yselsteyn.
Met zegels der twee steden in roode en groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 161.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 40.

1275. 1499 (*Februari* 19) *des Dijnxdages nae sinte Valentijns dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Johan van Tyell overdraagt aan de stad Utrecht den eigendom van $^1/_4$ van vier ledige hofsteden in de Marsegast naast de Oudermanpoort.
Met zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 250.

1276. 1500 *Januari* 8.
Aelbert Henricxz., benoemd tot vicaris van St. Jan Evangelist en St. Barbara in de raadskapel der Buerkerck, belooft zich volgens den fundatiebrief der vicarie te zullen gedragen.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 41.

1277. (1500 *Februari* 1) 1499 *den eersten dach van Sporclee.* De stad Ghend verzoekt de stad Utrecht te doen publiceeren, dat te Ghend van 26 Maart tot 9 April eene vrije jaarmarkt gehouden zal worden, waarvoor de aartshertog van Oostenrijcke vrijgeleide heeft toegestaan bij octrooi dd. 1497 *December.*

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 47 vs.

1278. 1500 *Februari* 3.
Aanbevelingsbrief van de stad Utrecht voor haren gezworen bode Johannes filius Theodrici en diens vrouw Engel, die eene bedevaart gaan doen naar de St. Petrus- en St. Paulus-kerk (te Rome).

Min. — Inv. N°. 20 I p. 135.

1279. 1500 (*Juli* 14) *des Dynsdaegs nae sinte Margrieten dach.* Stadbrief van Utrecht, waarbij . . . . overdragen aan hunnen broeder, den priester Braem van Valckendael $^2/_3$ van een kelder onder de . . . . brug ten noorden van Hasenberch, waarvan hem reeds $^1/_3$ behoort, benevens drie renten ten laste van de stad Utrecht. (Opgenomen in een brief dd. 1514 (*Mei* 16) *des Dynsdaegs na Servatii.*)

Afschr. — Inv. N°. 243.

1280. 1500 *z. d.*
Jan Willemszoen van Zijll erkent van Melchior Weyman in erfpacht te nemen eene hofstede buiten de Ganspoort bij Utrecht tusschen de straat en den burgwal.

Afschr. — Inv. II N°. 3494 f. 33.

1281. 1501 *Januari* 12.
De stad Utrecht verkoopt aan Peter Braem, ten lijve zijner dochter Alijt, het ambt om «de lijfrenten, die jairlicx aen der stat versterven, der stat camerair aen te brengen ende over te leveren», vaceerende door het overlijden van Ysbrant van der Haer, volgens de hier ingelaschte ordonnantie; met de opbrengst van het ambt is het spui aan Die Vaert en het dak van het Oudermanhuis hersteld.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 59.

1282. 1501 *Januari* 12.
De stad Utrecht verkoopt aan Gijsbert Henricxzoen die appelcoper, ten lijve zijner dochter Geertruyt, een van de vier stads «zoutmaten», vaceerende door het overlijden van Jan Claessoen van Zevender, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 60.

1283. 1501 *Maart* 28.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Griffoen van Rye en schipper Hayck van Utrecht verklaren, dat Griffoen van Rye aan Hayck 26 scyven «lijngaren», aan hem alleen toebehoorende, had toevertrouwd, om die te Ziricxee af te geven aan Lou in den Boegaert, schipper van «die Slecke»; en dat Hayck de bezorging daarvan van Die Vaert af heeft opgedragen aan Herman Janssoen van Ghiesendam, schipper uit Dordrecht.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 287.

1284. 1501 (*April* 28) *des Woensdages na sunte Marcus dach.* De stad Utrecht verkoopt aan Herman die Jonge ten lijve van zijnen zoon Cornelis, een van de vier stads «koelmaten» (d. i. meter van de «smedecolen» en «houtcolen»), vaceerende door het overlijden van Jan van Leewen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 64.

1285. 1501 *Mei* 29.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Roelof van Drongelen bevestigt zijne machtiging, voor den dijkgraaf van Papendrecht en eenige leen- en welgeboren mannen gepasseerd op Willem van Yernen, om voor het gerecht van Dordrecht zijn vischrecht in de heerlijkheid van Almsvoet te verdedigen.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 288.

1286. 1501 *Juni* 4—1515 *Mei* 2.
Stukken betreffende het proces, gevoerd voor bisschop Frederik van Baden en zijnen officiaal door Walraven heer van Brederode tegen de stad Utrecht over de schadevergoeding, te geven voor het plunderen van Vianen en Batensteyn in 1482 door den ritmeester Vincent van Zwanenburch.

Afschr. — Inv. N°. 492.

1287. 1501 *Juli* 7—1505 *Juli* 5.
Stukken betreffende het proces, gevoerd voor den officiaal van den bisschop tusschen Roetard Gael, vicaris van de St. Pontiaans-vicarie in de St. Geertruida-kerk te Utrecht, en Bruyn Gerritsz. over de betaling eener rente van 8 oude gouden Fransche schilden uit land onder Benschop, behoorende aan deze vicarie.

Afschr. — Inv. N°. 834.

1288. 1501 *Juli* 26.
Stadbrief van Utrecht, waarbij de burgemeester Henrick van Voirde machtigt Gijsbert Claessoen, stadsdeurwaarder van Utrecht, en Willem Bertssoen, om voor hem op te treden voor het gerecht te Deventer tegen Steven mitten Kannen, die onroerende goederen van hem te Deventer heeft bezet, hoewel hij hem niets schuldig is.

Min. — Inv. N°. 20 II p. 285.

1289. 1501 (*Augustus* 16) *des Manendages na unser Vrouwen dach Assumptionis.*
De stad Utrecht neemt Claes Victerssoen aan tot stads-«busmeyster» op de vermelde voorwaarden.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 61 vs.

1290. 1501 (*September* 3) *des Vrijdages nae sunte Gelijs dach.* Splinter Jacobsz. en Wouter Jacobsz. van Vyanen, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van twee ongenoemden 350 Rijnsche guldens voor den aankoop van Dirck Tant's huis onder de Handschoenmakers ter verlenging van het koor der kerk, en beloven daarom op den eersten Zondag van elke maand na de mis 30 brooden

aan de armen te zullen uitdeelen; bij verzuim zal de St. Anna-broederschap in de kerk 200 Rijnsche guldens ontvangen voor hetzelfde doel.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 173.

1291. 1501 (*September* 20) *op sunte Matheeus avont.*
De stad Utrecht verkoopt voor 1179 Rijnsche guldens aan Jan zoon van Aernt Janssoen levenslang het ambt van schepenklerk, vaceerende door het overlijden van Mr. Jacob, zoon van Ghijsbert Thomassoen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 62.

1292. 1501 *October* 9.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Mr. Anthonis van den Wijngaerde, kanunnik van St. Marie, machtigt Adriaen Drabbe, Jan Moyaert en Zegher van Roeden, om voor het gerecht van Brugge aan den priester Wouter de Raed, ten behoeve van Jan, natuurlijken zoon van Mr. Anthonis bij Katerine Luytkensdochter, over te dragen de onverdeelde helft in 4 huizen «te Voerhoefde» aan den nieuwen Ghendwech (te Brugge) naast den beeldsnijder Jan Meynaerts, benevens de helft van een stuk land, belast met eenige renten.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 295.

1293. 1502 (*Maart* 11) *des Vrydages na Midvasten.*
De stad Utrecht verkoopt aan Griffoen van Rye, ten lijve van Willem, zoon van Pouwel Reyerssoen, een van de twee stadsambten «van den boem in der Noede te bewaeren in der jairliesche viemerct», vaceerende door het overlijden van Dirck Zas, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 65.

1294. 1502 *Juli* 15.
Alyt, weduwe van Mr. Jan Braesman, c. a. erfgenamen van Mr. Aelbert Braesman, kanunnik ten Dom, geven aan de stad Utrecht kwijting voor 200 dukaten en de achterstallen eener rente groot 26 Rijnsche guldens.
Min. — Inv. N°. 20 II p. 283.

1295. 1502 (*October* 13) *des Donredaghes nae Victoris.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Dirck Jelissoen die vleyschhouwer verklaart van Jacop Heynrickssoen die droechscheerre het recht van inankering in den muur van het huis «dat Zwerte Vercken» aan de noordzijde van het Sunte Johansvelt verkregen te hebben, doch geen recht op dien muur te hebben.
Zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 5.

1296. 1503 (*Maart* 20) *des Manendages na Oculi.*
De stad Utrecht verkoopt aan Henrick van Duven levenslang een van de twee stads «makelairdye-ampten van den wynen», vaceerende door het overlijden van Gijsbert Henricxzoen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 66.

1297. 1503 *December* 15.
De burgemeesters van Utrecht stellen Jan Roeck Henricxz. aan tot opperkoster der Buurkerk.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 100.

1298. 1504 (*Mei* 6) *des Manendages na Meydach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Willem Scaverdach Dircxzoen levenslang een van de twee »overste knaepampten, te wetene dat duerweerderscap ons raets», vaceerende door het overlijden van Gijsbert Claeszoen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 67 vs.

1299. 1504 *December* 13.
Hermannus de Hamersvelt verklaart met Kerstmis a. s. zelf niet naar Parijs te kunnen gaan (gelijk bepaald was in de overeenkomst tusschen den graaf De Montpensier en de jonkvrouwen De Veris met hare echtgenooten), en machtigt daarom zijnen dienaar Wilhelmus de Kessel tot het innen zijner schuldvorderingen aldaar, en bepaaldelijk om de betalingen af te schrijven op den schuldbrief van den heer De Poelheym.
Min. — Inv. N°. 20 I p. 233.

1300. 1505 *Mei* 13.
Franck van Korteghen c. u. beloven aan Jan van Reness van Renouwen het huis, dat zij van hem houden, te zullen teruggeven, zoodra hun de 306½ Rijnsche guldens, die zij hem betaald hebben, worden terugbetaald.
Met zegel van Frans van Kortegen in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 612.

1301. 1505 *Juli* 5.
De officiaal van den bisschop, als rechter in het proces van Roetard Gael, vicaris van de St. Pontiaans-vicarie in de St. Geertruidakerk te Utrecht, tegen Bruyn Gerritsz., veroordeelt den gedaagde tot de betaling van 8 schilden 's jaars uit 4 morgen land te Benscop, en van de restanten.
Afschr. — Inv. N°. 834.

1302. 1505 *October* 4.
Bisschop Frederik draagt aan zijnen officiaal Johannes de Diepholt de beslissing op van het proces in conventie van Walraven heer van Brederode tegen de stad Utrecht en van de stad tegen den heer van Brederode in reconventie tot het geven van schadevergoeding wegens wederzijds toegebrachte schade (bij de overrompeling van Vianen in 1482).
Afschr. — Inv. N°. 502.

1303. 1506 *Maart* 30.
De stad Utrecht verkoopt aan Goesen van Scayck Evertszoen levenslang een van de twee «vyndeampten van den koirn ende makelaerdye daeraff», vaceerende door het overlijden van Aryaen van Abcoude, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 70.

1304. 1506 (*April* 3) *III Non. Aprilis, pontificatus nostri anno III.*
Paus Julius II bepaalt, op de klacht van de stad Utrecht over de rechtspraak in wereldlijke zaken over hare burgers, die de aartsbisschop van Keulen als legatus natus van den paus zich aanmatigt, dat de burgers van Utrecht tegen hunnen zin in wereldlijke zaken niet voor den aartsbisschop zullen terechtstaan, en ontheft hen van de te dezer zake uitgesprokene excommunicatie.

Met looden zegel.

Oorspr. — Inv. N°. 162.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 100 vs.

1305. 1506 (*April* 3) *III Non. Aprilis, pontificatus nostri anno III.*
Paus Julius II belast den abt van Oostbroek en de dekens van den Dom en van Deventer met de uitvoering van zijne bul van denzelfden datum, waarbij hij de burgers van Utrecht ontheft van de rechtspraak in wereldlijke zaken van den aartsbisschop van Keulen, als legatus natus van den paus.

Met looden zegel.

Oorspr. — Inv. N°. 163.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 101 vs.

1306. 1506 *December* 7.
De burgemeesters van Utrecht stellen Jan Egbertszoen van Groenenberch aan tot opperkoster der Buurkerk.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 100.

1307. (c. 1506 [1]) *Z. j.*
De stad Utrecht verkoopt aan Geriit Zas Gijsbertssoen, ten lijve van zijnen zoon Aernt, het ambt van «die wijnroede», vaceerende door het overlijden van Jan Claessoen die Wael, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 71 vs.

1308. (c. 1506 [1].) *Z. j.*
De stad Utrecht verkoopt aan Jan Evertssoen het ambt, om «die wichten ende maten te yken ende te besien», volgens de hier ingelaschte ordonnantie. (Fragment.)

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 73 vs.

1309. 1507 *Mei* 31, *des Manendages na Beloken Pinxteren.*
De stad Utrecht verkoopt aan Gielis Block, ten lijve van zijn zoon Matheeus, een van de twee «werdeynscappen van den lijndreyers ofte touslagers», vaceerende door het overlijden van Egbert Janssoen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 75 vs.

NB. Daarbij staat aangeteekend: „Littera non est scripta, quia Egidius Block rennuit velle habere. Postea scripta est, ut credo."

---

[1]) Dit tijdstip schijnt te volgen uit de plaats der akte in het register.

1310. 1507 (*Augustus* 26) *des Donredages nae sunte Bertelmeus dach.*
Egbert Rutgerss. en Dirck Knoop, kerkmeesters der Buurkerk, verklaren eenige in de akte vermelde uitkeeringen van brood aan de armen en van geld voor eene mis op het altaar van St. Anna te zullen doen, daar een ongenoemde eene rente, door de kerk aan de Bekeerde Zusteren verschuldigd, grootendeels heeft afgelost; bij verzuim zal de kerk 100 Rijnsche guldens uitkeeren aan de St. Anna-broederschap in de kerk, tot hetzelfde doel.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 177.

1311. 1507 *October* 3.
De Roomsch-koning Maximiliaan en de aartshertog Karel van Oistenrijck vergunnen den burgers van Utrecht, om volgens de oude tractaten weder in hunne landen van Holland en Friesland koopmanschap te drijven, welke vergunning hun onttrokken was wegens hun beweerden toevoer van levensmiddelen en hulp aan de Gelderschen.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N° 164.

1312. 1507 *October* 12.
Aanbevelingsbrief van de stad Utrecht voor Judocus Tzwynnen, zoon van haren secretaris Florentius Tzwynnen, meester in de vrije kunsten en burger van Utrecht, die voor zijne ontwikkeling gaat reizen.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 135.

1313. 1508 (*Februari* 17) *des Donredages nae sunte Valentijns dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan Hubertsoen die louwer ten behoeve van zijnen schoonvader Jacop Henricssoen die droochsceere afstand doet van de erfenis zijner schoonmoeder.

Met geschonden stadszegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 687 N°. 5.

1314. 1508 *Mei* 19.
De stad Utrecht verkoopt aan Dirck Tant, ten lijve van zijn zoon Dirck Tant Jr., een van de twee «vercoepampten van huysen, huysrade ende scattinge daeroff», vaceerende door het overlijden van Eerst Butendijck, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 79.

1315. 1508 (*Juli* 24) *des Manendages op sint Jacobs avont.*
De stad Utrecht «verlijft» een van de twee «overste knaepampten, te weten dat duerwerderscap ons raets», indertijd door haar aan Willem Scaverdach Direxzoen levenslang verkocht, op diens verzoek op Jan die Rijck, en zulks volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 80 vs.

1316. 1508 *December* 10.
Notariëel testament van Margareta, dochter van Werenboldus de

Backerwerde, ten behoeve van Margareta, hare natuurlijke dochter bij wijlen Mr. Johannes filius Johannis.

Min. — Inv. N°. 20 I p. 136.

NB. Op een los blaadje daarbij de aanteekening, door den notaris gemaakt voor het ontwerpen dezer akte.

1317. 1509 *Aprill* 14.
Proces-verbaal van een getuigenverhoor voor den raad van Utrecht in een geding, gevoerd door Jaspar van Esscheren voor het Hof van Holland tegen Dirck Verkerck, Loef van der Haer, Anthonis van Kuyck e. a. Utrechtsche burgers, geërfd in Benscop, betreffende rechtsweigering en onbehoorlijke indagingen van den schout van Benscop ten nadeele der Utrechtsche burgers, als represaillemaatregel voor het veroordeelen van ingezetenen van Benscop te Utrecht.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 93.

1318. 1509 *Juni* 5.
De dijkgraaf van Amsterlant en schepenen van Diemen verklaren, dat de gemeenelandswaren van den Zeeburg van Diemen erkend hebben, dat het herstellen van den gebroken zeedijk door den kameraar van Leckendijck en Hynderdam op last van den bisschop en de drie Staten van het Nedersticht onverplicht en alleen uit gunst geschied is.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 55.

1319. 1509 (*Juni* 22) *op die Thiendusent Martelaren dach.*
Gerechtsbrief van Zeyst, waarbij Johan van Renes van Bair aan zijnen zoon Johan van Renes van Moermont overdraagt een stuk land aldaar, geheeten «In den Wal».

Oorspr. — Inv. II N°. 2815 II.

1320. 1509 (*Juli* 30) *des Manendages na sunt Jacobs dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Cornelis Jacobss. van Roeyensteyn, ten lijve van zijnen zoon Claes, een van de twee makelaardij-ambten van het zout, vaceerende door het overlijden van Jan Dircss. van Vyanen.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 81.

1321. 1510 (*Mei* 10) *des Vrydages na ons liefs Heeren Hemelvaerts dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Willem van Diemerbroeck, ten lijve van zijnen zoon Joest, een van de drie ambten «van der calckmate», vaceerende door het overlijden van Anthonia, dochter van Aernt Aelbertssoen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 82.

NB. Blijkens aanteekeningen boven den tekst heeft op denzelfden datum plaats gehad de verkoop van een der twee andere ambten „van den calckmaten" aan Ysbrant Zass Lubbertssoen die brouwer en zijne vrouw, ten lijve van haren voorzoon Cornelis Cornelissoen van Cleeff, welk ambt vaceerde door het overlijden van Aryaen van der A.

1322. 1510 (*Juli* 26) *sVrydages na sunt Jacobs dach Apostell.*
De stad Utrecht verkoopt aan Gerijt Peterssoen van Merenborch, ten

lijve van Cornelis Peterssoen van Merenborch, een der stadsambten «van den hoppemate», vaceerende door het overlijden van Jan, zoon van Henrick Stevenssoen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 83.

1323. 1511 *Februari* 14.
De Staten van het Nedersticht verbinden zich, om de jaarlijksche losrenten van 1000 Philips-guldens, die zij verkocht hebben tot afwering van den inval van Ffloris van Egmont, te betalen uit de inkomsten van den Hynderdam en uit eene zetting, die zij beloven jaarlijks boven de gewone zetting te doen.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 49 vs.

1324. 1511 (*Februari* 21) *op sunte Peters avont ad Catedram.*
Formulier van een losrentenbrief van de Staten van het Nedersticht, jaarlijks te betalen door den kameraar van den Hynderdam, terwijl ter aflossing daarvan eene zetting zal worden gedaan.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 50 vs.

1325. 1511 (*Maart* 31) *des Manendages na Midvasten.*
De stad Utrecht verkoopt aan Willem Claes Myertszoen levenslang een van de schepenbodeambten, vaceerende door het overlijden van Aernt Bor, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 107.

1326. 1511 (*Maart* 31) *des Manendages na Midvasten.*
De stad Utrecht verkoopt aan Dirck Gelisz. en Henrick Wilgerss., ten lijve van Tyman, zoon van Henrick Wilgerss., het telambt van de leien, vaceerende door het overlijden van Gijsbert, zoon van Henrick Brantssoen, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 108.

1327. 1511 (*Maart* 31) *des Manendages na Midvasten.*
De stad Utrecht verkoopt aan Jan, zoon van Willem Goeyertss., levenslang het ambt «van den boem in der Noede te bewaeren in der jairlixe viemerct», vaceerende door het overlijden van Gijsbert van Cleyenberch, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 109.

1328. 1511 (*April* 19) *opten heyligen Paeschavont.*
De vier kapittelen en de ridderschap beloven aan de stad Utrecht, dat zij zullen medewerken tot het doen eener zetting tot aflossing van de 1000 Philips-guldens losrenten, door de stad Utrecht uit den wijnaccijns verkocht ter bestrijding van Floris van Egmont.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 51 vs.

1329. 1511 (*April* 19) *opten heyligen Paeschavont.*
Formulier voor een losrentenbrief van de stad Utrecht, te betalen door den stedelijken kameraar uit den wijnaccijns, terwijl de opbrengst komt

ten bate der drie Staten van het Nedersticht tot afwering van Floris van Egmont.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 52.

1330. 1511 *Mei* 28.
De drie Staten van het Nedersticht besluiten tot invoering van een meelaccijns binnen Utrecht en zijne vrijheid, in plaats van het tweestuivergeld op de bieren, totdat uit dit tweestuivergeld de 4000 Rijnsche guldens losrenten zullen zijn betaald, die nu geleend moeten worden ter voorziening in de kosten van den oorlog tegen Floris van Egmondt.

Met zegels van de vijf kapittelen, Johan heer van Montfoirt, Johan van Reness van Renouwen, Johan van Zulen van Nyevelt en de stad Utrecht in groene en roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 550.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 52 vs.

1331. 1511 *Augustus*.
Zoen, door keizer Maximiliaan en aartshertog Karell van Oistenrijck tot stand gebracht tusschen bisschop Ffrederick van Baden met de Staten van het Nedersticht (en den heer van Montfoert) en den graaf van Buren met Floris van Egmont, heer tot Ysselsteyn, over de hangende geschillen, waarin tevens wordt bepaald, dat die van Utrecht geen verbond zullen maken of behouden met vijanden van den keizer en den aartshertog, — dat de bisschop de rechten zijner onderdanen zal eerbiedigen, — dat de heeren van Bueren en Ysselsteyn geene schattingen mogen leggen op hunne heerlijkheden zonder consent van het meerendeel der ingelanden, — dat zij geen oorlog tegen die van Utrecht zullen mogen beginnen zonder consent van keizer en aartshertog, — en dat het blokhuis aan De Vaert door Utrecht zal worden afgebroken. Met transfix dd. 1515 *Juni* 10, waarbij Karel aartshertog van Oistenrijck dezen zoen bevestigt.

Met zegel van den keizer en den aartshertog in groene was, — en: met zegel van den aartshertog in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 495.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 103 vs.

1332. 1511 (*Augustus*) *Ougst* 7.
Heynrick, graaf van Nassouw, c. a. beloven den zoen, gesloten tusschen bisschop Frederick tot Baden met het Sticht en den graaf van Bueren met Floris van Egmonde, jonker van Yselsteyn, te doen onderhouden en hem door aartshertog Kaerle te doen goedkeuren, zoodra hij op leeftijd gekomen zal zijn.

Afschr. — Inv. N°. 31 f. 108.

1333. 1511 *October* 13, *des Manendages na sunte Victoers dach.*
De stad Utrecht «verlijft» het ambt «van den boem in der Noede te bewaeren in der jairlixer viemercten», door haar na het overlijden van Dirck Zas aan Griffoen van Rye verkocht ten lijve van Willem, zoon van Pouwels Reyerss., op genoemden Griffoen van Rye, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 109 vs.

1334. 1512 *Maart* 20.
Bisschop Ffrederick van Baden en de drie Staten van het Nedersticht

besluiten tot het heffen van een algemeen huisgeld, van 2 stuivers van elk vat bier (tweestuivergeld of tonnegeld) en van vaste bijdragen van de kloosters, tot betaling van de schulden, veroorzaakt door de invallen van den hertog van Gelre in Overijsel en van Florijs van Egmont in het Nedersticht, en wel bepaaldelijk de schulden van den bisschop en de schulden, waarvoor de Staten verpand hebben den Hynderdam, de wijnaccijns en de meelaccijns van Utrecht, voor welke betaling voorloopig onder verband van het huis- en stuivergeld nog zullen verkocht worden 2000 Philips-guldens losrenten en bovendien 4562 ½ Philips-guldens losrenten onder hunne eigene borgtocht. Met concept-losrentenbrief van den bisschop en de Staten dd. 1512 *z. d.*

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 74.

1335. 1512 (*April* 1) *des Donredages na Judica.*
De stad Utrecht «verlijft» een van de twee «overste knaepampten, te wetenen dat duerweertscap ons raits», indertijd door haar levenslang verkocht aan Hecter wten Leen, op Jan Templaer, en zulks volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 93.

1336. 1512 *Mei* 10.
Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerde, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van de abdij van Oestbroeck 100 Rijnsche guldens en 2 balken voor den bouw der H. Kruis-kapel aan de kerk, en daarom aan de abdij in erfpacht gegeven te hebben 10 morgen land in Vech-tenreb(r)oeck ten oosten van de Wulvensche wetering voor 8 ½ Philips-guldens en 4 kapoenen 's jaars.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 195.

1337. 1512 *Juni* 19.
Bisschop Frederick, de ridderschap aan beide zijden der Ysel en de steden Utrecht, Amersfoerd, Renen, Wijck, Deventer, Campen en Zwolle sluiten een verbond tot gezamenlijke afwering van het onrecht en de schade, hun in de laatste jaren gedaan.

Met zegels van den bisschop, Johan heer tot Montfoert, Johan van Zulen van Nyevelt, Johan van Renes van Wulven, Gerijt van Zulen van Nyevelt, Steven van Zulen, Eerst van Ysendoren, Adolph van Rechteren, Johan van Voerst, Adolf van Rutenberg, Ariaen van Rede, Reynalt van Coevorden, Herman van Yselmoden, Henrick Hagen en de 7 steden in groene en roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 496.

1338. 1512 (*Augustus* 5) *Donredages op Onser Liever Vrouwen dach in die Snee.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Yda Vrancken, weduwe van Cortgeen, erkent schuldig te zijn aan Cornelia Jan Koenensoens huisvrouw, ten behoeve van haren man Jan Koenenss., eene losrente van 2 gouden Philips-guldens 's jaars. Met transfix dd. 1517 (*September* 8) *des Dyncsdages nae sunte Jelisdach*, houdende transport van dezen rentebrief door Johan Roelofssoen de smid aan Katrijn Jakobsdochter Ingerlouwen.

Met zegel van de stad Utrecht in roode was, — en: met zegel van de stad Utrecht in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 612.

1339. 1512 (*September* 28) *op sunte Michyels avont.*
Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerdt, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen schuldig te zijn aan Andries Peterssoen c. u. eene losrente van 4 Rijnsche guldens, waarvan de koopsom gebruikt is voor den aankoop van 2/3 in 2 huizen, grenzende aan het koor der kerk.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 197.

1340. 1513 *Januari* 4.
Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerdt, kerkmeesters der Buurkerk, geven aan het Smedengild verlof hun altaar in de raadskapel te stellen, daar het verplaatst moest worden wegens de verbouwing van het O. L. Vrouwen-koor aan de noordzijde der kerk; indien men overgaat tot het zetten van altaren aan de pilaren van het kruiswerk of voor het koor, dan zal het gild de voorkeur hebben; zoolang het altaar in de raadskapel blijft, zal het gild het gebruik hebben van vier grafsteden der kerk aldaar, als vergoeding voor den afstand van zijne bank (»sitten») aan eene pijler van het kruiswerk.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 183.

1341. (1513) 1512 *Januari* 19.
Keizer Maximiliaan en Karel aartshertog van Oistenrijck ontslaan de goederen, toebehoorende aan burgers van Utrecht, van het arrest, daarop gelegd bij hunne terugkomst uit de Bergermarkt door eenige zijner Hollandsche ambtenaars, wegens de beweerde deelneming van die van Utrecht aan de gevangenneming van den heer van Wassenair bij Utrecht. Met bevel van het Hof van Holland dd. (1513) 1512 *Februari* 9, houdende bevel tot publicatie van dit ontslag, — en verklaring van den deurwaarder dd. (1513) 1512 *Februari* 17 over deze publicatie.
Met zegel van keizer en aartshertog in roode was, — met (onleesbaar) papieren zegel van het Hof, — en: zonder zegel.
Oorspr. — Inv. N°. 528.

1342. 1513 (*Januari* 26) *des Woensdages na sunte Pouwels dach Conversionis.*
De stad Utrecht verkoopt aan Jan Matheeuss. levenslang een van de schepenbode-ambten, vaceerende door het overlijden van Anthonis Zoll, en ontvangt zijnen eed.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 107 vs.

1343. 1513 (*Januari* 26) *des Woensdages na sunte Pouwels dach Conversionis.*
De stad Utrecht verkoopt aan Ghijsbert Gherbrantss. levenslang een van de twee makelaardij-ambten van het zout, vaceerende door den afstand van Eerst Tant, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 110.

1344. (1513) 1512 *Februari* 9.
Het Hof van Holland beveelt de publicatie van het bevel van keizer Maximiliaan en Karel aartshertog van Oistenrijck dd. (1513) 1512 *Januari* 19 (houdende ontslag van goederen van Utrechtsche burgers uit het arrest, daarop gelegd door Hollandsche ambtenaars wegens de deelneming van Utrecht aan den aanval op den heer van Wassenair). Met verklaring van den deurwaarder over deze publicatie dd. (1513) 1512 *Februari* 17.
Met papieren zegel van het Hof, — en: zonder zegel.
Oorspr. — Inv. N°. 528.

1345. 1513 (*Juni* 23) *op sinte Jans avont the Midtsomere.*
Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerdt, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Mr. Jacob van den Briell, pastoor der kerk, 15½ Rijnsche guldens, gebruikt voor de nieuwe timmering aan de zuidzijde der kerk, en beloven daarvoor jaarlijks uit te keeren 10 stuivers, half voor de memorien en de vigiliën en half voor de missen, ten behoeve der geestelijken, deelhebbende in de memorien der Buurkerk.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 184.

1346. 1513 (*Juni* 23) *op sinte Jans avont the Midtsomer.*
Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoirdt, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen van Joest, vrouw van Heynrick van Ghent van Ryexstell, volgens testament harer moeder Alyt van Zuylen, weduwe van Sauwe van Rijn, ontvangen te hebben 20 Rijnsche guldens, waarvoor zij beloven jaarlijks aan de twee pastoors te zullen uitkeeren 10 stuivers, opdat dezen de namen van Sauwe van Rijn, zijne vrouw en kinderen in het «sielboeck» schrijven en hen des Zondags en op heiligendagen, als zij prediken, op den predikstoel duidelijk vermelden.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 185.

1347. 1513 *Augustus* 8.
Heynrick van Duven en Adriaen van Brevoerdt, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Beertgen, dochter van Jan van Canenbroeck, 200 Rijnsche guldens, gebruikt voor den nieuwen bouw aan de zuidzijde der kerk, en daarom aan haar schuldig te zijn eene lijfrente van 6 Rijnsche guldens, met belofte na haren dood wekelijks twee zielmissen te laten doen op het H. Kruis-altaar door een der vicarissen, die deelhebben aan de presentiën der kerk, op straffe van verbeurte der *f* 200 ten behoeve van de H. Kruis-broederschap.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 215.

1348. 1514 *Maart* 2.
Johan heer tot Montfoerde verklaart, dat de stad Utrecht teruggekocht en hem ten geschenke gegeven heeft het huis Blanckenborch bij de Backerbrug, dat hem vroeger ontnomen was, wegens den door hem aan de stad verleenden bijstand.
Met zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 497.

1349. 1514 *April* 20.
Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerdt, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen schuldig te zijn aan Marie, dochter van Eesken van Koesvelt, wegens eene geldsom, gebruikt voor den bouw van de nieuwe kapel en het portaal aan de zuidzijde der kerk, eene lijfrente van 8

Rijnsche guldens, met belofte die desverlangd te vestigen op onroerend goed.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 187.

1350. 1514 (*Mei* 16) *des Dijnsdaegs na Servatii.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij heer Braem van Valkendaell, priester, overdraagt aan zijnen broeder Jan van Valkendaell den eigendom van den kelder en de kluizen onder Hasenberch, met eene stede aan de noordzijde van Hasenberch, benevens 4 pond erfelijke renten uit de rol der stad Utrecht, welke goederen hem aangekomen waren bij den hier ingelaschten stadbrief van Utrecht dd. 1500 (*Juli* 14) *des Dijnsdaegs nae sinte Margrieten dach.* (Beschadigd.)
Met zegel in roode was.
Oorspr. — Inv. N°. 243.

1351. 1514 *Juni* 1.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Goeyert van Rodenborch aan Heynrick Geritssoen die scoenmaker overdraagt $^{1}/_{4}$ van een huis onder die Scoenmakerhalle aldaar.
Zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 250.

1352. 1514 (*Augustus* 3) *Donredages nae sinte Peters dach ad Vincula.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jacob Heynrickssoen in 't Zwartte Vercken aan het Predikheerenklooster vermaakt de helft van zijn huis «dat Zwarte Varken» aan het St. Jansveld, voor het geval dat hij of zijne kinderen zonder wettige afstammelingen overlijden.
Zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 5.

1353. 1514 (*September* 19) *des Diinsdaegs nae sunte Lamberts dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan Louwesoen c. u. aan Heynrick Gerritsoen die Riddere die scoemaker c. u. overdraagt $^{3}/_{4}$ van een huis onder die Scoemakershall aldaar. In deze oorkonde is opgenomen van raadsvonnis van Utrecht dd. 1514 (*September* 13) *des Woensdages op des heylich Cruus avont Exalcationis* (*sic!*), waarbij Jan Louwesoen uit de momberschap der stad ontslagen wordt.
Zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 250.

1354. 1514 *December* 27.
Keizer Maximiliaen en aartshertog Karel van Oistenrijck verklaren, naar aanleiding van een door Jan Claissone te Polsbrock voor het gerecht van Benschop ingestelden eisch tot het verhalen van schade, hem door Utrechtsche burgers in den Ysselsteinschen oorlog toegebracht, op aldaar gelegene goederen van Utrechtsche burgers, dat op dergelijke eischen geen recht mag gedaan worden, daar in den zoen alle eischen tot schadevergoeding zijn te niet gedaan. Met aangehechte verklaring van den deurwaarder over de publicatie van deze verklaring *z. d.*
Met zegel in roode was, — en: zonder zegel.
Oorspr. — Inv. N°. 498.

1355. 1515 (*Januari* 26) *des dages na sunte Pouwels dach Conversionis.*
De stad Utrecht verkoopt aan Jan Pot, ten lijve van zijn oudsten zoon Geryt, een van de twee «weerdeynscappen van den lijndreyers ofte touslagers», vaceerende door het overlijden van Mr. Jan Verhaer, kanunnik ten Dom, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 83 vs.

1356. 1515 (*Januari* 27) *de Saterdages nae sunte Pauwels dach Conversio.*
Gerechtsbrief van het Nedereynde van Jutfaes, waarbij Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerdt, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen schuldig te zijn aan Hadewich, weduwe van Jan Claessoen van der Sevender, eene losrente van 10 Rijnsche guldens, waarvoor verbonden worden 4 morgen land tusschen den Jutfaesser dijck en den Randtdijck en 10 morgen land tusschen de Jutfaesser weteringe en den Heycoeper dijck.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 188.

1357. 1515 (*Januari* 27) *des Zaterdages nae sinte Pauwels dach Conversio.*
Gerechtsbrief van het Nedereynde van Jutfaes, waarbij Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerdt, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen schuldig te zijn aan Steven Janss. van Cronenborch eene losrente van 6 gouden overlandsche Rijnsche guldens, waarvoor verbonden worden 4 morgen land tusschen den Jutfaesser dijck en den Randijck en 10 morgen land tusschen de Jutfaesser weteringe en den Heycoeper dijck.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 189.

1358. 1515 *Maart* 20.
Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerde, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Mechtelt, weduwe van Dirck Huygenzoen, eene geldsom ter aflossing van de door Geertruyt, weduwe van Gherijt Ottensoen, voor het welven van het nieuwe O. L. Vrouwen-koor in 1511 geleende gelden, en verder tot het maken van het dak der nieuwe kapel bij het nieuwe portaal aan de zuidzijde der kerk, en erkennen haar daarvoor schuldig te zijn eene losrente van 10 Rijnsche guldens.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 201.

1359. 1515 *Juni* 10.
Karel aartshertog van Oistenrijck bevestigt den zoen van bisschop Frederick en de Staten van het Nedersticht met den graaf van Bueren en zijn zoon Floris van Egmondt, heer tot Ysselsteyn.
Met zegel in roode was.
Transfix. — Inv. N°. 495.

1360. 1515 (*September* 10) *des Manendages na onser liever Vrouwen dach Nativitatis.*
De stad Utrecht verkoopt aan Goeyert Willemss. in de Clock, ten lijve van zijnen zoon Willem, de helft van den brandewijnaccijns,

vaceerende door het overlijden van broeder Willem, zoon van Dirck Zass, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 111.

1361. 1516 (*December* 13) *op sunte Lucien dach.*

Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerde, kerkmeesters der Buurkerk, geven in erfpacht aan Adryaen van Lantscroen, ten behoeve van het Wittevrouwen-klooster te Utrecht, 6 morgen land te Weeden in het gerecht van Oudewulven voor 3 goudguldens van bisschop Frederik van Baden en 4 kapoenen 's jaars.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 217.

1362. 1517 *Januari* 8.

De stad Ameide verklaart, dat in 1516 (in den tijd, als men den heer van der Ameide zijn «zwygende toll» betaalt) een schip, geladen met goederen uit Utrecht enz., dat tolvrij wilde passeeren, gearresteerd is, doch met geweld zich bevrijd heeft, — en dat daarna in October twee schuiten met koopmanschap van Utrecht gearresteerd en, daar de eigenaars der goederen niet ten rechtdag verschenen, geconfisqueerd zijn.

Afschr. — Inv. N°. 502.

1363. 1517 (*Januari* 22) *des Donredages na sunte Agnieten dach.*

De stad Utrecht verkoopt aan Jacob Jacobss. van Ass, ten lijve van zijnen zoon Aryaen, een van de twee «vyntampten van den koern ende die makelaerdye dairaff», vaceerende door den afstand van Jan, zoon van Goesen Poertman, ten bate van zijnen zwager Willem van der Hair en van dezen ten bate der stad, en zulks volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 112.

1364. 1517 (*Februari* 21) *op sinte Peeters avondt ad Cathedram.*

Roeloff van Baeren erkent van het kapittel van Oudmunster in erfpacht ontvangen te hebben ongeveer 11 morgen land in het Goye, voor 9 mudden weit en 10 hoenders 's jaars.

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 23.

1365. 1517 *Maart* 20.

Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerde, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van de erfgenamen van Johan van der Borch verschillende geldsommen, onder Johan als «ghelthouder» van de schepenen geconsigneerd ten behoeve van verschillende personen, die ze niet hebben opgevraagd, en beloven bij namaning dit in rechte te zullen verantwoorden zonder kosten der erfgenamen.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 205.

1366. 1517 *Maart* 26.

Roeloff van Baern van Schoenauwen erkent van het kapittel van Oudmunster in erfpacht ontvangen te hebben 2 morgen land in het Goij, behoorende aan het eerste altaar in de H. Kruiskapel bij de kerk, tegen 2 mudden weit ten behoeve der twee priesters, aan dat altaar verbonden. (Opgenomen in een brief dd. 1517 *Maart* 26.)

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 23.

1367. 1517 *Maart* 26.

Het kapittel van Oudmunster geeft in erfpacht aan Roeloff van Baern van Schonauwen 2 morgen land in het Goij op de voorwaarden, vermeld in den hier ingelaschten brief dd. 1517 *Maart* 26.

Afschr. — Inv. N°. 687 n°. 23.

1368. 1517 *Mei* 1.

Karel koning van Castillien verleent, op verzoek der Staten van Utrecht, aan alle ingezetenen van het sticht Utrecht verlof, om in zijne landen van Brabant, Vlaendren, Hollant, Zeelant en Vrieslant handel te drijven, terwijl zij niet zullen mogen gearresteerd worden voor de soldij en de verteringen der ruiters tijdens het beleg van Utrecht voor 30 jaren. (Ook opgenomen in 2 vidimussen van den officiaal van den bisschop dd. 1520 *Maart* 10.)

Met zegel in roode was, — met zegel van den officiaal in groene was, — en: zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 165.
Vid. — Inv. N°. 165.
Vid. — Inv. N°. 165.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 110.

1369. 1517 *Mei* 1.

Karel koning van Castillien vergunt aan de ingezetenen van het sticht Utrecht handel te drijven langs de rivier de Vecht voorbij de stad Weesp en het slot Muiden en ook door andere rivieren van zijne landen, en verbiedt hen op eenige wijze op te houden, zoo zij den gewonen tol betalen. (Ook opgenomen in een vidimus van het Hof van Utrecht dd. 1632 *October* 31.)

Met zegel in roode was, — en: met zegel van het Hof in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 166.
Vid. — Inv. N°. 166.
Afschr. — Inv. N°. 31 f. 109 vs.

1370. 1517 *Mei* 19.

De elect Philips van Bourgoengen bevestigt de privilegiën der stad.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 167.

1371. 1517 *Mei* 19, *des Dynsdages post Dominicam Vocem.*

De elect Philips van Bourgoengen bevestigt den verbandbrief van bisschop Ffrederyck van Baden en de drie Staten over het verkoopen van renten en de aflossing daarvan dd. 1512 *Maart* 20.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 78.

1372. 1517 *Mei* 19.

Andries Willemszoen erkent van Gerit Zoudenbalch, thesaurier ten Dom, in erfpacht te nemen een huis in Tollesteeghe buiten de Ganspoort aan de zuidzijde der straat.

Afschr. — Inv. II N°. 3494 f. 17.

1373. 1517 (*September* 8) *des Dyncsdages nae sunte Jelis dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Johan Roelofssoen die smit overdraagt aan Katrijn Jacobsdochter Ingerlouwen een rentebrief (van 2 gouden Philips-guldens ten laste van Yda Vrancken, weduwe van Cortgeen).
Met stadszegel in roode was.
Transfix. — Inv. N°. 612.

1374. 1517 (*November* 25) *VII Kal. Decembris.*
Paus Leo X ontheft, op verzoek van den elect Philippus van Utrecht, gedurende diens leven zijne onderdanen van de verplichting, om in eerste instantie terecht te staan voor den aartsbisschop van Keulen als legatus natus van den paus. (Vidimus van den officiaal van den bisschop dd. 1518 *Maart* 24.)
Zegel verloren; met geteekend zegel van den notaris.
Oorspr. — Inv. N°. 167*.

1375. 1517 (November 25) *VII Kal. Decembris.*
Paus Leo X stelt zijne bul, houdende ontheffing voor de onderdanen van den elect Philippus van Utrecht van de verplichting, om in eerste instantie terecht te staan voor den aartsbisschop van Keulen, ter uitvoering. (Vidimus van den officiaal van den bisschop dd. 1518 *Maart* 24.)
Zegel verloren; met geteekend zegel van den notaris.
Oorspr. — Inv. N°. 167*.

1376. 1518 *April* 20.
Egbert Peterszoen erkent van Gerit Zoudenbalch, thesaurier ten Dom, in erfpacht te nemen eene hofstede in Tollesteech buiten de Ganspoort tusschen de straat en de burgwal.
Afschr. — Inv. II N°. 3494 f. 28.

1377. 1518 (*Augustus* 10) *op sinte Lauwerens dach.*
Schepenbrief van Westbroeck, waarbij Adryaen en Tymen Peterss. eene verklaring afleggen omtrent mishandeling van Cornelis Claess.
De 2 zegels verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 230.
NB. In dorso: „Cornelis Claess. in de Minrebrueder-straete".

1378. 1518 (*Augustus* 18) *des Vrydages na sunte Laurens dach.*
Oorvedebrief, afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht door Gerijt Peterss. van Meerkerck scutemaker ter zake van zijne gevangenhouding.
Met geschonden zegel van Peter van Sijndorp in groene was, 1 zegel verloren.
Oorspr. — Inv. N°. 232.

1379. 1518 (*September* 3) *des Vrydages na sunte Gelis dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Cornelis van Zwoll, ten lijve van zijnen zoon Gerijt, de helft van den brandewijn-accijns, vaceerende door het overlijden van Geryt Zass Dircss., volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 113.

1380. 1518 (*October* 9) *op sunte Victoers avont.*
Het Minderbroeders-klooster te Utrecht verkoopt aan het Wittevrouwenklooster aldaar voor eene som geld, gebruikt voor den bouw van den nieuwen reventer, vier jaarlijksche renten van 2 pond uit land bij Oudewulven, van 5 pond uit land in tWaell, van 3 Arnolds-guldens uit land op Themaet en van een paar «mettenboeten» uit veen in Westbroeck, welke renten aan het klooster worden uitgekeerd door de Buurkerk.
Afschr. — Inv. N°. 586 p. 207.

1381. 1518 *October* 19.
Bisschop Philips van Bourgoingnen en hertog Karel van Gelre verbinden zich, om aan geene ruiters, die schuldbrieven hebben ter zake van vroegere oorlogen, meer toe te laten om die bij arrest in de steden onder hun gebied te verhalen op de personen en goederen hunner wederzijdsche onderdanen. (Ook opgenomen in 3 vidimussen van den proost van St. Salvator dd. 1521 *Juli* 3.)
Met zegel der vorsten in roode was, — en: met zegel van den officaal in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 293.
Vid. — Inv. N°. 293.

1382. 1518 (*December* 22) *des Woensdages na sunt Tomas dach Apostoli.*
De stad Utrecht «verlijft» het kasteleinschap op Die Vaert, indertijd door haar aan Willem van Wynsen levenslang verkocht, op Bertelmeeus van Eck.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 98.

1383. 1519 (*Januari* 17) *des Manendages na sunte Ponciaens dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Herman van Wede Ghijsbertssoen levenslang het ambt «van die wijnroede», vaceerende door het overlijden van Aernt, zoon van Gerijt Sass, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 78.

1384. 1519 *Mei* 10.
De kerkmeesters ter A verkoopen, met toestemming van hunnen collator Gherit van Renes van der A en de gemeene buren, aan Johan van Renes van Moermont 2 morgens land te Kamerick.
Met geschonden zegel van den collator in groene was.
Orig. — Inv. II N°. 2815 III.

1385. 1519 (*Juli* 5) *des Dynsdages na sunte Meertyns dach Translationis.*
De stad Utrecht verkoopt aan Henrick Janss. die appelcoeper, ten lijve zijner dochter Marie, een van de vier stads-zoutmaten, vaceerende door het overlijden van Geertruyt, dochter van Gijsbert Henricss. die appelcoeper.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 113 vs.

1386. 1519 (*Juli* 14) *des Donredages na sunte Margrieten dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Cornelis Jacobss. van Roeyensteyn, ten lijve zijner dochter Aryaen, een van de twee makelaardij-ambten van het zout, vaceerende door het overlijden van zijnen zoon Claes.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 114 vs.

1387. (1519 *Juli* 14.) *Datum ut supra.*
De stad Utrecht verkoopt aan Jan van Zwol die tinnegieter, ten lijve zijner vrouw Katrijn, dochter van Jan Foeyt, het »weerdeynampt van den tinnenwerck», vaceerende door het overlijden van Cornelis van Wely.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 115.

1388. 1519 *Juli* 30.
De stad Utrecht erkent schuldig te zijn aan Gherijt Sterck, koopman te Antwerpen, 147 guldens 17 stuvers 1 oert, waarmede betaald is «seker attelrye» (kartouwen, slangen en kruit), door de stad gekocht.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 26.

1389. 1520 (*Februari* 10) *dages nae sunte Appolonyen dach.*
Gerechtsbrief van Nye Kamerick, waarbij Gherit Henrickzoen en Dirck Henrickzoen aan Johan van Reness Janzoen overdragen 3 morgens 2 hont land, in eene weer van 15 morgens, gedeeltelijk in Nye en gedeeltelijk in Oude Kamerick gelegen.
Oorspr. — Inv. II N°. 2815 IV.

1390. 1520 (*Februari* 17) *des Vrydages na Valentini.*
De stad Utrecht verkoopt aan Jan Aerntss. van Boesinchem, ten lijve van zijnen zoon Aernt, een van de twee «strijckampten van den wollen ende linnen lakenen», vaceerende door het overlijden van Gerijt Peterss. van Merenborch.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 115 vs.

1391. (15)20 (*Maart* 14) *des Woensdages na Oculi.*
De stad Utrecht verkoopt aan Rycout Roelofss., ten lijve van zijnen zoon Franciscus, het ambt van «die wichten ende maten te ycken ende te besien», vaceerende door den afstand van Jan Evertss.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 116 vs.

1392. 1520 (*Juni* 14) *des Donredages na sunte Odulphus dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Willem Jacobss. van Lyesfelt, ten lijve zijner dochter Alijt, die «poel- ende knolmaet», vaceerende door het overlijden van Janna, vrouw van Joest Janssoen.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 118.

1393. 1520 (*Juli* 3) *altera Visitationis beate Marie Virginis.*
Brief van hertog Karell van Gelre aan de Staten van het Nedersticht, houdende verzoek om te zorgen, dat het slot Coverden niet sterker gemaakt worde, zooals (in 1395) door bisschop Frederick van Blanckenhem, de vijf kapittelen en de vijf steden aan de stad Groningen beloofd is.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 64.

1394. 1520 (*Juli* 9) *des Manendages na sunte Meertijns dach Translationem.*
Oorvedebrief van Tyman van Loenen, afgegeven ten behoeve der stad Utrecht wegens het over hem uitgesprokene raadsvonnis ter zake van vervreemding van een aan hem en zijne vrouw gezamenlijk toebehoorend huis.
Met zegels van Claes van Zijl en Gerijt Claes Coenraetss. in groene was.
Oorspr. — Inv. N°. 232.

1395. 1520 (*Augustus* 17) *des Vrydages na onser liever Vrouwen dach Assumptionis.*
De stad Utrecht verkoopt aan Willem Jacobss. van Lyesfelt, ten lijve van Dirck Alertss. wte Weerde, een van de twee stadsambten «van den boem te bewaeren in de vyemeret opte Noede jairlicx», vaceerende door het overlijden van Griffoen van Rye.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 118 vs.

1396. 1520 (*September* 25) *des Dyncxsdaechs nae sunte Matheus dach Apostell.*
Het Minderbroeders-klooster te Utrecht machtigt Peter Braem, procurator van het klooster, om voor het gerecht van Zeyst over te dragen aan Johan van Renesse Janszoen die jonge, de helft van 5 morgen land aan den Coppeldijck aldaar.
Oorspr. — Inv. II N°. 2815 V.
Afschr. — Inv. II N°. 2815 VI.

1397. 1520 (*September* 28) *op sunte Michiels avont.*
Gerechtsbrief van Zeyst, waarbij Peter Braem, hiertoe gemachtigd door het Minderbroedersklooster te Utrecht bij den hier ingelaschten brief dd. 1520 (*September* 25) *des Dyncxsdaechs nae sunte Matheus dach Apostell*, aan Johan van Renesse Janssoen die jonge overdraagt de helft van 5 morgen land aan den Coppeldijck aldaar.
Zegel verloren.
Oorspr. — Inv. II N°. 2815 VI.

1398. 1520 *z. d.*
De stad Utrecht «verlijft» het schepenklerk-ambt, indertijd door haar aan Jan, zoon van Aernt Janss., verkocht, op Willem van Rynevelt, zoon van Aernt Fredericss., volgens de hier ingelaschte ordonnantie.
Afschr. — Inv. N°. 214 f. 117.

1399. 1521 (*Maart* 15) *des Vrydages post Dominicam Letare Jherusalem.*
Jacob van Aemstell van Mijnden, baljuw van Apcou, erkent door Jan van Reness voldaan te zijn voor den afkoop eener rente van 4 pond uit 4 morgen land in Kamerick, en geeft toestemming tot de gerechtelijke overdracht daarvan. (Vidimus van het gerecht van der A dd. 1521 (*April* 26) *des dages nae sinte Marcus dach.*)
Afschr. — Inv. II N°. 2815 VIII.

1400. 1521 *Maart* 20.
Ghijsbert van der Hair en zijn schoonzoon Gherijt van Winssen verklaren verkocht te hebben aan Johan van Renesse van Zeyst eene erfrente van 4 pond 's jaars uit 4 morgen land in Oudt-Camerick.
Met geschondene zegels van Ghijsbert van der Hair en Eelgis Jacobssoen in Luttekenhuys in groene was.
Oorspr. — Inv. II N°. 2815 VII.

1401. 1521 *Mei* 16.
De steden Utrecht en Schoenhoven geven aan hare wederzijdsche

onderzaten vrijgeleide en beloven elkanders burgers niet te zullen arresteeren dan voor hunne persoonlijke schulden.

Met zegels der steden in roode en groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 168.

1402. 1521 (*October* 22) *des Dijnsdages na sunte Lucas dach.*

De stad Utrecht verkoopt aan Cornelis zoon van Steven Scaey levenslang een van de twee «vyntampten van den koern ende die makelairdye dairaff», vaceerende door het overlijden van Aryaen, zoon van Jacop van Ass, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 119.

1403. 1521 (*November* 27) *des Woensdaechs nae sunte Katrynen dach.*

De stad Utrecht erkent verkocht te hebben aan Cornelis van Roeyensteyn de drie kluizen in den grond, waarop de huizen gestaan hebben op en aan den voet van de St. Maartens- of Borchbrug over de Zadelstraat, die de stad heeft gekocht en afgebroken.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 323.

1404. 1521 (*December* 7) *des Saterdages na sunte Nyclaes dach.*

Oorvedebrief van Willem van Bilsen, afgegeven ten behoeve van de stad Utrecht.

Met zegels van Laurens van Beesdt en Peter van Zijndorp in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 232.

1405. 1521 *z. d.*

Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerde, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Agniete, weduwe van Anthonis van Hoeve, de helft van eene jaarlijksche rente van 3 lood ecclesie-zilver uit een huis onder sunte Meertijns-toern te Utrecht en eene van 7 pond op Heynrick Nydeggen ten laste der stad Utrecht, en beloven daarvoor te laten lezen alle jaren 12 zielmissen op St. Michielsaltaar in de kerk.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 208.

NB. Onderaan staat: „Dit een (l. dit en) is nijt, want ten ginck nijt woert."

1406. 1522 *Januari* 2.

De stad Utrecht belooft aan Eerst van Wijck Dircxz. en Jan van Wijck Willemss., jaarlijks te zullen betalen 15 lood zilver en 15 hoenders, wegens den afstand, in 1512 door de gebroeders Dirck en Willem van Wijck aan de stad gedaan van een erf tot het maken van muren, grachten en wallen aan de oostzijde van Lauwenrecht.

Afschr. — Inv. N°. 329.

1407. 1522 *Maart* 27.

Heynrick van Duven en Adryaen van Brevoerde, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Gheertruyt Matheus Blocx dochter, weduwe van Gherijt Loefszoen eene geldsom, gebruikt voor het

nieuwe sacramentshuisje in de kerk, en daarom aan haar schuldig te zijn eene rente van 10 Philipsguldens ten lijve van haar en hare dochter Gherijtken.

Notariëel afschr. — Inv. N°. 586 p. 210.

1408. 1522 (*Mei* 7) *des Woensdages na Meydach.*

De stad Utrecht vergunt aan Hermen van Wede Ghijsbertssoen, bezitter van het ambt van de «wijnroede», en Matheeus Block, als bezitter van een van de twee «weerdeynampten van den lijndreyers», deze ambten onderling te verwisselen, met inlassching der ordonnantie op de «wijnroede».

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 119 vs.

1409. 1522 (*Mei* 7) *des Woensdages na Meydach.*

De stad Utrecht vergunt aan Matheeus Block, bezitter van een van de twee ambten «vant weerdeeren oft vynden van den lijndreyers ofte touslagers», en Herman van Wede Gijsbertss., als bezitter van het ambt «van der wijnroede», hunne ambten onderling te verwisselen; met inlassching der ordonnantie op het «weerdeynampt».

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 120.

1410. 1522 *September* 4.

Stadbrief van Utrecht, waarbij Splinter Jacobszoen die cremer c. s. overdragen aan Hillebrant Janszoen de erfpacht van een huis en hofstede in de Merssegast aldaar. Met 5 transfixbrieven:

I. dd. 1530 *Maart* 17, *des Donredages op sunte Geertruyden dach*, waarbij Hilbrant Janszoen dit huis overdraagt aan zijnen zoon Jan Hillebrantszoen,

II. dd. 1536 *April* 13, *twelck was den Witten Donredach*, waarbij Jan Hillebrantssoen die scoenmaker dit huis overdraagt aan Beernt van Coesvelt,

III. dd. 1539 *April* 24, waarbij Beernt van Coesvelt dit huis overdraagt aan Jan Loens van Bomcamp,

IV. dd. 1553 *Maart* 20, waarwij Johan Loons van Bomcamp dit huis overdraagt aan Beerndt van Coesfelt, en

V. dd. 1561 *October* 24, waarbij Bernt van Coesvelt dit huis overdraagt aan de stad Utrecht.

Zegels verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 250.

NB. De brief zelf is de 1e transfixbrief bij een ontbrekend charter.

1411. 1523 (*Januari* 26) *des Manendages na sunte Pauwels dach Conversionis.*

De stad Utrecht «verlijft» een van de twee stads-«makelardye-ampten van den wynen», vroeger na het overlijden van Ghijsbert Henricss. gekocht door Henrick van Duven, op Hermen Schuerinck, volgens de hier ingelaschte ordonnantie.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 120 vs.

1412. 1523 (*Augustus* 26) *des Woensdages na sunte Bertelmeeus dach.*

De stad Utrecht verkoopt aan Cornelis, zoon van Steven Scaey, levens-

lang «die planckmaet», onlangs door den raad ingesteld wegens gedurige twisten tusschen de koopers en verkoopers, — benevens «den brant van den torfscouwen ende van den kalckmaten ofte loepen», volgens de ordonnantie, staande in het Raads dagelijksch boek ad 1523 (*Augustus* 7) *des Vrydages na sunte Peters dach ad Vincula.*

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 121 vs.

1413. 1523 (*October* 8) *des Donredages na sunte Remigius dach.*
Stadbrief van Utrecht, waarbij Evert van Voerd en zijne vrouw Marie elkander lijftochten aan hunne nalatenschap.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 49.

1414. 1523 (*October* 19) *des Manendages na sunte Lucas dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Oloff Janss. van Hamste levenslang een van de vier stads-«coelmaten», vaceerende door het overlijden van Jan Coemans.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 122.

1415. 1524 (*Maart* 26) *opten heyligen Paeschavont.*
De stad Utrecht verkoopt aan Ghijsbert Cluetinck, ten lijve van Pauwel, zoon van Ysbrant Zass, een van de drie «calckmaten», vaceerende door het overlijden van Cornelis Corneliss. van Cleve.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 122 vs.

1416. 1524 (*Juli* 1) *des Vrydages na sunte Peter ende Pouwels dach Apostolorum.*
De stad Utrecht verkoopt aan Peter van den Berge, ten lijve zijner dochter Mechtelt, een van de twee «weertscappen van den visch», vaceerende door het overlijden van Claes Stevenss. van Helsdingen, met het recht van voorkoop der andere helft, behoorende aan Geertruyt van Helsdingen.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 122 *.

1417. 1525 (*Mei* 29) *des Manendages voer Pynxteren.*
De stad Utrecht verkoopt aan Jacob Dircss. levenslang het «deurweerder-ampt», vaceerende door den afstand van Jan Templaer.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 122 * vs.

1418. 1525 *Augustus* 28.
De elect Henrick in Beyeren doet uitspraak in de twisten, die in de stad Utrecht ontstaan zijn, en waarover de beslissing hem is opgedragen door de gilden en door eenige onderzaten der stad.

Met zegel van den elect in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 500.
Afschr. — Inv. N°. 500 *.

1419. 1525 *October* 5.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan Hubertssoen die louwer aan zijne schoonzuster Katrijn, weduwe van Geerloff Bortssoen, dochter van Jacob Henrickssoen int Zwerte Vercken, opdraagt de helft van $^1/_4$ in het huis «het Zwerte Vercken» aan de noordzijde van de Nuede tegenover het Vleyshuys, hem aangekomen door den dood van zijne schoonzuster Henrickgen, dochter van Jacop Henricxz. int Zwerte Vercken.

Zegel verloren.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 5.

1420. 1525 *October* 30.
Leenbrief van het kapittel van St. Marie, waarbij Evert Soudenbalch beleend wordt met twee hofsteden in de Tollestege buiten de Gansepoort aan de oostzijde der gracht, hem aangekomen van zijnen broeder Gerrit Soudenbalch, thesaurier ten Dom.

Afschr. — Inv. II N°. 3494 f. 1.

1421. 1526 *September* 30.
Keizer Karel V vergunt, onder handhaving van het arrest, op de onroerende goederen der drie Staten van het Nedersticht gelegd wegens het beweerde doorsteken van dammen en dijken op den grond van Holland, waardoor Amstelland overstroomd is, aan de Stichtenaars om gedurende twee maanden in zijne landen te verkeeren en handel te drijven, en heft het arrest op voor de roerende goederen, die onder cautie gelicht zullen mogen worden.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 530.

1422. 1526 *November* 5.
De elect Henrick in Beyeren bevestigt de privilegiën der stad.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 171.

1423. 1526 *November* 5.
De elect Henrick in Beyeren bevestigt den verbandbrief van bisschop Ffrederick van Baden en de drie Staten dd. 1512 *Maart* 20 over het verkoopen van renten en de aflossing daarvan.

Afschr. — Inv. N°. 33 f. 78 vs.

1424. 1526 *November* 18.
Stichtingsbrief van het Ellendigen-gild op het O. L. Vrouwen-altaar in de kerk Ter Eem door den pastoor en de gemeene buren.

Afschr. — Inv. N°. 25 f. 102.

1425. 1527 (*Januari* 22) *des Dynsdages na sunte Agnieten dach.*
De stad Utrecht verkoopt aan Eelwaert Baykens c. s., ten lijve van zijnen zoon Mr. Jan Eelwaertss., een van de twee stads-«makelaerdyeampten van den wynen», vaceerende door het overlijden van Hermen Crom.

Afschr. — Inv. N°. 214 f. 123*.

1426. 1527 *Februari* 26.
De gemeene gilden van Utrecht beloven, ter voorkoming van het plan van den elect Henrick tot het bouwen eener sterkte in de stad tot handhaving der rust, gehoorzaam te zullen zijn aan het door hem bij publicatie dd. *Woensdach nae Valentini* (*Februari* 20) vastgestelde. Met

transfix dd. 1527 *Februari* 27, waarbij de stad Utrecht deze oorkonde bevestigt. (2 ex.)

Met zegels van 14 gilden in groene was.

Oorspr. — Inv. N°. 813.

NB. Deze charters, zonder twijfel voor den bisschop bestemd, zijn blijkbaar door de stad in deze woelige tijden niet afgegeven: waarschijnlijk is de zaak dus niet doorgegaan.

1427. 1527 *Februari* 27.
De stad Utrecht bekrachtigt de belofte der gemeene gilden, om gehoorzaam te zullen zijn aan het door den elect Henrick bij publicatie dd. *Woensdach nae Valentini* (*Februari* 20) vastgestelde. (2 ex.)

Transfix. — Inv. N°. 813.

NB. Zie de noot bij het vorige nommer.

1428. 1527 (*Mei* 2) *des Donredaichs na Meydach op sheylichs Cruys avont Inventionis.*
De stad Utrecht verkoopt aan Gherbrant van der Duyst levenslang een der stads-«knaepampten off ons raets doerweerder-ampt», vaceerende door het overlijden van Jan die Rijck.

Min. — Inv. N°. 214 f. 123* vs.

1429. 1527 *Juni* 7.
De stad Utrecht belooft den keizer als graaf van Holland, op de klachten van die van Aemsterlant over het misbruik, gemaakt van de vaart tusschen Loenen en Broekel naar den Anxter en het Geyn, te zullen zorgen, dat geen water uit de Vecht door de verlaten aan de Nieuwersluis zal vloeien, en maakt daartoe verschillende bepalingen over de inrichting en bewaking der sluis.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 173.
Afschr. — Inv. N°. 33 f. 96.

1430. 1527 *Augustus* 19.
De drie Staten van Utrecht verbinden zich tot afwering van verschillende onrechtmatige handelingen van den elect Heynrick van Beyeren en tot handhaving van den landbrief.

Afschr. — Inv. N°. 554 f. 9.

1431. 1527 *Augustus* 19.
De drie Staten van het Nedersticht beloven aan Kairle, hertog van Gelre, hem de 8000 goudguldens, die zij van hem geleend hebben voor den strijd tot handhaving hunner privilegiën tegen den elect Henrick (van Beyeren), binnen zes maanden te zullen terugbetalen, en verbinden daarvoor al hunne goederen in Gelre.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 502.

1432. 1528 *Januari* 5.
De drie Staten van het Nedersticht machtigen Mr. Anthonis de Venrode, kanunnik van St. Marie, tot het verkoopen van losrenten à 6% uit hunne goederen, gelegen in Gelre, Sutphen en Cleve, tot een bedrag van 16.000 Philipsguldens kapitaal toe. (Opgenomen in 5 brieven dd. 1528 (*Februari* 11) *des Dynsdages nae sunte Scolastika dach*, — 1528 (*Februari* 13) *des Donredages nae sunte Scolasticken dach*, — 1528 (*Februari* 27) *opten Donresdach na sunt Mathijs dach des helligen Apostels*, — 1528 (*Maart* 12) *des Donredaghes post Reminiscere* — en 1528 (*Maart* 13) *des Vrydaechs nae den Sonnendach Reminiscere.*)

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 187, 380, 39, 82, 66.

1433. 1528 (*Februari* 11) *des Dynsdages nae sunte Scolastika dach.*
Gerechtsbrief van den ambtman in Nederbetoue, waarbij Mr. Anthonis de Venrode, kanunnik van St. Marie, krachtens de hier ingelaschte machtiging der drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Januari* 5, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 1000 overlandsche Rijnsche guldens, aan Willem Borre, heer in Dornyck, en Henrick van Poelwijck de grove en smalle tienden te Echtelt in Nederbettoue, behoorende aan de proosdij van Oudmunster.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 187.

1434. 1528 (*Februari* 11) *op Dynsdach post Appollonie Virginis.*
Gerechtsbrief van den richter van Arnhem en Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 150 overlandsche Rijnsche guldens, aan het St. Agnieten-klooster te Arnhem: 1°. eene rente van het kapittel van St. Pieter, groot 8 lood zilver, uit het goed Broickhuysen te Velp in Veluwezoem, behoorende aan het klooster, — 2°. eene rente van 34 schellingen uit Broickerhooff.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 211.

1435. 1528 (*Februari* 11) *op Dynxtach post Appellonie Joffrouwen.*
Gerechtsbrief van den richter van Arnhem en Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 52 overlandsche Rijnsche guldens, aan Olyphijr Hackfort eene rente van het kapittel van St. Pieter, groot 9 schepels rogge, 9 schepels koren en 2 lood zilver uit het goed van den kooper Ter Stege onder Reden.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 348.

1436. 1528 (*Februari* 11) *op Dynsdach post Appolonie Joncfrouwen.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor den 16en penning, aan Wynalt van Presickhaeff eene rente van 2 nobels 's jaars uit de tienden van het kapittel van St. Pieter te Garderen onder Barnevelt.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 219.

1437. 1528 (*Februari* 12) *op Gunsdach post Appellonie Virginis.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de

Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 300 overlandsche Rijnsche guldens, aan Derick van Wamel de grove en smalle tienden van het kapittel van St. Marie te Aenstoet onder Ede.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 418.

1438. 1528 (*Februari* 12) *op Gwonsdach post Appolonie Virginis.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venray, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 500 overlandsche Rijnsche guldens, aan Harman van der Hell eene rente van het kapittel van St. Marie, groot 30 overlandsche Rijnsche guldens, uit den Garveltiend te Dellicht onder Ermel.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 408.

1439. 1528 (*Februari* 12) *op Gunsdach post Appellonie Virginis.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venray, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 120 overlandsche Rijnsche guldens, aan Wilhem Vos eene rente van het kapittel van St. Pieter, groot 12 molders winterrogge, uit het goed toe Oestenrijck onder Eepe.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 354.

1440. 1528 (*Februari* 13) *des Donredaeges nae sunte Scolasticken dach.*
Gerechtsbrief van den richter van Veluwenzoem, waarbij Anthonis de Venraide, kanunnik van St. Marie, krachtens de hier ingelaschte machtiging der drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Januari* 5, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 800 goudguldens, aan het klooster Bethleem bij Doetinchem eene erfpacht van het kapittel van St. Pieter, groot 46 goudguldens en 8 oude grooten, uit het veer van Arnhem op de Praist.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 380.

1441. 1528 *Februari* 20.
Kairlle hertog van Gelre bevestigt de in den getransfixeerden brief (N°. 1440) vermelde verpanding voor 800 goudguldens van eene erfpacht van het kapittel van St. Pieter uit het veer van Arnhem op die Praist, door Mr. Anthonis Venraide, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, aan het klooster Bethleem bij Doitinchem.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 387.

1442. 1528 (*Februari* 26) *des Guensdach nae sint Mathijs dach Apostel.*
Gerechtsbrief van den richter van Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venraey, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 114 overlandsche Rijnsche guldens, aan Wilhem Vos twee renten van het kapittel van St. Pieter, eene groot 4 lood zilver, 2 molders winterrogge en 6 molders gerst uit het goed Ter Braicke, de andere groot 1 lood zilver, 2 molders rogge en $4^1/_2$ molders gerst uit het goed Ten Kollick, beiden gelegen onder Brummen.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 362.

1443. 1528 (*Februari* 27) *op Donredach nae sent Matheys dach den heyligen Apostell.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 50 Rijnsche guldens, aan Willem van Dorsten eene rente van het kapittel van St. Marie, groot 5 molders winterrogge 's jaars, uit het goed Eenschaten te Aenstoet onder Eede, behoorende aan het St. Catharijne-klooster te Harderwijck.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 271.

1444. 1528 (*Februari* 27) *opten Donresdach na sunt Mathijs dach des helligen Apostels.*
Gerechtsbrief van den drost van het graafschap van den Berghe, waarbij Mr. Antonys van Venrade, kanunnik van St. Marie, krachtens de hier ingelaschte machtiging van de drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Januari* 5, erkent van Oiswailt graaf van den Berge ontvangen te hebben 2000 overlandsche Rijnsche guldens en daarvoor te verpanden de pacht van een aan den graaf verpacht goed en schepeltiend van de Domproosdij, gelegen in het graafschap van den Berghe en gedeeltelijk te Weell in de Liemerssch.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 39.

1445. 1528 (*Februari* 27) *upten neesten Donredach nae sinte Mathijs dach dess hilligen Apostels.*
Gerechtsbrief van den richter in de Liemerssch, waarbij Mr. Antonis van Venraide, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Sticht, verklaart, dat het onder Weell in de Liemerssch gelegene deel van het door hem aan Oiswailt graaf van den Berge verpande goed en schepeltiend van de Domproosdij in die verpanding begrepen is.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 53.

1446. 1528 (*Februari* 28) *up Vrydach nae sinte Mathias dach Apostell.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis van Venraide, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Sticht, de goederen der vijf kapittelen op de Veluwen, bepaaldelijk de hoven te Oen, Ryeplickhoff, Apeldoern en vijf tienden van het kapittel van St. Marie in het kerspel van Apeldoern, verpandt aan den graaf van den Berghe, voor het geval dat de graaf het aan hem verpande goed met schepeltiend der Domproosdij niet vrij zal kunnen gebruiken.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 59.

1447. 1528 (*Februari* 28) *des Ffridaiges nae sent Mathijs dach.* Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venray, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 200 overlandsche Rijnsche guldens, aan Johan Petouw eene rente van 20 molders winterrogge uit de Noord-Apeldoernsche tienden van het kapittel van St. Marie.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 426.

1448. 1528 (*Februari* 28) *op Frydach nae sunte Mathijs dach den heyligen Apostell.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 500 overlandsche Rijnsche guldens, aan Anthonis Huygen de grove tienden van het kapittel van St. Marie te Wemen onder Apeldoern, op voorwaarde dat het kapittel den kooper zal vergoeden wat de tienden minder opbrengen dan 50 molders rogge.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 251.

1449. 1528 (*Februari* 28) *op Frydach nae senth Mathies dach den heyligen Apostell.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venroey, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 300 overlandsche Rijnsche guldens, aan Ghijsbert van der Hoeven de Apeldoernsche tienden van het kapittel van St. Marie, op voorwaarde dat het kapittel den kooper zal vergoeden wat de tienden minder opbrengen dan 30 molders rogge 's jaars.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 261.

1450. 1528 *Februari* 29.
Kaerll hertog van Gelre bevestigt de in den getransfixeerden brief (N°. 1444) vermelde verpanding voor 2000 Rijnsche guldens van een goed en schepeltiend in het graafschap van den Berghe en gedeeltelijk te Weell in de Liemerssch, door Mr. Anthonis van Venraide, gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, aan Oiswailt graaf van den Berghe.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 49.

1451. 1528 (*Maart* 2) *op Manendach na den Sonnendach Invocavit.*
Gerechtsbrief van den richter te Arnhem en van Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venraey, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 60 overlandsche Rijnsche guldens, aan Johan van Mekeren Hermanszoen eene rente van de St. Paulus-abdij, groot 5½ molders rogge en 5½ molders koren, uit het goed te Wortrieden onder Rieden.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 486.

1452. 1528 (*Maart* 2) *op Manendach nae den Sonnendach Invocavit.*
Gerechtsbrief van den richter van Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 128½ Rijnsche guldens, aan Willem Vos de volgende jaarlijksche renten: 5 schepels rogge, 13 schepels gerst en 1 lood zilver uit het goed Groote Holtwijck, 1 lood zilver, 5 schepels winterrogge en 13 schepels gerst uit het goed Ter Natt, beiden gelegen te Brummen in Veluezoem en behoorende aan het kapittel van St. Pieter, en 4½ molders rogge en 4½ molders koren uit twee erven van het klooster Bethanië, liggende te Rede in Veluwezoem (mede behoorende aan het kapittel van St. Pieter?)

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 201.

1453. 1528 (*Maart* 2) *op Manendach nae den Sonnendach Invocavit.*
Gerechtsbrief van den richter van Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 25 overlandsche Rijnsche guldens, aan de «zieltafell» te Arnhem eene rente van het kapittel van St. Pieter, groot 9 schepels rogge en 9 schepels koren 's jaars, uit Dirck Pouwels-guet te Reden in Veluwezoem, behoorende aan de «zieltaeffell».

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 227.

1454. 1528 (*Maart* 2) *op Manendach nae den Sonnendach Invocavit.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venraey, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, voor 700 overlandsche Rijnsche guldens met recht van wederinkoop, aan Jacob van Manen en Johan Kreynffenger Berntzzoen de grove en smalle tienden van Adam van Diem en zijne moeder in Ede en Barnevelt.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 161.

1455. 1528 (*Maart* 9) *des Manendaghes nae den Sonnendach Reminissere.*
Gerechtsbrief van den richter van Arnhem en Veluwezoom, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 110 overlandsche Rijnsche guldens, aan Claess, weduwe van Wilhem van Broichuysen, den Boeckholder-tiend op de Stege onder Reden en den Abtstiend onder Velp, behoorende aan de St. Paulus-abdij.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 331.

1456. 1528 (*Maart* 9) *des Manendaiges nae den Sonnendach Reminiscere.*
Gerechtsbrief van den richter te Arnhem en van Veluezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venray, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 100 overlandsche Rijnsche guldens, aan Steven Schutte twee renten van den abt van St. Paulus, als 10 molders en 3 schepels winterrogge en 10 molders en 3 schepels koren uit het Baersche goed en 3 molders winterrogge en 3 molders koren uit het goed Toe Hoeven.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 478.

1457. 1528 (*Maart* 9) *op Manendach nae den Sonnendach Remi-nissere.*
Gerechtsbrief van den richter van Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 100 overlandsche Rijnsche guldens, aan Geertruyt van Voerthuysen eene rente van het Domkapittel, groot 4 molders rogge, 7 molders gerst en 4 molders haver, uit het goed Ten Bouhuysen te Reenre onder Brummen, leenroerig aan de proosdij van St. Pieter.
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 243.

1458. 1528 (*Maarl* 9) *des Manendaeges na den Sonnendach Reminiscere.*
Gerechtsbrief van den richter van Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venraey, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 30 overlandsche Rijnsche guldens, aan Wilhem van Dorsten het land de Sandmate, behoorende onder St. Petershoff te Brummen, behoorende aan het kapittel van St. Pieter.
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 370.

1459. 1528 (*Maart* 10) *des Dijnsdages nae den Sonnendach Reminiscere.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venraey, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent aan Mr. Johan Cuper c. u. verkocht te hebben eene rente van 50 molders winterrogge 's jaars uit de tienden van den proost van St. Jan te Eede en Berrinchem, losbaar met 500 overlandsche Rijnsche guldens.
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 93.

1460. 1528 (*Maart* 12) *des Donredaghes post Reminiscere.*
Gerechtsbrief van den richter in Averbetouwe, waarbij Mr. Anthonis de Venray, kanunnik van St. Marie, krachtens de hier ingelaschte machtiging van de drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Januari* 5, erkent aan Olyphijr Hackfort voor 4000 overlandsche Rijnsche guldens met recht van wederinkoop verkocht te hebben de tienden van de Domproosdij te Harselt (*l.* Harvelt) en Alst.
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 81.

1461. 1528 (*Maart* 12) *op sunt Gregorius dach Pauws.*
Gerechtsbrief van den schout binnen en buiten Zutphen, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben voor 500 overlandsche Rijnsche guldens met recht van wederinkoop na 6 jaren, aan Jacob ten Sterte, drost van Bredevoerde, het goed Garsinck te Wichmondt onder Zutphen (behoorende aan de vijf kapittelen te Utrecht?)
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 283.

1462. 1528 (*Maart* 13) *dess Vrydaechs nae den Sonnendach Reminiscere.*
Gerechtsbrief van den richter in Overbetuwe, waarbij Mr. Anthonis de Venraey, kanunnik van St. Marie, krachtens de hier ingelaschte machtiging van de drie Staten van het Nedersticht, dd. 1528 *Januari* 5, erkent aan Arndt Thoenissoen voor 700 overlandsche Rijnsche guldens verkocht te hebben met recht van wederinkoop na 6 jaren, een goed en tienden der Domproosdij te Angeren en Angeroeyen, en daarvoor als waarborg te verbinden de goederen en tienden der Domproosdij te Aird en Herwen.
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 65.

1463. 1528 (*Maart* 13) *des Vrydages nae den Sondach Reminiscere.*
Gerechtsbrief van den landdrost van Veluwe, waarbij Mr. Anthonis de Venray, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben aan Thomas Moer c. u. eene rente van 40 molders winterrogge 's jaars uit den groven tiend van den proost van St. Jan te Eede en Berrinchem, losbaar met 400 overlandsche Rijnsche guldens.
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 101.

1464. 1528 (*Maart* 15) *op Sonnendach Oculi.*
Kairll hertog van Gelre bevestigt de in den getransfixeerden brief (N°. 1462) vermelde opdracht van een goed en tienden te Angeren en Angeroeyen door Mr. Anthoenis Venraide, gemachtigde der drie Staten van het Sticht, aan Arndt Anthoniss.
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 74.

1465. 1528 (*Maart* 19) *op Donredach nae den Sonnendach Oculi.*
Gerechtsbrief van den richter van Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venray, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 800 overlandsche Rijnsche guldens, aan Rutgher van der Knippenborch en Jacob then Staert het goed Groet Edtwijck te Brummen in de buurschap Uken, het goed Brijmsguet aldaar, het goed Lonenborchsguet te Brummen, alles behoorende aan Thomas van Nykercken, koorbisschop ten Dom, op voorwaarde dat de kooper aan de Staten zal uitkeeren, wat de pacht meer bedraagt dan 80 molders winterrogge.
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 135.

1466. 1528 (*Maart* 19) *op Donredach na den Sonnendach Oculi.*
Gerechtsbrief van den richter van Arnhem en Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 8 overlandsche Rijnsche guldens, aan Andries ten Nyenhuys eene rente van het kapittel van St. Pieter, groot 1 lood zilver 's jaars, uit het goed Ter Bruggen te Velp in Veluwezoem.
Afschr. — Inv. N°. 558 p. 235.

1467. 1528 (*Maart* 20) *des Vrydaghes nae den Sonnendach Oculi.*
Gerechtsbrief van den richter te Arnhem en Veluwezoem, waarbij Mr. Anthonis de Venraey, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, met recht van wederinkoop voor 87 overlandsche Rijnsche guldens, aan Derick Putman en Wennemer Tijlmanssoen twee renten van den abt van St. Paulus, groot 4½ molders winterrogge, 4½ molders koren en 9 schepels rogge, 9 schepels koren, uit de goederen van Jacop van Nyefelt en Egbert toe Heker te Wortrieden onder Rieden.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 494.

1468. 1528 (*Maart* 26) *des Donredages post Dominicam Letare Jherusalem.*
Gerechtsbrief van den richter in Overbetuwe, waarbij Mr. Anthonis de Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, voor 250 overlandsche Rijnsche guldens met recht van wederinkoop, aan Coenraet van Leyll en Mr. Willem Tymmerman de grove en smalle tienden van Jacop van Nyenffelt (of Nyevelt) te Dryell in Overbetuwe, alleen bezwaard met 4 oude schilden, als zekerheid waarvoor nog verbonden worden 3 renten van het kapittel van St. Pieter uit goederen te Brummen.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 293.

1469. 1528 *Maart* (27) 17.
Kaerll hertog van Gelre bevestigt de in den getransfixeerden brief (N°. 1468) vermelde opdracht van de tienden van Jacob van Nyevelt te Dryell in Overbetuwe door Mr. Anthonis Venroy, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, aan Coenrait van Leyllen Mr. Willem Hackffoert Tymmerman.

Afschr. — Inv. N°. 558 p 301.

1470. 1528 *April* 21.
Anthonis van Venroedt, kanunnik van St. Marie, verkoopt namens de drie Staten van Utrecht voor 1200 Philippusguldens aan Jan Schenck eene rente van 72 Philipsguldens uit den tiend te Varyck, behoorende aan het kapittel van St. Marie, en belooft dit in rechte te erkennen.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 394.

1471. 1528 *April* 25.
Anthonis van Venraidt, kanunnik van St. Marie, verkoopt q.q. aan Mr. Gijsbert van Glashorst, «surgijn» van den hertog van Gelre (?), eene rente van 12 molders rogge en 14 Philipsguldens 's jaars uit de goederen van Jacob van Nyevelt tusschen Velp en Ree op de Veluwe, losbaar met 120 goudguldens en 232 Philipsguldens.

Afschr. — Inv. N°. 558 f. 307.

1472. 1528 (*April* 30) *Donredach opten Mey-avondt.*
Adriaen van Brevoerde en Jacop Jacopssoen then Luttekenhuys, kerkmeesters der Buurkerk, erkennen ontvangen te hebben van Abel Aelbertssoen, priester, een huis aan den Steenwech noordzijde naast een poortje met het kleine huis daarachter, welke huizen door hem of zijne

erfgenamen kunnen teruggekocht worden voor eene zilververgulde kelk van 30 lood zilver.

Afschr. — Inv. N°. 586 p. 214.

1473. 1528 *Mei* 17.
Kaerll hertog van Gelre bevestigt de (in den brief N°. 1470 vermelde) opdracht van een tiend van het kapittel van St. Marie te Varick door Mr. Anthonis Venraide, kanunnik van St. Marie, als gemachtigde der drie Staten te Utrecht, aan Johan Scenck van Nydeggen voor 1200 Philipsguldens.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 398.

1474. 1528 *Mei* 30.
De drie Staten van het Nedersticht machtigen Mercus van Weese, proost van Elst en van Culenborch, tot het verkoopen van losrenten à 6% uit hunne goederen, gelegen in Gelre, Zutphen, Cleve en elders, tot een bedrag van 12.000 Philipsguldens kapitaal toe. (Opgenomen in 6 brieven dd. 1528 *Juni* 6, 1528 *Juni* 17 en 1528 (*Juli* 7) *opten Dijnsdach post Translationis Martini.*)

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 120, 146, 170, 316, 436, 465.

1475. 1528 *Juni* 6.
Schepenbrief van Herwaerden, waarbij Marcus van Weze, proost van Elst en van Culenborch, krachtens de hier ingelaschte machtiging der drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Mei* 30, erkent verkocht te hebben voor 1000 overlandsche Rijnsche guldens met recht van wederinkoop, aan Johan van Rossem, heer te Broickhuysen, een tiend van de Domproosdij aldaar.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 436.

1476. 1528 *Juni* 6.
Schepenbrief van Tuyl, waarbij Marcus van Weze, proost van Elst en van Culenborch, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, voor 1000 overlandsche Rijnsche guldens met recht van wederinkoop, aan Johan van Rossum, heer te Broickhuysen, een tiend van de Domproosdij onder Hesel.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 456.

1477. 1528 *Juni* 17.
Gerechtsbrief van den richter in Nederbetuwe, waarbij Marcus van Weze, proost van Elst en van Cuillenborch, krachtens de hier ingelaschte machtiging van de drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Mei* 13 (l. 30), erkent verkocht te hebben, voor 525 Rijnsche guldens met recht van wederinkoop, aan Jan van Camphuysen, Henrick van Munster, Claes van Ewick en Thomas Moer eene weerd, genaamd den Hoenreweerdt, in het ambt van Nederbetuwe en in den Marsse, behoorende aan de balye van St. Catharyne te Utrecht, die de weerd naar ouder gewoonte zal doen verhuren en uit de pacht aan de koopers uitreiken jaarlijks 33 guldens.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 145.

1478. 1528 *Juni* 17.
Gerechtsbrief van den richter in Nederbetuwe, waarbij Marcus van Weze, proost van Elst en van Cuylenborch, krachtens de hier ingelaschte machtiging der drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Mei* 30, erkent verkocht te hebben, voor 600 Rijnsche guldens met recht van wederinkoop, aan Crystoffell van Weze de tienden der St. Paulus-abdij te Aelst en Merten onder Lyenden in de Nederbetuwe, op voorwaarde dat de kooper de jaarlijksche opbrengst boven *f* 36 zal verantwoorden aan de abdij.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 169.

1479. 1528 *Juni* 17.
Gerechtsbrief van den richter in Nederbetuw, waarbij Marcus van Weze, proost van Elst en van Culenborch, krachtens de hier ingelaschte machtiging der drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Mei* 30, erkent verkocht te hebben, voor 500 Rijnsche guldens met recht van wederinkoop, aan Wilhelmus Mulichoem de bouwinge van de St. Paulus-abdij te Lijnden in Nederbetuwe, op voorwaarde dat de abdij het goed zal verpachten en uit de opbrengst jaarlijks aan den kooper uitreiken 30 Rijnsche guldens.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 315.

1480. 1528 *Juni* 17.
Gerechtsbrief van den richter in Nederbetuw, waarbij Marcus van Weze, proost van Elst en van Culenborch, krachtens de hier ingelaschte machtiging der drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Mei* 30, erkent verkocht te hebben, voor 419 Philipsguldens met recht van wederinkoop, aan Gerit Noest en Henrick van Ansemyck van der Borch 9 morgen land van Jan Spruyt te Aelst onder Lijnden en 24 morgen land van de weduwe van Adolph van Ruytenborch onder Mouwerijck, op voorwaarde dat de koopers de opbrengst boven 25 Philipsguldens aan de verkoopers zullen uitkeeren.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 464.

1481. 1528 *Juni* 20.
Kairll hertog van Gelre bevestigt de in den getransfixeerden brief (N°. 1478) vermelde opdracht van de tienden der St. Paulus-abdij te Aelst en Merten onder Lyenden in de Nederbetuwe door Marcus van Weze, proost van Culenborch en van Elst, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, aan Crystoffel van Wese.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 178.

1482. 1528 *Juni* 22.
Schepenbrief van Deyll, waarbij Marcus van Weze, proost van Elst en van Culenborch, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, voor 1000 Philipsguldens met recht van wederinkoop, aan Johan van Ysenderen een tiend van het kapittel van St. Marie onder Gelremalsen.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 448.

1483. 1528 (*Juli* 7) *opten Dijnsdach post Translationis Martini.*
Stadbrief van Wageningen, waarbij Marcus van Weze, proost van Elst en van Culenborch, krachtens de hier ingelaschte machtiging der drie Staten van het Nedersticht dd. 1528 *Mei* 30, erkent verkocht te hebben, voor 1000 Philipsguldens met recht van wederinkoop, aan Jan van Lyenden den korentiend van de proosdij van St. Jan op den Wageningschen berg bij den Enck in de buurschappen Alde Wageningen, Brakell en Dolre, op voorwaarde dat de opbrengst boven 60 Philipsguldens aan den proost zal worden uitgekeerd.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 119.

1484. 1528 (*Juli* 10) *des Vrydaichs post Translationis Martini.*
Kairlle hertog van Gelre bevestigt de in den getransfixeerden brief (N°. 1483) vermelde opdracht van den korentiend der proosdij van St. Jan op den Wageningschen berg bij den Enck in de buurschappen Olde Wageningen, Brakell en Dolre door Marcus van Weze, proost van Elst en van Culenborch, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, aan den ritmeester Johan van Lyenden.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 128.

1485. 1528 *Augustus* 24.
De elect Henrick stelt Henrick van der Borch en drie anderen aan als auditeurs en rechters, belast met de rechtspraak in wereldlijke, civile en crimineele, zaken binnen de stad Utrecht.

Met zegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 174.
Afschr. — Inv. N°. 172.

1486. 1528 *October* 5.
Schepenbrief van Thyell, waarbij Marcus van Weze, proost van Elst en van Cuylenborch, als gemachtigde der drie Staten van het Nedersticht, erkent verkocht te hebben, voor 1000 keurvorster Rijnsche guldens met recht van wederinkoop, aan Mr. Wynalt van Arnhem de tienden van het kapittel van St. Jan te Zantwijck bij Thyell.

Afschr. — Inv. N°. 558 p. 111.

1487. 1528 *December* 17.
Stadbrief van Utrecht, waarbij Jan Hubertssoen die louwer aan Kathrijn, dochter van Jacob Henricssoen int Zwarte Vercken, weduwe van Geerloff Bartssoen, afstaat zijn recht op de nalatenschap van Kathrijns zuster Henrickgen, behoudens het $^1/_4$ in de renten ten laste der drie Staten; terwijl Jan's vrouw bovendien afstand doet van hare lijftocht aan eene losrente van 5 Philipsguldens, door Kathrijn in 1525 voor de kinderen van Jan Hubertssoen gevestigd.

Met geschonden stadszegel in roode was.

Oorspr. — Inv. N°. 687 n°. 5.

REGISTER VAN PERSOONSNAMEN [1]).

---

[1]) Over de samenstelling van dit register is het volgende op te merken: 1°. Onder de verschillende spellingen zijn niet (of althans niet altijd) opgenomen spellingsverschillen van *c* en *k*, *i* en *y*, *g* en *gh*, *u* en *ue*. — 2°. De namen van getrouwde vrouwen, die alleen door haren voornaam worden aangeduid (bv. Margriet Jan Dircxzoon's weduwe), worden alleen op de namen van hare echtgenooten vermeld. — 3°. In den regel zijn de ambten der genoemde personen achter hunne namen gevoegd. Dit is echter niet geschied voor stedelijke ambtenaren, wier ambt men alleen kent uit de met hen daarover geslotene contracten, die hier in grooten getale zijn opgenomen. Immers het is bekend, dat zoodanige contracten in vele gevallen gesloten werden door personen, die de ambten slechts kochten als geldbelegging en ze lieten waarnemen door anderen, die dus de werkelijke ambtenaren waren. — 4°. Onder de hoofden *Dom*, *Oudmunster* e. a. kapittelen zijn alleen vermeld de prelaten, niet de kanunniken en de vicarissen der kapittelen; wel komen dezen natuurlijk (evenals de prelaten nogmaals) op hunne namen voor.

REGISTER VAN PLAATSNAMEN [1]).

[1]) In dit register zijn niet opgenomen de plaatsnamen, die alleen strekken tot aanduiding van een persoon (bv. provisor van Rijnland); men zoeke dezen in het register van persoonsnamen. — De tallooze vermeldingen van den naam der stad Utrecht zijn niet opgenomen, daar anders *bijna alle* nommers in het register vermeld hadden moeten worden.

REGISTER VAN ZEGELS.

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
0021060118

